75 TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YETMİŞBEŞ YILI

T.C. Edirne Valiliği

OSMANLI DEVLETİ'NİN 700. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ

EDİRNE MAHALLELERİ TARİHÇESİ
1529 - 1990

Yrd. Doç. Dr. Ratip Kazancıgil

EDİRNE VALİLİĞİ YAYINLARI No: 7
İL KÜLTÜR MÜDÜRLÜĞÜ YAYINLARI No: 4

EDİRNE MAHALLELERİ

Yrd. Doç. Dr. Ratip Kazancıgil

Edirne Mahalleleri Tarihçesi

(1529- 1990)

Yrd. Doç. Dr. Ratip Kazancıgil

1999 - İSTANBUL

Edirne Valiliği Yayınları No: 7
İl Kültür Müdürlüğü Yayınları No: 4

Edirne Valiliği Yayınları No: 7
İl Kültür Müdürlüğü Yayınları No: 4

İSTANBUL
HAZİRAN 1999

ISBN 975-585-074-0

Ofset Hazırlık, Dizgi, Baskı, Cilt
Acar Matbaacılık A.Ş. (0212) 422 18 34

İÇİNDEKİLER

KONU **SAYFA**

CİLT : I
BÖLÜM : I - II

CİLT - II
BÖLÜM - III

KONU **SAYFA**

CİLT II
BÖLÜM - IV

* — Dr. Rıfat Osman Bey, 1933 yılında Vefat etmiştir.
Osman Nuri Peremeci "Edirne Tarihi" adlı eserini 1939 yılında yayınlamıştır. Her ikisi arasındaki dönemin çok kısa oluşu nedeniyle, peremecinin listesini ayrı olarak almadık. Ancak, değişiklik gösterenleri işaretledik.

S U N U Ş

Cumhuriyetimizin 75. ve Osmanlı Devleti'nin 700. Kuruluş Yıldönümü Kutlamaları, Edirne için daha özel bir anlam taşımaktadır.

Edirne, 92 yıl Osmanlı Cihan Devleti'ne başkentlik yapmış ve 18. yüzyıl başlarına kadar da ikinci başkent niteliğini korumuş olmakla, imparatorluk dönemi tarihimizde, yeri doldurulamaz özelliklere sahip bir kentimizdir.

Cumhuriyet dönemimizde ise, yurdumuzun batıya açılan en büyük kapısı ve Türkiye'nin vitrin kenti olma özelliğini taşımaktadır. Bu nedenledir ki, kutlama törenleri, bu kentte âdeta kutsallaşmaktadır.

Bu mutlu yıldönümlerinde yapılan etkinlikler arasında, kalıcı türden olanlarına özellikle yer verilmiş olup, Edirne'nin dününü ve bugününü gelecek kuşaklara aktaran, kitapların bastırılıp yayınlanması'da kararlaştırılmıştır.

Bunların herbiri değişik yönlerden Edirne'nin tarihi ve kültürel özelliklerini yansıtmakta olup, bu özellikleri günümüz insanına tanıtan Trakya Üniversitemizin değerli öğretim görevlilerinden Yrd. Doç. Dr. Ratip KAZANCIGİL'e ve emeği geçenlere teşekkürlerimi sunuyorum.

Mehmet CANSEVEN
Vali

T E Ş E K K Ü R

Cumhuriyetimizin 75. ve Osmanlı Devleti'nin 700. Kuruluş Yıldönümleri'nin Edirne'deki kutlama programına, Sayın Valimiz Mehmet CANSEVEN tarafından, kalıcı olması amacıyla bir de, konu ile ilgili yayınlar yapılması alınmıştır.

Bunlar arasına, benim de daha önceleri yayınlanmış olup, mevcudu tükenmiş bulunan bazı kitaplarımla, yeniden hazırlamakta olduğum bir albüm ve yine, Edirne Tarihi ile ilgili iki kitap ta alınmış bulunmaktadır.

Tarihsever ve kadirbilir Valimize, bu ilgilerinden dolayı teşekkürlerimi sunmayı borç bilirim.

Yrd. Doç. Dr. Ratip KAZANCIGİL

ÖNSÖZ

KENTLER ve MAHALLELER

Tarih süreci içinde toplumların dağınık ve gezgin düzenden yerleşik sisteme geçtiklerinde gözümüze çarpan ilk görüntü mahallelerin kuruluşu olmaktadır.

Başlangıçta, üç beş evden oluşan mahallelerin ev sayısı, nüfus artışı ve sosyal ekonomik ve güvence gereksinimleri sonunda daha da çoğalmış ve mahalle yapısı içinde cadde, meydan ve sokaklar oluşmuştur.

Toplum yaşamımızda mahallenin yeri çok önemlidir. Mahalle günlük yaşamımızla adeta iç içe kaynaşmış ve birlik ve beraberlik gereksinimini yönlendirmiştir.

Tâ ki, şehirleşmenin genişleşip toplum yaşantımızdaki bazı değer yargılarının değişmesine kadar.

Günümüzde eski mahalle birliği, kısmen ortaklaşa apartman yönetim ve sorumluluğuna dönüşmüştür.

Mahalle adı eski dönemlerde birleşik yaşantımız nedeniyle bazı isim ve olayların da meydana çıkmasına neden olmuştur ki bunlardan bazılarını tarihi bir anı olarak sıralayacağız. Bunlar, geçmişteki yaşamımızı sımsıkı ilgilendiren değerlerdir.

1 — Mahalle İmamı: Mahalle muhtarlıkları kurulmadan önce mahallenin baş sorumlusu idi. Yalnız dini değil ufak tefek yönetim görevleri de vardır.

2 — Mahalle bekçisi: Her mahallenin güvenliğini koruyan ve bazı zor hizmetlerde mahalleliye yardım eden kişidir. Topluma o kadar yakındır ki ona "Bekçi baba" adı verilmiştir. Aile babası kadar güvenilir bir kişidir.

3 — Mahalle bakkalı: Her mahallede bulunan ve mahallelinin ufak tefek günlük gereksinimini sağlayan kişidir. Halkın mâli durumuna göre çoğunlukla veresiye mal verip sonradan parasını tahsil eder.

4 — Mahalle hamamı: Eskiden, her evde banyo teşkilatı bulunmadığından büyük mahallelerde çoğunlukla hanımlar için genel hamamlar vardı. Buralar çok kalabalık ve gürültülü olur. Öyle ki, günlük yaşamdaki toplantılarda her ağızdan ayrı bir ses çıkarsa "mahalle hamamına döndü" denirdi. Bazan

bu hamamlarda hanımlar arasında büyük kavgalar da çıkar ki peştemallara sarılmış tas ve takunyalarla biribirlerine girip kanlı çatışmalar olup bunları ancak erkeklerin ayırabildikleri bazı kaynaklarda kaydedilmektedir. Erkekler ıse çarşı hamamlarına giderler.

5 — Mahalle Çeşmesi: Eskiden her evde şebeke suyu bulunmadığından varlıklı hayır sahipleri mahalleye bir çeşme yaptırır ve tüm evler de sularını oradan sağlarlarmış. Evlerdeki kuyu ve sarnıçların dışında bu çeşmeler de pek yararlı olup günümüze kadar gelmiş olanları vardır.

6 — Mahalle muhtarları: Günümüz mahalle teşkilatında resmi sorumlu olan kişidir ki mahalleli tarafından seçim yoluyla iş başına getirilirler. Görevleri kanun ve yönetmeliklerle belirtilmiş maaşlı kişilerdir.

7 — Mahalle Kabadayısı: Mahalle içinde genellikle mahalle düzenini kurma ve koruma görevini kendiliğinden üstlenmiş genç bir kabadayıdır. Kendini, özellikle "mahalle namusu"nu korumada sorumlu olarak görür.

8 — Mahalle namusu: Mahallenin ahlaki değerlerinin tümünü içeren bir deyimdir. Bu değerler, herhangi bir şekilde saldırıya uğrar veya zayıflarsa bunu korumak ve düzeltmek de mahallelinin görevidir olayın, Koruyucu kişiyi ilgilendirmesi şart değildir. Mahalleyi küçültücü davranışlara karşı çıkmak mahallelinin başlıca görevidir. Bu görev sırasında koruyucuya bir zarar gelirse "mahalle namusu uğruna başı belaya girdi" denir.

9 — Mahalle Baskını: Mahallede, genellikle bekâr, dul veya evli olup da kocasına bağlı olmayan hanımların evlerine yabancı bir erkek aldıkları saptanırsa, mahalleli, imamın öncülüğünde o eve baskın yapıp olaya el kor. Bu, oldukça dramatik bir işlemdir. Bâzan da melodrama dönüşür. Mahalle kahvesi, mahalle mektebi, mahalle hamamı, mahalle baskını gibi mahalleliyi yakından ilgilendiren bu konular, başta Ahmet Rasim olmak üzere Mehmet Akif, Hüseyin Rahmi, ve Burhan Felek gibi İstanbulun mahalle yaşantısını kaleme almış olan değerli yazarlarımızın eserlerinde gayetle renkli olarak yansıtılmıştır.

10 — Mahalle Mektebi: Kalabalık mahallelerde genellikle tek hoca tarafından din bilgileri verilen ilk okullardır.

11 — Mahalle Mescidi: İlerde de belirteceğimiz gibi çoğunlukla her mahalle bir mescit etrafında oluşmuştur. Bunlara da mahalle mescidi denir ki, mahalleli, dini görevlerini mahalle imamlarının öncülüğünde oralarda yaparlar.

12 — Mahalle ebesi: Henüz resmi diplomalı ebelerin bulunmadıkları dönemde mahalledeki doğumları yaptıran daha ziyade yaşlı ve deneyimli bir hanımdır.

13 — Mahalle Kavgası: Bu, daha çok civar ve rakıp mahalleler arasında çıkar. Her mahallenin kabadayıları bu kavgaların kahramanlarıdır. Kavga, bazan haberli bazan da baskın şeklinde olur. Bunların pek kanlı sonuçlar da verdiği görülür. Rakip mahalle halkı, biribirlerinin mahallelerinden geçmezler, hatta, gözdağı vermek için "Elbet seni bizim mahalleden geçerken görürüm" diye tehditler de savururlar.

14 — Mahalle Karakolu: Büyük mahallelerin korunmasını sağlamak için kurulmuş bir güvenlik sistemidir.

15 — Mahalle Komşusu: Aynı mahallede oturanlar bu isimle anılırlar ve birbirlerine karşı maddi ve manevi sorumluluk ve yükümlülük duyarlar. Bunlara, tümüyle "Mahalleli" de denir.

Komşu konusu açılmışken bu sözcüğün de toplum yaşantımızda pek önemli olan yerini belirtmek gerekir. Birbirlerine en yakın evlerde oturanlar: "Ev komşusu", "Kapı bir komşu", "Bahçe komşusu" gibi terimlerle anlatırlar bu yakınlığı. Bir de "ateş komşusu" vardır ki yeni kuşaklar bunun anlamını bilmezler. Eskiden, kibrit, çakmak gibi ateş yakacak aletlerin bulunmadıkları dönemlerde o gün yanmış olan ateşin bir kısmını ertesi gün için ocaklarda akşamdan külleyip saklarlardı. Ertesi sabah da odunları, bu akşamdan kalma ateşle tutuşturlardı. İşte, şayet akşamdan ateş saklanmamış veya saklanan ateş sönmüş ise hemen en yakın komşudan ateş istenirdi. Bu ateş alınan komşuya da "Ateş komşusu" denirdi.

Komşu sözcüğü dilimizde bazı atasözlerinin türemesine de neden olmuştur. "Komşu komşunun külüne muhtaçtır, Ev alma komşu al, Kötü komşu iyi alet edindirmeye neden olur, Komşudan pişer bize de düşer, Komşu tavuğu komşuya kaz gözükür...." gibi.

"Komşusu açken kendisi tok yatan kişi müslüman değildir" şeklindeki peygamberimizin sözü ise, komşuluk dokusunun insancıl ve dayanışma yönünü anlatan eşsiz bir değerdir.

16 — Mahalle Odası: Eskiden büyük mahallelerde hali vakti yerinde olanlarca mahallenin yaşlı erkekleri için evlerin selamlık bölümünde yazlık ve kışlık "oda"lar vardı. Akşamları buralarda toplanan kişilere, oda sahibince ücretsiz olarak çay, kahve ikram edilir, mevsimine göre helva sohbetleri, kuzu çevirmeleri de yapılır. Mahallenin her konusu burada görüşülüp karara bağlanır. Odalar özellikle sosyal dayanışma için çok önemlidir. Hali vakti yerinde olanlar, mahalle yoksulları için ortaklaşa yardım toplar ve bunu gece yarısından sonra, kimseye göstermeden ihtiyaç sahibinin evine yollar ve kimin gönderdiğini de söylemezler. Ne anlamlı bir dayanışma.

Daha sonra ki dönemlerde odaların yerini kahvehanelerin aldığını görüyoruz.

17 — Mahalle Kahvesi: Yeni yaşam şekliyle odaların yerlerini kahvehaneler almıştır. Buna, kısaca "kahve" denmiş "hâne" kaldırılmış. Günümüzde de "kahveye gitti" "kahveden geldi" şeklinde söylenir. Genellikle büyücek bir salon olan bu yerlerde sıcak ve soğuk içecekler verilir ve tavla, satranç ve kâğıt oyunları oynanır. Bu halleriyle kahvehaneler toplumumuzda "oda"ların oynadığı sosyal dayanışma görevini üstlenmişlerdir. Mahalle hamamı gibi, mahalle kahvesinde de çoğunlukla gürültülü konuşmalar olduğundan günlük yaşantımızda bu tür gürültülerin çıktıkları toplantılar için "Mahalle kahvesine döndürüldü" benzetmesi yapılır.

18 — Mahalle dedikodusu: Toplumumuzdaki dayanağı bulunmayan bazı uydurma sözler için de "Aslı yok. Hepsi mahalle dedikodusu" denir.

19 — Mahalle şerefi: Mahalleye önur veren herhangi kişi veya olay için "o bizim mahallemizin şerefi, yüz akıdır" denir.

20 — Mahallenin yüz karası: Mahallede özellikle manevi, ahlaki ve toplumun değer yargılarına uymayan bir olay meydana gelirse bunu yapan kişiler için "mahallenin yüz karası" denir.

21 — Mahalle karısı: Genellikle toplum kurallarına uymayan, sokak işleriyle uğraşan, kimliğini yitirmiş olan hanımlar için kullanılan bir terimdir.

22 — Mahalle (semt) pazarı: Son olarak mahalleyi ilgilendiren ve o semt için çok yararı olan mahalle pazarlarını kaydedeceğiz. Bu pazarlar ekonomik oluşları ve semt halkına yakın bulunuşları nedeniyle toplumun vazgeçilmez birer parçalarıdır.

Bu suretle mahallelerin toplum yaşamımızdaki yerlerini özetlemiş oluyoruz.

EDİRNE MAHALLELERİ TARİHÇESİ

CİLT - I

BÖLÜM : I - II

1529 - 1609

EDİRNE MAHALLELERİNİN KURULUŞ TARİHÇESİ

Şehirlerin kurulup gelişmelerinin, zaman süreci içinde izlenebilmesi, yerleşim alanları olan mahallelerin tarihçelerini bilmekle mümkündür.

Bu, sadece fiziki yapı gelişmesi yönünden değil, etnik ve demgorafik bakımlardan da şehrin toplum yapısının karekterini belirtecek önemli bir yoldur.

Ne yazık ki, şehirlerimiz bu yönleri ile yeteri kadar incelenmiş değildir. Şehirde yaşayanlar, çoğu kez oturdukları mahalle veya sokağın adını bile bilmezler.

Belediye başkanlığı, özel idare, nüfus ve istatistik müdürlükleri gibi resmi kuruluşlarda ise mahallelere ait bu bilgilerin sadece kendi görev alanlarını kapsayan kısımları mevcuttur.

Bu önemli açığı bir ölçüde de olsa doldurmak amacıyla bir araştırma yapmanın faydalı olacağı kanısına vardık. Uzun yılları kapsayan çalışmalar sonunda derleyebildiğimiz bilgileri biribirine bağlıyarak sistemli bir bütün haline getirmeye çalıştık. Konunun incelenmesine ve düzenlenmesine Edirne'nin fethinden başladık. Zira, şehrin asıl gelişmesi, fetihden sonra birdenbire hızlanmıştır.

Edirne mahallelerinin adları, şehir tarihini aydınlatma bakımından pek önemlidir. Çünkü bunların çoğu, şu veya bu nedenlerle sonradan verilmiş olmayıp bizzat mahalleyi kuran veya kurulmasına vesile olan kişilere aittir. Bu kimselerin, kenti geliştirmek için âdeta bir yarış halinde olduklarını görmekteyiz. Hem de kadınlı erkekli. Ve de devletten yardım beklemeden.

Devletin katkısı, sadece izin vermektir. Ne güzel bir milli, vatani ve toplumsal hizmet. Bunun, bilinç haline gelmiş olması başlıbaşına bir övünç kaynağıdır. Klasik Osmanlı kent kuruluşunun ortak niteliği olarak Edirne'de de her mahallenin çekirdeğini, kurucuların yaptırdığı cami, mescit, aşevi, çeşme, zaviye, hamam gibi dinsel ve sosyal yardım ve hayır kurumları oluşturmaktadır.

Edirne'nin kısa sürede bir islam Türk Şehri olmasında başlıca katkıları bulunan bu kişileri minnet ve şükranla anmamız gerekir.

"Edirne Şehrini, fetih tarihinden başlayıp XVII. asır sonuna kadar sürekli bir gelişme halinde görmekteyiz. XVI. asır başlarında (H. 935/M. 1529) odalarla birlikte 144 mahallenin varlığı saptanmaktadır. Bundan bir asır sonra (H. 1018/M. 1609) ise bu sayı 290'a çıkmış bulunuyor. Hristiyan mahalleleri ile Yahudi cemaatları bu sayının dışındadır. Bu tarihlerde şehirde 19 hristiyan mahallesi ile XVI. asır başında 8 ve XVII. asırda 12 yahudi cemaatı vardır."

Parantez içindeki bu değerlendirme Prof. Tayyip Gökbilgin'in "Edirne ve Paşa Livası" adlı değerli yapıtının 36. sayfasından alınmıştır. Ancak aynı yapıtın 64. sayfasında mahalleler toplamı belirtilirken 1529 da 145 mahalle iken bu sayıya 1609 da 8 mahallenin daha eklenip toplam 154 mahalleye çıktığını görüyoruz. Bu 290 sayısının nereden kaynaklandığını saptayamadık. Belki bu bir baskı hatası olabilir veyahut da 154 mahalle dışında gösterilen hristiyan mahalleleriyle yahudi cemaatları toplumun kendi aralarında bölündükleri ayrı mahalle birimleri olabilir.

Biz, Edirne mahallelerini evvela teker teker ele alacağız. Daha sonra bunların geçirmiş oldukları değişiklikleri belirtip 1990'a kadar getirerek son tabloyu oluşturmaya çalışacağız.

Bu suretle mahallelerin uzun bir tarih süreci içindeki hikâyeleri meydana çıkmış olacaktır. Bu sonuç çizelgelerle de gösterilecektir. Konuyu işlerken bir yandan da tarihi eserler bakımından eşsiz bir zenginliğe sahip olan Edirne'nin bu değerlerinin bulundukları mahalle ve sokakları, mümkün olduğunca işaretleyip çizelge haline getirdik.

Bu çalışmadan ve araştırmadan bir amacımız da eski ve yeni Edirne'nin şehir rehberinin esaslarını hazırlamaktır. Ta ki, Edirne'yi tanımak isteyenler için şehrin bütün değerlerini, mahallelerini, sokaklarını, tarihi eserlerini ayrıntıları ile gösterebilecek bir albüm rehber oluşsun.

Edirne Mahalle tarihlerinin incelenmesini beş basamakta ele aldık.

— Birinci basamak XVI. asır başlangıcı H. 935/M. 1529 yılındaki durumu,
— İkinci basamak XVII. asır H. 1018/M. 1609 yılındaki durumu,
— Üçüncü basamak XIX. yüzyıl sonundaki durumu,
— Dördüncü basamak XX. yüzyıl başlangıcındaki durumu,
— Beşinci basamak ise XX. yüzyıl sonlarındaki 1990 durumudur.

İlk ve ikinci basamak hakkındaki bilgileri, Prof. Tayyip Gökbilgin'in belirtilen tarihlere ait tahrir defterleri üzerinde yaptığı geniş araştırmalardan aldık. *

— Üçüncü basamak bilgileri, Ahmet Badi Efendinin tespitleridir. **

— Dördüncü basamaktaki bilgileri Dr. Rıfat Osman Bey ve Osman Nuri Peremeci'den aldık ki onların tespitleri de ana hatları ile Ahmet Badi Efendiye dayanmakta ve ona yakın bulunmaktadır. ***

— Beşinci basamak tesbitini biz yaptık. Bunda, geçmiş tespitlerden başlayıp meydana geldiğini gördüğümüz değişiklikleri birbirleri ile kıyasladıktan sonra 1990'a geldik.

KAYNAKLAR:

* Prof. Dr. Tayyip Gökbilgin: Edirne ve Paşa Livası. S: 20-72
** Ahmet Badı: Rıyaz-ı Belde-i Edirne (Edirne İl Halk Kitablığı nüshası) C: II S: 565-594)
*** Dr. Rıfat Osman: Edirne Rehnuması. S: 15-329
Osman Nuri Peremeci: Edirne Tarihi. S: 321-337

Son durumun tesbitine başta Belediye olmak üzere Özel İdare ve Vakıflar Müdürlükleri dosyalarında mevcut Edirne mahalleleri ve buralardaki Tarihi Eserler hakkındaki bilgileri tetkik ederek başladık. Hatta İl Nüfus Müdürlüğü dosyaları ile bir kısım eski kütük defterini inceledik. İl İstatistik Müdürlüğü kayıtlarından da faydalandık. Konu ile ilgili diğer yayınları da imkân nisbetinde gözden geçirdik. Ayrıca, mahallerdeki canlı kaynakları dinledik. Sonunda şu sonuca vardık ki, mevcut resmi kayıtlar arasında da büyük farklılıklar bulunmaktadır.

Eski şehir paftası ile sokağa çıktığımızda pafta ile mevcut durumun biribirini tutmadığını gördük. Paftada yerleşim alanı olarak gösterilen bazı yerlerde zamanla yeni yollar, meydanlar açılmış veya boşluk, yangınlık olarak gösterilen alanlarda yeni mahalleler kurulmuş.

Bu durumda amaca ermede izlenmesi gereken en doğru fakat en zor yolun, şehri mahalle mahalle, sokak sokak gezip yeniden bir envanter çıkartmak olduğuna kanaat getirdik ve böylece de yaptık.

Kitabın düzenlenmesinde isimler alfabetik sıraya konmuş olmakla beraber ayrıca da mahallelerden sokaklara ve sokaklardan mahallelere doğru kullanılabilen arama çizelgeleri ekledik. Ta ki, adını bildiği bir mahalleyi arayan okuyucu alfabetik sıraya göre aradığını bulacak ve o mahallenin sokaklarını da öğrenecektir. Herhangi bir sokağı arayan okuyucu da ayni yolla aradığı sokağı bulunca, ait olduğu mahalleyi de kolayca bulacaktır. Eğer aranan isim ilk listede bulunmazsa bir sonraki, orada da bulunmazsa daha sonraki listede aranmalıdır. Zira, zaman içinde isim değişmiş veya aranan yer tamamen ortadan kalkmış olabilir. Veyahutta, o mahalle veya sokağın adı, bizim tesbitimizden sonra konmuş olabilir.

Ayrıca, mahallelerin 1529 yılından 1990 yılına kadar geçirdikleri beş tarih basamağındaki durumlarını da kıyaslamalı olarak gösterdik.

Metin ve çizelgelerde gösterdiğimiz ayni mahalle ve sokak adlarındaki benzerlikler zaman süreci içindeki değişmeler sonucunda meydana gelmiştir. Ayrıca bazı sokakların bir bölümü ayrı, öbür bölümü sınır komşusu olan diğer mahalle içinde olabiliyor. Bunun sonunda da ayni sokak adı iki mahallede de geçebiliyor. Bu, sokak sayısının artışı gibi aldatıcı bir sonuca neden olabiliyor. Keza, bazı mahalleler birden fazla isimle anılmaktadır ki, anardığı zaman karışıklığa yer verilmemesi için bunlar ayrı bir çizelge halinde gösterilmiştir. En sonunda Edirne'de 1984 yılında yapılan bina ve 1985 yılında yapılan nüfus sayımı sonuçlarının özetini ve Edirne'de kurulmuş olan yapı kooperatiflerinden önemlilerinin bir listesini ekledik. Bunlarda da şehrin fizik yapısı, demografik özellikleri hakkında genel bilgiler bulunmaktadır. Diliyoruz ki, bizim yaptığımız bir başlangıç olsun, daha sonra gelenler bunları tamamlasınlar.

Mahalleler tarihçesine, Edirne'nin Osmanlı Türkleri tarafından fethedilmesi olayından başlayacağız. Zira, şehrin gelişmesi fetihden sonra hızlanmış ve geniş alanlara yayılmıştır. Dolayısıyle, mahalleler de (Kaleiçi hariç) fetihden sonra kurulmaya başlanmıştır. Bununla, mahalleleri üzerinde araştırma yaptığımız şehrin fethedilişi hakkında da kısa ve toplu bir bilgi de sunmuş olacağız.

EDİRNE'nin FETHİ

Edirne'nin Osmanlı Türkleri tarafından fethedilişi ve fetih tarihi üzerinde yerli ve yabancı yazarların oldukça geniş yayınları vardır. Üzülerek kaydedelim ki buralarda kesin bir fetih tarihi üzerinde birleşme mevcut değildir. Her yazar, dayandığı belgeye veya kendi görüşüne göre bir tarih belirtmiştir ki, biribirleri ile aralarında meydana gelen fark neredeyse 5 yıla yaklaşmaktadır. Bu görüşleri sayın okuyucularımıza özetle aktarmak için Edirne'nin 600. fetih yılı dolayısiyle Güzel San'atlar Akademisi Türk San'atı Tarihi Öğretim Üyesi Sayın Nurettin Ormancı'nın yayınladığı bir araştırma yazısını aynen buraya almayı uygun bulduk.

"Osmanlı devletinin Bursa'dan sonra II. Başkenti olan Edirne, Balkan Yarımadasının güneydoğusunda bulunan Trakya (Paşa-Eli) bölgesinde Tunca ve Arda sularının Meriç'e karıştığı yerin dolaylarında ve nehrin sol kıyısındadır. Coğrafi mevkii 41° - 41' kuzey enlem ile 26° - 33' doğu boylam daireleri üzerindedir.

İstanbul'un kuzey-batısında ve 240 km. uzağında, Karadeniz kıyısında İğne Burnu ile Ege denizi kıyısındaki Enez Limanı arasındaki mesafenin hemen hemen ortasında, tarihi İstanbul-Viyana yolu üzerinde, Tunca ile Meriç Kavşak noktasında bulunan Edirne'nin bir sevk-ül ceyş ve üssül hareke vazifesi görmesi bakımından durumu son derece önemlidir. Şehir bu nazik durumunu bütün bir tarih boyunca muhafaza etmiş ve bu yüzden birçok istilâlara uğramış, telafisi çok zor, bazen de gayri kabil olan zararlar görmüştür. Bilhassa Türk Sanat eserleri bakımından bu zararlar çok ağır ve acı olmuştur.

Serhat şehrimiz Edirne'nin Prehistorik devirlere kadar giden çok eski bir tarihi vardır. İlk çağlarda Edirne'nin bulunduğu yer, bu bölgeye adını bir hâtıra olarak bırakmış olan Orta Asya'lı Trak kabilelerinin açık bir pazarı idi. Daha sonraları burası Makedonya'lıların, Romalıların eline geçti.

Tarihi tetkikler bugünkü Edirne'nin esaslı bir şekilde kuruluşunun Miladi II. Yüzyılda Roma İmparatorlarından Hadrianus (117-137) zamanında olduğunu göstermektedir. Şehire, kurucusu Hadrianus'a nisbetle'de Hadrianapolis denilmiştir. Türk'lerin kullandıkları Edirne adı da buradan gelmektedir.

EDİRNE'nin TÜRKLER TARAFINDAN ZAPTI:

Osmanlı Türkleri, Orhan Gazi zamanında (1326 - 1359) Şehzâde Süleyman Paşa'nın idaresinde Rumeli'ye geçtiler (1357). Bu sırada Bizans'ın ne siyesi ne de askeri durumu pek iyi değildi. Bundan faydalanan Türk Ordusu Bolayır, Ece-ova, Konurhisar, Tekirdağ, İpsala, Malkara, Hayrabolu, Keşan kasabalarını birer birer zaptederek Edirne İstikametinde ilerlemeye başladı. Bazı Osmanlı ve Bizans kaynakları, Süleyman Paşa Trakyadaki bu askeri harekâtı sırasında Çorlu, Dimetoka ve Edirne'nin zaptedilmiş olduğunu kaydediyorlarsa da bu cihetin ne dereceye kadar doğru olduğunu kestirmek kabil olamıyor. Şehrin kesin olarak fethinin padişah Sultan Murad Han-ı* Gazi (1359 - 1389) zamanında olduğu muhakkaktır.

Süleyman Paşa'nın bir av esnasında kazaen ölümü Rumeli fütuhatında bir duraklama devri yarattı. Bu arada Dimetoka, Keşan, Çorlu gibi bazı yerler Bizanslılar tarafından geri alındı. Fakat Lala Şahin, Hacı İl Beyi, Evrenuz Bey, gibi değerli komutanların almış oldukları isabetli tedbirler sayesinde Rumeli'nde Türk kuvvetlerinin tutunması sağlanmış, çıkması muhtemel herhangi bir panik önlenmiştir.

Padişah I. Murad'ın hükümdarlığını sağlamlaştırmasından sonra Balkan'lardaki askeri harekât yeniden başladı.

Türk'ler, Bizans İmparatoru Kantakuzen'e yardıma geldikleri Orhan Bey zamanında Edirne'yi görmüşler, Balkan hâkimiyeti, İstanbul'u arkadan çevirmek ve Batıdan gelecek tehlikelere karşı koymak bakımından bu şehrin büyük bir önem taşıdığını anlamışlardı.

Türkler Edirne'nin fethine karar verince, şehrin kuşatılması sırasında muhtemel bir Bizans ve Sırp yardımına mani olmayı düşündüler. Bunun için de ilkin bazı mühim kasabaların zaptı ile Edirne'nin tecridi lâzım geliyordu. Bu maksatla önce Lüleburgaz ve Çorlu alınarak İstanbul ile Edirne arasına girildi. Malkara, Keşan, İpsala ele geçirilerek güneye, Ege

* Sultan I. Murat

denizine doğru inildi. Dedeağaç zaptedildi. Enez'e, Ceneviz'lerin elinde bulunduğundan dokunulmadı. Serez ve Drama taraflarında bulunan Sırpların yapacakları bir yardım taarruzuna karşılık da Dimetoka zaptedildi, Kırklareli işgal edildi. Muvaffakiyetle başarılan bütün bu askeri harekât ile Edirne tamamen tecrid edilmiş oluyordu.

Lüleburgaz'da Padişah I.Murat'ın başkanlığında toplanan harp meclisi, Lala Şahin Paşa'nın mühim bir kuvvetle derhal Edirne üzerine yürümesine karar verdi.

Bizans'ın Edirne muhafızı bulunan Tekfur, Türk'lere karşa şehri surlar dışında müdafaa etmek istediğinden Edirne'yi terketti. Babaeski ile Pınarhisar arasında Sazlıdere mevkiinde yardıma gelen Bulgar kuvvetleriyle birleşen Bizans ordusu Türk'lerle yaptığı savaşta kesin bir mağlubiyete uğradı. Canını zor kurtaran Bizans komutanı, Edirne kalesine kapandı. Son müdafaayı burada yapmak istiyordu. Şehir Türk'ler tarafından sımsıkı kuşatıldığında Tekfur her türlü savunma imkânının kalmadığını görünce Meriç'in o sırada kabarmasından faydalanarak bir gece, ailesi, maiyeti ve kıymetli malları ile beraber kayıklara binip Enez'e kaçıp Cenevizlilere sığındı. Oradan da SIrbistan'a geçti.

Tekfur'un kaçmasından sonra başsız kalan şehir, Türklere teslim oldu.

Edirne zaptedildikten sonra, başkent, Bursa'dan buraya nakledilmiş padişahın ikametine mahsus bir saray inşasına başlanmıştır. Saray tamamlanıncaya kadar padişah Rumeli'de bulunduğu zamanlar Dimetoka'da kalmıştır. Bu bakımdan bu şehir bir müddet Osmanlı Devletinin Başkenti olmuştur.

Edirne'nin zaptı ile Balkanlarda yapılan savaşlar kolaylaşmış, ayni zamanda İstanbul, batıdan Türk'ler tarafından çevrilmiştir.

Ne kadar hazindir ki, bu mühim tarihi olayın hangi yıl, ay ve günde olduğunu bugün için tespit edemiyoruz. Bazı eski Osmanlı anonim tarihleri, Düstûrnâme-i Enverî, Münşeat-ı Selâtin-i Feridun Bey ile Bizans'lı tarihçi halkolkanyles, şehrin Şehzade Süleyman Paşa'nın Trakya askeri harekâtı sırasında fethedildiğini söylerler.

Orhan Bey'in, oğlu Şehzade Süleyman Paşa'ya gönderdiği serdarlık beratında, Edirne'yi gözden kaçırmamasını tavsiye etmesi, şehrin 1358 tarihinden zaptedilmiş olduğu, Feridun Bey münşeatındaki kayıtlardan anlaşılmaktadır. (C.2, S.72)

Münşeat-ı Feridun'da Edirne'nin fethi olayı ile ilgili birkaç mektup vardır. Bunlardan, 1. Zilkade 763 = 21. Ağustos.1362 tarihli Acem Şahı Evis'e Edirne'nin fethedildiğini bildiren bir mektupta, şehrin Hacı İl Bey tarafından alındığı ve komutanının esir edildiği görülmektedir. Bu mektuba inandığımız takdirde; Edirne'nin 763/1362 tarihinde, fakat Zilkade/Ağustostan birkaç ay evvel fethedilmiş olduğunu kabul etmek icab eder.

Düstûrnâme-i Enveri (Mükrimin Halil Yinanç'ın yayınladığı nüsha S: 84)

"Dimetokayla Malkara Keşan"

"Edirneyle olfetih kıldı anla sen"

demekte ve birkaç mısra aşağıda da:

"Yediyüz hem atmış olmuştu sâl"

diyerek fethin 759/1359/60 tarihinde vâkı olduğu anlaşılmaktadır.

Fakat umumiyetle eski Osmanlı Anonim tarihleri, Edirne'nin fethini padişah I. Murat zamanında (761, 762, 763) Hicret yıllarında olduğunu kaydetmektedir. Bunlardan alınan bazı parçalar aşağıda gösterilmiştir.

— "Murad Han-ı Gazi elinde bu fetih hicretin yediyüz altmış ikisinde vaki oldu." (Neşri tarihi C: 1 S: 197 Fauk Reşit Unat. Dr. M.A. Köymen Türk Tarih Kurumu yayınlarından.)

— "Bu fethin tarihi hicretin yediyüz altmış birinde vaki oldu." (Tevarih-i Âli Osman'dan Âşık Paşazade tarihi. S: 54)

— "Bu yıl içinde güneş külli tutuldu tamam Yıldızlar göründü Edirne fetholundu hicretin yediyüz altmış birinde" (Tevarih-i Âl-i Osman'dan Oruç bin Adil Bey tarihi.S: 21)

— "Edirne Tekfur'u gece bir kayığa binüp Enoz'a doğru kaçtı gitti. Sabah oldukta şehir halkı aman dileyüp kapuları açtılar dahi Müslümanlar Edirne'yi fethettiler hicretin yediyüz altmış birinde."

(Tevarih-i Âli Osman'dan Lütfü Paşa tarihi S:33)

— "Tacüt Tevarih (C: 1 S: 71) de Edirne'nin fethini 762 hicret yılı vukuatı arasında gösterir.

— Künh-ül Ahbar (Rükün A. Cüz. 1 S. 67) da Edirne'nin fethi, hicretin 762 yılında gösterilmiştir.

— Takvim-üt Tevarih (S:95 Kâtip Çelebi)de "763 fethi-i Çorlu ve Dimetoka ve Edirne bedest-i Murad-ı Gazi ve Hacı İl Bey ve Lala Şahin Paşa" deniliyor.

Müneccimbaşı Tarihi: (C: 3 S: 293)

— "Şehir âman ile fetholundu, andan Hüdavendigâr hazretleri Dimetokaya saye endaz-ı ikbal oldular. Bu fütuhat-ı celilenin mecmuu 763 de vuku bulmuştur."

Evliya Çelebi Seyahatnamesi. (C: 3, S: 425)

— "Ta ki Gazi Murad Han-ı evvel müstakil Padişah olunca Edirne'nin fethine niyet ve azmedip yedi yerden gayret kılıcını kuşanıp Tatar ve Rum'dan 17.000 asker cem edüp Edirne Kalasını muhasara etti.Cevanib-i erbaadan gelen imdatçıları dendan-ı tiğden geçirmiş ve derûn-u kalada küffara: el-âman, ey güzide-i Âl-i Osman dedirtmiştir. Nihayet kal'ayı hamd-ı Hüda bizzat Gazi Hüdavendügâr hazretleri 763 tarihde feth ve teshir eylemiştir."

Kamus-ül Âlâm, Şemsettin Sami Bey (C: 7 S: 809).

— "763 tarihinde Hüdavendigâr-ı Gazi hazretlerinin zaman-ı saltanatlarında Lala Şahin Paşa yeddile fetholunmuştur.

— Osman Rıfat Bey merhum, Edirne ruhnûma'sı adlı eserinde Edirne'nin 1362 senesinin Temmuz ayının sonlarına doğru muhasara edilmiş olduğunu bir Rum Tarih Öğretmeninden işittiğini söylüyor. Fakat bu tarihin neye istinaden söylenmiş olduğunu kaydetmiyor.

— İslâm Ansiklopedisi, Edirne maddesi (C. 4, S. 110). Edirne'nin Türk'lere teslimini (Şevval 763/Temmuz 1362) tarihi olarak gösteriyorsa da bunu nereden aldığını kaydetmiyor.

— İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, İsmail Hâmi Danışmend (C.1, S: 40)

Edirne'nin fethine dair çeşitli kaynaklardan almış olduğu H. 761, M. 1359 - 60, H. 762 M. 1360 - 61, H. 763, M. 1361 - 62 tarihlerini hiçbir görüş belirtmeksizin kaydetmekle iktifa ediyor.

— Türk'ler Edirne'yi ne vakit aldılar? başlıklı Bulgarca'dan Türkçe'ye Hasan Eren tarafından çevrilen (Türk Tarih Kurumu, Belleten Ocak 1949, S: 49, S: 97 - 160) tarihi bir tetkik yazısından Bulgar yazarı Aleksandr Burmov'un Bizans, Sırp ve Bulgar kaynaklarından bazılarını tetkik ederek, Edirne'nin Çirmen savaşından sonra 1371 yılı sonunda veya ekim ayı başlarında Türk'ler tarafından zaptedilmiş olduğu neticesi çıkarılıyor.

Böylece yazımızın baş tarafında söylediğimiz gibi serhat şehrimiz güzel Edirne'nin ne zaman fethedildiğini bugün için tayin ve tespit edemiyoruz.* Sayın Nurrettin Ormancı'nın araştırma yazısı burada son buluyor.

Bu konu üzerinde Halil İnalcık da Edirne'nin 600. fetih yılı dolayısıyle Edirne'de bir konferans vermiştir. Arzu edenler onu okuyabilirler.** Halil İnalcık bu konferansında değişik kaynakları kıyaslıyarak fetih tarihinin 1361 yılı olduğu kanaatına varıyor.

Son olarak Türk Tarih Kurumu 1363 senesini kabul etmiş ve 1963 de 600. Fetih yıldönümü, adı geçen kurumun öncülüğünde yapılan kutlama törenleriyle anılmıştır.

Edirne'nin fethinden önce Çorlu'dan, İpsala'ya, Dimetokaya kadar olan yerler Sultan I. Murat ve onun başlıca komudanlarından Hacı İl ve Evranos Beyler tarafından Osmanlı ülkesine katılmış bulunuyordu.

Bu durumda Edirne'nin de alınması adeta bir zorunluluk haline gelmişti.

Hoca Sadettin Efendi bu konuyu şöyle anlatıyor:

"Din yolunun bu iki savaşçısı ile (Hacı İl ve Evranos Beyler) ülkeler açmak hususunda görüşmeler yapıldı ve " Edirne'yi açmak konusunda fikir birliğine varıldı.

Beylerbeyi olan Lala Şahin sayısız askerlerle Edirne üzerine gönderilirken Gazi Padişah Babaeski'yi fethetmek üzere yola çıktı.

Edirne tekfuru, Lala Paşa'nın yola çıktığını haber alınca vesveseyle dolu şeytanlardan kalabalık bir ordu toplayıp savaşmak üzere İslam Askerini Sazlıdere'de karşılamıştı. Cenk gelişip kızışınca, fetih ve zafer meltemleri İslam ordusundan yana esmeye başlamış, kâfir kırılarak kaçış yolunu tutmuş ve bin güçlükle kaleye çekilebilmişti.

Gazi Padişahtan Edirne üzerine ne zaman yürüyeceği soruldu. Bu haber üzerine hemen Edirne'ye doğru yola çıktı. Sancakları Edirne göklerinde yükselip dalgalanınca çıkar yolu kaçmakta ya da kaleyi teslim etmekte buldular.

Bu arada Meriç ırmağıda kabarma döneminde olduğundan durumu kötü olan tekfur (Bizans'ın Edirne Muhafızı) bir gece ne kadar malı ve kıymetli eşyası varsa çoluk çocuğu ile gemiye doldurup kaçtı. Enez'e gitti.

* Nurettin Ormancı: Türk Sanat tarihi araştırma ve incelemeleri. Güzel Sanatlar Akademisi: I. 1963 S: 435-438

** Halil İnalcık: Edirne'nin 600. Fetih yıldönümü armağan kitabı. S: 137 - 159

EDİRNE'nin BAŞKENT OLUŞU ve YERLEŞİM ALANLARININ KURULUŞU

HOCA Sadeddin devam ediyor:

"Padişah, Lala Şahin Paşa'yı Edirne'de alıkoyup kendisi Dimetoka'ya göçtü. O tarihte Edirne şimdiki gibi bakımlı olmadığından Dimetokayı seçmişti. Edirne ise zamanla gelişip onarlınca Osmanlı Padişahlarının yüce tahtlarının durağı ve güvenlik, huzur bakımından öğünülecek beldelerden biri oldu."

Bu ifadelerden Edirne'nin alınışı hakkında öz bir bilgi edindiğimiz gibi, fetihten sonra da Edirne'de Padişahın oturmasına uygun bir yer bulunmadığından bir süre Dimetokaya gitme zorunda kaldığını anlıyoruz.

Zaten diğer kaynaklar da Edirne'nin Türkler tarafindan fethi sırasında dört duvar arasına sıkışmış bir yerleşim merkezi ve İstanbul'un bir ileri karakolu olduğu görüşündedirler.

Fetihden sonradır ki sur dışında yeni yerleşim alanları kurulup şehir imar edilmeye başlanmıştır.

Edirne şehrindeki bayındırlık eserlerini başda padişahlar ve onların kadın ve erkek yakınları olmak üzere devlet ileri gelenleri ve hanımları, hali vakti yerinde olan zenginler ve ayrıca da, Rumeliye ilk defa geçen, fütühata şu veya bu suretle iştirak ettikleri tahmin edilen şeyh ve dervişlerden ve fakihlerden birçocuğun Edirne şehrinde Zaviyeler teşkil ve tesis ettikleri ve birer kurucu olarak meydana çıktıkları, mahallelere adlarını verecek derecede çevrelerinde önem kazandıkları görülmektedir.

Edirne'de, fetihden sonra ilk mahallerinin kuruluşu ve bayındırlık hareketlerinin başlayışı hakkında hoca saddettin efendi şu çarpıcı bilgileri de vermektedir:

"Padişah (I. Murat) bir süre Dimetokada oturdu. Bu sırada bir gece uykusunda, bir açıklık yerde dolaşmakla iken, yıldızların ışıklarıyle aydınlanmış yüzü güzel bir ihtiyar ile karşılaşdığını ve onun, bu gönül alıcı yeri onarmasını, orayı, adaletin kaynağı olan tahtı için başkent yapmasını kalbine ilham ettiğini gördü. Rüyadan uyandığı zaman yanına ünlü beylerini alarak uykuda gördüğü göz doyurucu alanı araştırmak üzere atlarıyla Edirne'ye doğru yola çıktı. Şimdi de Darü'ssaade (Mutluluk konağı) olan ve safalar veren yere gelipde çevreye bakdığı zaman, rüyada gördüğü bahçenin burası olduğunu anladı ve o nur yüzlü varlı-

ğın belirttiği yeri tanıdı. Bunun üzerine cenette benzer bu yerde inşaata (yapılaşmaya) başlanması yolunda ferman buyurdu.

Gerçekde devletli kapısında görevli bulunan işbilir mühendisler, başarılı ustalar işe koyuldular ve o güzelim cennet gibi alanda cennetteki Firdevs bağına denk, yüksek, gönül alıcı bir köşk yapdılar, Dâra (ünlü İran hükümdarı) tutumunda olan Sultan için oturmağa elverişli, sevinçler saçan bir saray inşa ettiler.*

Bu sarayın çevresinde ise devletin önde gelen kişilerine ve padişah kapısında hizmet alanlara uygun geniş evler, konaklar yapdırıldı. Böylece kısa bir süre sonunda bu gönül çeken alanda pek çok insan toplamış, bunların yerleşmeleri için de çeşitli yapılar, sağlam binalar meydana getirilmişdi. Çevre şehirlerden buraya gelip yerleşenler de, ferah evler, nice bostan ve bahçeler yapdırmakla, burası, dünyanın büyük şehirlerinden biri haline gelmişti. Halkın ve padişahların gayretleriyle hayır ve imaret binaları çoğalmış, mescit ve camiler sayısız hale gelmiş, medreseler hanigâhlar, gelen ve gidenler için misafirhaneler, lâtif kâşâneler, muallimhaneler, zengin, dopdolu çarşı ve pazarlar, köprüler, hanlarla sözün kısası bu güzel şehir İslam doruğu ve Dâru's-selam'ın (barış durağı ve barışın egemen olduğu ülke, Bağdat'ın lakaplarından biri) dengi olmuştur. Bu güvenlik yurdu, dünya ülkelerine göre orta kuşakta olduğu için, her yönden istenilen mal ve eşyanın getirilmesi kolayca sağlandığından, yaşama şartları da elverişli, bolluk ve birlik içinde bulunmaktadır. İri ve küçük boy hayvanlar bol bol sağlanmakda olduğundan yağ ve et gibi yiyecekler de ölçüsüz derecede çoktur. Bütün bu özellikleriyle şehir, kısa bir zaman içinde adaletin simgesi olan saltanata taht kenti olmuştur."**

Hoca Saadettin Efendi'nin verdiği bu çok önemli bilgiler fetihden sonra Edirne'nin yapılaşma şeklini pek açık bir anlatışla bizlere göstermektedir. Bu bayındırlık hareketi daha sonraki dönemlerde, özellikle II. Murat döneminde daha da büyük bir hız kazanmıştır.

Bu nedenledir ki "Edirneyi I. Murat aldı, II. Murat imar etti" sözü bir gerçeğin ifadesi olmuştur. II. Murat'tan daha önce gelen Çelebi Mehmet (I. Mehmet), Yıldırım Beyazit ve sonra II. Selim dönemlerinde de Edirnedeki bayındırlık hareketleri sürdürülmüş, III.Murat ve IV.Mehmet dönemleri de bir çok gelişmelere öncülük etmiştir.

Daha sonraki dönemlerde bu tip mahalle kuruluşuna pek rastlanmamaktadır. Yeni mahallelerin, sosyal ve ekonomik ihtiyaçları veyahut ta bayındırlık hareketleri gereği olarak kurulduğunu görüyoruz. Bunlara verilen isimler de artık kuruculara ait olmayıp döneminde veya geçmişde değişik yönleri ile üne kavuşmuş kişilerin adlarından veyahut da Cumhuriyet, İstiklâl, Hürriyet gibi yücelik taşıyan isimlerden oluşmaktadır.

Şimdi, tarih sırasına göre bu mahalleleri inceleyeceğiz.

* Bu, Muradiye sırtlarında ve kısmen Selimiye Cami'nin yapıldığı kavak meydanında bulunan eski saraydır.
** Hoca Sadettin Efendi: Tacü't-Tevarih. C: I. S: 192 - 133

EDİRNE MAHALLELERİ TARİHÇESİ

CİLT - I
BÖLÜM : I - II
1529 - 1609

EDİRNE MAHALLELERİ
I - II. BÖLÜM
H. 935/M. 1529 - H. 1018/M. 1609

H. 935/M.1529 basamağında Edirne'de 145 mahalle, zaviye ve oda bulunmaktadır.

H. 1018/M. 1609 yılında ise bunlara 8 mahalle daha eklenip toplam 153'e çıkmaktadır.

Şimdi bu mahalleleri teker teker inceleyeceğiz.

Bu bölümde, yukarıda belirtilmiş olan tarihlerde Edirne'de kurulmuş olan mahallerle bunların 1990 yılına kadar geçirmiş oldukları değişiklikler gösterilecektir.

Mahalleler ve sokaklar arama kolaylığının sağlanması amacıyla adlarının alfabetik sıralarına göre yazılmışlardır.

Not: Her mahalle hakkında ayrı ayrı bilgi sunarken izleyeceğimiz beş ayrı tarih basamağını, en eskisinden başlayıp en yenisine doğru: A-B-C-D-E harfleriyle göstereceğiz.* Bu bilgileri, kimlerin hangi kaynak eserlerinden faydalanarak topladığımızı 18 inci sayfada açıklamış olduğumuzdan, bundan sonra bu kaynakları belirtmek için sayfa altı inişi yapmayacağız.

A ve B	: Prof. Dr. Tayyip GÖKBİLGİN.	Dönem: (1529 - 1608)
C	: Ahmet Bâdi Efendi	Dönem: (1890 - 1920)
D	: Dr. Rıfat Osman	Dönem: (1920 - 1933)
E	: Osman Nuri Peremeci	Dönem: (1933 - 1939)

1939-1990 Dönemini de biz saptamış bulunuyoruz.

Dönemler arasında ve değişiklik görlümeyen durumlarda bu alfabetik sıralarda atlamalar olacaktır.

* Sayın Özer Ergenç'in XVIII. yüzyıl tesbiti ile Evliya Çelebinin XVII. yüzyıl Edirnesini anlatan yazılarını ise ayrı bölümler halinde ekliyeceğiz.

ABDULLAH ODALARI

(Sevindik Fakih Mah.)

Semti: Kadirihane cad.

Kurucusu: Sevindik Fakih

A:H. 935/M.1529 yılında bu mahallede 3 hane bulunmaktadır.

B:H. 1018/M. 1609 yılında bu odalar: Abdullah Bey vakıf odaları adıyla 10 kapı ve içlerinde 8 kişi olarak kaydedilmiştir.

Dr. Rıfat Osman Bey: Halkının müslümanlardan oluşduğunu yazarak:

"Bazı vakıf kayıtlarına göre bu mahallenin eski adı Sevindik Fakih'dir. Mursel kızı Selçik Hatun vakfından H.860/M.1455 yaptırılan bir kubbe ve minareli cami'i mevcuttur" diyor.

—: 1990 da bu mahalle, Sarıcapaşa mahallesi muhtarlığı hudutları içinde adını korumakta olup, cami'i tamire muhtaç ve ibadete kapalı bulunmaktadır.

AHİ HASAN MAHALLESİ

Semti: Tabakhane (Gazi Mihal)

Kurucusu: Ahi Hasan

A: H.935/M. 1529 da bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
18 Hane,
2 Bekâr görülmektedir.

B: H.1018/M.1609 yılında "Fazlı vakıf odaları" ile "Vakıf anbarı" bu mahalle üstüne yazılmış bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey 1890 larda sadece müslümanlardan, 1920 lerde ise müslüman ve musevi karışımından oluşan bu mahallede "Temelsiz cami" adıyla ünlü mescidin Ahi Hasan tarafından yaptırıldığını ve o dönemde harap durumda olduğunu yazmaktadır.

E: Osman Nuri Peremeci, Ahi Hasan mahallesinin Gazimihal semtinde olup Şeyh Şücaettin ve İsa Fakih (Aya yani) mahalleleriyle birleşerek Şücaettin mahallesini oluşturduğunu bildirmektedir.*

— : 1990 da Ahi Hasan adıyla herhangi bir yerleşim yeri bulunmamaktadır. Şeyh Şücaattin mahallesinin Dilaverbey mahallesi muhtarlığı hudutları içinde olduğunu görmekteyiz.

* Osman Nuri Peremeci: A.E. S: 321-337

ALİ BEY MAHALLESİ (KÜLAHDUZ ALİ BEY MAH.)

Semti: Ayşekadın

Kurucusu: Külahduz (Külah dikici) Ali Bey

A: H. 935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
12 Hane vardır.

B:H.1018/M.1609 yılında mahallede bir de Şeyh Seyyid İbrahim oğlu baba Haydar zaviyesini görüyoruz.

C: Badi efendi, mahalle Ayşekadın semtinde Külah Dikici esnafından "Külah-duz" daha sonraları "Külahduz" lakabını alan Ali Bey tarafından herhalde XV. asır sonlarında kurulmuş olmalı diyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey: Halkını müslümanların oluşturduğu bu mahallenin Ayşekadın'da Uzun Kaldırım'da olduğunu yazarak Külahduz Ali Bey vakfından olan mescidinin 1893-94 Rus işgalinde yıkıldığını bildiriyor.

— : 1990 mahalle muhtarlıkları düzenlemesinde Külahduz mahallesinin Abdurrahman mahallesi muhtarlığı hudutları içine alınmış olduğunu görüyoruz. Yeni adı Külahcı olmuştur.

Ayşekadın semtindeki bu mahallede "Külahduz çeşme sok." adıyla anılan bir sokak mevcuttur.

ALİ KUŞÇU MAHALLESİ

A: Kurucusu: Ali Kuşçu

Semti: Kirişhane

A: Tayyip GÖKBİLGİN:

Edirne'de, ünlü bilgin ve matematikçi Ali Kuşçu adına bir mahalle kurulmuş olduğunu yazıyor.*

* Tayyip GÖKBİLİN: AE. S: 33

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Kirişhane semtindeki bu mahalle halkının 1890 lı yıllarda Rumlardan ve 1920 li yıllarda müslümanlardan oluşduğunu ve Alaattin Ali Kuşçu vakfından olan mescidinin de yıkılmış olduğunu bildirmektedir.**

C: Ahmet Bedi Efendi: Edirne'de yerleri belli olmayan medreseler arasında Ali Kuşçu Medresesini de saymaktadır.**

— : 1990 da bu mahallenin Abdurrahman mahallesi muhtarlığı hudutları içinde varlığını korumakta olduğunu görüyoruz.

ALEMDARLAR MAHALLESİ

Semti: Ayşekadın

Kurucusu: Alemdar Hasan Baba

A: H. 935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
18 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle yakınında Takyeci Sinan hanımlarının ve Takyeci Sinan'ın vakıf odaları bulunmakta idi.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, eski köprü başında yemişçiler sokağındaki bu mahalle halkının 1890 lı yıllarda müslümanlardan, 1920 li yıllarda ise müslüman ve musevi karışımından oluşduğunu ve mescidinin Alemdar Hasan Baba vakfından olduğunu bildiriyor.

— : 1990 da bu mahallenin, diğer bazı mahallelerle beraber Talat Paşa mahallesi muhtarlığı hudutları içinde adını koruduğunu ve bu bütün içinde "Yemişken sokak" adıyla anılan bir sokağın da bulunduğunu görmekteyiz.

— : Alemdar Cami'i ise:

1945 yılında Bânisi Alemdar Hasan Babanın cami haziresinde baş altı mezar taşının mevcut olduğu Rıfkı Melul Meriç tarafından saptanmıştır. Sonradan, cami arsasında temellerinin izi bile kaybolmuştur Edirne Vakıflar Müdürlüğünün aldığı 17 numaralı ve 8. Eylül. 1940 tarihli karar gereğince köprü başındaki Alemdar Cami'i minaresinin taşları satılığa çıkartılmıştır. 28. Eylül. 1940 tarihinde de cami arsası mülkiyetinin satılmasına 18 numara ile karar verilmiştir. Sonunda 84 numaralı kararla 3. Ekim. 1940 tarihinde satılmıştır. Camiin minaresi ve arsası ise ayrıca 19. Ekim. 1944 de satılmıştır..*

** Dr. Rıfat Osman. AE. S: 25

*** Ahmet Badi Efendi: AE. Edirne medreseleri bölmü.

ARABACI AHMET MAHALLESİ

(Şarabdar Hamza Bey, Karaca Ahmet ve Hacı Hızır zaviyeleri ile beraber.)

Semti: Kıyık

Kurucusu: Mahallenin bilginlerinden Karaca Ahmet Lakabıyla söylenen ve H.854/M.1450 yılında Bursa'da vefat eden Şemsüddin Ahmet veya H.939/M.1532 de vefat eden Zeyrekzade Rüknüddin.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
14 Hane,
2 Bekâr,
3 Şeyh,
3 Zaviye bulunmaktadır.

B:H.1018/M.1609 yılında Mevlâna Zeyrek Efendi vakıf odalarını mahalleye eklenmiş olarak görüyoruz. Bunun dışında bu mahallede gelir olarak 25000 avarız akçası da kaydedilmektedir.

C: Ahmet Badi Efendi, Kıyık semtindeki Karaca Ahmet mahallesinin eski adının Arabacı Ahmet olduğunu yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Kıyık semtindeki Karaca Ahmet mahallesi halkının 1890 lı yıllarda islam ve rumlardan 1920 de ise yalnız Rumlardan oluşduğunu yazarak "Zeyrekzade Ahmet Efendi vakfından olan cami'inin yıkılmış olduğunu ve bu mahallenin adının bir buçuk asır önce "Arabacı Ahmet" olduğunu bildiriyor.

Not: Bundan sonraki sayfalarda adları gececek olan eserlerin durumları hakkındaki bilgiler ayni eserin belirtilen sayfalarından aktarılmıştır.
Ratıp KAZANCIGİL.

* Rıfkı Melul Meriç: Edirne'nin Tarihi ve Mimari Eserleri: Türk San'at Tarihi Araştırma ve İncelemeleri". İst. Güzel Sanatlar Akademisi I.S:444-536.

— : 1990 da Karacaahmet mahallesinin Barutlu K. muhtarlığı hudutları içine karışmış olarak görüyoruz. Adı, Karaca Ahmet Cami'i sokak, Karaca Ahmet Türbe sok, ve Karaca Çeşme sok. olarak geçmektedir.

— : Karaca Ahmet Cami'i de arsa olarak 25. Nisan. 1932 de Vakıflar idaresince satışa çıkartılmıştır.

ARİF AĞA MAHALLESİ

(Adı geçen mahalle mescidine ait odalarla beraber.)

Semti: Karanfiloğlu

Kurucusu: Arif ağa

A: H. 935/M.1529 yılı kayıtlarında bu mahallede:

3 İmam,
3 Müezzin,
35 Hane,
4 Bekâr bulunmaktadır.

B: H.1018/M.1609 yılında bu mahallede 21 hane mevcut görünmekte ve "Arif Çelebi odalarında" 2 nefer kaydı bulunmaktadır. Ayni Dönemin bir başka yazımında da mahallede 6000 avarız akçası (Hane vergisi) gösterilmiştir. Bundan da mahallede müslüman olmayanların bulunduğunu öğreniyoruz.

D: Dr. Rıfat Osman Bey: Karanfiloğlu caddesindeki bu mahalle halkının tamamen müslümanlardan oluşduğunu ve Künbed cami'i denilen kubbeli ve tek minareli cami'inin Arif Ağa vakfından olduğunu yazmaktadır.

—: 1990 mahalle muhtarlıkları taksimatında bu mahalle Babatimurtaş mahallesi muhtarlığı hudutları içinde, Arif ağa sokağı adı ile muhtarlığa dahil edilmiştir.

ARPACI HAMZA MAHALLESİ

Semti: Süpürgeciler

Kurucusu: Arpacı Hamza

A:Z H.935/M. 1529 yılındaki durumu:

1 İmam,
1 Müezzin,
31 Hane (ev)
5 Bekârhane
2 Fakir halli
2 Yağcı

Süpürgecilerde tekgöz köprüsü yakınındaki bu mahallenin mescidi ile birlikte kurucusunun Arpacı Hamza veya Hacı Hamza adında birisi olduğu anlaşılıyor.

B: H.1018/M.1609 da bu mahalle içinde ayrıca Kaya Çelebi, Arpacı Hamza ve Hacı Kasım Vakıf odalarının da bulunduğu görülmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey bu mahalle için:

Süpürgecilerde Tekgöz köprüsü civarında evvela islam ve ermeni sonra da Ermeni ve kıptilerin oluşturduğu bu mahallenin, Arpacı Hacı Hamza tarafından kurulup kendi vakfından tek minareli ve çatısı ahşap örtülü bir mescidi olduğunu ve mahalledeki Sürp Karabet Ermeni Kilisesinin H. 1270/M. 1853 de inşa edildiğini bildiriyor.

Tayyip Gökbilgin (Dr. Rıfat Osman Bey'den aktaracak) mahallenin 1927 lerde mevcut olduğunu yazmaktadır.

— : 1990 da bu mahallenin adı da kaybolmuştur. Tarife göre bunun da Çavuşbey mahallesindeki eski süpürgeciler mahallesi içinde erimiş olması kuvvetli ihtimaldir.

— : Arpacı Hacı Hamza mescidinin, Edirne Vakıflar idaresince 78 numaralı kararla 28.9.1940 tarihinde satılığa çıkartılmış olduğunu evkaf dosyalarından öğreniyoruz.

AT PAZARI YAKININDA VAKIF ODALARI

A:H.1018/M.1609 yılında bu yerleşim alanının:

At pazarı yakınında adı geçen odaları üç göz şeklinde kaydedilmiş olarak görüyoruz. Daha sonraki kayıtlarda mahalle adı olarak izine rastlanmamış olup sadece semt olarak bilinmektedir.

ATTAR HACI HALİL MAHALLESİ

"Darülhadis medresesi odaları ve Mahmud ağa ve Demirbaş Fahrettin Dolapları (su dolabı) ile beraber."

Semti: Darülhadis

Kurucusu: Attar Hacı Halil

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

3 İmam,
1 Müezzin,
17 Hane,
3 Bekâr
6 Gayri Müslim,
3 Göz Değirmen,
6 Kişi bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle, adı geçen odaların dışında "Darülhadis vakıf odaları", "Çuhacı Hacı Odaları", "Attar Hacı Halil mahallesi 22000 avarız akçası" şeklinde kayıtlıdır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Darülhadis civarında Germekapı caddesinde bulunan mahalle halkının 1890 larda müslümanlardan 1920 lerde ise müslüman ve musevi karışımından oluşduğunu ve Attar Hacı Halil vakfından olan kubbeli ve minareli cami'inin H. 1321/M. 1905-1906 yangınında yandığını ve sonradan yıktırıldığını yazıyor.

E: Osman Nuri Peremeci, Manyas semtindeki Attar Hacı Halil Mahallesinin eski İbn-i Arap mahallesiyle birleşip Türkoğlu mahallesini oluşturduğunu yazıyor.

— : 1990 da ise, adı geçen iki mahallenin birleşmesinden oluşan Türkoğlu mahallesini, diğer bazı mahallelerle beraber Dilaverbey Mahallesi Muhtarlığı hudutları içinde görmekteyiz. Attar Hacı Halil Mescidinin ise ismi bile unutulmuştur. Belki o da öbür benzerleri gibi imar gazabına uğramıştır.

AYŞEKADIN (Diğer Adı KAPICI SİNAN BEY) MAHALLESİ

Semti: İstanbulyolu (Eski İstanbul Yolu)

Kurucusu: Çelebi Sultan Mehmet'in kızı Ayşekadın

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
28 Hane,
1 Yamak,
2 Fakir halli bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahallede mevcuda ek olarak Bevvap (Kapıcı) Sinan'a ait mescit ve fırın görülmektedir.

C: Ahmet Badi Efendi, bu semtteki cami'i Ayşekadın'ın yaptırdığını ve mahallede Fatih dönemi saray kapıcılarından Sinan Bey'in mescit, fırın ve diğer tesislerinin bulunduğunu yazıyor.

Sonradan, mahallenin ikinci adı (Bevvab Sinan) kalmış, Ayşekadın semt adı olmuştur.

D: Dr. Rıfat Osman Bey Bevvap Sinan mahallesi halkının müslümanlardan oluşduğunu ve güzelce baba semtindeki bu yerde bir mescit veya kalıntısının bulunmadığını, ancak, Bevvap sinan vakfından Sultan Selim Cami'i karşısında Karga Baba Türbesi civarında bir medrese olup "Küçük Medrese" adıyla tanındığını yazıyor.

— : 1990 yılında, mahalle muhtarlıkları çizelgesinde Bevvap Sinan Mahallesini Sabuni Mahallesi Muhtarlığı hudutları içinde görüyoruz. Ayşekadın ise Edirne'nin ünlü semtlerinden biri olarak adını sürdürüyor.

BABA TİMURTAŞ MAHALLESİ

Semti: Yeni Cami*

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

* Yeni Cami, yapıldığı dönemde şimdi üç şerefeli adıyla söylenen camidir. Eski cami'de yapıldığı dönemde bir süre Şehzade Süleyman Çelebiye atfen Süleymaniye cami'i denmiş, Üç şerefeli daha sonra yapılınca buna yeni cami, Süleymaniye'ye de eski cami denmeye başlamıştır.

1 Müezzin,

19 Hane,

6 Beratlı (Vergiden Muaf) Bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle dahilinde Sofu Sarıca Paşa vakıf odalarından 2, Timurtaş Bey vakıf odalarından 3, İneci Abdullah oğlu Ferhad odalarından 2, Abdulvâsi Efendi vakıf odalarından 3 kişi bulunmaktadır. Başkaca odalar da vardır.

C,D: Ahmet Badi Efendi ve Dr. Rıfat Osman Bey üç şerefeli cami yakınındaki bu mahallenin II. Murat döneminde yaşamış ve h. 845/M. 1941 de vefat etmiş Baba Timurtaş isminde birisi tarafından kurulmuş olduğunu kendisinin de burada yapdırmış olduğu mescidinin mihrabı önünde gömülü bulunduğunu, bu cami'in 1914 de yıktırılıp arsasının üç şerefeli cami bahçesine katıldığını yazmaktadırlar. Mahalle halkı müslümanlardan oluşmuştur.

— : 1990 yılında mahalle: Babatimurtaş mahallesi muhtarlığı adı ile varlığını korumaktadır.

BABA TİMURTAŞ MAHALLESİ

(Gümlüoğlu han ve odaları ve mescidi yakınında)

Semti: Arpacı hanı yakını

Kurucusu: Baba Timurtaş

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

4 İmam,

47 Hane,

2 Bekar bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında:

Daha önce Yeni Cami ('Üç Şerefeli cami'i) yakınındaki mahallesinde gördüğümüz Babatimurtaş'ın Arpacı Hanı yakınında ikinci bir mahallesinin varlığı görülmekteir.

Çünkü bu tarihte mahalle "Arpacı hanı yakınında Baba Timurtaş Bey Mahallesi" olarak kaydedilmiştir.

Ayni yerde Gümlü oğlu odaları da bulunuyordu ki bu odaların sonradan bir mahalle olduğu görülüyor.

BALABAN AĞA MESCİDİ MAHALLESİ

(Balaban Ağa Odalarıyla Beraber.)

Semti: Ayşekadın

Kurucusu: Sultan II. Murat dönemi ileri gelenlerinden Balaban Paşa.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

14 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle "Balaban Ağa Mescidi Mahallesi" olarak kaydedilmiştir.

C: Ahmet Badi Efendi "Balaban Paşa" mahallesinin köprü başında olduğunu yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, 1890 larda sadece müslümanlardan, 1920 lirde müslüman ve musevi karışımından oluşan, eski köprü yakınındaki bu mahallenin Balaban Paşa vakfından olan cami'inin harap durumda olduğunu ve Balaban Paşanın H. 850/M. 1446 yılında vefat edip cami'i hazire-sinde gömülü bulunduğunu bildirmektedir.

— : 1990 da bu mahalle de adını yitirmiş olup yeri Talat Paşa muhtarlığı içinde Köprü Başı (Ekmekçioğlu köprüsü) caddesinde halen Petrol Ofisi bayiliğinin sol arka kısmına düşmektedir.

Balaban Paşa Cami'inin temellerinden bile iz kalmamıştır. Haziresindeki taşlar kaldırım inşaatında kullanılmıştır.

— : Edirne Vakıflar Müdürlüğünün 1 ve 21 Ağustos 1926 tarihinde aldığı 227 ve 241 sayılı karariyle cami'in yıkıntı olarak satışına karar verilmiş 31. Ağustos. 1926 da 240 sayılı kararla 30 lira bedelle satılmıştır. Arsası, 78 numaralı kararla 28.Eylül.1940 tarihinde satışa çıkartılmış ve 88 numaralı kararla 16.Aralık.1940 da m² si 33 kuruştan Edirne Belediyesi ambar memuru ve merkez tahsildarı Osman Türkkan'a satılmıştır. Cami'nin yanında bir de aşevi bulunmakta imiş.*

BALABAN PAŞA ODALARI (ALEMDARLAR MAHALLESİ YAKININDA)

Semti: Tunca Köprüsü civarı

Kurucusu: II. Murat dönemi önde gelenlerinden Menteşe (Muğla) beyliklerinde bulunmuş olan ve h. 850/M. 1446 da vefatla buradaki cami'i yanına gömülen Balaban Paşadır.

A: 1529 yılında bu yerleşim yeri 35 hane olarak gösterilmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkının 1890 lı yıllarda müslümanlardan, 1920 li yıllarda ise müslüman ve musevi karışımından meydana geldiğini yazıp mahallede Balaban Paşa vakfından harap bir cami'in bulunduğunu haber vermektedir.

— : Günümüzde bu mahallenin adına yer verilmemiştir. Ancak, yakınında bulunduğunu yazdığımız Alemdar mahallesinin, Talatpaşa mahalle muhtarlığı hudutları içinde yer almış olduğunu görmekteyiz. Ayrıca bu muhtarlık içinde bir de Köprü başı caddesi vardır ki, Balaban Paşa mahallesinin bu cadde üzerinde olması gerekir. 1919 tarihli bir şehir paftasında ayni caddeye açılan bir sokak Balaban Paşa Sokağı adını taşımakta ve cadde üzerinde de Balaban Paşa mescidi işaret edilmiş bulunmaktadır. Halen bu yer, Tunca köprüsüne girilmeden sol koldaki Petrol Ofisi tesisi ile askeri karakolun sol arka kısmına rastlamaktadır.

Balaban Paşa odaları mahallesi ile Balaban Ağa mahallesinin ayni kişi adına kurulmuş olduğu ve Balaban ağanın sonradan Paşa olup ayni semtte odalar yaptırdığını veyahut önce odaların yaptırılıp mahallesinin daha sonra kurulduğunu düşünmek doğru olur sanırız.

* — Dr. Ratıp KAZANCIGİL: Edirne İmaretleri Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi Yayınları: 1990 S: 53-45

BAZİRGÂN BÂLİ - Öbür adı HOCA BÂLİ MAHALLESİ

Semti: Ayşekadın

Kurucusu: Bazırgân Bali

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 imam,

1 Müezzin,

1 Âma gayri müslim görülüyor.

Hane sayısı yazılmamış.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahallede:

"Sultan Hacı Bayram zaviyesi"nin bulunduğunu görmekteyiz. Tayyip Gökbilgin: "Bu mahallenin kurucusu olan Bazirgân Bali, Murat II döneminin adamlarından olup o sırada Edirne'yi ziyaret eden Hacı Bayram adına bir zaviye kurulmuş olmasını tahmin olarak" kaydeetmektedir.

C: Ahmet Badi Efendi "Hoca Bali Efendi" mahallesinin Süleymaniye Küçük Pazarında olduğunu,

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Süleymaniye Küçükpazarında (Ayşekadın semti) bulunan mahalle halkının islamlardan oluşduğunu ve bir minareli cami'inin bulunduğunu yazmaktadır.

E: Osman Nuri Peremeci, Hoca Bâli mahallesini Ayşekadın semtinde müstakil mahalle olarak gösterip, buranın "Eski Hoca bâli, Hacı Hallaç ve Kürt Hoca mahallelerinin birleşmesinden" oluşduğunu yazıyor.

— : 1990 yılında Ayşekadın semtindeki mahalle muhtarlıkları hudutları içinde bu mahallenin adına rastlanmamaktadır. Ancak Bostan pazarındaki

— : (Ayşekadın semti) Hoca Bali mescidinin arsasının mülkiyeti 78 numaralı kararla satılığa çıkartıldığını, 84 numaralı kararla 3.Ekim.1940 da m² si 50 kuruştan Fehmi Ünsalan'a satıldığını yine vakıflar müdürlüğü dosyalarından öğreniyoruz.

BAZİRGÂN TURGUT MECİDİ MAHALLESİ*

Semti: Ayşekadın

Kurucusu: Turgut Bazırgân

A: H. 935/M. 1529 yılı kayıtlarında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

36 Hane,

1 Bekar,

5 Kiracı bulunmaktadır.

B: mahallenin kurucusu olan Bazirgân Turgut'un kayıtlarda Davut, Turgut gibi değiştirilmiş ve bozulmuş şekillerde yazıldığı görülmektedir.

H. 1018/M. 1609 yılında Papas oğlu vakıf odalarının da bu mahalle üzerine kayıtlı olduğu görülmektedir.

C: Ahmet Badi Efendi: "Turgut Bazirgân" mahallesinin Ayşe Kadından olduğunu,

D: Dr. Rıfat Osman Bey, "Turgut mahallesi"nin Ayşe Kadında Defterdar cami'i civarında olup halkının islamlardan oluşduğunu ve "Çanaklı Cami" adıyla bilinen cami'inin Turgut Bazirgan vakfından olduğunu yazmaktadır.

E: Osman Nuri Peremeci, Ayşekadındaki "Durgut" mahallesinin eski "Durgut Bazirgân" ve "Hafız Ahmet" mahallelerinin birleşmesinden olduğunu yazıyor.

— : 1990 yılında bu mahalleyi Medrese Ali Bey muhtarlığı hudutları içinde görüyoruz.

— : Çanaklı cami (Turgut Bezirgan cami'i) taşlarının satılmasına vakıflarca 17.Nisan.1928 tarih ve 649 sayı ile karar verilmiş ve 7.Mayıs.1928 de 724 sayılı kararla satılmıştır. 7.Haziran.1938 tarihinde de cami'in mülkiyetinin satılmasına yeniden karar verilmiştir.

* Turgut Bazirgân mahallesi olarak ta bilinir.

BEĞCE veya BÖNCE MAHALLESİ

Semti: Beylerbeyi

Kurucusu: Kesin olarak bilinmiyor.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

2 İmam,

2 Müezzin,

17 Hane

4 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahallede (adı geçen mescit vakıf odaları) bulunmakda, fakat mesidin adı verilmemektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Beylerbeyi caddesinde olan mahalle halkının müslümanlardan oluşduğunu, beyce mescidi adıyla tanınan cami'inin defterdar Hacı Yusuf Efendi vakfından olup kısmen yıkılmış bulunduğunu ve mahallenin Sıkca Murat Mahallesine dönüşdüğünü yazmaktadır.

— : 1990 da, bu mahallenin, Çavuş Bey mahallesi muhtarlığı hudutları içinde bulunduğunu ve "Sıkça Murat Sokağı" adıyla varlığını burada sürdürmekde olduğunu görmekteyiz.

— : Mescit ve cami hakkında da bir bilgi edinilemedi.

BERKUK AĞA MAHALLESİ

Semti: Kıyık

Kurucusu: Berkuk Ağa

A: H. 1935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

2 Müezzin,

23 Hane,

4 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 da "Berkuk mescidi mahallesi" adıyla kaydedilmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, kıyık semtindeki bu mahalle halkının 1890 larda İslam ve Rum karışımından oluşduğunu ve Berkuk Ağa vakfından mescidinin yıkılmış olduğunu bildiriyor.

E: Osman Nuri Peremeci, Berkuk Ağa Mahallesinin, eski yelpınarı ve menzilahır mahalleleriyle birleşip Menzil Mahallesini oluşturduğunu yazıyor.

— : 1990 da bu mahallenin menzilahırı muhtarlığı hudutları içinde "Berkuk çıkmazı, Berkuka çeşme sokak ve Berkuka Bayırı" adlarıyla anılan yerleşim birimlerinde varlığını sürdürmekte olduğunu görüyoruz.

— : Berkuk Ağa mescidi arsası Edirne Vakıflar Müdürlüğünün 78 numaralı kararıyla 28.Eylül.1940 da satılığa çıkartılmıştır.

BEYLERBEYİ SİNAN BEY İMARETİ MAHALLESİ

Semti: Saraçhane

Kurucusu: Beylerbeyi Sinan Paşa

A: H. 935/M. 1529 yılındaki durumu:

1 İmam,

1 Müezzin,

19 Hane,

3 Bekâr

1 Çok yaşlıdan oluşmaktadır.

Mahallenin kurucusu II. Murat dönemi beylerbeyilerinden Yusuf Sinanüddin Paşadır.

B: H. 1018/M. 1609 da bu mahalle: "Mirimiran Sinan Bey İmareti Mahallesi" adıyla anılmaktadır ve "11 hane, adı geçen Sinan Bey vakfından 6 oda ile oturan 2 kişi" şeklinde yazılmış bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey mahalleyi "Mirimiran" adıyla kaydetmekte, halkının müslüman olduğunu ve mahallenin Beylerbeyi cami'i civarında olduğunu belirttikten sonra cami'i hakkında şunları yazmaktadır:

"Birinci olarak inşa eden şarapdar Abdullah Bey olup H. 832/M. 1428 de yapılmış ve 1 kubbe, 1 minarelidir.

İkinci yapıcısı mirimiran Sinan Paşadır. Tamire layık bir eserdir."

— : 1990 yılında bu mahallenin Babademirtaş mahallesi muhtarlığı hudutları içine alınmış olduğunu görüyoruz. Adı geçen muhtarlık hudutları içinde Beylerbeyi çıkmazı ve Beylerbeyi cami sokakları bulunmaktadır.

— : Cami de tamir edilmiş olup haziresi henüz düzenlenmemiştir. Bu semt de halen Beylerbeyi adıyla anılmaktadır.

ÇAKIRAĞA MAHALLESİ

Semti: Saraçhane başı

Kurucusu: Çakır Ağa (Fatih döneminde sekbanbaşı)

A: H. 935/M. 1529 yılı kayıtlarına göre:

1 İmam,

2 Müezzin,

1 Şeyh,

26 Hane (ev),

13 Mücerret (Bekâr) evinden meydana gelmişdir.

B: H. 1018/M. 1609 tarihinde bu mahallede 32 avarız hanesi olduğu görülmektedir.

C, D: Ahmet Badi Efendi ve Dr. Rıffat Osman Bey'in tesbitlerine göre: Çağrağa mahallesi Saraçhane Başı semtinde olup halkı islam ve kıpti (Çingene) lerden oluşmuştur.

Kurucusu Fatih dönemi sekbanbaşılarından Çakır Ağadır.

Tek minareli üstü ahşap örtülü mescidi H. 875/M. 1470 de inşa edilmiştir.

İstanbul'da tekfur sarayı yakınında kale divarına karşı bir mescidi varmış. Kabri, şimdi yıkılmış olan bu mescidin mihrabı önünde imiş. İstanbul'daki bu semtinde eskiden Çakırağa adını taşıdığını Tayyip GÖKBİLGİN yazmaktadır.**

— : 1990 yılındaki durumuna göre:

Çakırağa mahallesinin, bu dönem kayıtlarında adı geçmemektedir. Abdurrahman Hibri, Çakırağa Mescidini kayda almamıştır.

* Çakırağa mahallesinin adı bir kere de II. Murat devri Beylerbeyilerinden Sinan Bey'in vakfiyesinde "Çakırağa mahallesinde, aylık geliri 57 akçeden olan 4 dükkan" şeklinde geçmektedir. Bundan da Çakır Ağa mahallesinin II. Murat döneminde de mevcut olduğunu anlıyoruz.

** Tayyip GÖKBİLGİN: AE. S: 254

— : Çakırağa cami'i halen ibadete açık durumdadır.

ÇAVUŞ BEY MAHALLESİ

Semti: Horozlu Bayırı
Kurucusu: Çavuş Bey
A: 1529 yılı durumu:
1 İmam,
1 Müezzin,
13 Hane (ev),
2 Mücered (Bekâr evi) bulunmaktadır.

B: 1609 yılı defterinde bu mahalle "Yeni cami* yakınında Çavuş Mahallesi" olarak yazılmakta ve "Kiremitçi Hacı Ferruh, Ali Çelebi, Hoca İvaz, Zeyrek Efendi vakıf odalarının" bu mahalle yakınında veya hududu içinde olduğunu görmekteyiz.

I. Ahmet döneminin bu tahrir kaydında "Hacı Çavuşbey Mahallesi"nde 6000 avarız akçesi (vergi veren evlerden toplanan para) yani 6000/400 + 15 avarız hanesi bulunduğunu görmekteyiz.

C: Ahmet Badi Efendi:
Çavuşbey mahallesinin Horozlu yokuşunda olduğunu ve kendi adını taşıyan cami'in mermer kitabisinden mahalle kurucusunun II. Murat döneminin ileri gelenlerinden H. 847/M. 1444 de bu mescidi (ki sonra cami'e çevrilmiştir.) yapdıranın El-Emir Çavuş (Çavuş Bey) olduğunu yazmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey:
Çavuş Bey mahallesi halkının islâmlardan oluşduğunu, mahallenin Horozlu yokuşunda bulunduğunu, kubbeli ve bir minareli cami'inin II. Murat dönemi ileri gelenlerinden Emir Çavuş vakfından olup H. 847/M. 1443 de inşa olunduğunu yazmaktadır.

1990 yılı durumuna gelince:
Adı geçen mahalle 1990 kayıtlarına göre:
Çavuşbey (Kısmen)
Kadir Paşa,
Sıkça Murat,
Süpürgeciler.

Mahallelerinin birleşmesinden meydana gelmiş bir muhtarlıktır.

— : Horozlu Bayırında 84 numara ile kayıtlı Çavuş Bey Cami'i Vakıflar Genel Müdürlüğünün 25.9.1948 tarih ve 84814/215 sayılı emirleri üzerine Edirne Vakıflar Bölge Müdürlüğünün aldığı 22.1.1948 tarih ve 78 numaralı karar gereğince 450 lira tahmini bedel karşılığı mülkiyetinin diğer 13 cami ile birlikte 23.2.1948 tarihinde satışa çıkartılmasına 22.1.1948 tarihinde oybirliği ile karar verilmiş olduğunu Edirne Vakıflar Müdürlüğü dosyalarından öğreniyoruz.

ÇOKALCA veya ÇAKALCA MAHALLESİ

Semti: Kıyık, buçuktepe civarı
Kurucusu: Kara yazıcı Hacı Ahmet Efendi.
A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:
1 İmam,
1 Müezzin,
32 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında ise mahallede Kıyıkbaba zaviyesi odalarının bulunduğunu görüyoruz.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Buçuktepe yakınında olan bu mahalle halkının İslam ve Rumlardan oluşduğunu ve H. 983/M. 1575 de Karayazıcı Hoca Ahmet Efendi vakfından olan mescidinin yıkık olduğunu kaydediyor.

— : 1990 da bu mahallenin Nişancıpaşa mahallesi muhtarlığını oluşturan Yerleşim birimleri arasında "Çokalca Sokak", "Çakalca cami'i sokak" ve "Çakalca çıkmazı" adları ile varlığını sürdürmekte olduğunu görüyoruz.

— : Çakalca cami'i arsasının 78 numaralı kararla 28.Eylül.1940 da satılmasına vakıflar müdürlüğünce karar verilmiş olup cami halen harap durumdadır. Harabesi civar evlerin çöplüğü haline gelmiştir. Hangi yönden bakılsa bizler için yüz kızartıcı bir durumdur.

* Yeni cami, yapıldığı dönemde şimdi üç şerefeli adıyla söylenen II. Murat camiine verilen ilk addır.

DARPHANE MAHALLESİ

Semti: Kaleiçi
Kurucusu: Adını bu semtteki darphaneden almış olmalı.
A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede.
1 İmam,
1 Müezzin,
6 Hane bulunmaktadır.

— : Bu mahallenin adına başka bir kaynakta rastlıyamadık.

DARÜSSAADE (DARÜSSİYADE) MAHALLESİ

(Fazlullahpaşa İmaretiyle Beraber)

Semti: Ayşekadın.
Kurucusu: Fazlullah Paşa
A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede.
2 İmam,
1 Müezzin,
29 Hane
8 Sâdat (Peygamber soyundan gelme kişi.) bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Ayşekadın'da Uzunkaldırım civarındaki bu mahalle halkının müslümanlardan oluşduğunu, Fazlullah Paşa vakfından olan cami'inin yanmış bulunduğunu ve yalnızca harap minaresinin durmakta olduğunu kaydetmektedir.

— : 1990 da bu mahalle, Abdurrahman mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Feyzullah Paşa sokağı" adı ile varlığını korumaktadır.

— : Fazlullah Paşa cami'i, imareti ve türbesi hakkında Prof. Dr. Rıfkı Memul Meriç şu bilgiyi veriyor:

"Türbe, direkli, şebekeli olup üstü açıktı. 1939 da Trakya Müfettiş-i umumisi General Kâzım Diriğin emriyle yıktırılmış, hazirede medfun bulunan ulemâ ve müellifinin mezartaşları ile türbenin sütunları, Ayşekadın'da Ekmekçioğlu Ahmet Paşa Kervansarayındaki ahırların inşası esnasında sarfedilmiştir. H. 1294/M. 1878 tarihindeki Rus istilasında vuku bulan büyük tahribattan kurtulabilmiş olan mezar taşları, bu suretle tamamen ihma edilmiştir. Fazlullah Paşa türbesinde medfun bulunan Tevkiî Mustafa Paşa h. 1072/M. 1661 nin müdevver mermer şâhidesi ile âyât-ı kerime mahkûk üç mermer sandûka cidârı yere atılmış vaziyette durmaktadır" * Halen Rıfkı Melul Meriç'in sözünü ettiği mermer lahit cidarları türbenin sekizgen biçimdeki kaide temeli üzerinde üst üste istifli olarak durmaktadır. Cami yeri evler arasında bir boşluk halindedir. İmaretin yerine bir apartman inşa edilmekte olup kabristan kısmına da evler yapılmıştır. Türbe arsası ise evlere avlu veya bahçe olarak çevrilmiştir.

DÂYE HÂTUN (TAYAKADIN) MAHALLESİ

Semti: Muradiye
Kurucusu: Fatih'in sütannesi Ahmet Bey kızı Daye Hatun: "İstanbul Demirkapıdaki mescidinin avlusundaki türbede gömülüdür."
A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:
1 İmam,
1 Müezzin,
16 Hane,
1 Bekâr bulunmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi mahallenin Tekke kapıda (Muradiye Semti) olduğunu ve burada bir mescidinin de bulunduğunu bildiriyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Tekkekapıdaki bu mahalle halkının 1890 larda müslümanlarla karışık kıptilerden oluşduğunu 1920 lerde ise sadece müslümanların kaldığını yazdıktan sonra Fatih'in süt annesi Hund Hatun vakfından bir minareli cami'inin harab olduğunu bildiriyor.

— : 1990 da bu mahalleyi Umur Bey Muhtarlığını oluşturan mahalleler gurubu arasında görüyoruz. Bu hudutlar içinde "Tayakadın cami sokak, Tayahatun cami

* Rıfkı Melul MERİÇ: A. E. S: 486

aralığı ve Tayakadın Karakol Sokak" gibi üç yerleşim biriminin Tayahatun adını taşıdığını görmekteyiz.

— : Dâye Hatun Cami'i:

H. 940/M. 1533 tarihli camiye dönüştürme kitabesi Edirne Müzesindedir. ve "Yelli Burgaz'da Kasım Ağa cami'i kitabesi" olarak kayıtlıdır. Bu cami hakkında Edirne Vakıflar Müdürlüğünce 17.Eylül.1940 da 75 numara ile şu karar verilmiştir. "Su işleri müdürlüğü müteahidine ihale olunan Bosna Köyündeki su bendi için taşa gerek olduğu valilik makamına bildirilmiş olduğundan Dâye Hatun ve Veled-i Veliyüddin camilerinin duvar taşlarının satılması" .... Bunun üzerine taşlar 76 numaralı kararla 19.Eylül.1940 tarihinde müteahhit Mehmet ÖKTER'e 70 liraya satılmıştır.

DEMİR KOVA MAHALLESİ

Semti: Yelli Burgaz (Gazi Mihal)

Kurucusu: Demir Biga

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

29 Hane,

1 Bekar,

12 Gebran (Müslüman olmayan) bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında:

Bu mahallenin adı birçok değişiklikler geçirmiş. Timur Biga, Demir Biga, Timur Boğa gibi şekillerde söylenmiştir.

I. Ahmet döneminde cami'i padişah tarafından esaslı olarak tamir ettirilmiştir.

1609 da bu mahallede Selçuk Hatun, Davut Bey, Firuz Kitabi, Kadı Vakıf odalarının da varlığını görmekteyiz.

C: Ahmet Bâdi Efendi mahalle cami'inin H. 982/M. 1574 de Hoca İlyas veya Hacı İlyas tarafından yapdırılmış olduğunu kitabesinden nakletmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey Yelli Burgaz semtindeki "Demir Biga" mahallesi halkının İslam-Rum karışığı olduğunu Hoca İlyas vakfından, H. 982/M. 1574 de inşa edilmiş olan cami'inin harap olduğunu yazmaktadır.

E: Dr. Rıfat Osman Bey'in tarifine göre bu mahalle Gazi Mihal Köprüsüne girmeden sağ kola düşen semtte kurulmuştur. Bu semt Hacı İl Bey mahallesi muhtarlığı hudutları içinde bulunmaktadır.

— : 1990 mahalle taksimatları arasında yer verilmemiştir.

— : Demir Biga cami'i taşları, Vakıflar müdürlüğünce alınan 20.Ocak.1930 tarih ve 183 sayılı, arsasının satışı da 28.Eylül.1940 da alınan 78 numaralı kararlarla satışa çıkartılmıştır.

— : Hoca İlyas cami'i için de ayni müdürlük dosyasında şu kayıt vardır. "Yelli Burgaz caddesinde Hicri 982/M. 1574 de inşa edilen bu cami'in arsası m² si 10 kuruştan 95 numaralı kararla 11.Ocak.1940 da Fethi Alaca'ya satılmıştır."

DERVİŞ ALİ (DERVİŞ ABİ) MAHALLESİ

Semti: Taşlık (Kıyık)

Kurucusu: Derviş Ali

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

11 Hane,

2 Bekâr,

14 Kiracı bulunmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi mahallenin Taşlıkda olduğunu kaydediyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Taşlık civarındaki mahalle halkının müslümanlardan oluşduğunu ve Helvacıbaba mescidi adıyla bilinen harap bir mescidinin bulunduğunu yazıyor.

— : 1990 da bu mahalleyi Nişancı Paşa mahalle Muhtarlığı hudutları içinde "Derviş Abi" adıyla görmekteyiz.

Derviş Ali Mescidi ise:

— : Helvacıbaba mescidi adı ile de bilinen bu mescit hakkında Edirne Vakıflar Müdürlüğü 118 numaralı ve 8.Kasım.1937 tarihli "Derviş Ali Mescidinin harap ve tehlikeli durumda olması nedeniyle satılması" gerekçesiyle karar almış; 24.Kasım.1937 de 123 numaralı Kararla da 100 liraya eski keresteci Ali Oğlu Mehmet'e satılmıştır.

23.Eylül.1940 tarihinde de arsasının mülk olarak satılmasına karar verilmiştir.

DEVLET ŞAH MAHALLESİ

Semti: Saraçhane Tunca Kısmı.

Kurucusu: Devlet Şah Hatun.

A: H. 935/M. 1529 da bu mahalle "Mahalle-i Devletşah maa odahai devletşah" yani "Devletşah odaları ile beraber devletşah mahallesi" olarak adlandırılmaktadır. Mahallede:

26 Hane,

4 Bekâr,

2 Çok yaşlı vardır.

B: H. 1018/M. 1609 da mahallede ayrıca vakıf odaları bulunduğunu görmekteyiz. Saraçhane civarında Tunca kıyısında bulunan bu mahallenin kurucusu Çelebi Sultan Mehmet'in annesi ve Germiyan oğlu Süleyman Şah'ın kızı Devlet Hatundur.

C: Devlet Hatun'un, Mevlana Celaleddin Rumi'nin torunu olduğunu Ahmet Badi Efendi, Edirne Nüfus Nazırı Hüsnü Bey'in ifadesine dayanarak bildirmektedir. Mahallede Devlet Şah Mescidi adı ile anılan bir de mescit bulunup 1877-1878 Osmanlı - Rus harbinde harab olmuştur.

Mahalle evvela Papasoğlu mahallesi, sonra da bahçe mahalleleri ile birleştirilmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey bu mahalleden söz etmemektedir.

— : 1990 da da mevcut mahalle cetvelleri arasında Devletşah adıyla bir mahalle, cadde veya sokak mevcut değildir.

DOĞAN MAHALLESİ

Semti: Karanfiloğlu

Kurucusu: Kuşçu Doğan

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

18 Hane,

8 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında 10 haneli Doğan mahallesinde Sarıca Paşa vakfı odalarından 14 hane ve 11 kişi görülüyor.

Edirne mahalleleri arasında Doğan, Kuşdoğan, Nişdoğan, kuşçu Doğan, Kurtcu Doğan gibi biribirinden sadece başlarına konan meslek adları veya takma adlarla ayrılabilen Doğan mahalleleri vardır.

C: Ahmet Badi Efendi Kuşçu Doğan adıyla cedveline aldığı mahallenin Karanfiloğlu çarşısında olduğunu yazıp bu mahallenin Kurtçu Doğan adıyla da söylendiğini ve daha eskiden İshak Paşa Mahallesi denildiğini, çünkü buradaki Hamamın İshak Paşaya ait olduğunu yazıyor. Bu tarih Dr. Rıfat Osman Bey'in "Kuşçu Doğan" adıyla yazdığı mahalleye uymaktadır.

D: Nitekim Dr. Rıfat Osman Bey'in cedvelinde birisi arasta civarında gösterilen Nişdoğan, öbürü Karanfiloğlu caddesinde olan Kuşçu Doğan mahallesini görüyoruz.

E: Osman Nuri Peremeci ise Doğan mahallesi olarak Manyas Semtindeki eski Aya İstrati mahallesini tarif etmektedir ki bu mahalleyi 1990 yılında Dilaverbey mahallesi muhtarlığı hudutları içinde (Manyas Semtinde) Doğan sokağı adıyla görüyoruz.

Osman Nuri Peremeci, Doğan mahallesi dışında bir de merkezde Kuşçu Doğan mahallesi adıyla ayrı bir mahalle tarif ediyor ve "Eski Kuşçu Doğan mahallesi ile yaya Timurtaş mahallesinin birleşmesinden oluşmuştur." diyor ki bu mahalleyi de yeni düzenlemede Babatimurtaş mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Kuşçu Doğan cami sokak" olarak görüyoruz.

Bu duruma göre:

1 — Kuşdoğan, Kuşçu Doğan ve Kurtçu Doğan'ın ayni kişi olup mahallesinin ve camiinin Karanfiloğlu semtinde olduğu,

2 — Nişdoğan'ın ayrı bir kişi olup mahallesinin Arasta civarında bulunduğu

3 — Doğan'ın da yine ayrı bir kişi olup mahallesinin Manyas civarında bulunduğu sonucuna varabiliriz.

Uzak olmakla beraber son bir olasılık da

bütün doğanların ayni şahıs olup ayrı semtlerde mahalleler kurmuş olmasıdır ki bu varsayımı pek zayıf görmekteyiz.

— : 1990 da Doğan mahallesini Babademirtaş mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Kuşçu Doğan mahallesi" adıyla görmekteyiz.

— : Karanfiloğlundaki üstü kurşun örtülü, tek kubbeli ve minareli Kuşdoğan cami'i de ibadete açık bulunmaktadır.

EMİR HANCI MESCİDİ MAHALLESİ (SÜLE ÇELEBİ)

Semti: Kirişhane (Tarlakapı)
Kurucusu: Hacı Süle Çelebi

A: 1609 yılında Emir hancı mescidi mahallesi adıyla kayıtlıdır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkının islam ve rumlardan oluştuğunu yazıp "Sinan oğlu Hacı Süle" tarafından H. 890/M. 1485 de inşa edilen cami'inin harab olduğunu bildirmektedir.

E: Osman Nuri Peremeci, mahallenin, Süleçelebi adı ile varlığını sürdürmekte olduğunu yazıyor. Bu kayıtlardan, Emir Hancı mescidi mahallesi ile Süle Çelebi mahallesinin ayni yerleşim birimine verilmiş ayrı iki adı taşıdığı ve son dönemlerde sadece süle çelebi adının kullanıldığı anlaşılıyor. Bu durumda, Emir Hancı adının, Süle Çelebiye ait olduğu düşünülebilir.

— : 1990 de Süle Çelebi mahallesinin Abdurrahman mahallesi muhtarlığı içinde adının korunduğunu görüyoruz.

Bu hudutlar içinde:
Süle Çelebi cami sok,
Süle Çelebi Fırın sok,
adlarıyla iki yerleşim birimi vardır.

— : Süle Çelebi cami'i halen onarıma muhtaç durumdadır.

ESKİ CAMİ MAHALLESİ

Semti: Eski Cami

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin
17 Hane (Kiralıklar dahil)
16 Bekâr bulunmaktadır.

— : 1990 düzenlemesinde böyle bir mahalle adı olmamakla beraber eski cami çevresi halen Tal'at Paşa Mahallesi Muhtarlığı hudutları içinde bulunmaktadır.

— : Eski Cami tamirli ve ibadete açık durumdadır.

EYMİR ŞAH MAHALLESİ

Semti: Yeni İmaret
Kurucusu: Eymir Şah. II. Murat dönemi bilginlerinden.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
23 Hane,
6 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında Karamurat vakfı da bu mahalle üstüne kaydedilmiştir.

C: Ahmet Badi Efendi, bu mahallenin 1877-1878 savaşında mahvolmuş olduğunu kaydetmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, adını Emir Şah şeklinde almış olup halkını tamamen müslümanların oluşturduğu bu mahallenin Yeni İmaret Yıldırım caddesinde bulunduğunu ve Emir Hüseyin vakfından çatısı ahşap, bir minareli cami'inin bulunduğunu ve yakınındaki büyük kabristana bademlik kabristanı dendiğini yazmaktadır.

— : 1990 da Emir Şah mahallesi diğer bazı mahallelerle beraber Yeni İmaret muhtarlığını oluşturmaktadır.

— : Emir Şah Mescidi:
Mülk olarak satılması hakkında Edirne Vakıflar Müdürlüğünce 27.Mart.1939 tarihinde 5 sayı ile karar alınmıştır.

FAZLULLAH PAŞA MAHALLESİ

Semti: Eski cami yakını
Kurucusu: Fazlullah Paşa

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahalle:

1 İmam,
1 Müezzin,
17 Hane,
6 Bekârdan oluşmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle 15 haneli olarak görülmekte ve içinde 5 kişi bulunan Fazlullah Paşa odalarını da içermektedir.

C: Ahmet Badi Efendi mahalle adını "Fazlullah Paşa" şeklinde yazmış olup (Eski cami yakınındaki bu mahalleye yanlış olarak Feyzullahpaşa denilmekte) olduğunu kaydediyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey:

Halkının müslümanlardan oluşduğunu bildirerek mahallenin Belediye Dairesi yanında olduğunu ve Fazlullah Paşa vakfından (Putlu cami) adıyla tanınan camiinin harab olduğunu yazmaktadır.

E: Osman Nuri Peremeci, mahalleyi Feyzullah Paşa adı ile yazıp merkezde bulunduğunu ve eski Nişdoğan, Hocaki ve Feyzullahpaşa mahallelerinin birleşmesinden oluştuğunu ve eskiden bu mahalleye Fedlullahpaşa dendiği halde Feyzullahpaşa denmesinin doğru olmayıp yine eski şekliyle adlandırılmasının doğru olacağını işaret etmektedir.

XV. asır birinci yarısında Edirne tarihinde önemli bir yeri bulunan Fadlullah Paşanın Ayşekadın semtinde de Seyyidler veya Dârüssiyade imareti adıyla bir de hayır kurumu vardır. x

— : 1990 yılı mahalle muhtarlıkları düzenlemesine göre Fazlullah Paşa mahallesi Babademirtaş mahallesi muhtarlığı hudutları içine alınmış bulunmaktadır.

FİRUZ AĞA MAHALLESİ

(Firuz Ağa Odalarıyla Beraber)

Semti: Kaleiçi
Kurucusu: II. Murat dönemi saray ağalarından Firuz Ağa olup, 1446 yılında vefat ederek Tatarhaniler mezarlığına (şimdiki Elektirik Fabrikası yerinde) gömülmüş olduğunu Ahmet Badi Efendi bildiriyor.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
32 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında mahallede 30 hane, Firuz Ağa odalarından, 5, hanımı adına olan "Mihri Nigâr" odalarından 4 kişi olduğu görülmektedir.

— : 1990 da bu mahallenin adına, kaynak olarak incelediğimiz hiçbir kayıtta rastlamadık. Ancak, günümüz mahalle muhtarlıkları çizelgesinde Sabûni mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Firuz Sokak" ve "Firuz çıkmazı" adıyla iki yerleşim birimi varsa da bunların semt itibarıyla Kaleiçinde olmamaları, hem de bu semtte "Kınca ve Firuz" adıyla anılan ayrı bir mahallenin varlığı bilindiği için bunların Firuz Ağa mahallesinden günümüze kalmış kısım olarak düşünülmemesi gerekir.

FINDIK DEDE MAHALLESİ

Semti: Tahtakale-Manyas
Kurucusu: Fındık Fakih

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
67 Hane
6 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 da mahalleye Kovacılar Cami'ine ait vakıf odaları eklenmiştir.

C: Ahmet Badi EFendi mahallenin kovacılar semtinde olduğunu yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, 1890 lı yıllarda Tahtakale semtindeki bu mahalle halkını tamamen müslümanların oluşturduğunu, 1920 li yıllarda ise bunlara Musevilerin karışdığını yazarak, Kovacılar cami'i adıyla tanınan cami'inin birinci yapıcısının Fındık Fakih, ikinci yapıcısının ise ileri gelenlerden Salih Paşa olup 1217 (1802) de yeni inşa edildiğini bildiriyor.

E: Osman Nuri Peremeci, Manyas semtindeki mahallenin eski Fındık Fakih ma-

x Dr. Ratip Kazancıgil. A.E - S: 73

hallesiyle Elmacılar mahallesinin birleşmesinden meydana geldiğini yazıyor.

— : 1990 da bu mahallenin diğer bazı mahallelerle beraber Tal'at Paşa mahallesi muhtarlığı hudutları içinde adını korumakta olduğunu ve bu hudutlar içinde "Kovacılar cami sokak" adı altında bir yerleşim biriminin bulunduğunu görmekteyiz.

— : Fındık Fekih Cami'ine gelince, Kovacılar adıyla da bilinen bu cami de bundan önce yazdıklarımızın acı sonuna uğramıştır.

Vakıflar Müdürlüğü dosyalarında mevcut bilgiler şöyledir:

"Onarılmayacak derecede harap ve tehlikeli olduğu bildirilen ve vakıflar fen kurulu mühendisliğinin raporu ile doğrulanan kadro dışı ve senelerden beri terkedilmiş Fındık Fakih cami'inin yıkıntı artığının satılması" kaydı ile hakkında 24.Ocak.1935 de 12 numaralı karar verilmiş; 11.Şubat.1935 te 15 numaralı kararla 106 liraya eski keresteci Topal Mehmet'e satılmıştır. Cami'in arsası 28.Eylül.1940 da verilen 78 numaralı kararla satılığa çıkartılmış, m² si 20 kuruştan Musevi Ruben Ejder'e satılmıştır.

GAZAZ SÂLİH MAHALLESİ

Semti: Kirişhane
Kurucusu: Gazaz Salih

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede sadece:

14 hane görülmektedir.

B: H. 1018/M. 1609 yılında mahalle "Memi Çelebi Mescidi" ile beraber yazılmıştır. Ayni zamanda 12000 avarız akçası gelir gösterilmiştir. Demek ki bu mahallede müslüman olmayanlar mevcut imiş.

D: Dr. Rıfat Osman Bey Kirişhane semtindeki bu mahalle halkının müslümanlardan oluşduğunu ve Gazaz Salih vakfından mescidinin yıkık olduğunu yazıyor.

Tayyip Gökbilgin, bu mahallenin Ayşekadın semtinde olup Mercimek Mahallesine dönüşmüş olduğunu bildiriyor.

— : 1990 düzenlenmesinde ise mahalleyi, Hacı Mercimek adı altında Talat Paşa mahallesi muhtarlığı hudutları içine alınmış olarak görüyoruz.

— : Hacı Mercimek mescidi hakkında da vakıflar müdürlüğü kayıtlarında şu bilgiler mevcut: H. 1275/M. 1858 de yıkıldığı söylenen bu mescidin arsası (cami sok. No: 71) 28.Eylül.1940 da 78 numaralı satışa konmuş.

"GAZİ HOCA" Diğer Adı "RAMAZAN HOCA" MAHALLESİ

Semti: Horozlu (Topkapı)
Kurucusu: Gazi Hoca Rüstem

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
13 Hane,
3 Beratlı bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılı kaydında mahallede: "Şeyh Fazlullah halifesi Ramazan Gazi"nin bir zaviyesinin bulunduğu görüyoruz. Bundan, mahallesi ile birlikte bir de mescit ve zaviyesi olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bu mahallede 14000 avarız akçası (vergi) geliri olduğu da belirtilmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, cedveline bu mahalleyi Gazi Hoca adıyla Topkapı caddesinde sanayi mektebi (Erkek Sanat Enstitüsü) civarında bulunduğunu, halkının müslümanlardan oluşduğunu yazdıktan sonra mahallede Gazi Hoca Rüstem vakfından bir minareli ve kubbeli cami'inin harab olduğunu, bu mahalle içinde Sokullu Mehmet Paşa halilesi (Hanımı) Esmehan Sultan Cami'inin de bulunduğunu bildiriyor.

— : 1990 Mahalle Muhtarlıkları taksimatında Gazi Hoca veya Ramazan Hoca adlı herhangi bir mahalle, cadde veya sokak mevcut değildir. Ancak

— : Vakıflar Müdürlüğü kayıtlarından Gazi Hoca Mescidinin (Yaptıran Gazi Hoca Rüstem'dir ifadesiyle) Ekim 1940 tarih ve 82 numaralı kararla kubbeli cami harabesinin satılığa çıkartılmış olduğunu öğreniyoruz.

Ağaç Pazarı caddesindeki Esmâ (Esmâhân) Sultan cami'inin çöken çatısının

13.Haziran.1938 tarihinde 763 numaralı kararla satılığa çıkartılıp ayni gün 764 numaralı kararla 70 liraya keresteci Nazlı Mehmed'e satılmış olduğunu yine vakıflar dosyasından öğreniyoruz.

GAZİ MİHAL MAHALLESİ

Semti: Orta İmaret
Kurucusu: Gazi Mihal Bey

A: Bu mahallenin adına 1529 ve 1609 yılları arasındaki kayıtlarda rastlanmamaktadır.*

İlk kayıt 1890 lı yılların listesinde görülüyor. Ahmet Badi Efendi bu mahallenin Orta İmaret Semtinde olduğunu yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey: Mihal köprüsü semtindeki mahalle halkının müslümanlardan oluştuğunu ve Gazi Mihal bin Aziz vakfından olan cami'inin H. 825/M. 1421 yılında inşa edildiğini kaydediyor.

— : 1990 yılında, bu mahallenin Mithat Paşa Muhtarlığını oluşturan mahalleler arasında adını korumakta olduğunu görüyoruz. Cami'i tamire muhtaç olup ibadete kapalıdır.

GENDUM KÛB MAHALLESİ

Vergiye tabi yerdedir.

Semti: ?

Kurucusu: ?

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

9 Hane

2 Bekâr'ın bulunduğunu görmekteyiz.

— : Bu mahallenin adına da elden geçirdiğimiz kaynakların hiç birinde rastlayamadık.

* Bu tarihlerde, adı geçen mahalle "Mihal Bey İmareti Mahallesi" olarak kaydedilmiştir ki alfabetik sıralamada yeri gelince bu adla yazılacaktır. Ahmet Badi Efendi mahalleyi Gazi Mihal adıyla almış olduğu için biz de buraya öylece geçirdik. R. K.

GÖL MAHALLE

Semti: Yıldırım

C: Ahmet Badi Efendi, Yıldırım Semtindeki bu mahalle halkını Rumların oluşturduğunu kaydetmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey ise sadece adını yazmakla yetinmiştir.

E: Osman Nuri Peremeci, bu mahallenin Hacı Sarraf mahallesi ile birleştiğini yazmaktadır.

— : 1990 da Hacı Sarraf Mahallesi, Yıldırım Muhtarlığı içinde bulunmaktadır.

GÜLBAHAR HATUN MAHALLESİ

Semti: Muradiye
Kurucusu: Gülbahar Hatun (Yavuz Sultan Selim'in annesi)

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
11 Hane,
3 Yamak,
3 Fakir halli bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılı kayıtlarında mahallede "Mescit Vakıf odaları" görülmektedir.

C: Ahmet Badi Efendi, mahallenin Tepe Mezarlığında (Buçuktepe mezarlığı) olup "Bu mahallede Yavuz Sultan Selim'in annesi Gülbahar Hatunun mescidi varmış." şeklinde şüpheli bir deyişle mescitten söz ediyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey mahalle halkının müslümanlardan oluşduğunu yazarak "Yavuz Sultan Selim Han Validesi Gülbahar Hatun vakfından cami'i vardır" diyor.

— : 1990 durumu itibariyle bu mahalle Umurbey mahallesi muhtarlığı hudutları içinde Gülbahar Sokak, Gülbahar Bahçe Sok, Gülbahar Toprak Sok. olarak üç sokak halinde görülmektedir.

— : Gülbahar cami'i ise 17.Ağustos.1933 de duvarının satılmasına Edirne Vakıflar Müdürlüğünce karar verilmiş (Karar No: 92); 98 numaralı kararla cami'in avlu duvarı

10.Ekim.1933 de 70 liraya Çiçekçi Sezai (Sezai Ercan) ye satılmıştır.

Vakıflar Fen Kurulu Mühendisliği raporu ile "tamir edilmez" olduğu bildirilmiş olduğundan kadro dışı bırakılan cami'in 24.Ocak.1935 te satılmasına karar verilmiş (Karar No: 7, 16, 18); 21.Mart.1935 de 22 numaralı kararla 65 liraya eski keresteci Cafer'e satılmıştır. 28.Eylül 1940 da kalıntıları ile arsanın ayrı ayrı satılması hakkında 80 liraya Saadettin Sönmez'e satılmıştır. Mülkiyetinin satılması için 22.1.1948 de karar verilmiştir.

HACI ALÂATTİN MESCİDİ MAHALLESİ

"Mukataalı (vergili) yerde otururlar kaydı vardır.

Semti: ?

Kurucusu: Hacı Alaattin

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
13 Hane,
15 Gayri Müslüm bulunmaktadır.

— : Adı geçen mahalle hakkında diğer kaynaklarda bir kayda rastlamadık.

HACI BAYAZIT MAHALLESİ

Ana kayıtta bu mahallenin adının altına "Adı geçen mahallenin halkı başka mahallelere göçüp halen yerleri Piri Paşa odalarıdır. Bunların dışındaki odalarda Yahudiler oturup avarız haneleri yerlerinde kayıtlıdır." şeklinde bir açıklama yapılmıştır.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
1 Hane mevcuttur.

Bu mahallenin, kıyık semtinde adına bir zaviye kurulan II. Bayezit dönemi şeyhlerinden Bayezit halifenin adını taşımasının ihtimal dahilinde olduğunu Tayyip GÖKBİLGİN yazmaktadır.

B: H. 935/M. 1528 de halkı dağılan bu mahalle, H. 1018/M. 1609 da mevcut görülüyorsa da adı geçen Piri Paşa odaları ortadan kalkmıştır.

— : Günümüzden 450 sene önce halkının dağıldığı bildirilen bu mahalleden halen bir iz mecut değildir.

HACI BEDREDDİN MAHALLESİ

Semti: Manyas (Kaleiçi).

Kurucusu: Hacı Bedreddin.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

2 İmam,
4 Müezzin,
10 Hane,
1 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında ise bu mahallede:

"Ekmekçizade ve kapıağası vakıf odaları"nın bulunduğunu görmekteyiz.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Hacı Bedreddin mahallesiyle Köhne Kadı Mehmet Efendi mahallelerinin Ayanikola mahallesine dönüşmüş olduğunu, halkının 1890 larda Rum-ermeni ve 1920 lerde Rum-Müslüman karışımından oluşduğunu büyük kilisesinin 1914 yangınında mahalle ile beraber yanmış olduğunu bildirmektedir. Daha sonra Aya Nikola mahallesi diğer bazı mahallelerle birleşip Mimar Sinan Mahallesini oluşturmuştur.

— : 1990 da Mimar Sinan Mahallesi Mithat Paşa Mahallesi Muhtarlığı hudutları içinde olup Kaleiçinin "eski yangınlık" denilen semtindedir. Yangınlık arsaları üzerinde halen askeri lojmanlar, sivil ve resmi binalar kurulmaktadır.

HACI DOĞAN MAHALLESİ

Semti: Kaleiçi

Kurucusu: Hacı Doğan Ağa

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
29 Hane,
2 Bekâr
1 Âma (gözü görmeyen) bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 da mahalleye Kasap Musa, Akif Paşa, Sipahi Hasan Bey vakıf odalarının da kaydedilmiş bulunduğunu görüyoruz.

Mahallenin kurucusu Hacı Doğan Ağa Edirne'nin ilk kurucuları arasındadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, bu mahallenin kale içinde bulunup halkının Rum olduğunu ve adının da Aya İstrati olduğunu yazıyor ve "Bu mahallenin eski adı Hoca Siyah ve Hacı Doğan mahalleleri olup her ikisinin adını taşıyan cami ve medreseleri yıkılmıştır. Aya İstrati Kilisesi 1849 tarihinde yaptırılmıştır. Bu mahallenin bir kısmı H. 1331/M. 1915 yangınında yanmıştır" diyor.

— : 1990 mahalle muhtarlıkları düzenlemesinde Doğan mahallesini Dilaverbey mahalle muhtarlığının hudutları içinde sokak olarak görüyoruz. Kilise de halen mecut olmadığına göre sözü edilen yangında yanmış olmalıdır.

HACI HALLAÇ MAHALLESİ

Semti: Süleymaniye Küçük pazar.

Kurucusu: Hallaç Hacı.

A: H. 935/M. 1529 tarihinde bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
27 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle Hallaç Hacı Mahallesi olarak kaydedilmiş ve ayrıca "adı geçen mahalle mescidinin 6 kapılık vakıf odaları" eklenmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkı 1890 larda müslümanlardan, 1920 lerde musevilerden oluşan mahallede Seyfullah Efendi vakfından harap bir mescidin bulunduğunu, medresesinin H. 1335/M. 1919 yılında yıktırıldığını yazmaktadır.

— : 1990 da ise Hacı Hallaç mahallesinin kaydına rastlanmamaktadır. Hacı Hallaç mahallesindeki cami (Seyfullah efendi mescidi) ise:

— : Haziresindeki medresesi 1919 da yıktırılmış, son cemaat yeri kalıntılarının satışa çıkartılması hakkında Vakıflar İdaresi 28.Haziran.1927 tarihinde aldığı karardan 531 numaralı kararla vazgeçmiş ve "bu yer, cami tavanına bağlı olup yıkılırsa esas cami'in tehlikeye gireceği sonradan yapılan keşifle anlaşılmış olduğundan satıştan vazgeçildiği" belirtilmişdir.

23.Ocak.1928 de verilen 693 sayılı kararla "Kirişhane'de Hacı Hallaç mahallesinde harap cami kalıntıları" satılığa çıkartılmış ve 13 Şubat.1928 tarihinde 649 numaralı kararla 137 lira fiyatla satılmıştır.4

HACI HOŞKADEM MAHALLESİ

Semti: Yeni İmaret

Kurucusu: Hoca Hoşkadem

A: H. 935/M. 1529 yılında:

Mahalle halkının tüm vergilerden bağışlanmış olduklarına dair Sultan II. Bayezit tarafından verilmiş hüküm bulunmaktadır.

Mahalle:

1 İmam,
1 Müezzin,
27 Hane,
3 Bekâr,
2 Kiracı,
1 Beratlı dan oluşmuştur.

B: H. 1018/M. 1609 da:

"Yeni İmarete bağlı Hoşkadem mahallesi" adıyla kayda işlenmiştir. Ayrıca aşçı Pîri, Elvan zaviyeleri ile Yeni Cami (S. II. B. Cami'i) hademelerine ait odalar da bu mahalle içinde gösterilmiştir.

C: Ahmet Badi Efendi kurucusunun "Hoca Hoşkadem adındaki hayır sahibi" olduğunu bildiriyor. II. Bayezit döneminde yaşamış olduğunu da mahalle halkının S. II. Bayezit tarafından vergiden bağışık kılınmış olması gösteriyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, mahallenin Yeni İmarette bulunduğunu halkının müslümanlardan oluşduğunu kaydettikten sonra "cami'i hakkında bir bilgi elde edilmemiştir" denilmektedir.

— : 1990 da Yeni İmaret ve Yıldırım Muhtarlıkları cedvelinde bu isme rastlanılmamaktadır.

HACI İSLAM veya VELEDİ İSLAM MESCİDİ MAHALLESİ

Semti: Ayşekadın

Kurucusu: Hacı İslam

Dönemi: Tesbit edilemiyor.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
1 Şeyh,
5 Hane,
1 Bekâr görülmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Güzelcebaba (Ayşekadın) semtindeki bu mahalle halkının 1890 larda müslüman, 1920 lerde İslam-Rum karışımından oluşduğunu, soğuk çeşme mescidi adıyla bilinen Hacı İslam Bey vakfından harap bir mescidinin bulunduğunu yazmaktadır.

E: Osman Nuri Peremeci cetvelinde, Ayşekadın semtindeki bu hacı islam mahallesinin adını korumakta olduğunu görüyoruz.

— : 1990 taksimatında bu mahallenin diğer bazı mahallelerle beraber Medrese Ali Bey mahallesi Muhtarlığı hudutları içinde bulunduğunu görüyoruz.

— : Hacı İslam Mescidi:

Köprüce bayırındaki (Su deposundan Ayşekadın'a inen bayır) bu mescidin diğer adı Soğuk çeşme mescididir.

24. Kasım.1926 da 280 numaralı kararla "Müşrif-i harap Hacı İslam Mescidi ile meşrutası enkazı 120 lira tahmini bedelle arttırmaya konmuştur." 228 numaralı kararla 13.Aralık.1926 da 230 liraya satılmıştır. 28.Eylül.1940 da 78 numaralı kararla arsası satılığa çıkartılmıştır.

— : Bu mahalle hakkında elde ettiğimiz bilgiler Hacı İslam Mahallesi için yazdığımızın aynidir. Yalnız H. 935/M. 1529 tarihli kayıtlar değişmektedir. Bir de birisinin kıyık, öbürünün Ayşekadın da oluşu her ikisini ayrı ayrı düşünmeyi gerektirir ise de kıyığın aşağı semti Ayşekadın ile birleştiğinden iki mahalleyi bir görmek daha doğru olur kanaatındayız.

HACI İSLAM MAHALLESİ

Semti: İbrahim Paşa mahallesi yakını (Kıyık)

Kurucusu: Hacı İslam

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
22 Hane mevcuttur.

B: H. 1018/M. 1609 yılında "İbrahim Paşa yakınında Hacı İslam Mahallesi" şeklinde kayıtlıdır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkının 1890 larda müslümanlardan 1920 lerde ise Rumlardan oluştuğunu yazdığı bu mahallenin Güzelcebaba semtindeki mahallenin Soğuk Çeşme mescidi adıyla tanınan Hacı İslam Bey vakfından harap bir mescidinin bulunduğunu bildirmektedir.

Güzelce Baba semti, İbrahim Paşa mahallesinin Ayşekadın semtine doğru uzantısını teşkil etmektedir.

— : 1990 de bu mahallenin "Medrese Ali Bey" muhtarlığı hudutları içinde mahalle olarak adını korumaktadır.

— : Hacı İslâm Mescidi:

Bu mescid hakkındaki gerekli bilgi bir önceki Hacı İslam (Veled-i İslam) mahallesinde verilmiştir.

HACI İVAZ (RÜSTEM ÇELEBİ MAHALLESİ)

"Kavaklı odaları ile beraber"

Semti: Horozlu

Kurucusu: Hacı İvaz. (Çelebi Sultan Mehmet ve Fatih Dönemi büyüklerinden)

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
31 Hane (ev)
6 Bekârhane,
5 Fakir Halli bulunmaktadır.

Mahallenin kurucusu, Çavuş Bey mahallesini anlatırken bu mahalle içindeki vakıf odalarından söz ettiğimiz Hoca İvaz'dır. Mahallenin diğer bir adı da Rüstem Çelebi dir,

B: H. 018/M. 1602 kayıtlarında, bu mahalle yakınlarında Hacı Mustafa ve Sarı Çelebi vakıf odaları görülmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey:

Halkı müslüman olan bu mahallenin Horozlu yokuşunda olduğunu ve subaşı Hüseyin oğlu Hacı Uveyz (Hacı İvaz) paşa vakfından H. 835/M. 1431 de inşa olunmuş zarif bir mescidi bulunduğunu H. 1330/M. 1914 de yıkılarak arsasının sanayi mektebi (Erkek Sanat Enstitüsü) bahçesine dönüşdürüldüğünü divar ve mihrabının çini ile kaplı olduğunu yazmaktadır.

— : 1990 mahalle taksimatı içinde bu mahallenin de adına rastlanmamaktadır. Yer tarifine göre bu mahalle Çavuş Beş mahallesi içinde erimiş olmalı.

HACI KILAĞUZ MAHALLESİ

Semti: Yeni İmaret

Kurucusu: Hacı Kılağuz

Bu mahalle halkının tüm resmi vergilerden bağışık olduğuna dair Sultan Bayezit'in emri vardır.

A:H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 Müezzin,
22 Hane,
2 Bekâr bulunmaktadır.

B:H. 1018/M. 1609 da "Esirci mescidi ile beraber Hacı Kılağuz Mahallesi" olarak kaydedilmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkının tamamen müslümanlardan oluşduğunu yazarak "camileri hakkında bigi alınamadı" demektedir.

— : 1990 kayıtlarında gerek bu mahalle gerekse camiler hakkında biz de bir kayıt bulamadık.

HACI MERCİMEK MAHALLESİ

Semti: Ayşekadın

Kurucusu: Hacı Mercimek

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
24 Hane,
1 Bekâr bulunmaktadır.

B: H.1018/M.1609 yılında bu mahallenin "Uzun Ali Mescidiyle beraber Hacı Mercimek Mescidi Mahallesi" adı ile kaydedilmiş olduğunu görüyoruz.

C: AhmetBadi Efendi mahallenin Süleymaniye Küçük Pazarında olduğunu yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkının tamamen İslamlardan oluşduğunu belirterek Süleymaniye Küçükpazarındaki bu mahallenin Ünnaplı cami'i adıyla bilinen Hacı Mercimek vakfından cami'inin H.1261/M.1845 taşkınında yıkılmış olduğunu yazıyor.

— : 1990 mahalle muhtarlıkları teşkilatında bu mahallenin Talat Paşa mahallesi muhtarlığı hudutları içinde bir mahalle olduğunu görüyoruz.

— : Hacı Mercimek mescidinin arsası 28. Eylül. 1940 da mülkiyeti satılmak üzere açık arttırmaya konmuştur. Her halde alıcı çıkmamış olduğundan ayni cami arsasının mülkiyeti 100 lira tahmini değeri ile 22.1.1948 gün ve 3 numaralı kararla ve diğer 13 cami ile birlikte tekrar satışa çıkartılmıştır.

HACI OSMAN, Öbür adı, KUNDUK OSMAN MAHALLESİ

Semti: Kirişhane,

Kurucusu: Kunduk Osman.

A:H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
12 Hane bulunmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi mahallenin Kirişhane'de olduğunu bildiriyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkının müslümanlardan oluşduğunu mahallenin Kiriş-

hanedeki Kunduk Osman Vakfından olan mescidinin harap durumda olduğunu bildiriyor.

E: Osman Nuri Peremeci, Ayşekadın'daki Mercimek (Hacı Mercimek) mahallesinin eski Kazaz Salih, Konduk Osman ve Hacı Mercimek mahallelerinin birleşmesinden oluşduğunu bildiriyor.

— : 1990 yılındaki durumu:

Mahalle muhtarlıkları çizelgesinde bu adı taşıyan bir yerleşim birimi bulunmamaktadır. Ancak, Osman Peremecinin Konduk Osman mahallesiyle birleşmiş olduğunu bildirdiği Hacı Mercimek mahallesinin, Talat Paşa mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Hacı Mercimek Sokağı" adı ile bulunduğunu görüyoruz.

— : Kunduk Osman Mescidi hakkında vakıflar dosyasından şu bilgiyi alıyoruz. "Kirişhane"deki mescidin 27.III.1930 da (son cemaat mahalli)nin satılması hakkında 218 numaralı kararla 17. Nisan. 1930 da (Kunduk Osman Cami'i enkazı) 21 liraya Keresteci Hasan oğlu Mehmet'e satılmıştır. 9. Ekim. 1934 ve 12.X.1935 tarihinde cami taşlarının satılması hakkında 74,81,85 ve 87 numaralı kararlar verilmiş, 20 Temmuz. 1936 da taşlar m ³ 51 kuruştan eski keresteci Avram'a satılmıştır. Mülkiyetinin satışına ait kararla ihale kararlarından alınmış ve Kunduk Osman mahallesinde 141 kayıt numaralı arsa konan bedelin 10 lira fazlasiyle 160 lira karşılığında satılmıştır. (Karar No:6 27. Şubat. 1948)

HACI SEFA MAHALLESİ

(Bahşayiş ve Aşçıoğlu odaları ile beraber)

Semti: Rüstem Paşa Hanı.

Kurucusu: Hacı Sefa

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahalledee:

1 İmam,

1 Müezzin,

20 Hane,

1 Müslüman olmayan bulunmaktadır.

B:H. 1018/M.1609 yılında, daha önce görülen Bahşayiş ve Aşçıoğlu odaları kaydının silinmiş ve buna karşı Ahcerli ve Türkmen vakıf odaları eklenmiştir.

C: Ahmet Badi Efendi bu mahallenin Tahmisde (o da Rüstem Paşa hanı yakınındadır) olduğunu bildiriyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Hacı Sefa mahallesi halkının 1890 larda tamamen müslümanlardan 1920 lerde ise müslüman ve musevilerden oluşduğunu yazarak Hacı Sefa vakfından küçük ve harap bir mescidinin olduğunu bildiriyor.

— : 1990 da bu mahalle, Sabuni mahallesi muhtarlığı hudutları içinde bulunan ve "Tahmis Sokak" adıyla anılan sokak çevresine karışmış bulunmaktadır.

— : Hacı Sefa mescidinin mahkeme kararıyla belediyeye intikal etmiş olduğunu vakıflar dosyasından öğreniyoruz.

HACI SEFERŞAH MAHALLESİ

(Kayıtta: Yeni İmaret yakınında olup tüm vergilerden bağışıktır yazısı vardır.)

Semti: Yeni İmaret

Kurucusu: Hacı Sarraf

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

5 Hane

2 Bekâr bulunmaktadır.

B:H.1018/M.1609 yılında bu mahallede İskender Bey vakıf odalarının da bulunduğunu görmekteyiz.

Bu mahallenin adına diğer kaynaklarda rastlayamadık.

Ancak, tarif edilen mahallede "Hacı Sarraf" adı ile bilinip yazılan bir mahalle vardır ki:

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Hacı sarraf mahallesi halkının tamamen Rumlardan meydana geldiğini ve mahallenin Yıldırım ve Yeni İmaret arasında bulunduğunu ve burada Yıldırım Beyazit dönemi bilginlerinden Sefer Şah yapımı Kaval minare adıyla tanınan mescidinin yıkılmış olduğunu yazıyor.

Görüyoruz ki mahalle adını Hacı Sarraf olarak yazdığı halde mescidinin Sefer Şaha ait olduğunu belirtmiştir. Bundan, ya Hacı Serrafla Sefer Şahın ayni kişi olduğu veyahut ta Seferşah mescidinin Hacı Sarraf mahallesinde bulunduğu sonucunu çıkartabiliriz.

Mahalle halkının Rumların oluşturmuş bulunması da S.II. Beyazit'ın mahallede oturanları vergiden bağışık kılmasıyla da belli olmaktadır.

— : 1990 mahalle muhtarlıkları düzenlemesinde Hacı Sarraf mahallesinin Akkızıl mahallesi ile birlikte Yıldırım Mahallesi Muhtarlığı hudutları içinde görüyoruz.

HADIM BALABAN MAHALLESİ

Semti: Sultan Selim Civarı

Kurucusu: II. Beyazit dönemi ileri gelenlerinden Hadım Balaban.

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Şeyh,

12 Hane,

4 Bekâr bulunmaktadır.

Selimiye civarında bulunan bu mahallede, XV inci asır veya II. Bayezit döneminde yaşamış saray adamlarından Hadım Balaban vakfından bir mescit de bulunmakta idi.

C: Ahmet Badi Efendi mahalleyi ayni adla yazıp Selimiye civarında olduğunu bildiriyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Sultan Selim civarında Hatice Sultan Sarayı sokağında olan mahalle halkının tümünün müslüman olduğunu ve Hadım Balaban mahallesinin, adını yazdığı mahallelerle birleşmiş olduğunu yazıyor.

— : 1990 daki durumu:

Halen mevcut mahalle muhtarlıkları düzenlemesinde Hadım Balaban adı altında herhangi bir yerleşim birimi yoktur.

Ancak:

— : Hadım Balaban mescidi kalıntılarının satılması, vakıflar müdürlüğünce alınan 869 sayılı ve 2. Aralık. 1928 tarihli karar ve 23. Aralık. 1928 de 881 numaralı kararla gerçekleşmiş ve cami, 200 liraya Keresteci Hasan oğlu Mehmet'e satılmıştır.

HADIM FİRUZ MAHALLESİ

Semti: Yeni İmaret

Kurucusu: Sultan II.Bayezit dönemi ileri gelenlerinden, önce kapıağası sonra hazinedar başı olan Firuz ağa

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

20 Hane,

6 Bekâr bulunmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi, mahallenin Yıldırım semtinde olduğunu yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkının 1890 larda müslüman-rum karışığı, 1920 lerde ise sadece müslümanlardan oluşduğunu yazarak Yeni İmaret (Talimhane Meydanında) olan mahallede Firuz Paşa vakfından gönül açıcı cami'inin 1897 Rus İstilasında tahrib edildiğini bildiriyor. Ayrıca, Cami'in, içden çinilerle kaplı olduğunu ve mihrabının da çini olduğunu yazıyor.

Beylik fırınların (askeri fırınlar) arasındaki kabristanın da bu cami'in haziresi olduğunu kaydediyor.

— : 1990 da Yıldırım ve Yeni İmaret semti muhtarlıkları hudutları içinde Hadım Firuz adı ile bilinen herhangi bir yerleşim birimi yoktur.

Ancak bu mahallenin Has Murat Mahallesine dönüştüğü bilinmektedir ki bu mahallede halen Yeni İmaret Mahalle Muhtarlığını oluşturan mahalleler arasında bulunmaktadır.

HADIM TİMURTAŞ MAHALLESİ

(Vakıf odalarıyla beraber)

Semti: Muradiye (Tahtalı hamam)

Kurucusu: Hadım Timurtaş

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

23 Hane,

1 Bekâr bulunmaktadır.

B:H. 1018/M. 1609 yılında ise mahallede başka vakıf odaları da görülmekte ve diğer kayıtta da 3000 avarız akçesi kaydedilmiş bulunmaktadır.

C: Ahmet bedi Efendi. II. Bayezit saray adamlarından birisi olması muhtemel bulunan bu kişinin mescidi ve mahallesinin Muradiye semtinde olduğunu biliyoruz.

D: Dr. Rıfat Osman Bey:

Mahallenin tahtalı hamam civarında olup halkının İslam, Hadım Demirtaş vakfından mescidinin harap olduğunu yazıyor.

E: Osman Nuri Peremeci, mahallenin diğer bir mahalle ile birleşip Ağa mahallesi adını almış olduğunu bildiriyor.*

— : Hadım Demirtaş Mescidi hakkında ise vakıflar dosyasından "Hadım Demirtaş mahallesi mescidinin tamir kabul etmez şekilde harab olduğu mimar Vasfi (Egeli) Bey'in raporu ile belirtilmiş olduğundan kalıntılarının, yerinde ayakda satılması hakkında alınan 2. Ocak. 1928 tarih ve 863 numaralı kararla 420 liraya Hacı Bedreddin Mahallesinden İlyazaroğlu Ruben levi'ye satılmış" olduğunu öğreniyoruz.

HAFIZ AHMET FAKİH MAHALLESİ

Semti: Güzelce Baba (Ayşekadın)

Kurucusu: Hafız Ahmet Efendi

A: 1609 yılında bu mahalleyi Edirne Mahalleleri arasında sadece isim olarak görüyoruz.

C: Ahmet Badi Efendi mahallenin Güzelce Babada olduğunu kaydediyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Halkını tamamen müslümanların oluşturduğu bu mahallede Hafiz Ahmet Efendi vakfından olan mescidinin harab durumda olduğunu yazmaktadır.

E: osman Nuri Peremeci, Hafız Ahmet Efendi mahallesinin eski Turgut Bezirgân mahallesiyle birleşip Turgut mahallesini oluşturduğunu bildiriyor.

— : 1990 kayıtlarında Hafız Ahmet adına rastlanmamaktadır.

— : Hafız Ahmet Mescidi (ki buna Kavuklu cami'de denmektedir.) Turgut Bezirgân mahallesinde Güzelcebaba caddesindedir. Bu cami'in satılması hakkında vakıflar müdürlüğünce 17. Nisan. 1928 de 694 sayılı karar alınmıştır. Cami 13. Eyül. 1938 de 59 numaralı kararla 275 liraya Tüccardan İrfan Sağlam'a satılmıştır. Arsası da 27. Mart. 1939 de 11 numaralı kararla 20 liraya Kunduracı Ferhad'a satılmıştır.

HAMİT BEY MAHALLESİ

Semti: Eski İstanbul Yolu

Kurucusu: Fatih dönemi hekimbaşlarından Abdülhamit Lâri Çelebi.

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:
1 İmam,
3 Hane görülmektedir.

B: H. 1018/M. 1609 yılında mahallenin adı "Hekim Lâri Cami'i Hamit Bey Mahallesi" şeklinde olup mahalle içinde Mezit Bey vakıf odaları görülmektedir.

C: Ahmet Badi Efendi fil yokuşunda bir Hamit Bey mahallesi kaydedip "mahvolmuştur" şeklinde yazmaktadır.*

— : 1990 mahalle muhtarlıkları cedvelinde Sabûni mahallesi muhtarlığı hudutları içinde Lâri cami'i kısmen restore edilmiş olup halen ibadete kapalıdır.

HAS MURAT MAHALLESİ

Semti: Yeni İmaret

Kurucusu: Has Murat (Lütfi Paşa)

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:
1 İmam,
1 Müezzin,
6 Hane bulunmaktadır.

B: H.1018/M. 1609 yılında bu mahalle "Has Murat Lûtfi Paşa Mescidi" şeklinde kayıtlıdır ki bu, Sadrazam Lûtfi Paşadır."

* Ancak, Barutluk mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Ağa hamam bakkal sokak adında bir sokak vardır ki, bunun, Peremecinin sözünü ettiği ağa mahallesinden günümüze gelen bir parça olması gerekir kanısındayız. R. K.

* Fil yokuşu ile Hekim Lâri cami'i arasında oldukça uzak bir mesafe bulunduğundan bunun ayrı bir Hamit Bey mahallesi olduğu veyahut da Badi Efendi kaydının sehven böyle yazıldığı kanısındayız. R. K.

D: Dr. RIfat Osman Bey, Yeni İmaretteki mahalle halkının 1890 lı yıllarda müslümanlardan oluşduğunu yazdıktan sonra "Bedevi zade Ahmet Bey vakfından Alaca Cami adıyla tanınan bir cami'i olduğunu birdirmektedir.

— : 1990 da bu mahallenin, diğer bazı mahallelerle beraber Yeni İmaret Muhtarlığını oluşturduğunu görmekteyiz.

— : Alaca cami halen ibadete açıktır.

HASAN PAŞA MAHALLESİ

Semti: Has fırın

Kurucusu: Hasan Paşa

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

35 Hane bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey Has Fırın caddesinde olan bu mahalle halkının 1890 da müslümanlardan 1920 de musevilerden oluşduğunu ve Hasan Paşa vakfından harap bir mescidinin bulunduğunu yazmaktadır.

— : 1990 da Hasan Paşa mahallesi, diğer bazı mahallelerle beraber Sabuni mahallesi muhtarlığını oluşturmaktadır ve bu muhtarlık hudutları içinde"Hasan Paşa Çıkmazı" adıyla bir de yerleşim yeri bulunmaktadır.

— : Hasan Paşa Mescidi:

Edirne Vakıflar Müdürlüğünün aldığı 18. Haziran. 1930 tarih ve 13 sayılı kararla açık arttırmaya çıkartılan son cemaat yerinin yıkıntı kalıntıları 14. Temmuz. 1930 da 23 sayılı kararla 13 lira karşılığı Keresteci Mehmet Efendiye satılmış ve yıktırılmış olan bu mescidin arsası 28. Eylül. 1940 da 78 sayılı kararla mülkiyeti satılmak üzere açık arttırmaya konmuş, 3. Ekim. 1940 da 84 sayılı kararla m² si 50 kuruştan Mehmet Şakir'e verilmiştir.

HAVACEGİ (HOCAGİ) MAHALLESİ

Semti: Baba Timurtaş

Kurucusu: Bedesten Hacegi (Tacir)

A: H? 935/M.1529 yılında bu mahalle:
1 İmam,
1 Müezzin,
18 Hane,
4 Bekâr
2 Fakir Halliden oluşmaktadır.

B: H.1018/M.1609 yılında bu mahallenin 14000 avarız akçası (vergi geliri) olduğu görülmektedir. Bundan da mahalle halkı çoğunluğunun müslüman olmayanlardan meydana geldiği anlaşılmaktadır. Zira bu vergi müslüman olmayanlardan alınırdı.

C: Ahmet Badi Efendi, bu mahalledeki Kubbeli Mescidin Bedesten kâcegilerinden bir zat tarafından bina edildiği için mahallenin de bu ad ile anıldığını ve mahallenin Feyzullahpaşa mahallesi içine alınmış olduğunu bildiriyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey Tahtalı Hamam civarındaki mahalle halkının müslümanlardan oluştuğunu ve havacegi vakfından harap bir mescidinin bulunduğunu yazıyor.

— : 1990 durumuna gelince:

Feyzullah Paşa mahallesinin bu tarihte Baba Demirtaş mahallesi muhtarlığı hudutları içine alınmış olduğunu görüyoruz.*

— : Hacegi mahallesi ise bu bütün içine "Hocaki sokak" ve "Hocaki çıkmazı" adlarıyla girmiş bulunuyor. Hacegi mescidinin kubbeli olduğunu yine Ahmet Badi Efendiden öğreniyoruz. Cami'in satılmasına 27. Mart. 1939 yılında Belediyeden Mustafa Çetinkol, Milli Emlak Müdürü Şükrü, vakıflar müdürü İbrahim Kayaalp dan oluşan bir komisyonca karar alınmış ve 14. Haziran. 1940 da verilen 71 numaralı kararla 70 liraya Beden Terbiyesi Başkanlığına satılmıştır.

* Bu bilgiyi Tayyip Gökbilgin vermekte ise de biz Ahmet Bâdi Efendi listesinde bu isme rastlamadık. Gözümüzden kaçmış olabilir. R. K.

HAYREDDİNZADE ODALARI

Semti:

Kurucusu: Hayreddinzade Ahmet Efendi

A: 1529 da bu mahalle 6 Bekâr Odası şeklinde kayıtlıdır.

B: H.1018/M.1609 yılında bu yerleşim birimi "Hayreddin Vakıf Odaları 15 kapı" gebran (Gayri Müslimler) otururlar şeklinde kaydedilmiş bulunmaktadır.

Bu odaların, babası adına buradan bir mescit yapdıran Hayreddinzade Ahmet Efendi adında birisi tarafından kurulmuş olduğu Ahmet Badi Efendi kaydetmiştir.*

— : 1990 da bu mahalle hakkında başkaca bir bilgi edinilememiştir.

HAZİNEDARBAŞI SİNAN BEY MAHALLESİ

Semti: Muradiye

Kurucusu: Fatih dönemi hazinedar başılarından Sinan Bey

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

23 Hane,

2 Bekâr bulunmaktadır.

B: H?1018/M.1609 yılında bu mahalle içinde Ali Çelebizade mahallesinin de bulunduğunu görmekteyiz.

C: Ahmet Badi Efendi, XVI. asır ortalarında şehir-emini Cafer Çelebinin (Ölümü: 949.H/M.1542) bu mahallede bir cami (Cafer ağa cami'i) ve Sarıcapaşa Medresesi ile Umurbey mahallesinde bir mektep yapdırdığını bildirmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkını müslümanların oluşturduğu bu mahalledeki Hazinedar Sinan Bey Mescidinin yıkılmaya yüz tutmuş olduğunu yazmaktadır.

* Bu Feyzullah Paşa Mahallesi, Uzunkaldırımdaki Feyzullah Paşa mahallesinden ayrıdır. Uzunkaldırımdaki seyitler imareti ile beraber adlandırılmaktadır. R. K.

— : 1990 da bu mahalleyi Meydan mahallesi muhtarlığını oluşturan mahalleler arasında görmekteyiz.

— : Haznedar Sinan Bey Cami'i: Edirne Vakıflar Müdürlüğünce "Çöplüce hendekte zehrimar yokuşunda ki" Hazinedar Sinan Bey (Hacı Sofu) Cami'i yıkıntı artıklarının satılmasına 5. Ocak. 1928 de 870 sayı ile karar verilmiş; 1. Ocak. 1929 da 889 sayılı kararla Rakkas Ali Bey mahallesinden İsak oğlu Yako'ya satılmıştır. Arsasının mülk olarak satılmasına da 20. Eylül. 1940 da 78 numara ile karar verilmiştir.

HIDIR AĞA MAHALLESİ

Semti: Sultan Selim

Kurucusu: Hıdır Ağa

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

1 Hatip,

43 Hane,

2 Gayri müslüm,

2 vergiden bağışıklı

2 Bekâr

1 Fakir halli bulunmaktadır.

B: H.1018/M.1609 yılında bu mahalle: "Hıdır Ağa Cami'i mahallesinde Ferhad mescidi" ve "Seferşah vakıf odaları" şeklinde kayıtlıdır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkını müslümanların oluşturduğu bu mahallenin Sultan Selim mihrabı önünde olduğunu ve Hıdırağa vakfından kubbeli, bir minareli cami'inin tamire muhtaç bulunduğunu kaydetmektedir.

1990 da bu mahalle meydan mahallesi muhtarlığı hudutları içinde Hıdır Ağa Cami'i sokağı adıyla varlığını korumaktadır.

E: Hıdır Ağa Cami'i:

Bu cami'in kadro dışı bırakılması ve "Harap bina" kaydıyla satılması 28. Eylül. 1940 ta 78 sayı ile kararlaştırılmıştır. Ancak sonradan her nasılsa bundan vaz geçilip 1970 li yıllarda tamirine başlanmış, fakat tamamlanmadan yarıda bırakılmıştır. 1991 yılında yeniden başlatılan onarımın 1992'de tamamlanması beklenilebilir.

HOCA ÖMER SİYAH MAHALLESİ

Semti: Kaleiçi - Kafeskapı

Kurucusu: Hoca Ömer

A: H. 935/M.1529 yılında bu mahalle:

1 İmam,

1 Müezzin,

1 Beratlı,

1 Yamak,

24 Hane,

5 Bekâr

1 Büyük hane den oluşmaktadır.

B: H.1018/M.1609 yılında bu mahalle içinde Hacı İshak, Hacı Şadi (3 kapı) Hacı Süleyman (4 kapı) vakıf odalarını da görüyoruz.

C: Ahmet Badi Efendi, bu mahallenin kale içinde olup, Hacı Ömer Mahallesi adını aldığını ve bu isimdeki mescidinin yıkılmış olduğunu bildiriyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey mahalleyi Hacı Ömer şeklinde alıp halkının 1890 lardan itibaren Rum olduğunu ve yerinin kaleiçi kafeskapı caddesinde bulunduğunu, eski adının Hoca Ömer mahallesi olup mescidinin yıkılmış olduğunu yazıyor.

— : 1990 kıyatlarında bu isimde herhangi bir yerleşim alanına rastlanmamıştır.

— : Hoca Ömer cami'inin yıkıntısından kalan 9000 tuğlanın Ağustos 1934 tarihinde 1000 i 650 kuruştan Molla Mehmet Oğlu Sami (Avukat Sami Tütün'e) satılmış olduğunu Vakıflar Müdürlüğü kayıtlarından öğreniyoruz.

HOCA SİYAH, Öbür Adı SİYAH MESCİDİ MAHALLESİ

Semti: Kaleiçi

Kurucusu: Molla Arap adıyla tanınan Alâüddin Ali Arabî adlı bir hoca.

A:H. 935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

7 Hane,

1 Bekâr bulunmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi, Kaleiçindeki Hoca Siyah mahallesindeki "Mescid-i Siyah" ın kiliseden dönüşdürülmüş olduğunu ve mescidi yapanın Molla Arap adıyla tanınan Alaüddin Ali Arabi olmasının ihtimal dahilinde bulunduğunu kaydettikten sonra, mescidinin yandığını ve yerine sonradan Aya-Nikola mahallesinin kurulduğunu bildiriyor.

— : Aya Nikola mahallesi hakkında Köhne Kadı Mahallesi dolayısiyle bilgi verilmiştir. Araştırdığımız kaynaklarda bu mahalle hakkında başkaca bir bilgi de yoktur.

İBRAHİM PAŞA MAHALLESİ

Semti: Buçuktepe

Kurucusu: Fatih dönemi vezirlerinden İbrahim Paşa.

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

35 Hane,

2 Bekâr bulunmaktadır.

B: H.1018/M.1609 yılında bu mahalle: "İbrahim Paşa hanımı mescidiyle İbrahim Paşa Cami'i Mahallesi" şeklinde kaydedilmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Buçuktepedeki bu mahalle halkının 1890 da müslüman ve kıptilerden, 1920 li yıllarda ise sadece müslümanlardan oluşduğunu ve İbrahim Paşa tarafından H.867/M.1462 tarihinde inşa edilmiş olan cami'inin harap olduğunu ve bu mahalleye "İbrahim Paşa cami'i mahallesi"de denmekte olduğunu yazmaktadır.*

— : 1990 da bu mahalleyi Nişancıpaşa Mahalle Muhtarlığını oluşturan mahalleler hudutları içinde "Cami'i İbrahim Paşa mahallesi" adıyla görmekteyiz.

— : İbrahim Paşa Cami'i:

İbrahim Paşa cami'inin son cemaat yeri yıkıntı kalıntılarının satılması hakkında 6. Kasım. 1936 da 36 numaralı karar verilmiş; 45 numaralı kararla 23. Kasım. 1936 da 97

* Dr. Ratip Kazancıgil. AE. S: 57-64

liraya Tabakhane-Çukur Sokak 7 numarada oturan Salih oğlu Mümine satılmıştır. 13. Mayıs. 1938 de İbrahim Paşa cami'inin 425 lira satış bedeli ile satılmak üzere duyrulması hakkında 29 numaralı karar verilmiş; 30. Mayıs. 1938 de 37 numaralı kararla Sabûni mahallesinden Nesim oğlu eski keresteci Mişon'a 450 liraya satılmıştır. 27. Mart. 1939 da arasının mülk olarak minaresinin de 20. Şubat. 1940 da satılmasına 4,7 ve 11 numaralı karar verilmiştir.

İSMAİL BEY MESCİDİ MAHALLESİ

Semti: Muradiye
Kurucusu: İsmail Ağa
A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:
1 İmam,
1 Müezzin,
6 Hane,
2 Bekâr bulunmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi, listesinde İsmail ağa mahallesini "İslam, Kırlangıç sokak" olarak kaydetmiştir. Sokaklar listesinden de Kırlangıç sokağı Muradiye'de gösteriyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkını İslamların oluşturduğu bu mahallenin Tekke kapı (Muradiye) caddesinde olup İsmail Ağa adında olan cami'inin minaresinin deprem-den harap durumda olduğunu yazıyor.

E: Peremeci cedvelinde Mezit Bey Mahallesinin (Muradiye Civarında) eski İsmail Ağa, Mezit Bey, Selçuk Hatun Mahallelerinin birleşmesinden meydana geldiği görülmektedir. Bu İsmail Ağanın H.935/M.1529 yılı kayıtlarında gösterilen İsmail Bey olup olmadığı ise belki daha geniş araşdırmalar ile meydana çıkabilir.*

KADI MEDRESESİ MAHALLESİ

Semti:
Kurucusu:
A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

* Hadım Timurtaş mahallesine bakın. R. K.

1 İmam,
1 Müezzin,
16 Hane vardır.

B: H.1018/M. 1609 yılında bu mahallede bir de Lûtfi Bey vakfından 12 oda görülmektedir.

— : Bu mahallenin yeri ve kurucusu hakkında daha sonraki kaynaklardan inceleyebildiklerimizde herhangi bir ize rastlamadık.

KAPICI, Diğer Adı KARACA BEY MAHALLESİ

(Sultan cami'i odaları ile beraber)
Semti: Sitti Sultan Cami'i civarı
Kurucusu: Karaca Bey
A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:
2 İmam,
3 Müezzin,
14 Hane,
3 Bekâr bulunmaktadır.

B: H? 1018/M.1529 yılında bu mahalle içinde Sitti Sultan (Sadece Sultan Cami'i de denmekte idi.) cami'in bulunduğu görülmektedir.

Kurucusu, Fatih veya II. Beyazit kapıcılarından Karaca Bey dir.

Daha sonraları bu mahallenin Karaca Bevvap adıyla yazılmakta olduğunu görüyoruz.

C: Ahmet Badi efendi mahalleyi Karaca Bevvap olarak alıp Sitti Sultan cami'i semtinde olduğunu kaydediyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Sultan cami'i civarındaki Karaca Bevvap Mahallesi halkının müslümanlardan oluşduğunu ve mescidinin ne zaman yıkıldığını bilinmediğini yazıyor.

—: 1990 yılında bu mahallenin Medrese Ali Bey Mahalle Muhtarlığı içinde kapıcı sokak adıyla kayıtlı olduğunu görüyoruz.

KARABULUT MAHALLESİ

Semti: Kıyık
Kurucusu: Karabulut İbrahim Ağa
A: Bu mahalle Karabulut İbrahim Ağa mahallesi başlığı altında kaydedilmiş olup

H.1018/M.1609 yılında mahalle hudutları içinde Firuz Ağa vakıf odaları" da görülmektedir.

(Karabulutİbrahim Ağa mahallesine bakınız)

KARABULUT İBRAHİM AĞA MAHALLESİ

Zemin (Mahzen) vakfı ile beraber.
Semti: Kıyık
Kurucusu: Karabulut İbrahim Ağa
A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:
1 İmam,
1 Müezzin,
18 Hane,
1 Bekâr
2 Müslim,
1 Yamak bulunmaktadır.

B: H.1018/M.1609 yılında, yukarıda vakıf olarak gösterilen zemin (mahzenden) söz edilmemektedir.

C: Ahmet Badi Efendi, Kıyık Semtindeki Karabulut Mahallesinin kurucusunun Osmanlı dönemi kahramanlarından İbrahim Bey olduğunu, halkının Rum olduğunu, ve "Karabulut"un bu İbrahim Bey'in lakabı olduğunu yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey Kıyık semtindeki bu mahallede Halkının 1890 lardan 1920 leri kadar müslüman ve Rum karışımından oluşduğunu ve mahallede Karabulut İbrahim Bey vakfından bir cami'in varlığını haber veriyor.

— : 1990 da bu mahalleyi Meydan Mahallesi Muhtarlığı hudutları içinde görüyoruz.

— : Karabulut Cami'i:
Karabulut İbrahim Bey'e ait bu cami'in yıkıntı artıklar Vakıflar Müdürlüğünün 31. Mart. 1932 ve 25. Nisan. 1932 tarihli 302 ve 309 sayılı kararlarıyla satışa çıkartılmış, tahmin bedelin 20 lira fazlasıyle 14. Mayıs. 1932 de Mustafa Efendiye 617 sayılı kararla 150 L. satılmıştır. Arsası ise 78 numaralı kararla 28. Eylül. 1940 da arttırma yoluyla satışa konmuştur.

KARA HACI, diğer adı, KAZANCI MAHALLESİ

Semti: Kaleiçi
Kurucusu: Kara Hacı
A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:
2 İmam,
3 Müezzin,
23 Hane,
1 Bekâr bulunmaktadır.

B:H. 1018/M. 1609 yılında ise:
Edirne Kaleiçinde Kara Hacı mahallesinde "30 hane, Hacı Sinan vakfından 5 oda ve 5 kişi ile Hacı Menteşa ve Hacı Hizmet kardeşler vakıf odaları" bulunduğu kaydedilmiştir.

— : Bu mahalle, imam ve müezzin kadrolarının öbür mahallere göre daha kabarık ve hane sayısının da fazla olmasına rağmen günümüze kadar adını koruyamamış ve belirttiğimiz tarihlerden sonraki kaynaklarda adına rastlanmamıştır.

KARAYAKUP MAHALLESİ

Semti:
Kurucusu: Karayakup
A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:
1 İmam,
10 Hane,
1 Bekâr görülmektedir.

B: H.1018/M.1609 defterinde mahalle adı mevcut olmayıp "Hacı Yakup vakıf odaları" şeklinde bir kayıt vardır ki bu da mahallenin sonradan odalar haline dönüşdüğünü düşündürmektedir.

— : Bu mahalle hakkında diger kaynaklarda da bir bilgi bulamadık.

KASAP AZİZ MAHALLESİ

Şirin Hatun, Hasan Paşa ve Ahmet Odaları ile beraber
Semti: Eski İstanbul Yolu.
Kurucusu: Kasap Abdülaziz.
A: H.935/M.1529 daki durumu:
1 İmam,
1 Müezzin
37 Hane,

2 Bekâr bulunmaktadır.

B: H.1018/M.1609 yılında Ahmet Fakih ve Hasan Paşa odalarının buna komşu bir mahallede kaydolunduğu görülmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey bu mahalleyi kasap Abdülaziz adıyla listesine almıştır. Ayrıca H.1890 lı yıllarda halkının müslümanlardan, 1920'li yıllarda ise İslâm-Musevi karışımından oluştuğunu İstanbul Yolu (Eski İstanbul yolu) üzerinde bulunduğunu, harap mescidinin 1917 de yıkılarak arsasının Öğretmen Okulu (Yanan Lise Binası) bahçesine eklendiğini yazıyor.

— : 1990 yılı mahalle muhtarlıkları taksimatında bu mahallenin bulunduğu bugünkü sabuni mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Hasan Paşa çıkmazı" adıyla tanınan bir çıkmaz sokak vardır ki bunun, odalarından söz edilen Hasan Paşa olması gerekir.

KASIM PAŞA CAMİ'İ MAHALLESİ

Semti: Ayşekadın-Kirişhane

Kurucusu: Fatih dönemi vezirlerinden Evliya Kasım Paşa

A: H.935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
2 Müezzin,
1 Kayyum,
25 Hane,
5 Bekâr,
4 Kiracı bulunmaktadır.

B: H.1018/M.1609 yılında mahalle oldukça kalabalık görülmektedir.

Kasım Paşa İmareti hizmetleri 3 kişi, Kasım Paşa odalarından 6 kişi ve 46 hane olarak kaydedilmiştir.

C: Ahmet Badi Efendi, bu mahallenin Şerbettar Hamza Bey mahallesi yanında olup sonradan yıkıldığını yazmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Kirişhanedeki, tüm halkı müslüman olan mahallenin Tunca kenarında Evliya Kasım Paşa tarafından yapdırılmış bir minareli ve kubbeli cami'inin H.883/M.1478 tarihini taşıdığını bildiriyor.

E: Osman Nuri Peremeci, Ayşekadın semtindeki eski Zen-i Sarıca Paşa İmaret-i Mezit Bey, mahalleleriyle Evliya Kasım Paşa mahallelerinin birleşip Evliya Kasım Paşa mahallesini oluşturduğunu yazıyor.

—: 1990 da Evliya Kasım Paşa mahallesinin diğer bir grup mahalle ile birleşip Talat Paşa mahalle muhtarlığını oluşturduğunu görüyoruz.

Bu hudutlar içinde Kasım Paşa hamam sok. ve Kasım Paşa Hamam Çıkmazı adıyla da iki yerleşim birimi bulunmaktadır.

Kasım Paşa cami'i halen tamire muhtaç olup ibadete kapalıdır. Cami ve haziresindeki 500 yıllık mezar taşları Tunca nehri taşkınını önlemek için devlet su işleri tarafından yapılan sedde ile nehir arasındaki su taşkını alanına terkedilmiştir.

KASIM PAŞA HAMAMI MAHALLESİ

Semti: Kirişhane (Tunca nehri kıyısı)

Kurucusu: Fatih ve II. Bayezit dönemi ileri gelenlerinden Kasım Paşa.

Edirne'de Evliya Kasım Paşa lakabıyla anılır ve bu adla adlandırılmış cami, imanet ve hamamı da vardır.*

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

2 İmam,
2 Müezzin,
20 Hane,
2 Yamak bulunmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi, Evliya Kasım Paşa mahallesinin Kirişhane'de olduğunu yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Kirişhane'deki mahalle halkının tamamen müslümanlardan oluşduğunu ve Tunca kenarındaki 1 minareli ve kubbeli cami'inin H. 883/M. 1478 yılında Evliya Kasım Paşa tarafından yapdırıldığını bildiriyor.

— : 1990 da bu mahalleyi, Talat Paşa muhtarlığını oluşturan mahalleler arasında "Kasım Paşa Hamam Sokak ve Kasım Paşa Hamam çıkmazı" isimleri ile görmekteyiz.

— : Evliya Kasım Paşa cami'i halen tamire muhtaç durumda olup ibadete kapalıdır.

* Dr. Ratıp Kazancıgil: A.E. S: 65 -70

KÂTİP CU (CEV) MAHALLESİ

Semti: Muradiye

Kurucusu: H.888/M.1438 tarihli defterlerde adı geçen Kâtib-i cevv Şemseddin'in adına kurulmuş olması ihtimali kuvvetlidir.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
15 Hane vardır.

C: Ahmed Badi Efendi mahalle halkının müslüman, semtinin de Beylerbeyi'nde olduğunu kaydediyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, mahallenin sanayi kışlası civarında (bu yer Muradiye'ye daha yakındır) olup kâtip cu vakfından mescidinin harap olduğunu kaydediyor.

Sanayi kışlası civarındaki bu mescit haziresindeki mezar taşlarından bir kaçının 1945 yılında mevcut olduğunu Rıfkı Melul Meriç yazmaktadır.* Edirne Vakıflar Müdürlüğü kayıtlarından da mescit arsasının ayni yılda satılmak üzere müzayedeye konmuş olduğu anlaşılmaktadır. Ayni kayıtlarda bu arsa 254.14 m² olarak gösterilmiştir.

— : 1990 da bu mahallenin adına rastlanmamaktadır.

KAZASKER ABDURRAHMAN ÇELEBİ MAHALLESİ

Semti: Kirişhane (Tarlakapı)

Kurucusu: Kazasker Müeyyed zade Abdurrahman Çelebi.**

D: Dr. Rıfat Osman Bey, mahalle halkının tamamen müslümanlardan oluşduğunu yazmakta ve "Edirne kaldılarından Amasyalı Mevlâna Abdurrahman Efendi vakfından bir minareli cami'i depremden harap olup H.1166/1752 de yeniden inşa edilmiştir" diyor.

— : 1990 da bu mahalle: diğer bir gurup mahallelerle beraber Abdurrahman mahallesi muhtarlığını oluşturmaktadır.

— : Abdurrahman Cami'i:

Bu cami'in mülk olarak satılması: 27. Mart. 1939 da 5 sayı ile

Üye: Belediyeden matbaacı Mustafa ÇETİNKOL,

Üye: Milli Emlâk Müdürü Şükrü,

Üye: Vakıflar Müdürü İbrahim KAYAALTI, imzalarıyla karara bağlanmıştır.

Cami, Edirne Vakıflar Müdürlüğünün 29 numaralı kararı ile 275 liraya yeni sinema karşısında Keresteci Ali oğlu Hasan ÖZVEREN'e satılmıştır.

* Rıfkı Melul Meriç. AE. S: 470-491
** Fazla bilgi için Tayyip GÖKBİLGİN: AE. S: 35-36-64 e bakınız.

KEBE YAPICI MAHALLESİ

Semti: Kurşunlu fırın

Kurucusu: Kebe yapıcı

A:H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin
14 Hane,
1 Bekâr bulunmaktadır.

C: Kebe yapıcının seccadecibaşı anlamına geldiğini Ahmet Badi Efendi yazmaktadır.

Tayyip GÖKBİLGİN bu mahallenin XV inci asırda II. Bayezit dönemi saray adamının ismine göre adlandırılmış olduğunu tahmin ediyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, kurşunlu fırın semtinde gösterdiği mahalle halkının tümünü İslamların oluşturduğunu ve Kebe yapıcı adı ile bilinen mescidinin yıkılmış olduğunu yazmaktadır.

— : 1990 mahalle muhtarlıkları taksimatında bu isimde herhangi bir yerleşim alanına rastlanmamaktadır.

KEHTACI MAHALLESİ

Semti: Yıldırım
Kurucusu: Köftecizade

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
11 Hane,
1 Bekâr görülmektedir.

B: H. 1018/M. 1609 yılı kaydıyla "Kâhyalı oğlu mahallesi, mescit içinde 1 kişi" şeklinde geçmektedir.

C: Ahmet Badi Efendi, Yıldırım'daki köfteciler mahallesi için "eski adı köftecizade imiş" diye kayıt koymuş.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, mahalle halkını Rumların oluşturduğunu ve bu mahallenin eski adının Köftecizade olup mescidinin yıkıldığı tarihin bilinmediğini yazıyor.

E: Osman Nuri Peremeci, köfteciler mahallesinin Yıldırım'da Bülbül Hatun, Göl mahalle, köfteciler, hacı sarraf mahallelerinin birleşmelerinden oluşduğunu yazıyor.

— : 1990 da bu mahallenin adına rastlanmamaktadır. Ancak Yıldırım Mahalle Muhtarlığı hudutları içinde Hacı Sarraf mahallesi bulunmaktadır.

KINCI FİRUZ MAHALLESİ

Semti: Rüstempaşa hanı arkası.
Kurucusu: Kıncı Firuz.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
3 Müezzin,
33 Hane,
1 Bekar bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahallede Kıncı Firuz'un vakıf odalarının da bulunduğu kaydedilmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, 1890 lı yıllarda halkını yalnızca müslümanların ve 1920 li yıllarda islam-musevi karışımının oluşturduğu bu mahallede kazasker Davut Efendi vakfından vavlı cami denilen harap bir mescidin bulunduğunu yazmaktadır.

— : 1990 da bu mahallenin adını Sabuni mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Firuz çıkmazı ve Firuz sokağı" ve cami'inin adını da "Vavlı cami sokağı" şeklinde görmekteyiz.

— : Vavlı cami arasının 17.5 m² si Belediye 7.5 m² si de Rüsten İşgören adında bir kişi tarafından işgal edilmiş olduğunu Rıfkı Melul Meriç adı geçen yazısında bildirmektedir.

KİLİSE CAMİ'İ MAHALLESİ

Bu mahallenin kaydında "Hife odaları ve Simavna vakıf odaları" (Bu odalarda Şeyh Alaaddin, adı geçen zaviye şeyhidir. Dervişleri ile oturur.) şeklinde bir açıklama mevcuttur.

Semti: Kaleiçi.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahalle yukarıda yazıldığı şekliyle kaydedilmiştir. Mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
23 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle: "Mahalle-i cami'i Kinisa 39 hane" şeklinde kaydedilmiştir.

C: Ahmet Badi Efendi, Edirne'nin mahvolup silinen mahalleleri arasında Kale içindeki Kilise cami'i mahallesini de saymaktadır.

— : 1990 da bu mahallenin izine rastlanmamaktadır.

KİREMİTÇİ HALİL MAHALLESİ

Semti: Saraçhane - Tekkekapı
Kurucusu: Kiremitçi Halil.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
12 Hane,
2 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında ise mahalle "Kiremitçi Hacı Halil" adıyla anılmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Beyin kayıtlarına göre:

Kiremitçi Hacı Halil mahallesi Saraçhane başında Tekke Kapı caddesinde bulunmakta olup halkı müslümandır. Kiremitçi Hacı Halil vakfından olan mescidi yıkılmıştır.

— : 1990 şehir mahalle muhtarlıkları cetvelinde bu mahallenin Baba Demirtaş mahallesi içine alınmış olduğu görülmektedir.

— : Dr. Rıfat Osman Beyin yıkık olarak kaydettiği mescidi evkaf müdürü Sadri Bey zamanında yıktırılıp arsasının 28. Eylül. 1940 da 80 numaralı kararla ve açık arttırma yoluyla satışa çıkartılmış olduğunu Edirne Vakıflar Müdürlüğü dosyalarında öğreniyoruz.

KÖHNE KADI MAHALLESİ

Semti: Kaleiçi
Kurucusu: Köhne Kadı adıyla bilinen Mehmet Efendi.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
5 Hane,
1 Bekar bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle hudutları içinde Seyyit Mehmet Çelebi vakıf odalarının bulunduğu kaydedilmektedir. Bu dönemdeki diğer kayıtlarda bu mahallede 1000 avarız akçesi gelir görünmektedir.

Tayyip Gökbilgin, Seyyit Mehmet Çelebi'nin Köhne Kadı Mehmet Efendi ile bir ilgisi olabileceğini tahmin olarak ileri sürmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Kaleiçindeki Rum ve Ermeni karışımı Aya Nikola mahallesinin eski adının Köhne kadı Mehmet Efendi ve Hacı Bedreddin mahalleleri olduğunu,büyük kilisesinin 1914 yangınında mahallesi ile birlikte tamamen yandığını yazıyor.

— 1990 da bu isimler altında bir mahalle yerleşim yeri mevcut değildir.

KÖSE BALABAN MAHALLESİ

Semti: Merkez Kadirhane cad.
Kurucusu: Köse Balaban

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

2 İmam,
1 Müezzin,
14 Hane,
3 Bekâr bulunmaktadır.

B: 1609 da bu mahalle "Köse Balaban mescidi mahallesi" adıyla kayıtlıdır.

C: Bu mahallede defterdar Mustafa Paşanın Mimar Sinan'a yapdırmış olduğu defterdar cami'inin bulunduğunu Ahmet Badi Efendi kaydetmektedir.

Yine bu tarihte mahalleye 10.000 avarız akçası vergi geliri konmuştur.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Köseç Balaban olarak adlandırdığı ve kurşunlu fırın semtinde, halkı müslüman olup kadirhane caddesinde bulunduğunu ve Köseç Balaban vakfından mescidinin harab olduğunu bildiriyor.

E: Osman Nuri Peremeci, mahallenin Ayşekadın semtinde olup eski Köse Balaban ve Kebe yapıcı mahallelerinin birleşmesinden oluşduğunu yazıyorsada biz, Dr. Rıfat Osman Bey'in tarifini sağlıklı buluyoruz.

— : 1990 yılı durumu:

Mahalle muhtarlıklarının düzenlenmesinde Köseç Balaban adı ile herhangi bir yerleşim birimi görülmemektedir.

— : Ancak: Kurşunlu fırın semtindeki şifa hamamı (halen yıkılmış olup harabesinin izleri henüz toprak üstündedir.) sokağındaki mescidinin 5. Ocak. 1940 da 7 numaralı kararla 315 liraya satılmış olduğunu Vakıflar Müdürlüğü arşivinden öğreniyoruz.

Ayrıca, yine Şifa Hamamı yakınında bulunan Çadır Tipi hazneli bir çeşmeye de Köseç Balaban Çeşmesi denmektedir ki çeşmenin mimari sitili II. Bayezit dönemindeki eş-

lerine benzediğinden yapılış tarihinin de o döneme yakın olduğunu düşünebiliriz.

KURTCU DOĞAN MAHALLESİ

Semti: Karanfiloğlu

Kurucusu: Fatih dönemi yeniçeri ağalarından Kurtçu Doğan.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
28 Hane,
8 Bekâr,
2 Ehli Berat (Padişahtan Fermanlı) bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahallede Korucu Doğan mahallesi ve Sofu Çelebi vakıf odaları kayıtlı bulunmaktadır.

C: Ahmet Badi efendi: Mahallenin kurucusu Kuşçu Doğan cami'ini yaptıran Fatih devrinde Yeniçeri ağalığı yapmış bulunan Kurtçu Doğan'dır diyor. Tayyip GÖKBİLGİN, Kurtçu Doğan hakkında şu görüşleri öne sürüyor. "Gerek kuşçu, gerek bazı defterlerde görülen korucu kelimeleri değiştirilmedir. Bu isim daha eski Paşa Livası tahrir defterlerinde ve Badi Efendinin bahsettiği Muhasebat evkaf defterlerinde Kurtçu Doğan olarak geçmektedir.

Tarihi bir şahsiyettir. Fatih'in, ilk Karamanoğlu seferinden (1451) Bursa'ya dönüşleri sırasında bahşiş isteyen Yeniçerilerin hareketlerine üzüldüğü ve Yeniçeri Ağası Kurtçu Doğanı azil ve şiddetle azarladığı mâlumdur." Diyerek, Kuşcu ve Korucu şeklinde kullanılan isimlerin aslının ve doğrusunun Kurtçu olduğunu belirtiyor ki aslı da böyle olsa gerek.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Karanfiloğlu caddesinde bulunan bu mahalle halkının müslümanlardan oluştuğunu, yeniçeri ağalarından Kurt Doğan Ağa tarafından yaptırılan bir minareli ve kubbeli cami'inin bulunduğunu ve bunun H. 1331 M. 1915 yılında tamir edildiğini yazmaktadır.

— : 1990 yılında bu mahalleyi Babademirtaş muhtarlığı hudutları içinde "Kuşçu Doğan Cami Sokak" adı ile bir sokak olarak görüyoruz.

— : Cami bakımlı ve ibadete açıktır.

KURUÇEŞME MAHALLESİ

Semti: Kaleiçi

Kurucusu:

A: H. 935/M. 1529 yılındaki durumu:

1 İmam,
59 Hane,
1 Bekâr,
1 Müslüman olmayan,
7 Bekâr (Umur Bey vakıf odalarından) şeklinde yazılmış bulunmaktadır.

B: H.1018/M. 1609 yılında bu mahalle 46 Hane veya 15000 avarız (vergi) akçası olarak görülmektedir ki bundan da mahallede oturanların çoğunluğunun müslüman olmayanlardan oluştuğu anlaşılmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi mahallenin Kale içinde olduğunu ve Hasan Paşa tarafından yaptırılan mescidinin sonradan İhmal Paşa cami'i adını aldığını ve mahalledeki suyu bol olmayan bir çeşmeden dolayı buraya Kuruçeşme adının verildiğini ve halk arasında "Kuruçeşmede abdest, İhmal Paşa'da namaz" tekerlemesinin bu yüzden oluşduğunu yazmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey bu mahalleyi bağımsız olarak listesine almamış olup halkını Rum ve Ermenilerin oluşturduğu Metropolit mahallesi içinde göstermiştir.

Ayni durumda olan Yakut Paşa ve Veliyyiddin mahalleleri ile Kuruçeşme mahallesi cami ve mescitlerinin de yanmış ve yıkılmış olduğunu kaydetmektedir.

— : 1990 da bu mahalleyi Dilaverbey mahallesi muhtarlığı hudutları içinde Kuruçeşme sokağı adıyla anılan bir sokak olarak görmekteyiz.

— : Hasan Paşa Mescidi: Vakıflar Müdürlüğünün 18. Haziran. 1930 tarih ve 13 sayılı kararıyla 13 lira bedel karşılığında kerestеci Mehmet Efendiye satılıp yıktırılmış. Mescidin arsası ise, 28. Eylül. 1940 da

78 numaralı kararla satışa konmuş ve 3. Ekim. 1940 da 84 sayılı kararla m^2 si 50 kuruştan Mehmet Şakir'e satılmıştır.

Yakut Paşa cami'i arsası Eylül 1947 de Fatma Çakanlar'a satılmıştır.

KÜRT HOCA MAHALLESİ

Semti: Ayşekadın

Kurucusu: Kürt hoca *

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
32 Hane,
4 Bekâr bulunmaktadır.

B: Tayyip GÖKBİLGİN mahallenin Ayşekadın semtinde olup halen Hocabali mahallesi ile birleşmiş olduğunu ve Ahmet Badi Efendiden naklen:

"Mahalleye adını veren Kürt Hoca Mescidini yaptıran kişinin Tatarhaniler mezarlığıdaki (elektrik fabrikası yerinde) mezar taşı kitabesinden anlaşıldığını" yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkının 1890 lı yıllarda tamamen müslüman, 1900 lü yıllarda ise müslüman-musevi karışımı olduğunu belirttiği mahallenin Süleymaniye Küçükpazar semtinde (o da Ayşekadın civarında) olduğunu ve Kürt Hoca vakfından mescidinin yıkılmış olduğunu, ayrıca, sarraf Hacı Mustafa Efendi vakfından cami'inin 50 sene evvel 1870 li yıllarda (her halde Osmanlı-rus savaşında) yanmış olup 1920 li yıllarda sadece minaresinin ayakta olduğunu bildiriyor.

Hoca Bali mahallesinin ise yine Süleymaniye Küçük Pazarında olup halkının müslüman olduğunu ve bir minareli bir cami'inin bulunduğunu belirtiyor.

— : 1990 yılında, mevcut muhtarlıklar taksimatında Kürt Hoca mahallesi mevcut değildir. Hoca Bali mahallesi ise Talat Paşa mahallesi muhtarlığı hudutları içinde görülmektedir.

— : Kürt Hoca, Hoca Bâli Mescitleri hakkında vakıflar dosyalarında şu bilgile buluyoruz. "Süleymaniye Küçük Pazarında bulunan bu harap mescidin medresesi 1919 da yıktırılmıştır. 19 Temmuz 1927 tarihinde cami enkazının satılığa çıkartılması hususunda 523 numaralı karar verilmiştir. 533 numaralı kararla 30. Temmuz. 1927 de 550 kuruş bedelle satılmıştır. Arsası 78 numaralı kararla 22. Eylül. 1940 da satılığa çıkartılmıştır.

— : Hoca Bâli cami'i ise (vakıflar kaydına göre göl mahalle No: 691) arsası yine 78 numaralı kararla satılığa çıkartılmış, 84 numaralı kararla 3 Ekim 1940 da m2 si 50 kuruştan Fehmi Ursalan'a satılmıştır.

MAHMUD AĞA MESCİDİ MAHALLESİ

Semti: Sarıcapaşa

Kurucusu: Fatih dönemi önde gelenlerinden Mahmut Ağa.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
23 Hane bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Sarıca Paşa'da (Soğuk çeşme caddesinde) ki bu mahalle halkının tamamen müslümanlardan oluşduğunu yazdıktan sonra: "Mevcut cami'i H. 863/M. 1458 tarihinde Mahmut Ağa tarafından inşa ettirilmiştir" demektedir.

E: Osman Nuri Peremeci, mahallenin, Sarıcapaşa mahallesi ile birleşip "Sarıca Paşa Mahallesi" adını almış olduğunu yazıyor.

— : 1990 da Mahmut Ağa mahallesinin Sarıca Paşa muhtarlığı hudutları içinde "Mahmutağa cami sokak" adı altında bir yerleşim yeri olduğunu görüyoruz.

— : Mahmut Ağa Cami'i Edirne Vakıflar Müdürlüğünün 25. Eylül. 1939 da aldığı 11 numaralı kararla 425 liraya Rasim Dağlı'ya satılmıştır.

---

* Kürt hocanın H. 893-894 (M. 1487-1488) yılları arasında Muradiye İmareti vakfından günde 5 akçe ödenek aldığını görüyoruz.
Ömer Barkan. Belgeler sayı: 1-2 Sayfa: 305.

MA'RUF HOCA (NİŞDOĞAN) MAHALLESİ

Semti: Yıldırım-Kum mahalle
Kurucusu: Maruf Hoca

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede

1 İmam,
1 Müezzin,
33 Hane,
5 Bekâr bulunmaktadır.

C: Ancak, Nişdoğan mahallesinin Yıldırım semtinde değil Karanfiloğlu semtinde olduğunu Ahmet Badi Efendi yazmaktadır.*

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Yıldırım kum mahalleye yakın tepede olan bu mahalle halkının müslüman ve kıpti karışımı olduğunu, 1877 Osmanlı-Rus harbinde yıkılan cami'inin Maruf Hoca Kadı Ahmet tarafından yapdırılmış olduğunu yazıyor.

— : 1990 daki taksimata göre bu mahalle Yıldırım Bayezit Muhtarlığı hudutları içinde adını korumaktadır.

MAYTABAN VAKIF ODALARI **

A: H. 935/M. 1529 yılı kayıtlarındaki listesinde bu mahalle:

"Adı geçen vakfa ait maytaban semtinde 7 mücerred" olarak geçmektedir. Mücerred tek veya bekâr karşılığında kullanılıyor.

MAYTABAN İÇİNDE DÜKKÂNLAR

Bu isme de yeni H. 935/M. 1529 Mahalleleri listesinde "Maytaban içinde 5 göz dükkân" şeklinde rastlanmaktadır.

C: 1890 da Muytap veya Muytaban adına Ahmet Badi Efendinin sokaklar listesinde "Muytab sokak" olarak Yıldırım Semtinde rastlıyoruz.

— : 1990 da bu adı taşıyan herhangi bir yerleşim veya ticaret birimine rastlanmamaktadır.

MEDRESE - İ ALİ BEY MAHALLESİ

Semti: Kıyık-Taşlık
Kurucusu: Sadrazam Mahmut Paşa oğlu Ali Bey:

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
21 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında mahalle yakınında Mahmut Paşa cami'i de bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Taşlık civarındaki bu mahalle halkının tümünü müslümanların oluşturduğunu, cami'inin, önce zâviye iken, Mahmut Paşa adına Mimar Sinan tarafından camiye çevrildiğini, minare ve kubbesinin harap olup tamir edilmeye değer olduğunu yazmaktadır.

Ayrıca bu mahalledeki küçük mescidin H. 940/M. 1533 tarihinde Mustafa oğlu İbrahim adında bir kişi tarafından inşa edilmiş olduğunu ve harap durumda bulunduğunu bildiriyor.

— : 1990 da mahalle, "Medrese Ali Bey mahallesi muhtarlığı" adı altında bir mahalleler gurubunu oluşturmaktadır ki, ileride bu muhtarlık yazılırken ayrıntılı bilgi verilecektir.

— : Mahmut Paşa (Taşlık) cami'i 1942 yılında zorlukla yıktırılıp sonradan da restore edilmesine başlanmış ise de halen tamamlanmamış, yarıda bırakılmış durumdadır.

MEHMET AĞA MAHALLESİ

(Eski adı Mehmet Paşa Mahallesi)
Semti: Ayşekadın
Kurucusu: Mehmet Paşa, Mehmet Ağa.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
28 Hane,
1 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında ise mahallede:

Nefise Hatun, Topal Hasan, Nimetullah ve Mehmet Paşa'ya ait toplam 13 vakıf odası ile buralarda oturan 14 kişinin varlığı kaydedilmektedir.

Ayrıca, Mehmet Paşa, bu mahallede H. 837/M. 1433 yılında bir de mescit yapdırmıştır.

C: Ahmet Badi Efendi, bu mahalledeki mescidin H. 1159/M. 1746 yılında vakıf mütevvellisi Mehmet Ağa tarafından camiye dönüşdürülmüş olduğunu yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey İstanbul yolu (eski İstanbul yolu) Has fırındaki mahalle halkının 1890 lı yıllarda müslümanlardan, 1920 li yıllarda ise müslüman-Musevi karışımından oluşduğunu yazdıktan sonra:

"Emir-i kebir imam fakih oğlu Mehmet Paşa tarafından inşa ettirilen cami yıkılmaya yüz tutmuştur. Bu mahallenin eski adı Mehmet Paşa mahallesidir. H. 1159/M. 1746 tarahinde yanan cami'i, mütevellisi Mehmet ağa yeniden yapdırmakla mescit ve mahalle bu kişinin adını almıştır. Yenilemeğe değer" demektir.

— : 1990 da bu mahalleyi Sabuni mahallesi muhtarlığını oluşturan mahalleler arasında "Mehmet ağa mahallesi" adıyla görmekteyiz.

— : Mehmet Ağa Cami'ine gelince:

Vakıflar müdürlüğü dosyasından, Has fırında, İstanbul yolu üzerinde, İmam Hızır Fakih oğlu Mehmet Paşa tarafından H. 837/M. 1433 de yapdırılan bu kubbeli harap cami'in taşlarının satılması hakkında 22. Haziran, 1 Temmuz ve 2 Ağustos 1934 tarihlerinde 173, 186 ve 192 numaralı kararlar verilmiş ve, 16. Ağustos. 1934 de 68 numaralı kararlar m³ i 52 kuruştan Molla Mehmet oğlu Sami (Avukat Sami Tütün) ne satılmış olduğunu öğreniyoruz.

MEVLÂNA FAHRETTİN-İ ACEMİ MAHALLESİ

Semti: Topkapı caddesi
Kurucusu: Molla Fahrettin-İ Acemi

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
15 Hane,
1 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M.1609 yılında bu mahalleye bağlı olarak 10 avarız hanesi görülmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey "Molla Fahrettin" şeklinde adını yazdığı mahallenin Topkapı caddesinde olup halkının tamamen müslümanlardan oluştuğunu ve mahallede Molla Fahrettin-i Acemi vakfından yıkılmış bir mescidinin bulunduğunu bildiriyor.

E: Osman Nuri Peremeci, Molla Fahrettin mahallesinin Bayezit semtinde olup eski Molla Fahrettin mahallesiyle Hoca Abdurrahman mahallesinin birleşmesinden olduğunu yazıyor.

— : 1990 da Molla Fahrettin mahallesinin, diğer bazı mahallelerle beraber Hacı İl Bey mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Molla Fahrettin sokağı" adıyla yer aldığını görüyoruz.

MEVLÂNA VELİYÜDDİN MAHALLESİ

Semti: Buçuktepe
Kurucusu: Veliyüddin Efendi

A: H. 935/M. 1529 da bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
1 Kayyum,
25 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalleye: Sinan Bey mescidi vakfı odaları ile Dizdarzade vakıf odalarının bağlı olduğu görülmektedir.

C: Ahmet Badi Efendi burayı: "Veled-i veliyyüddin" mahallesi olarak adlandırdıktan sonra "Bu mahallede Şair Ahmet Paşa'nın büyük kardeşi bir mescit yapdırmış

---

* Eğer "Nişdoğan" adı"Kuşdoğan" veya "Kuş-çu Doğan"dan değişme ise Ahmet Badi Efendinin dediği doğrudur. Çünkü Karanfiloğlu semtinde halen ibadete açık bulunan Kuşdoğan cami'i vardır. Belki de Yıldırım Semtinde mahallesi olan kişi Karanfiloğlun'da da bir cami yapdırmıştır. Doğruyu bulmak için daha geniş araştırma yapmak gerekir. R. K.

* Maytaban veya Muytaban, Keçi kılından örme çul vesaire yapanlara verilen addır. Keçeçi esnafına da bu ad verilir. R. K.

olduğundan mahalleye veled-i veliyyüddin mahallesi denirdi" diyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey mahalleyi Veled-i Veliyüddin olarak adlandırıp halkının müslüman olduğunu yazarak "Veli Veliyyüddin zade Şair Ahmet Paşa eseri olan cami'i yıkılmıştır" diyor.

— : 1990 yılında, Muradiye ve Buçuktepe semti mahalle muhtarlıkları hudutları içinde bu mahallenin adına rastlanmamaktadır.

— : Veled-i Veliyyüddün mescidi ise: Vakıflar dosyasında, yaptıranın Veliyyüddinzade şair Ahmet Paşa olduğu kaydedilen Muradiyedeki mescidin arsasının mülk olarak satılması için verilen karar gereğince 17. Eylül. 1940 da "Su işleri müdürlüğü tarafından müteahhidini ihale olunan Bosna Köyündeki su bendi için taşa ihtiyaç olduğu vilayet makamına bildirilmiş olduğundan Daye Hatun ve Veled-i Veliyyüddin camilerinin duvar taşlarının satılması" hakkında 75 numaralı karar verilmiş, 19. Eylül. 1940 da 76 numaralı kararla müteahhit Mehmet Ökter'e 70 liraya satılmıştır.

MEZİT BEY MAHALLESİ

(1529 yılı kaydında: Kirişçi Dede zaviyesi ve Kara Dede odalarıyla beraber) şeklinde yazılıdır.)

Semti: Buçuktepe

Kurucusu : Mezit Bey

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
15 Hane,
2 Bekâr mevcuttur.

B: H. 1018/M. 1609 yılı yazımında yalnızca Mezit Bey mahallesi göterilmiş olup Kirişçi Dede Zaviyesi ile Karadede odaları gösterilmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey: Belediye Hastahanesi civarında (şimdiki Kız Meslek Lisesi civarı) ki bu mahalle halkının müslüman olduğunu, cami'inin H. 844/M. 1440 tarihinde Mezit Bey tarafından yaptırıldığını bildiriyor.

E: Osman Nuri Peremeci sadece Tepemezarlığı (Buçuktepe) semtinde olduğunu yazmıştır.

— : 1990 yılı mahalle muhtarlıkları düzenlemesinde Mezit Bey Mahallesini Umurbey muhtarlığı hudutları içinde görmekteyiz. Mahalle yeni düzenlemede "Mezit Bey Cami Sok." adıyla yer almıştır.

— : Mezit Bey Cami'i: Hatice Sultan Sarayı yakınında H. 844/M. 1440 tarihinde yaptırılmış olduğunu yazdığımız bu cami'i satılması hakkında Vakıflar Müdürlüğünce 17. Ağustos. 1933 de 92 numaralı karar verilmiş ise de 25. Ekim. 1933 de verilen 104 numaralı kararla "Mezit Bey Cami'inin kendisine ve minaresine dokunulmamak şartıyla yalnız avlu duvarının taşlarının" çiçekçi (Sezai Ercan'a) satılmış olduğunu yine vakıflar dosyasından öğreniyoruz.

Mezit Bey'in bu mahalle dışında Kirişhane semtinde Yeşilce adıyla tanınan bir cami'i, aşevi ve hamamı vardır ki hamam, sahibi tarafından 1957 yılında Edirne Belediyesinin izniyle yıktırılmış, izi bile kalmamıştır. Aşevi daha önce yıkılmış olup yeşilce adıyla anılan cami'i II. Abdulhamit tarafıntan tamir edilmiş ise de zamanla yine harap olmuştur. Ancak, 1989 yılında Edirne valisi sayın Ünal ERKAN'ın öncülüğünde başlatılan onarım 1991 yılında tamamlanmış ve cami yeniden ibadete açılmıştır. Bu onarımda, Vakıflar genel müdürlüğü ile beraber yerel yardımlarında büyük katkıları olmuştur. *

MEZİT BEY İMARETİ MAHALLESİ

Semti: Kirişhane

Kurucusu: Sultan II. Murat dönemi Beylerbeyilerinden olup Eflak da şehit düşen Mezit Bey.

A: H. 935/M? 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
26 Hane,
1 Bekâr bulunduğunu görüyoruz.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Kirişhane - Uzunkaldırımda bulunan mahalle halkının müslümanlardan oluşduğunu yazıyor.

— : 1990 da bu mahellenin adına rastlanmamaktadır.

* Dr. Radıf Kazancıgil: AE. S: 45-49

MİHAL BEY İMARETİ MAHALLESİ

(Şah Melek ve Bezirci Mescidi ile Beraber)

Semti: Mihal Köprüsü (Orta İmaret)

Kurucusu: Gazi Mihal Bey.

A: H. 935/M? 1529 yılında bu mahallede:

3 İmam,
2 Müezzin,
47 Hane,
10 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle yanında Şah Melek Paşa hanımı Bezirci Hatun adını taşıyan ayrı bir mahallenin kaydedilmekte olduğunu görmekteyiz.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkının tamamen müslümanlardan oluştuğunu yazdığı bu mahalle cami'inin Aziz oğlu Gazi Mihal tarafından H. 825/M. 1421 tarihinde inşa edildiğini bildiriyor.

— : 1990 da bu mahalleyi, Mithatpaşa Mahalle muhtarlığını oluşturan mahalleler arasında görmekteyiz.

Asevi yıkılmış olup cami'i kısmen tamir edilmiş, ibadete kapalı durumdadır.*

MİHAL KOÇ MAHALLESİ

Semti: Yeni İmaret

Kurucusu: Mihal Koç veya Malkoç Bey.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
8 Hane,
2 Bekâr bulunmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi bu mahallenin adını Malkoç olarak yazmış ve "Yeni İmaret ile Yıldırım arasındaki mahallede önceleri tamamiyle Türkler otururken sonradan Rum ve Bulgarlar yerleşmişdir" diyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey Mahalle adını "Mihalkoç" olarak yazdıktan sonra Yeni İmarette olup halkının 1890 larda İslam ve Rum, 1920 lerde ise sadece islamlardan oluşduğunu ve mevcut cami'inin Sultan I. Bayezit dönemi ileri gelenlerinden Malkoç Bey tarafından inşa edilmiş olduğunu kaydediyor.

— : 1990 da mahalle muhtarlıkları düzenlenmesinde Yıldırım ve İmaret semtlerinde Mihalkoç veya Malkoç adında bir yerleşim birimine rastlanılmamaktadır.

MİRAHUR AYAS BEY MAHALLESİ

Semti: Muradiye

Kurucusu: Ayas Bey

Teyyip Gökbilgin bu mahallenin kurucusu hakkında şu açıklamada bulunuyor: "Bu mahallenin Ahmet Badi Efendi ve Rıfat Osman Bey, yanlış olarak H. 1016/M. 1607 de vefat eden Mir-i ahur Ayas Bey adına isimlendirildiğini söylerler. Bu kayıt bize Ayas Bey'in en geç Bayezit II döneminde Mirahur olduğu ve belki H. 920/M. 1514 de Çaldıran Muharebesinde şehid olan ümerâdan Ayas Bey'in olabileceğini göstermektedir."

Biz de Tayyip Bey'in bu görüşüne katılıyoruz.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
11 Hane,
3 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında mahalle 26 hane olarak kaydedilmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, 1890 lı yıllarda halkı müslüman-rum, 1920 lerde ise müslü-

* Dr. Ratıf Kazancıgil: AE: S: 27 - 32

man, rum ve kıptilerden oluşan bu mahallenin Parmaklı mescit adıyla tanınan mescidinin H. 1016/M. 1607 tarihinde vefat eden Mirahur Ayas Bey tarafından yaptırılmış olduğunu bildiriyor.

— : 1990 da bu mahalle, diğer bazı mahallelerle beraber Menzil Ahırı mahallesi muhtarlığını oluşturmaktadır.

— : Parmaklı Mescit: Rıfkı Melul Meriç bu isimli bir mescidin Yıldırım Semtinde olduğunu kaydediyor. Herhalde bu başka bir parmaklı olmalı Zira Ayas Bey mahallesi ile bu semtin ilişkisi yoktur. Fakat Muradiye'deki mescidin de izine rastlamak mümkin olmadı.

MUBÂREK AĞA MAHALLESİ

Semti: Sultan Selim

Kurucusu: Mübârek ağa

A: H. 935/M. 1529 da bu mahallede:

1 Şeyh,

1 İmam,

2 Müezzin,

1 Yeni İmaret Kâtibi,

1 Çok yaşlı kişi bulunmaktadır.

Mubârek ağanın, Fatih veya II. Bayezit dönemi saray adamlarından olduğunun tahmin edebileceğini Tayyip GÖKBİLGİN ileri sürüyor:

"Mubarek ağa namına, bundan sonra, hiçbir tesis kalmamış, Mübarek ağa odaları yerine Sadrazam Ali Paşa tarafından zaviye ve cami inşa edilmiştir ki, bu mahalle Sultan Selim civarında "Ali Paşa tepesi" adını almış ve bugün de hâlâ yaşamaktadır." diyor.

E: Osman Nuri Peremeci, Ali Paşa mahallesi adıyla andığı bu yerin Muradiyede Tekke-i Atik Ali Paşa mahallesiyle Taş odalar mahallesinin birleşmesinden olduğunu yazmaktadır.

— : 1990 da ise Ali Paşa mahallesinin, Meydan Mahallesi Muhtarlığı içinde yer aldığını ve Taşodaların da bu hudut içinde bir sokak olarak adını koruduğunu görmekteyiz.

Ayrıca o dönemden kalan taş odalardan birkaç tanesi de halen yıkılmaya yüz tutmuş olmasına karşın niteliklerini korumaktadır.

Dileriz ki vatansever, tarihsever bir el onları yıkılmaktan kurtarıp geleceğe aktarsın.

MURÂDİYE İMARETİ MAHALLESİ

Semti: Muradiye

Kurucusu: Sultan II. Murad ın adını taşımaktadır.

A: H. 935/M.1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

3 Müezzin,

1 Kayyum,

45 Hane,

14 Bekâr bulunmaktadır.

Buraya Mevlevihane mahallesi de denmektedir.

B: H. 1018/M. 1609 yılı kaydında "Muradiye İmareti Mahallesiyle beraber Sofu İlyas Mescidi" şeklinde yazılmış olup 1116000 avarız akçelik vergi yükümlüsü de görülmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey Muradiye mahallesi halkının müslüman ve kıptilerden oluşduğunu, cami ve mevlevihanenin II. Sultan Murat tarafından H. 837/M. 1433de inşa edildiğini yazıyor.

1990 da mahalle muhtarlıkları düzenlemesine göre Muradiye Mahallesi diğer bazı mahallelerele beraber Menzil Ahırı mahallesi muhtarlığını oluşturmaktadır.

— : Muradiye cami'i tamirli ve ibadete açık olup aşevi ve mevlevihanesi 1930 lu yıllarda Trakya Genel Müfettiş General Kâzım Dirik in emriyle "İmar hareketi" amacıyla yıktırılmıştır. *

* Dr. Ratif Kazancıgil. AE. S: 35-42

MÜMİN HOCA VE BÜLBÜL HATUN MAHALLESİ

Semti: Yıldırım

Kurucuları: Mümin Hoca, Bülbül Hatun

A: 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

21 Hane,

3 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahallede:

"Ferhat bey ve Ahmet Çelebi, Bakkal Emin, Alem Şah Hatun vakıf odaları"nın bulunduğu kaydedilmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, bu mahalle halkının müslümanlarla karışık kıptilerden oluşduğunu ve Tahtalı cami adıyla bilinen cami'in Mümin Hoca tarafından inşa ettirilmiş bulunduğunu yazmaktadır.

Bülbül Hatun mahallesi için de: Halkının - Rum karışığı olduğunu, Bülbül Hatun vakfından olan mescidinin yıkılmış olduğunu yazıyor.

— : 1990 da Mümin Hoca mahallesinin Yıldırım Bayezit muhtarlığını oluşturan maddeler arasında görmekteyiz.

Bülbül Hatun mahallesini ise, Yıldırım muhtarlığını oluşturan mahallelerden Hacı Sarraf mahallesi içinde erimiş olarak görmekteyiz.

NOKTACIZÂDE CAMİ'İ MAHALLESİ

(1529 yılı kaydında bu mahalle. "Mirimiran Sanin Bey zaviyesi odaları yakınında." şeklinde bir ekle yazılmıştır.)

Semti: Kıyık

A: H. 935/M. 1529 da bu mahallede.

Vakfa ait kiralık 8 hane bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, mahalle halkının 1890 lı yıllarda müslümanlardan 1920 li yıllarda ise Rumlardan oluşduğunu yazıp "Noktacızade tarafından inşa ettirilen cami'inin 1897 Rus istilasında yıkıldığını bildirmektedir.

— : 1990 da bu mahalle adına rastlanmamaktadır.

3 haneden oluşduğunu gördüğümüz bu mahallenin Noktacızade cami'i yakınında bulundukları için bu adla anılan ayrı bir mahalle olarak gösterilmiş olmalı.

NOKTACI ZÂDE MAHALLESİ

Semti: Kıyık

Kurucusu:

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

14 Hanenin bulunduğu görülmektedir.

B: H. 1018/M. 1609 yılında 6000 avarız akçeşi geliri olduğu kaydedilmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, 1890 larda müslümanların 1920 lerde ise Rumların oluşturduğu bu mahallenin, Noktacızade tarafından inşa ettirilen cami'inin 1877 Rus istilasında yıkıldığını yazıyor.

— : 1990 mahalle muhtarlıkları taksimatında bu adla tanınan herhangi bir yerleşim birimi yoktur.

—: Cami'i hakkında da eklenecek bir bilgi bulamadık.

RAKKAS ALİ BEY MAHALLESİ

Semti: Ayşekadın (Eski İstanbul yolu Kanlı Pınar.)

Kurucusu: Rakkas Ali Bey (Tarihi kimliği bilinemiyor.)

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

21 Hane,

4 Bekâr olduğunu görüyoruz.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, mahalle halkının 1890 lı yıllarda müslümanlardan oluşduğunu 1920 li yıllarda ise musevilerle karışdığını bildiriyor.

Tabutlu cami adıyla tanınan mescidin Rakkas Ali Bey vakfından olduğunu yazıyor.

— : 1990 da bu mahalleyi Sarıcapaşa mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Ali Bey Sokağı" adıyla görmekteyiz.

— : Rakkas Ali Bey cami'i (Tabutlu cami) ise, yine Vakıflar müdürlüğü dosyalarından öğrendiğimize göre:

Bu cami'in yerine sonradan süvari ahırı inşa olunmuştur. 7. Haziran. 1938 de 41 numaralı kararla açık arttırmaya çıkarılan cami, 15. Eylül. 1938 de 60 numaralı kararla tüccardan İrfan Sağlam'a satılmıştır. Cami arsası, 25. Eylül. 1939 da 32 numaralı kararla 30 liraya satılmışsa da 28. Eylül. 1940 da 78 numaralı mülk olarak satılığa çıkartılmıştır.

RÜSTEM ÇELEBİ ZAVİYESİ MAHALLESİ

Semti: Yeni İmaret
Kurucusu: Rüstem Çelebi
A: H. 935/M. 1529 da bu mahallede:
1 İmam,
1 Müezzin,
5 Hane,
2 Bekar bulunmaktadır.

— : Daha sonraki kayıtlarda adına rastlayamadık.

SABUNHANE, öbür adı ile SABUNCIYAN veya SABÛNİ MAHALLESİ

Semti: Eski İstanbul yolu.
Kurucusu: Sabuncu Hacı Halil.
A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:
1 İmam,
1 Müezzin,
23 Hane,
1 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 da bu mahallede Pirinçci Sinan zaviyesi görülmektedir. Tayyip Gökbilgin, bu hususta: "Bu kişi muhakkak ki Fâtih'in pirinçci başısı olup Bayezit II dönemini de yaşayarak H. 910/M. 1504 de ölen Sinan Ağadır. Bunun İstanbul'da Mesih Paşa cami'i yakınında da Pirinçci mescidi vardır" diyor.

C: Ahmet Badi Efendi "Sabuni Hacı Halil mahallesi" adı ile cedveline aldığı bu mahalle için "Eskiden bu mahalleye Sabuncu Hacı Halil mahallesi derlerdi" diyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkının 1890 larda müslümanlardan 1920 lerde ise musevilerden oluştuğunu ve İstanbul Yolu (Eski İstanbul Yolu) civarında bulunduğunu, bu mahallede Sabûni Hacı Ali (Badi Efendi Hacı Halil yazıyor.) efendi vakfından bir minareli ve kubbeli cami'inin harap ve terk edilmiş iken 1330. H/M. 1914 de yıktırıldığını yazıyor.

— : 1990 da bu mahalleyi Sabuni muhtarlığının merkezi olarak görmekteyiz. Yeri geldiğinde bu muhtarlık hakkında gerekli bilgi yazılacaktır. Muhtarlık hudutları içinde de ayrıca "Sabuni cami sokak" adıyla bir yerleşim birimi mevcuttur.

— : Sabuni mescidi: Rüstem Paşa Hanı yakınında olan bu cami'in arsası 28.Eylül.1940 da 78 sayılı kararla mülk olarak satılığa çıkartılmış ve Ocak 1941 de m² si 10 kuruştan Halil oğlu Ürfet AYAS'a satılmıştır.

SABUNCUOĞLU öbür adı EMİN ÇELEBİ MAHALLESİ

Semti: Kaleiçi
Kurucusu: Sabuncuoğlu
A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:
2 İmam,
1 Müezzin,
9 Hane,
2 Bekâr,
1 Vakıf kiracısı bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle "Kale içinde Sabuncu Çelebi oğlu mahallesi" şeklinde kaydedilmiştir.

— : 1990 da bu mahallenin adına hiçbir kayıtta rastlıyamadık.

SARICA PAŞA MAHALLESİ

"1529 yılı kaydında bu mahalle" Sarıca Paşa, Üveys bey ve İsfendiyar oğlu Bayezit Çelebi odalarıyla beraber" şeklinde yazılmıştır.

Semti: Taşlık yakını.
Kurucusu: Sarıcapaşa (Fatih dönemi vezirlerinden)
A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:
1 İmam,
1 Müezzin,
20 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu odalar ayrı ayrı: "Üveys çelebi vakıf odaları 3 kişi, Sarıca Paşa vakıf odaları 11 kişi, Sarıca Paşa mahallesi 37 hane Piri Ağa odaları ile birlikte toplam Sarıca Paşa 56 kişi, İsfendiyarlı Bayezit Bey oda 2 kişi" şeklinde gösterilmiştir.

İsfendiyar oğlu Bayezit Çelebinin Fatih döneminde veya II. Murat'ın İsfendiyar Bey'in kızı ile evlendiği sırada Edirne'de yetişmiş olacağının anlaşıldığını Tayyip GÖKBİLGİN yazmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Taşlık yakınındaki bu mahalle halkının tamamen müslümanlardan oluştuğunu belirttikten sonra "Edirne valilerinden Sarıca Paşa vakfından bir minareli mescidi vardır" demektedir.

— : 1990 da bu mahallenin adını Sarıcapaşa mahallesi muhtarlığı olarak görmekteyiz ki hudutları içinde Sarıcapaşa, Yakup kilâri, sevindik fakih ve Yahya Bey mahalleleri bulunmaktadır. Ayrıca semtte "Sarıca Paşa caddesi ve Sarıca Paşa Cami sokak" gibi iki yere de adı verilmiştir.

Sarıca Paşa cami'i:

— : H. 838/M. 1531 tarihinde inşa edilmiş olan bu cami'in mülk olarak satılmasına 27.Mart.1939 tarihinde 5 numara ile karar verilmişken, herhalde tarihsever ve kadirbilir bir kişinin gayretiyle bundan vaz geçilerek restore edilmiş olup halen ibadete açıktır. Cami haziresinde, Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın kesik başının gömülü olduğu söylenen bir mezar ile Budin Beylerbeyi Melek İbrahim Paşanın kabri vardır. Mahalle Muhtarlığı hakkında ilerde bilgi verilecektir.

SARRAF HACI AHMET MAHALLESİ

(İbrahim Paşa Kızı Mescidiyle Beraber)

Semti: Yıldırım-Yeni İmaret arası
A: H. 935/m. 1529 yılında bu mahallede:
1 İmam,
1 Müezzin,
32 Hane,
1 Bekâr görülmektedir.

D: H. 1018/M. 1609 yılında mahalle aynen mevcut olup ayrıca 5500 akçe avarız geliri kaydedilmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, "Hacı Sarraf" adıyla kaydettiği bu mahalle halkının tamamen Rumlardan oluşduğunu, Yıldırım dönemi bilginlerinden Sefer Şah'ın yapdırmış olduğu ve (Kaval minare) adıyla tanınan mescidinin yıkılmış olduğunu yazmaktadır.

— : 1990 da bu mahallenin Hacı Sarraf adıyla, Akkızıl mahallesiyle beraber Yıldırım Muhtarlığını oluşturduğunu görmekteyiz. Mescidi hakkında bir bilgi edinemedik.

SARICA PAŞA HÂTUNU MAHALLESİ

(Zen-i Sarıca Paşa)

Semti: Kirişhane
Kurucusu: Sarıca Paşa hanımı
A: H. 935/M. 1529 yılında mahalle halkı, vergilerden bağışlanmış fakirlerden oluşup evleri tek odalar halindedir. Nüfusu dört kişidir.

B: H. 1018/M. 1609 yılında Sarıca Paşa Hatunu odaları adıyla kaydedilmiş olan bu yerleşim yerinin 1529 da yanlışlıkla mahalle olarak kaydedilmiş olabileceğini Tayyip Gökbilgin yazmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi Ayvalı göl semtinde (bu da kirişhanededir.) bulunan mahallede Sarıca Paşa hanımı Gül Çiçek Hatunun bir cami'i olduğu yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey bu mahalle halkının 1890 larda müslüman 1920 lerde Müslüman-Musevi karışımından oluşduğunu kaydettikten sonra Zen Sarıca Paşa vakfından harap bir cami'inin bulunduğunu yazıyor.

— : 1990 da kirişhane semtinde bu isimli herhangi bir yerleşim biriminin kaydı mecut değildir.

Genellikle mahallenin adı Zen Sarıca Paşa veya Zen-i Sarıca Paşa şeklinde geçmektedir ki zen = hanım anlamına gelir. Edirne'de buna benzer Zen-i İbrahim Paşa, Zen-i Firuz gibi mahalle adları vardır ki hep kocalarının adıyla söylenen hanımların kurdukları mahallelerdir.

— : Zen-i Sarıca Paşa (Şekerci) cami'i, vakıflar dosyasındaki bilgiye göre Kirişhane'de Damad Çeşmesi sokağındadır. Bu sokak halen Talat Paşa mahallesi muhtarlığı hudutları içinde bulunuyor. Zen-i Sarıca Paşa odalarının da burada olması gerekir.

Cami 1931 yılında yıkılmış, minaresinin temelinden bir parça kalmıştır. Edirne Vakıflar Müdürlüğünün aldığı 12.Nisan.7 ve 17 Mayıs 1931 tarihlerinden sonra 103 numaralı kararla 18.Mayıs.1931 de tekrar açık arttırmaya çıkarılan bu cami ve minaresi, konulan bedelden 35.5 lira fazlasiyle isteklisi keresteci Mehmet Efendiye 8.Haziran.1931 tarihinde 180 numaralı kararla 206 liraya satılmıştır.

28.Eylül.1940 da 78 numaralı kararla da mülkiyeti verilmek üzere satılığa çıkartılmış olup şimdi ev bahçesidir.

SELÇUK HÂTUN MAHALLESİ

(Odalar ile birlikte)

Semti: Yeni Tophane (Muradiye, sanayi kışlası)

Kurucusu: Çelebi Sultan Mehmet'in kızı ve Varna'da şehit olan Karaca Paşanın hanımı olup H. 890/M. 1485 yılına kadar yaşamıştır.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Kayyum,
26 Hane görülmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, yeni tophane civarındaki mahalle halkının müslümanlardan oluşduğunu, Çelebi Sultan Mehmet kızı Selçuk Hatun vakfından olan cami'inin 1294.H/M. 1877 de yıkıldığını yazıyor.

E: Osman Nuri Peremeci, Muradiye semtindeki eski İsmail ağa, Mezit Bey, Selçuk Hatun mahallelerinin birleşmesiyle Mezit Bey mahallesinin oluşduğunu bildiriyor.

— : 1990 da bu mahallenin yer olarak Babademirtaş mahallesi muhtarlığı hudutları içinde bulunması gerekirken orada adına rastlanmamıştır. Sadece "İsmail ağa cami sokak" mevcuttur. Mezit Bey mahallesini ise "Mezit Bey cami sokak" adıyla Umurbey mahallesi muhtarlığı hudutları içinde görüyoruz.

SEVİNDİK FAKİH MAHALLESİ

Semti: Kadirhane caddesi

Kurucusu: Sevindik Fakih

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede

1 İmam,
1 Hatip,
1 Müezzin,
26 Hane
4 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 bu mahalle "Sevindik Fakih mescidi mahallesi" olarak kaydedilmiş ve mahallede "Sarıca Paşa hanımı vakıf odaları" ayrıca işaretlenmiştir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkını müslümanların oluşturduğu bu mahallenin bazı vakıf kayıtlarına göre eski adının "Sevincek veya sevincik Fakih" olduğu, Mürsel kızı Selçuk Hatun vakfından H. 860/M. 1455 de inşa olunan bir minareli ve tek kubbeli bir cami'inin olduğunu yazmaktadır.

— : 1990 da bu mahalleyi Sarıca Paşa mahallesi muhtarlığını oluşturan mahalleler arasında görmekteyiz.

Kadirihane caddesi, eski adını korumaktadır.

— : Selçuk Hatun cami'i ise tamire muhtaç durumda olup ibadete kapalıdır.

SİNAN BEY ve NAİP ÇELEBİ MAHALLESİ

Semti: Yıldırım

Kurucusu: Sinan Bey

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
9 Hane,
1 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında "Naip Çelebi Mescidiyle beraber Sinan Bey Mescidi mahallesi ve Bakkal Ali odaları" şeklinde kaydedilmiştir.

D: Bu tarihten sonraki kaynaklarda Sinan Bey adına rastlanmamaktadır. Ancak, Dr. Rıfat Osman Bey, Naip Çelebi mahallesine cedvelinde şöylece yer vermektedir. "1890 lı yıllarda halkı müslümanlarla Rum karmasından ve 1920 lerde ise yalnızca Rumlardan oluşan bu mahallenin Hacı Hasan Ağa vakfından olan mescidi 94 (1877-1878) istilasında (Rus istilasında) yıkılmıştır. Bu mahalleler daha sonra Akmescit Mahallesine dönüşmüştür."

E: Osman Nuri Peremeci ise bu mahallenin Mümin Hoca Mahallesi ile birleşerek yeni Mümin Hoca mahallesini oluşturduğunu yazıyor.

— : 1990 da Mümin Hoca mahallesinin Yıldırım Bayezit Muhtarlığı hudutları içinde görmekteyiz.

Sinan Bey Cami'i:

— : Sırık meydanında (Yıldırım semtinde) bulunan bu camiin öbür adı Ak Mescittir. (Dr. Rıfat Osman Bey mahalle adını mescite göre yazmış olmalı. Cami, Vakıflar Müdürlüğünün aldığı 15.Eylül.1938 de 60 sayılı kararla 296 liraya tüccardan İrfan Sağlama satılmıştır.

Arsasınında mülk olarak satılmasına karar verilmiştir.

SİTTİ HÂTUN MAHALLESİ

Semti: Yelli Burgaz (At Pazarı)

Kurucusu: Sitti Hatun

A: H. 935/M. 1529 yılı durumu:

1 İmam,
1 Müezzin,
13 Hane (Canbazlarla beraber)
1 Fakir halli.
6 Gebran (Müslüman olmayan) toplumdan oluşmaktadır.

Mescidinin bulunduğu atpazarında kurulmuş olan bu mahallenin, ünlü Şeyhül'islam zenbilli Ali Efendinin kızı Sitti Haturun adını taşıması olasılığı kuvvetlidir.

D: Dr. Rıfat Osman:

1890 lı yıllarda tamamen Rum ve 1920 li yıllarda ise islamların oturmakta oldukları bu mahallenin Atpazarında olduğunu ve şeyhülislam Alaadin Ali Çemali (Zenbilli Ali) efendinin kızı Sitti Hatun vakfından tek minareli ve kubbeli yanmış bir cami'inin harap vaziyette bulunduğunu yazmaktadır.

— : 1990 da bu mahallenin de adı silinmiştir. Atpazarı semti, Mihal Köprüsüne girmeden sağa sapılınca girilen yelliburgaz semtinin devamı olup mahalle de Gazi Hoca mahallesi içinde erimiş olsa gerek.

— : Kubbeli cami'in taşlarının 20.8.1934 gün ve 74 numaralı kararla, arsasının ise 28.9.1940 gün ve 78 numaralı kararla satışa çıkartılmış olduğunu Edirne Vakıflar Müdürlüğü kayıtlarından öğreniyoruz.

SIPKINCI MURAT MAHALLESİ

Semti: Şimdiki vilayet konağı civarı

Kurucusu: Sıkca veya Sıpkıncı Murut

A: H. 935/M. 1529 yılında mahallenin durumu:

1 Müezzin,

23 Hane,

2 Bekâr,

2 Fakir halliden oluşmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 da adı sıkca Murt mahallesi olarak yazılmıştır. Ayrıca, Burada Hacı Bey Vakıf odaları da bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey:

Paşa Kapısı (Hükümet Konağı) civarında olan bu mahalle nüfusunun tamamen müslüman olduğunu ve H. 941/M. 1534 tarihinde noktacı Kasım Efendi tarafından yapdırılan tek minareli ve kubbeli cami'inin peksimet ambarı iken 31.Temmuz.1337 (1921) de yandığını yazıp sonra "Karaağaçda" yapılmak üzere sökülüp adı geçen yere taşınmış iken son hudut düzeltmesinde bundan vazgeçilmiştir. Sıkça Murat vakfından mescidi harapdır." demektedir.

Sıkça Murat Mescidinin, vakıflarda gördüğü işlem ise şöyledir.

Hükümet konağı caddesindeki cami 29.mart.1933 de 23 numaralı kararla satılığa çıkartılmış, alıcı çıkmayınca ihalesi 3.Mayıs.1933 Çarşamba günü saat 15.000 e ertelenmiş. Bu kararı alan komisyonun başkanı eski eserlerin korunması için makaleler yazan Esat SEREZLİ'dir.

25.Nisan. 3 ve 14 Mayıs, 15.Haziran, 10 Temmuz 1933 tarihli 33, 35, 43, 63 ve 72 sayılı kararlarla tekrar tekrar satışa çıkartılmış en sonunda 74 numaralı karar ile elli lira elli kuruşa düğmeci Yaşaya satılmıştır. Bu arsa 28.Eylül.1940 da 78 numaralı kararla tekrar mülk olarak satışa çıkartılmış, 4.Kasım.1940 da 87 numaralı kararla m² si 20 kuruştan Cemal köksal'a satılmıştır. Arsayı Evinin bahçesine katarken cami hazíresinde (kabristanında) mecut mezar taşlarını duvar yapımında kullanmıştır.

— : 1990 taksimatında bu mahallenin Çavuşbey mahallesine katılmış olduğunu ve Sıkça Murat adıyla bir sokak halinde kaldığını görmekteyiz.

SOFU BAYEZİT MAHALLESİ

Semti: Muradiye Küçükpazarı

Kurucusu: Sofu Bayezit (Çelebi Sultan Mehmet'in hocası)

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

13 Hane bulunmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi, mahallenin Muradiye Küçükpazarında olduğunu ve Sofu Bayezit'in, Çelebi Sultan Mehmet'in hocası olduğunu yazıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Muradiye Küçükpazarındaki mahalle halkının tamamen müslümanlardan oluşduğunu ve sarı cami adıyla tanınan cami'inin evvela Çelebi Sultan Mehmet'in hocası Sofu Bayezit, H. 1046/M. 1636 yangınından sonra da ikinci def'a olarak habbaz (fırıncı) Hacı Yusuf Ağa tarafından inşa edildiğini yazmaktadır. Bu cami halen ibadete açıktır.

Ancak, Rıfkı Melûl Meriç, sofu Bayezit mescidi adı ile tanınan bir mescit hakkında şunları yazıyor:

"8.x.934 de 73 numaralı kararla (senelerden beri terk edilmiş ve harab olan ahşap Sofu Bayezit mescidinin bu kere tamamen komşu evinin bahçesine yıkıldığı ve kalan bir kerpiç dıvarının da tehlikeli bulunduğu mahalleli tarafından haber verilmiş ve emniyet müdürlüğünün 1.x.934 tarihli müzekkeresi de bunu doğrulamış olduğundan) satılığa çıkartılmıştır. 10.Ekim.1934 de 75 numaralı kararla 31 liraya eski keresteci Cafer'e (Cafer Çulpan'a) satılmıştır. 1940 da arsası 82 numaralı kararla satışa konmuştur."

Bu mescidin, Sofu Bayezit'e ait ayrı bir mescit olması gerekir.

— : 1990 mahalle muhtarlıkları düzenlemesinde Muradiye semtindeki muhtarlıkların hudutları içinde Sofu Bayezit adıyla herhangi bir yerleşim yeri yoktur.

SÜLE ÇELEBİ MAHALLESİ

— : Halen adını Abdurrahman mahallesi muhtarlığı içinde mahalle olarak korumaktadır.

Emir hacı mescidi mahallesi ile beraber değerlendirilmiştir. Oraya bakılması rica olunur.

SÜLEYMAN PAŞA ODALARI MAHALLESİ

1529 kaydında bu mahalle: "Süleyman Paşa odaları ile beraber Süleymaniye Cami'i yakınında" şeklinde yazılmıştır.

Semti: Süleymaniye Küçükpazar. (Tunca kıyısı, Kasımpaşa bitişiği.)

Kurucusu: Süleyman Paşa

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

8 adet kira odası bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında ayrıca "Süleyman Paşa cami'i mahallesi" bulunmaktadır.

Tayyip Gökbilgin, Süleymaniye cami'inin kurucusu Süleyman Paşanın kimliği hakkında fikir ayrılığı bulunduğunu (Cami kitabesinin bulunmaması nedeniyle doğru tahminin, Enis-ül müsamirin yazarının (Abdurrahman Hibri Çelebi) bildirdiği II. Bayezit dönemi vezirlerinden olan Süleyman Paşa olduğunu yazmaktadır.

— : 1990 da bu mahalle "Süleymaniye Küçük pazar" şeklinde semt adı olarak kullanılmaktadır. Cami'i tamire muhtaç ve ibadete kapalıdır.

ŞAHABEDDİN MAHALLESİ

Semti: Çukurbostan

Kurucusu: Şehabettin Paşa

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

21 Hane bulunmaktadır.

Bu, Hadım Şahabeddin Paşanın adını taşıyan ayrı bir mahalledir. Horozlu bayırı ile Saraçhane köprüsü (ki bu köprüyü Şahabettin Paşa yapdırmıştır.) arasındaki yerleşim alanında "Horozlu Çukur Sokak", "Çukur Kahve Sokak"ları gibi adının sonu çukurla belirtilen yerler vardır ki tahminimizce bu mahalle de o civarda olmalı.

— : 1990 tarihinde bu mahallenin adını taşıyan bir yerleşim birimi mecut değildir.

ŞAHABEDDİN PAŞA MAHALLESİ

Semti: Sultan Selim

Kurucusu: Şahabettin Paşa

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallenin durumu:

1 İmam,

1 Müezzin,

30 Hane,

1 Bekâr dan oluşmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalleye bağlı olarak Şehabeddin Paşanın 10 odasında 3 kişinin ve Abdülvâsi Efendi vakfından odalarda 4 kişinin varlığı görülüyor.

II. Murat dönemi vezirlerinden olup Edirne'nin imarında büyük hizmetleri olan Hadım Şehabeddin Paşanın vakfiyelerinden daha iki mahallesi olduğunu öğreniyoruz. Bunlardan biri yine Sultan Selim civarında, diğeri de Çukur Bostan semtinde bulunmaktadır ki bu sonuncuyu ayrıca yazdık.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, mahallenin Sultan Selim civarında olup halkının tamamen müslümanlardan oluştuğunu, Kirazlı cami adıyla tanınan cami'inin H. 840/M. 1436 da Hadım Şehabeddin Paşa tarafından inşa edildiğini ve mahalle içinde Hacı Hasan vakfından bir mescidinin de bulunduğunu yazıyor.

— : 1990 yılı mahalle muhtarlıkları düzenlemesinde bu mahalleyi Babademirtaş mahallesi muhtarlığı içinde "Şehabeddin Paşa cami sokak" adıyla görüyoruz.

— : Şahabeddin Paşa cami'i: Tek kubbeli ve minareli olan cami'in henüz kurşunla örtülü ve sağlam iken vakıflar idaresince satışa çıkartılmış olduğunu görmekte isekte her nedense vazgeçilmiştir.

Mahalle içindeki Hacı Hasan Cami'i arsasının 271 numaralı kararla 7.Ocak.1932 de satılığa çıkartılmış olduğunu görmekteyiz.

Cami'in adı Babademirtaş mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Hacı Hasan Cami Sokak" şeklinde yazılmıştır.

ŞAH MELEK MEDRESESİ MAHALLESİ

Semti: Mihal köprüsü başında. Kafeskapı

Kurucusu: Çelebi Sultan Mehmet ve II. Murat dönemi ileri gelenlerinden Rumeli Beylerbeyi Şah Melek Paşa

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

2 İmam,
2 Müezzin,
42 Hane,
4 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle, hem "Mihal İmareti yakınında 24 hanelik Şah Melek Mahallesi", hem de "Gazi Şah Melek Mescidi Hücreleri mahallesi" olarak iki mahalle halinde yazılmış. Bir de "Acem Fahrettin yakınında Gazi Şahmelek vakıf odaları" vardır. Bu yerler şimdi Tabak Mahallesi alanı içinde bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, 1890 lı yıllarda bu mahalle halkının sadece müslümanlardan, 1920 li yıllarda müslüman ve musevilerden oluşduğunu yazıp mahallede: "Şadi oğlu Şahmelek vakfından H. 832/M. 1428 yılında inşa edilen zarif bir cami'i vardır. H. 1328/M. 1911 kuşatma harbinde minaresine mermi isabet etmekle yıkılmıştır" demektedir.

— : 1990 da Şah Melek Mahallesi, Mithat Paşa mahalle muhtarlığı hudutları içinde "Tabakhane sokak" ve Hacı İl Bey Mahalle Muhtarlığı hudutları içinde de "Şah Melek Çıkmazı" adlı yerleşim birimlerinde varlığını sürdürmektedir.

— : Şah Melek Cami'i: Bilhassa orjinal çinileri ile ünlü bu cami'in arsası evvela 28.Eylül.1940 da 78 numaralı kararla satışa çıkartılmış, daha sonra 1960 dan sonra cami tamir edilip minaresi yenilenmiş olup halen ibadete açık bulunmaktadır.

ŞEYH ŞÜCA ZAVİYESİ MAHALLESİ

Semti: Tabakhane

Kurucusu: Şeyh Şücaettin

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
16 Hane mevcuttur.

B: H. 1018/M. 1609 yılı kaydında mahalle dahilinde:

"Gazi debbağa ait 7 göz oda, 5 fırın, 5 işçi ile Süleyman vakfından 2 işçi" görülmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkını 1890 larda müslümanların ve 1920 lerde Müslüman - Musevi karışımının oluşturduğu mahallede Şeyh Şücaeddin adına Kanuni Sultan Süleyman tarafından yapdırılan cami'inin harap olduğunu yazmaktadır.

— : 1990 da bu mahallenin, diğer bazı mahallelerle birlikte Dilaverbey muhtarlığını oluşturduğunu görmekteyiz.

— : Şeyh Şücaeddin Cami'i ise:

Edirne Vakıflar Müdürlüğünün aldığı 332, 340, 345, 587, 605 sayılı kararlarla yapılan açık arttırmalardan sonra 10.Aralık.1931 de 96 numaralı kararla 20 gün süreyle yeniden açık arttırmaya çıkartılan bu cami 400 lira tahmini bedelden 74 lira eksiği ile 31.Aralık.1931 de keresteci Nazlı Mehmet Efendiye 106 sayılı kararla satılmıştır.

Arsasının mülkiyeti 28.Eylül.1940 da 78 numaralı kararla satılığa çıkartılmıştır. Halen bu camiden sadece tamire muhtaç minaresi bir evin avlusunda ayakta durmaktadır.

ŞEYHİ ÇELEBİ MESCİDİ MAHALLESİ

A: Semti: Buçuktepe

Kurucusu: Kadı Bedreddin'in oğlu ve Şeyül'islam Şemseddin Ahmet Efendinin kardeşi Şeyhi Çelebi.

Cami ve medresesi Sinan yapımı olup tamamlanma tarihi h. 932/M. 1574 dür.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkının İslam-Rum karışımı olduğunu yazarak cami'inin Şeyhi Çelebi vakfından olduğunu ve Mimar Sinan tarafından yukarıda yazdığımız tarihte yapıldığını bildiriyor.

— : 1990 da bu= mahalleyi Yançıkçı Şahin Muhtarlığını oluşturan mahalleler arasında görüyoruz. Ayni bölgede Şeyhi Çelebi cami'i bayırı adında bir de yerleşim birimi bulunmaktadır.

— : Şeyhi Çelebi Mescidi halen ibadete açıktır.

TAHTAKALE MAHALLESİ

Semti: Tahtakale

Kurucusu: Adını, kurulduğu semtten almıştır.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
14 Hane,
2 Bekâr bulunmaktadır.

Bu mahallede H. 872/M. 1467 yılında Fatma Hâtun adındaki bir hanım tarafından yapdırılmış bir mescit görülmektedir.

B: H. 1018/M. 1609 yılında ise mahallede Hoca Bâli Vakıf Odaları da kaydedilmektedir.

— : 1989 da bu mahalle Talat Paşa mahalle muhtarlığı hudutları içinde "Tahtakale caddesi" ve "Tahtakale aralığı" adları ile varlığını sürdürmektedir.

— Tahtakale cami'i:

Yapdıran, Sinan Bey kızı Fatma Hatun Edirne Vakıflar Müdürlüğünce önce 1.Nisan.1930 da "Zindan altında Fatma Hatun cami'i arsasının kiraya verilmesi hakkında 222, 239, 246 numaralı kararlar verilmiş; 24.ocak.1935 de ise "Vakıflar gelir kaynaklarından 76, 77, 78, 79 numaralı dükkânlarla evin avlusunda kalan, hiçbir tarihi ve mimari değere sahip olmadığı raporla belgelenen Fatma Sultan Mescidi kalıntı ve taşlarının satılmasına" kararı verilmiştir. (Karar No: 8 ve 16)

7.Haziran 1938 de "Fındık Fakih mahallesinde buzhane sokağında harap ve çatısı çökmüş Fatma Sultan cami'i kalıntıları, yerinde ve ayakdan satılmak üzre 42 numaralı karar verilmiş, 22 Haziran 1938 de 1147 numaralı kararla çilingirlerde Yamacı İsmail Filibe'ye 50 liraya satılmıştır. Yine, bütün satış kurallarının hazırlanmasındaki kusursuzluğa şahit oluyoruz.

TAKYECİ BÂLİ MAHALLESİ

Semti: Kaleiçi

Kurucusu: Takyeci (Takkeci) Bâli

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
7 Hanenin varlığı görülmektedir.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle:

"Kaleiçinde Takyeci Bâli vakıf odaları ve Takyeci Bâli mahallesi" şeklinde yazılmıştır.

— : Bu mahallenin adına daha sonraki kayıtlarda rastlayamadık.

TARAKÇI MAHALLESİ

Semti: Yedi Yol ağzı.

Kurucusu: *

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,

* — Bu mahalle, adını, mahalledeki tarakçı esnafından almıştır.

20 Hane,
4 Bekâr görülmektedir.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle: "Kilâri Yakup Mescidi ile Tarakçı mahallesi 14 hane" olarak kaydedilmiştir.

Bundan başka ayni tarihte ve ayni yerde Taftin Ağaya ait 7 oda ile 6 kiş ve kilâri Yakup vakfından 19 oda ve 3 kişi görülmektedir ki bu sonuncu odaları sonradan bir mahalle olarak görmekteyiz.

C: Ahmet Badi Efendi, yedi yol ağzındaki yok olan mahalleler arasında tarakçılar mahallesini de saymaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Taftin Ağa mahallesinin Tophane caddesinde (Belediye hastahanesi civarı) olup halkının tamamen müslümanlardan oluştuğunu ve Taftin Ağa vakfından mescidinin harap olduğunu bildirmektedir.

— :1990 Daha sonraki tarihlerde düzenlenen kaynaklarda bu mahallenin adına rastlayamadık. Ancak bu mahalle ile beraber bulunan Taftin Ağa odalarının izine Bademirtaş mahalle muhtarlığı hudutları içinde "Taftin Ağa Cami sokak" adıyla rastlamaktayız.

— : Taftin Ağa Mescidi:

Cami, Edirne Vakıflar Müdürlüğünün aldığı 25.Eylül.1939 gün ve 11 numaralı kararla marangoz Şahab'a 50 liraya satılmıştır. Arsası 28.Eylül.1940 tarihli 78 numaralı kararla mülk olarak satılmak üzere arttırmaya konmuş ve mallığı 50 liraya satılmıştır.

TAKURLU OĞLU MESCİDİ MAHALLESİ

(Sarraf Kocamustafa odaları ve Çuhacı Murad oğlu Elagöz hücreleriyle beraber.). 1529 kayıtlarında mahalle bu şekilde yazılmıştır.

Semti: Kaleiçi

Kurucusu: Takurlu oğlu.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
21 Hane,
3 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 da Sarraf Koca Mustafa Odalarını göstermeden "Kaleiçinde Takurlu oğlu mescidi mahallesi "ve" "Çuhacı Elagöz odaları" şeklinde kaydedilmiştir.

— : Bu mahalle, çok eski dönemlerde bütünlüğünü ve adını yitirmiş olmalı ki Ahmet Badi Efendi de dahil olmak üzere daha sonra gelen hiçbir yazarın cedvelinde izine rastlanmamaktadır.

UMUR BEY MAHALLESİ

Semti: Muradiye

Kurucusu: Timurtaşpaşazade Umur Bey

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
17 Hane bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Muradiye Küçükpazarındaki mahalle halkının 1890 larda müslümanlardan oluşduğunu 1920 lerde ise burada karışık bir toplumun bulunduğunu yazmakta ve mahallede Demirtaş Paşazade Umur Bey tarafından inşa edilen bir mescidinin bulunduğunu bildirmektedir.

— : 1990 da bu mahalle eski adını korumakta ve bir gurup mahalle ile beraber Umur Bey mahallesi muhtarlığını oluşturmaktadır.

— : Umur Bey cami'inin hikâyesi biraz uzun ve diğerleri gibi acı ve hüzün vericidir: Şöyle ki:

Cami, Tirit Baba cami'i adıyla tanınmaktadır. 28.Ağustos.1937 de kalıntılarının satılması hakkında 108 numaralı karar çıkmıştır. 14.Eylül.1937 de "sıra dışı camilerden olup harap ve tehlikeli suretle yıkılmaya yüz tuttuğu Bayındırlık Mühendisliğinin raporuna ve anıtlar yönetmeliğine göre oluşturulan kurul tarafından düzenlenen karara dayanılarak kalıntıları, yapılan açık arttırma sonunda 210 liradan isteklisi Ayasbey mahallesinden Hasan oğlu Ahmet üzerinde kalmış, fazlasına istekli çıkmamış ve verilen fiyat komisyonca uygun görülmüş olmakla 14.Eylül.1937 salı günü saat 16 da satılmasına karar verilmiştir.

Arsası 28.Eylül.1940 da 78 numaralı kararla mal edilmek üzere satışa çıkartılmış; 89 numaralı kararla 19.Aralık.1940 da metre karesi 15 kuruştan Recep oğlu Mehmet Gerdek'e satılmıştır.

Görüyoruz ki gerek cami kalıntılarının gerekse arsasının satışa çıkartılması ve satılması gayet sağlam esaslara dayanmaktadır. Satış, resmi kurallara titizlikle uyularak yapılmıştır. Fakat ne yazık ki bu satışı yapanlar sattıklarının asıl değerinin farkına bile varmamışlardır. Yine, ne kadar üzülsek azdır ki günümüzde bile çoğu kere ayni umursamazlıklar sürüp gitmektedir.

Büyük ATA mızın belirttiği "gaflet, delalet ve hiyanet", sadece vatan savunmasında değil her türlü milli değerlerimizi kollayıp korumada da göz önünde bulundurulması gereken şaşmaz bir ilkedir. Bu camie ait Umur Bey vakfiyesi, kendi türü arasında en eski ve az bulunan vakfiyelerden biridir.

ÜSGÜFCÜ HACI HAMZA MAHALLESİ

Semti: Ayşekadın
Abdullah hamamı civarı.

Kurucusu: Tam olarak bilinemiyor.

Edirne esnafından hayırsever bir kişi olmalı.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 Müezzin.
15 Hane
...? Bekâr bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey bu mahalle halkının 1890 larda tamamen müslümanlardan, 1920 lerde ise müslüman ve musevilerden oluşduğunu yazarak mahallede Eskici Hamza tarafından inşa edilmiş bir mescidin bulunduğunu bildiriyor.

— : 1990 da bu mahallenin adına rastlamıyoruz. Yeri Talat Paşa mahalle muhtarlığı hudutları içinde kalmıştır.

— : Eskici Hamza Mescidi arsası Vakıflar Müdürlüğü tarafından 4.Kasım.1940 da m² si 35 kuruştan, 87 numaralı kararla Musevi Bohor'a satılmıştır. Mihrabı 1945 de mevcut imiş.

ÜSKÜFCÜ HIZIR MAHALLESİ

Semti: Kıyık

Kurucusu: Üsküfcü Hızır.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
28 Hane
1 gayri müslüm bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle: "Nişancı paşa mescidi ile beraber Üsküfcü Hızır" olarak kaydedilmiştir.

Nişancı Mehmet Paşa XVI. asrın son yarısında yaşamış olup mescidi etrafında kurulan mahalle gelişmiş ve üsküfçü Hızır mahallesini de içine almıştır. Bu mahalle ileride yine söz konusu edilecektir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Kıyık Tophane yokuşundaki bu mahalle halkını müslümanların oluşturduğunu, Dinlence Cami'i adıyla tanınan mescidini Üsküfcü Hızır'ın yapdırdığını, harap bir minaresinin bulunduğunu yazmaktadır.

— : 1990 düzenlemesinde Üsküfcü Hızır'ın adına rastlanmamaktadır. Ancak, birleşmiş olduğu Nişancı Paşa mahallesini ayrı bir muhtarlık olarak görmekteyiz ki ileride yeri geldiğinde ayrıca yazılacaktır.

— : Mescit hakkında başka bir bilgi edinmedik.

VELED-İ ARAP (ARAPOĞLU) MAHALLESİ

Semti: Manyas (Dârülhadis civarı)

Kurucusu: İbn-i Arap

A: H. 935/M. 1529 da bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
30 Hane
8 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 da bu mahallede Sa-

lih Şeyh Vakıf odalarının kaydını da görmekteyiz.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkı 1890 larda İslamlardan ve 1920 lerde İslam ve musevilerden oluşan bu mahallede İbn-i Arap vakfından olan cami'in yıkılmış olduğunu eski ve değerli taşları olan kabristanın varlığını haber vermektedir.

E: Osman Nuri Peremeci, Manyas semtinde İbn-i Arap mahallesinin Attar Hacı Halil mahallesi ile birleşerek Türkoğlu mahallesini meydana getirdiğini yazıyor.

— : 1990 da İbn-i Arap adıyla anılan herhangi bir yerleşim birimi mecut değildir. Ancak, yukarıda belirtilen Türkoğlu mahallesinin, diğer bazı mahallelerle beraber Dilaver Bey mahallesi muhtarlığını oluşturmakta olduğunu görüyoruz.

VELİ ÇELEBİ MESCİDİ MAHALLESİ

Semti:

Kurucusu:

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede

1 İmam,

17 Hane,

1 Bekâr mevcuttur.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalleye Mumcu Hasan Zaviyesi odalarıyle 5 kişinin eklenmiş olduğu görülmektedir.

— : Yapdığımız araştırmalarda bu mahalle hakkında hiçbir bilgi elde edemedik.

Zira bu konuda elden geçirdiğimiz kaynaklardan hiçbirinde Veli Çelebi mescidi adı altında hiçbir kayıt mevcut değildir. Ancak Kirişhane semtinde Vize Çelebiye ait bir mahalle vardır ki yeri geldiğinde yazılacaktır.

VELİYÜDDİN ZÂDE MAHALLESİ

Semti: Muradiye

Bu mahalle Mevlana Veliyüddin mahallesi ile beraber yazılmıştır. Sonraki kayıtlarda Veled-i Veliyyüddin olarak adlandırılmaktadır.

Daha sonra Gülbahar Hatun Mahallesi ile birleşip Gülbahar adına almıştır.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

7 Hane,

1 Bekâr bulunmaktadır.

— : 1990 da Gülbahar Hatun mahallesini, diğer bir kısım mahallelerle beraber Umur Bey mahallesi muhtarlığı hudutları içinde görüyoruz.

VİZE ÇELEBİ OĞLU MAHALLESİ

Semti: Kirişhane

A: Kurucusu: Vizeli Çelebi oğlu veya diğer bazı kayıtlardaki gibi Vizeli Hamza Çelebi oğlu, XVI. asrın Edirne'li ünlü şairlerinden Hayâli Beydir.

C: Ahmet Badi Efendi bu mahallenin eski defterlerde Hayâli Vize-Çelebi mahallesi olarak kayıtlı bulunduğunu yazdıktan sonra ayrıca, "bu mahallede ünlü şair İnce Hayâli'nin babasının veya dedesinin yaptırdığı bir mescit vardır ki, mescidin önüne şair Hayali de bir çeşme yaptırmıştır. Hayâli Merhum da bu çeşme'nin yanında gömülüdür." demektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkını müslümanların oluşturduğunu yazmıştır.

— : 1990 da Vize Çelebi mahallesini Abdurrahman mahalle muhtarlığını oluşturan mahalleler arasında görmekteyiz.

— : Vize Çelebi cami'i; Uzun Kaldırım caddesindeki Cami haziresi yok edilmiştir. Cami'in mülk olarak satılmasına 1942 yılında 22 sayı ile karar verilmiş ve m² si 225 liraya yeni sinema karşısında Keresteci Ali oğlu Hasan Özveren'e satılmıştır. Bu arada şair Hayali'nin kabri de hayal âlemine göçetmiştir. Bu suretle Hayâli'nin:

"Mahbûb odur ki hattı gelir bin civan değer

Geçmiş zaman olur ki Hayali cihan değer."

ünlü dizesinin anlamı, kendi kabri için söylenmiş gibi olur.

YAHŞİ FAKİH MAHALLESİ

Semti: Kaleiçi

Kurucusu: Yahşi Fakih

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahalle:

1 imam,

1 müezzin,

20 hane olarak kaydedilmiştir.

B: H. 1018/M. 1609 yazımında bu mahalle ve buna bağlı odalar şu şekilde gösterilmektedir.

"Kale içindeki Mehmet Çelebi mescidiyle beraber Halil Paşa hanı civarında Yahşi Fakih mahallesi 11 hane, hassa vekilharcı Mahmut oğlu Mehmet Bey odaları 18 hane ve 9 kişi, Adı geçen mahallede Yahşi Fakih odaları 13 Hane 6 kişi, Vilacı? çavuş odaları denmekle tanınan 5 oda ve 3 kişi"

C: Ahmet Badi Efendi, yahşi fakih mahallesini Edirne'nin yok olan mahalleleri arasında: "Kale içinde olup çuhacılar hamamı yanında imiş" diye yazıyor ki bu yer şimdiki vali konağının bulunduğu çevredir.

Yalnız, bu mahalle Çandırlı Halil Paşa Hanı yakınındaki mahalleden ayrı almak gerekir ve bu mahallenin adı da "Yahşi Fakih odaları mahallesidir."

D: Dr. Rıfat Osman Bey'in cetvelinde bu mahallenin adına rastlanmıyor.

— : 1990 mahalle muhtarlıkları düzenlemesinde de Yahşi Fakih adlı bir birime rastlanmamaktadır.

Mahallenin yeri, kuruluş dönemi adından anlaşıldığına göre bu yer Çandarlı Halil Paşa Hanı civarı yani üç şerefeli camii yakınında bulunmaktadır.

YAHŞİ FAKİH MAHALLESİ

(Hacı Bedreddin Odaları ile) Beraber

Semti: Kaleiçi

Kurucusu:

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

12 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında Hacı Bedreddin odalarının yerinde Dede Kuşçu Ali odaları görülmektedir. Mahalle yine 12 hane olup odalarda 4 er kişi bulunuyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, halkı Rum ve Ermenilerden oluşan kaleiçindeki Hıristos mahallesinin eski adının Firuzağa ve Yahşi Fakih olduğunu bildirerek Yahşi Fakih ve Firuz ağa vakfından olan camilerinin yıkılmış olduğunu, mahalle içindeki Hıristo Kilisesinin 1700 yılında yandıktan sonra yeniden inşa edilip H. 132/M. 1905-1906 yangınında tekrar yandığını yazıyor.

— : 1990 da bu mahalle Mithat Paşa Muhtarlığını oluşturan mahalleler arasında yer almaktadır.

— : Yahşi Fakih Cami'i:

Balıkpazarı caddesinde (Osmaniye caddesi) bulunan bu cami'in arsası Edirne Vakıflar Müdürlüğü tarafından 28.Eylül.1940 da 78 numaralı kararla mülk edilmek şartıyla satılığa çıkartılmıştır.

YANCIKÇI ŞÂHİN MAHALLESİ

Semti: Ayşekadın – (Güzelce Baba)

Kurucusu: Yancıkcı Şahin Ağa

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahalle:

20 Hane

2 Bekâr olarak yazılmıştır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında mahallede 1000 avarız akçesi görülmektedir ki bundan da mahallede vergiye tabi müslüman olmayanların bulunduğu anlaşılıyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, bu mahallenin Ayşekadın'da Güzelce Baba semtinde halkının müslüman, Yançıkcı Şahin Ağa Mescinin yıkılmış olduğunu yazıyor.

"Yancık"ın söz anlamı Heybedir. Demek ki mahalle heybeci esnafından Şahin Ağa adına kurulmuş.

---

* — Üç Şerefeli cami, eski camiden sonra yapılmış olduğu için ona bir süre "cami-i cedit" yani yeni cami denmiştir.

— : 1990 yılında bu mahallenin adını koruduğunu ve Şeyhi Çelebi ile kısmen Kizilay Mahallelerini hudutları içine alıp Yançıkcı Şahın Mahallesi Muhtarlığını meydana getirmiş olduğunu görüyoruz.

— : Yançıkçı Şahin cami'i arsasının ise 28.Eylül.1940 tarih ve 8 numaralı kararla satılığa çıkartılmış olup 6.Ocak.1940 da 86 nmaralı kararla m² si 10 kuruştan Selahattin Demirbileğe satılmış olduğunu Vakıflar Müdürlüğü kayıtlarından öğreniyoruz.

Rıfkı Melul Meriç, arsa üzerine yapılan evin hayatı (iç avlu) önünde sağ köşesinde minare temelinin durmakta olduğunu ve evin batısındaki başka bir evin bahçe duvarı dibinde (Yançıkçı Şahin Ali bin Ali'nin) mezarı ve divarının temelinde şahidesinin bulunduğunu bildiriyor. Biz bu kalıntıları da bulamadık.

YENİ CÂMİ *

Diğer Adı ALTUNİ MAHALLESİ

Semti: Üç şerefeli

Kurucusu: Fatih dönemi ünlü hekimlerinden Tabip Altuncuzade (Altuncuoğlu)

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
6 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 kayıtlarında Hüseyin Ağa vakıf odalarının da bu mahalleye dahil edildiği görülmektedir.

C: Ahmet Badi Efendi "Altuni" mahallesinin üç şerefeli civarında olduğunu bildiriyor.

D: Dr. Rıfat Osman Bey bu mahalleyi çizelgesine almamıştır.

E: Osman Nuri Peremeci, Merkezdeki Babatimurtaş mahallesinin eski Altuni mahallesi ile Babatimurtaş mahallelerinin birleşmelerinden oluştuğunu yazıyor.

— : 1990 da bu mahalle Talat Paşa mahallesi muhtarlığı hudutları içinde "Altunizade sokağı" "Altunizade çıkmazı" adı altında iki yerleşim yeri halinde adını korumaktadır.

* Dr. Ratip Kazancıgil. A E. S: 79-111

YENİ İMARET MAHALLESİ *

Bu mahalle için şöyle bir kayıt düşülmüştür: "Merhum Sultan Bayezit han bu mahalleye tüm resmi verilerden muaf ve müslüman olalar diye ellerinde ahkâm-ı şerif (padişah emri) vardır"

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallenin

2 imam,
5 Müezzin,
29 Hane,
3 Bekâr,
1 Fakir halli,
1 Eşkinci,
2 yamak,
1 kör den oluştuğunu görüyoruz.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu semtte:

C: Edhemi Sultan zaviyesi, Çavuş imamcı, Çelebi vakfı, Ferhad Şuca vakıf odalarının bulunduğu görülmektedir. Bu semtteki Mesudiye camiinin aslen Edhemiye dergâhı olup H. 1076/M. 1665 de darussaade ağası Musli ağa tarafından bu zaviyenin Mes'udiye cami'i halinde yeniden tanzim edildiğini Ahmet Badi Efendi yazmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey: Mahalle halkının 1890 larda Rum-İslam karışımı 1920 lerde ise yalnız müslümanlardan oluştuğunu bildiriyor.

— : 1990 da durumu: Ayrı bir mahalle muhtarlığının merkezini oluşturmaktadır ki ileride yazılacaktır.

YILDIRIM HAN İMARETİ MAHALLESİ *

Semti: Yıldırım

Kurucusu: Sultan Yıldırım Bayezit

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

2 İmam,

* — Dr. Ratıp KAZANCIGIL : A. E. S: 21-24

1 Müezzin,
25 Hane bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle civarında "Hacı sefer şah vakıf odaları, "Ehsalhi? zaviyesi", Hacı Kasım vakıf odaları" "Baba Ali vakıf odaları" bulunmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, bu mahalle halkının 1890 lı yıllar da müslümanlarla karışık bir toplumdan oluştuğunu 1920 lerde ise yalnız müslümanların görüldüğünü kaydederek cami'inin H. 802/M. 1329 yılında Yıldırım Bayezit tarafından inşa ettirildiğini yazmaktadır.

— : 1990 da bu mahalle:

1 — "Yıldırım Muhtarlığı" adı altında Hacı Sarraf ve Akkızıl mahallelerinin,

2 — "Yıldırım Bayezit Muhtarlığı" adı altında: Yıldırım Bayezit, Mümin Hoca ve Maruf Hoca mahallelerinden oluşan iki yerlşim toplumunun merkezlerini oluşturmaktadır.

— : Yıldırım Cami'i avlusundaki aşevi (eski imaret) yapıları 1877-1878 Rus işgalinde`yıkılıp yakılmış olup, cami tamire muhtaç durumda ve ibadete kapalı iken 1989 yılında Edirne Valisi Sayın Ünal Erkan'ın büyük çabalarıyla yeniden tamir edilip 1991 yılında ibadete açılmıştır. Yıldırım mahalleleri muhtarlıkları hakkında sırası geldikçe daha geniş bilgi verilecektir.

ZAGANOS SUBAŞI MAHALLESİ

(Firuz Bey odaları ile beraber)

1529 tesbitinde mahalle bu şekilde yazılmıştır.

Semti: Sıkça Murat (Hükümet konağı civarı)

Kurucusu: Zaganos Subaşı (Zagonos Paşa)

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
41 Hane
4 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında mahallede Firuz Bey odalarının da bulunduğunu görüyoruz.

C: Ahmet Badi Efendi, Dr. Rıfat Osman Bey ve Osman Nuri Peremeci'nin çizelgelerinde bu mahallenin adına rastlanmamaktadır.

— : 1990 Mahalle Muhtarlıkları düzenlemesi içinde de bu isimli bir yerleşim birimi mevcut değildir.

— : Ancak, Rıfkı Melûl Meriç, Subaşı Zaganos Paşa mescidi için:

"Sıkça Murat mahallesinde, hükümet binasının avlusunda idi. 1939 da mülkiyeti 50 liraya satılmıştır." diyor. Bu bilgiden mahallenin semtini öğrenebiliyoruz. Sıkça Murat mahallesi, günümüzde diğer bazı mahallelerle beraber Çavuş Bey mahallesi muhtarlığını oluşturmaktadır. Hükümet binası da ayni hudut içindedir. Bu mahalleyi de izi silinen mahalleler arasına katmak gerekir.

ZEVCE-İ FİRUZ AĞA (FİRUZ AĞA HANIMI) MAHALLESİ

Semti) Süleymaniye Küçük pazar.

Kurucusu: Kaleiçinde mahallesi ve cami'i bulunan Firuz ağanın hanımı Mihri Nigâr Hatun.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,
1 Müezzin,
45 Hane,
2 Bekâr bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 da bu mahallede, daha önce yazdığımız Firuz Ağa mahallesinden başka" Mihrinigâr vakıf odalarının" ve bir kısım "gayri müslimlerin" bulunduğunu görmekteyiz.

C: Ahmet Badi Efendi, Mihrinigâr Hatunun H. 869/M. 1464-1465 de vefat ederek Tatar Han mezarlığında (Günümüzdeki Köprübaşı Elektrik Fabrikasının kurulu bulunduğu alan.) kocası Firuz Ağanın me-

zarı yanında gömülü olduğunu, mescidi yıkılıp enkazının satıldığı sırada tarih taşının Üsküfcü Hızır Mescidine nakledildiğini yazmaktadır.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, Evvela müslümanlardan sonra Müslüman-Musevi karışımından oluşan mahallenin "Zen-i Firuz Abdullah kızı Mihri Nigâr Hatun vakfından cami'i ve ayni adı taşıyan mahalle, H. 1295/M. 1877-1878 Rus İstilasında mahvolmuştur" demektedir.

— : 1990 da Talatpaşa mahalle muhtarlığı hudutları içinde bulunması gereken bu mahallenin adına rastlanmamaktadır.

— Zen-i Firuz camii'nin mülkiyeti Vakıflar Müdürlüğünün aldığı 6.Haziran.1948 tarih ve 10 numaralı kararla 101 liraya Cemal Kundu'ya satılmıştır.

ZEVCE-İ SARICA PAŞA MAHALLESİ

(Sarıca Paşa Hanımı Mahallesi)

Semti: Kirişhane

Kurucusu: Sarıcapaşa hanımı.

A: H. 935/M. 1529 yılında bu mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

21 Hane

1 Bekâr bulunmaktadır.

B: Tayyip Gökbilgin, bu mahalle hakkındaki bilginin Sevindik Fakih mahallesinin yazılışı sırasında verilmiş olduğunu yazmaktadır.

Ancak, zen-i Sarıca Paşa (Sarıca Paşa Hanımı) mahallesi Kadirhanede değil kirişhane semtindedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey, bu mahalle halkının 1890 lı yıllarda müslümanlardan, 1920 li yıllarda ise müslüman ve Musevi karışımından oluşduğunu ve Zen-i Sarıca Paşa vakfından harap bir mescidinin bulunduğunu yazıyor.

— : 1990 da bu isimde bir yerleşim yeri yoktur.

— : Rıfkı Melul Meriç, Zen-i Sarıca Paşa Cami'i hakkında vakıflar dosyalarından şu bilgiyi veriyor:

"Kirişhane'de Damad çeşmesi sokağındadır. 1931 de yıkılmıştır. Minaresinin temelinden bir parça kalmıştır. 12.Nisan.7 ve 17,18 Mayıs 1931 de tekrar açık arttırmaya çıkartılan cai ve minaresi tahmini bedelinden 35.5 lira fazlasiyle isteklisi Keresteci Mehmet Efendiye 8.Haziran.1931 tarihinde 18 numaralı kararla 206 liraya satılmıştır.

Arsası 28.Eylül.1946 da 78 numaralı kararla mülk olarak satılığa çıkartılmıştır. Şimdi ev bahçesindedir.

Damad çeşmesi sokağının karşısında, kirişhane caddesi ile Tunca nehri arasında 1942 de inşa edilen vAliyat aygır deposunun duvarlarında yuvarlak ve düz mezar taşları görülmektedir. Bu taşlar Ayşekadın, Uzunkaldırım mezarlık ve hazirelerinden sökülen taşlardır." diyor.

ZİNCİRLİKUYU MAHALLESİ

Semti: Horozlu bayırı

Kurucusu:

A: 1529 yılında Mahallede:

1 İmam,

1 Müezzin,

25 Hane,

1 Bekâr,

2 Pek yaşlı ihtiyar.

2 Sermahfil ve muallim bulunmaktadır.

B: H. 1018/M. 1609 yılında bu mahalle: "Zincirlikuyu mescidi mahallesi" adı ile yazılmıştır.

Mahallede, İbrahim Paşa, Dudu hatun, Selçuk Hatun ve Zincirlikuyu mescidi vakıf odaları da bulunmaktadır.

C: Ahmet Badi Efendi, mescidin Sivri Hisarlı vakfından olduğunu bildirmektedir.

D: Dr. Rıfat Osman Bey: 1890 larda mahalle halkının islam ve Rumlardan oluşduğunu 1920 lerde ise yalnız islam nüfusun varlığını kaydediyor.

Mahallenin, sanayi mektebi (erkek sanat enstitüsü) civarında olduğunu ve Sivrihisarlı vakfından bir mescidinin varlığı ile onun da o dönemde yıkılmış olduğunu bildiriyor.

— : 1990 da bu mahallenin, Çavuş Bey mahallesinin bir kısmının Molla Fahrettin Mahallesiyle birleşip Hacı İl Bey mahallesini oluşturduğunu görmekteyiz.

Hacı İl Bey mahallesi içinde "Büyük Zincirli Kuyu Sokağı" adıyla anılan bir sokak vardır.

Ayrıca, Nişancı Paşa Mahallesinde de "Zincirlikuyu çıkmazı" adı altında bir sokak vardır ki, bunun, adı geçen zincirlikuyu mahallesi ile ilgili yoktur.

Birkaç İsimle Tanınan Edirne Mahalleleri

Edirne'nin bir kısım mahalleleri birden fazla isimle tanınırlar. Bunun nedeni, ya ayni mahalleye üst üste birkaç ad verilmiş olması, ya kurucusunun birkaç adının bulunması veyahut da değişik sebeplerle biribirleri içinde erimeleri ve fizik yapı olarak artadan kalkan mahallenin halk arasında veya eski kayıtlarda adını korumuş olması gibi zaman süreci içinde meydana gelen benzer değişikliklerdir. Bu karışıklığı aydınlatmak için bu tür mahallelerde ayrı bir çizelge altında göstermeyi uygun bulduk. Ancak, bu yazdıklarımız içinde de yine toplum arasında değişik adlar verilmiş mahalleler bulunabileceğini gözden uzak tutmamak gerekir.

BİRDEN FAZLA İSİMLE TANINAN EDİRNE MAHALLELERİ

— A —

— Abdullah Odaları	=	Sevindik Fakih
— Abdurrahman	=	Kadı Abdurrahman, Kazasker Abdurrahman
— Ali bey	=	Külahduz
— Altûni	=	Yeni cami (Üç şerefeli cami)
— Arapoğlu	=	İbn-i Arap, Veled-i Arap
— Arpacı Hamza	=	Hacı Hamza
— Aya İstirati	=	Hacı Doğan
— Aya Nikola	=	Köhne Kadı, Hacı Bedreddin
— Ayşekadın	=	Kapıcı Sinan, Bevvap Sinan,

— B —

— Balaban ağa	=	Balaban paşa
— Balaban paşa	=	Balaban ağa
— Bazirgân bali	=	Hoca Bâli
— Bazirgân Turgut	=	Turgut Bazirgân
— Bögce	=	Bönce
— Bevap Sinan	=	Kapıcı sinan, Ayşekadın
— Beylerbeyi	=	Sinan bey, Mirimiran
— Bönce	=	Beğce
— Bülbül hatun	=	Mümin hoca

— D —

— Daye hatun	=	Tayakadın
— Demir Biga	=	Demir kova
— Demir kova	=	Demir Biga
— Derviş abi	=	Derviş ali
— Derviş Ali	=	Derviş abi
— Doğan	=	Kuşçu doğan, kurtçu doğan, kuş doğan

— E —

— Emin çelebi	=	Emir çelebi
— Emir çelebi	=	Emin çelebi
— Emir hacı	=	Süle çelebi
— Emir şah	=	Eymir şah
— Eymir şah	=	Emir şah

— F —

— Fındık dede	=	Fındık fakih
— Fındık fakih	=	Fındık dede

— G —

— Gazi hoca	=	Ramazan hoca

— H —

— Hacı Bedreddin	=	Aya nikola, köhne kadı
— Hacı Doğan	=	Aya istiradi
— Hacı Hamza	=	Arpacı hamza
— Hacı Hoşkadem	=	Hoca Hoşkadem
— Hacı İslam	=	Veled-i İslam
— Hacı Osman	=	Kunduk Osman
— Hacı Sarraf	=	Sarraf Hacı
— Havacegi	=	Hocagi
— Haznedar başı	=	Sinan Bey
— Hoca Bali	=	Bazirgân Bali
— Hocagi	=	Havacegi
— Hoca hoşkadem	=	Hacı hoşkadem
— Hoca İvaz	=	Rüstem çelebi
— Hoca siyah	=	Siyah mescidi

— İ —

— İbn-i Arap	=	Arap oğlu, Veled-i Arap
— İbrahim ağa	=	Karabulut

— K —

— Kadı Abdurrahman	=	Abdurrahman, Kazasker Abdurrahman
— Kapıcı	=	Karacabey
— Kapıcı Sinan	=	Ayşekadın, Bevvap sinan
— Karabulut	=	İbrahim ağa
— Karaca Ahmet	=	Arabacı Ahmet
— Karaca bey	=	Kapıcı
— Kara Hacı	=	Kazancı
— Kazancı	=	Kara Hacı
— Kazasker Abdurrahman	=	Abdurrahman, Kadı Abdurrahman
— Kehtacı	=	Köftecizade
— Konduk Osman	=	Hacı osman

— Köftecizade	=	Kehtacı
— Köhne kadı	=	Aya Nikola, Hacı Bedreddin
— Köse Balaban	=	Köseç Balaban
— Köseç Balaban	=	Köse Balaban
— Kurtçu Doğan	=	Doğan, Kuşdoğan, Kuşçu doğan
— Kuş Doğan	=	Doğan, Kuşçu, Doğan, Kurtçu doğan
— Kuşçu Doğan	=	Doğan, Nişdoğan, Kurtcu Doğan, Kuşdoğan
— Külahduz	=	Ali Bey

— M —

— Malkoç	=	Mihalkoç
— Maruf Hoca	=	Nişdoğan
— Mehmet ağa	=	Mehmet paşa
— Mehmet paşa	=	Mehmet ağa
— Mevlana Veliyyüddin	=	Veled-i Veliyyüddin
— Mihalkoç	=	Malkoç
— Mihal Bey İmareti	=	Orta İmaret
— Mirimiran	=	Beylerbeyi, Sinan Bey
— Mümin Hoca	=	Bülbül hatun

— N —

— Niş doğan	=	Doğan, Kuşçu, doğan, Kurtçu Doğan, Kuş doğan
— Nişdoğan	=	Maruf hoca

— O —

— Orta İmaret	=	Mihal Bey imareti

— R —

— Ramazan hoca	=	Gazi Hoca
— Rüstem çelebi	=	Hoca İvaz

— S —

— Sabunciyan	=	Sabuni, sabuncuhane
— Sabunhane	=	Sabunciyan, sabuni
— Sabuni	=	Sabunhane, sabunciyan
— Sarıcapaşa hatunu	=	Zen-i Sarıca paşa, Zevce-i Sarıca Paşa
— Sarraf hacı	=	Hacı sarraf
— Sevindik fakih	=	Sevincek, sevincik fakih, Abdullah odaları

— Sinan bey	=	Mirimiran, beylerbeyi
— Sinan bey	=	Hazinedar başı
— Siyah mescidi	=	Hoca siyah
— Sıkca Murat	=	Sıpkıncı Murat
— Sıpkıncı Murat	=	Sıkça Murat
— Süle çelebi	=	Emir Hacı

— T —

— Taya kadın	=	Dâye hâtun
— Turgut Bazirgan	=	Bazirgan Turgut

— V —

— Veled-i Arap	=	İbn-i Arap, Arap oğlu
— Veled-i İslam	=	Hacı İslam
— Veled-i Veliyüddin	=	Mevlana Veliyüddin
— Vize çelebi	=	Vizeli oğlu
— Vizeli oğlu	=	Vize çelebi

— Y —

— Yeni cami (üç şerefeli cami)	=	Altuni

— Z —

— Zen-i Firuz ağa	=	Zevce-i Firuz ağa
— Zen-i Sarıca Paşa	=	Zevce-i sarıca paşa, Sarıca paşa hatunu
— Zevce-i Firuz ağa	=	Zen-i Firûz ağa
— Zevce-i Sarıca Paşa	=	Zen-i Sarıca Paşa, Sarıca Paşa Hatunu

Degişik isimlerle anılan ayni mahalleleri göz önüne alırsak, mahalle sayılarının bazı yerlerde abartılmış olması nedenine cevap bulmuş oluruz sanırım. Bu husustaki kuşkularımızı başlangıçta da belirtmiştik. Belki de Tayyip Gökbilgin ve daha başka bazı kaynakların 290 ve evliya çelebinin 414* olarak gösterdikleri mahalle sayının bu nedene dayanmış olması düşünülebilir yine, Rıfat Osman Bey'in belirttiği gibi bir kısım mahallelerin Rum, Bulgar, Ermeni, Yahudi gibi isimlerle birkaç kere adlandırılmaları da bu sayıların abartılmalarına neden olmuştur. Bizim için sayı bakımından önemli olan elbetteki belgesel kayıtlardır.

* Evliya Çelebi: A.E Cilt: 6 Sayfa: 8

Buraya kadar, 1529-1609-1659 yılları arasında geçen yaklaşık bir buçuk asırlık zaman süreci içinde Edirne'de mevcut mahalleleri görmüş bulunuyoruz. Şimdi bu mahallelerin fizik, demografik ve etnik yapılarıyla sosyal özelliklerini toplu halde gösteren listelerini bilgilerinize sunacağız. Bu suretle o dönem Edirne'sini mümkün olduğu kadar gözlerinizde ve düşüncelerinizde canlandırmış olacağımıza inanıyorum. Bunların değişik açılardan yorumları ise ayrı bir araşdırma konusu teşkil etmektedir.

EDİRNE MAHALLELERİ
H. 935/M. 1529 — H. 1018/M. 1609
DÖNEMİ
GENEL DÖKÜMÜ

H. 935/M. 1529 yılında EDİRNE'de:

— Odalarla beraber mahalle sayısı	:	144
— İmam	:	149
— Hatip	:	19
— Müezzin	:	146
— Sâdat	:	9
— Ulema	:	2
— Şeyh	:	7
— Kayyum	:	8
— Ser mahfil ve muallim	:	2
— Ehl-i berat	:	17
— Fakir halli	:	20
— Çok yaşlı ve çocuk	:	6
— Değirmen işçisi	:	6
— Yağcı ve yamak	:	11
— Âma	:	3
— Voynuk	:	4
— Eşkinci ve yamak	:	3
— Müslüman hane	:	2829
— Bekârlar	:	323
— Mahallelerdeki zaviyeler	:	4
— Mahzen	:	1
Vergiden bağışlanmış haneler:		
A — Müslüman Hanelerin sayısı	:	97
B — Bekâr hanelerin sayısı	:	10
— Müslüman mahallelerde gayri müslim hane	:	46
— Değirmen	:	3
bulunmaktadır.		

EDİRNE MAHALLELERİ TARİHÇESİ

I — CİLT
I — II BÖLÜM

1529 — 1609 TESBİTİ
MAHALLE İSİMLERİ İNDEKSİ

EDİRNE MAHALLELERİ TARİHÇESİ

I — CİLT
I — II BÖLÜM

1529 — 1609 TESBİTİ
MAHALLE İSİMLERİ İNDEKSİ

EVLİYA ÇELEBİ
ve
EDİRNE MAHALLELERİ

EVLİYA ÇELEBİ ve EDİRNE MAHALLELERİ

Edirne mahalleleri tarihçesinin 1529-1609 tarih dönemini tamamlarken. H. 1063/M. 1652 yılında Edirneye gelmiş olan ünlü gezginimiz Evliya Çelebinin Edirne Mahalleleri ve çarşı ve pazarları hakkında vermiş olduğu bilgilerden bölümler aktarmanın da faydalı olacağı kanısına vardık.

Evliya Çelebi, Edirneyi Tarihi, Sosyal, ekonomik, kültürel, etnik yapılaşma ve yerleşim ve folklorik yönleri, doğa güzellik ve zenginlikleriyle anlatırken Edirne Mahalleri, sokak ve çarşı ve pazarları hakkında da geniş bilgiler vermektedir. Biz buraya, başta da belirttiğimiz gibi sadece mahalle cadde ve çarşı pazar bölümlerini özetle aktaracağız. Çelebi, öncelikle Selimiye Cami'i mimaresine çıkıp şehri kuş bakışı seyretmiş.* Bunu kendisi böyle yazıyor.

"Hakir (Yani Kendisi):

Selimiye minaresine çıkıp şehrin iç ve dışına dikkatle bakarak kırksekiz yerde kurşun örtülü imar eseri gördüm. İki sultan Sarayından (eski ve yeni saraylar) başka üçyüz kırk adet vezir sarayı vardı. Sokullu Mehmet Paşa Sarayı** üçyüz altmış adet oda ve solan, birçok divanhâneler, havuz ve şadırvan, iç ve dışında iki hamam ile mâmur büyük bir saraydır. Geniş avlusunda cirit meydanı vardır.

Mahallelerin sayısı 414' dür. Kaleiçinde 14 mahalle vardır. 10 mahallesi Rum, geride kalanı yahudidir. Pehlivanlar tekkesi yakınında da topkapısı, içinde yine bir müslüman mahallesi vardır. Beş mahalle dahi Kıpti (çingene) kavmi olup, feryat ve figanlarından mahallelerinden geçilmez. Bunlardan başka, büyük varoştaki mahalleler hep müslüman mahalleleri olup başlıcalarının isimleri:

Hünkâr, Saray, Muradiye, Taşlık, Kıyık, Selimiye, Eskicami, Üç şerefeli Araşa (arasta olmalı) Mahkeme, Fil alanı, Kasım Paşa, Timurtaş Paşa, Katır hanı, Beylerbeyi ve Saraçhâne mahalleleridir.

EDİRNE'nin CADDELERİ:

Edirne'nin 6170 adet satrançvâri yüksek ve alçak umûmi yolu vardır. Bütün yollarında araba işler, geniş kaldırımlardır. Üçyüz adedi sultani çarşı yollarıdır. Allaha hamd olsun emniyetli (güvenceli) sultan tahtıdır ki, bu caddeler üzerinde asla kapı yoktur. Bu şehir içinde karanlık gecede üçbin adet bekçiler bekçilik ederler. Herbiri başdanbaşa silahı hazır olup, fenerleriyle ta sabaha kadar dolaşıp muhafaza ederler"

Çelebi, Alipaşa çarşısı, Bedesten, Saraçhane Kuyumcular çarşısı ve Selimiye Arastasını da ayrıntıları ile anlatıyor.

Bunlardan, Bedesteni anlatan bölümünü buraya alarak o dönemin niteliği hakkında küçük bir bilgi sunalım.

BEDESTEN

"Gayet mâmur olup kubbeli mâvi kurşun ile örtülüdür. Bütün Osmanlı ülkesinin kıymetli eşyası burada bulunur. Bedesten

---

* — Evliya Çelebi. A.E. C: 6 s: 8-15

** — Bu saray şimdiki vilayet konağının bulunduğu alanda imiş. Bu nedenledir ki oraya halen paşa kapısı denmektedir. İki hamamdan dışta olanı çalışır durumda olan Sokullu Hamamıdır. B.K.

içinde üçyüz dükkânçeli dolap (büyük, sabit kasa) vardır. Herbirinde nice hazineler saklanır. Bu iş yerine adam girse, altından, kıymetli kumaşları seyretmekden hayran olup öd ve anber kokusundan dimağı kokulanır. Burada nice yüz Mısır hazinesi olduğundan her gece altmış adet bekçileri, kandilleri yakarak tâ fecir zamanına dek bekcilik edip dört tarafta olan demir kapıları kaparlar."

Çarşı-pazar konusuna ek olarak da:

"Bunlardan başka kırkbir yerde sultâni (kontrollu ve düzenli) çarşı ve pazarlar olup herkes geçinmek için alış-veriş ederler" diyor ünlü gezginimiz, Edirnede "elliüç adet kervansaray ve misafirhane (konukevi, otel) bulunduğu"nu ve bunlardan ünlülerinin adlarını yazıyor.

Biz buraya, döneminin kent yapısını yansıtmaya örnek olarak Ayşekadın Kervansarayı bölümünü aktararak Evliya Çelebi paragrafını kapatacağız.

AYŞEKADIN KERVANSARAYI

"Ekmekcizâde Ahmet Paşa bir büyük han bina etmiştir ki Edirne şehrinde ve İstanbulda misli (benzeri) yoktur. Bu Eşe kadın hanı tam ikiyüz odalı olup avlusunun bir tarafında içli-dışlı harem hücreleri var. Ahırı bin adet at alır. Dışarısında göğe baş uzatmış bir güvercinliği varki yüz katar katır alır. Gûya kale gibi bir handır. Tamamlandıktan sonra Sultan Ahmet hana hîbe edilmiş kurşunlu handır. Bundan başka elli üç adet tüccar hanları, yetmiş adet bekâr hanları var."

(Edirne hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek isteyenler, gezginimizin "Evliya Çelebi Seyahatnamesi" adıyla basılmış olan eserinin 5 ve 6. cildine başvurmaları gerekir.)

XVIII.YÜZYILLARDA EDİRNE MAHALLELERİ DEMOGRAFİK VE (NÜFUS) DURUMU

Özer Ergenç

XVIII. Yüzyılda EDİRNE MAHALLELERİ*

Evliya Çelebi'nin 17. yüzyıldaki Edirne Mahallelerini anlatan genel görüşünden sonra 18. yüzyıl Edirne Mahalleleri hakkında çok değerli belgesel bir araştırma yapmış olan Sayın Özer ERGENÇ'in bu çalışmasını olduğu gibi aktarmanın yararlı olacağı kanısına vardık. Sayın ERGENÇ Edirne Mahallelerinin Fizik yapıları ve demografik özelliklerini ayrıntıları ile saptayıp bunları değerli görüşleri ile de açıklamış bulunmaktadır. Bu nedenle araştırmamızın 18. asır dönemi fazlasıyla doldurulmuş oluyor.

XVIII. YÜZYILIN BAŞLARINDA EDİRNE'NİN DEMOGRAFİK DURUMU HAKKINDA BAZI BİLGİLER

Bu araştırmada Osmanlı dönemi Türk kentlerinin en dikkate değer örneklerinden biri olan Edirne, demografik açıdan incelenmektedir. Böyle bir araştırmaya girişilmesinin nedeni, bu kentin 1361'de Osmanlıların eline geçtiği andan[1], XVI. yüzyılın sonlarına gelinceye değinki dönemi her yönüyle ele alındığı halde[2], daha sonraki gelişmesi hakkındaki bilgilerin çoğunlukla, Osmanlı tarihinin genel akışı içinde bölük pörçük açıklamalara bağlı kalmış olmasıdır. Bu konuda sağlanacak belgesel bilgilerin, tarihsel değişim içinde Edirne'nin gösterdiği gelişmeyi açıklayacağı doğaldır. Ancak, Topkapı Sarayı Arşivi'nde saklanan *Edirne Şer'iye Sicilleri'*nin tamamının kassâm defteri olması, *sicil-i mahfûz* denilen ve her türlü dava zabıtlarının ve kayıtlarının tutulduğu defterlerin müzeye intikal etmemiş bulunması [3], bu alanda önemli bir eksiklik yaratmaktadır. Bundan dolayı, bu bildirinin hazırlanmasında, Başbakanlık Arşivi'nden elde edilen bazı belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarının açıklanmasının yararlı olacağı düşüncesi önemli etki payına sahiptir.

Elimizdeki belgeler, iki bölümden oluşan bir *nüfus kayıt defterine* ilişkindir ve M. 1703 (H. 1115) tarihlidir[4]. Padişâh tarafından Edirne mahallerinde oturanların yoklanması emredilmiş ve bunun üzerine, Edirne mahkemesinden Mevlânâ Seyyid Mustafa Efendi, Dergâh-ı Âli Yeniçerileri Başçavuşu Hacı Mustafa Ağa ve Sadrazam ağalarından Ahmed Ağa, kentin Tuna kavisi içinde kalan bölümündeki mahllelerde oturanları ad ad saptayarak deftere geçirmişler ve bu işlemi 24 Mayıs 1703 (8 Muharrem 1115)

* Özer ERGENÇ: IX. Türk Tarih Kongresi 1991 III. cilt, Sayfa: 1415-1424

1 İnalcık, Halil, Edirne'nin Fethi, Edirne Armağanı, Ankara 1965.

2 Bu konuda oldukça ayrıntılı bir Edirne Bibliyografyası yapılabilir. Ancak burada hemen şu eserler anılmalıdır: Peremeci, Osman Nuri, Edirne Tarihi, İstanbul 1939; Gökbilgin, Tayyib, Edirne ve Paşa Livâsı, İstanbul 1952.

3 Bilindiği gibi, kassâm veya tereke defterleri, ölen kişilerin bıraktıkları taşınır ve taşınmaz mallarını vârisleri arasında bölüştürmek isteğiyle kadı önüne gidildiğinde derlenen kayıtlardır. Ölen kişinin mal varlığını göstermesi bakımından önemlidirler. Zira bu kayıtlara dayanarak, tutuldukları döneme ilişkin çeşitli değerlendirmeler yapılabilir. Ancak, Şer'i mahkeme kayıtlarının gündelik hayata ilişik olanları mahkemede kadı huzuruna getirilen davalar sırasında düzenlenen zabıtlardır. Çünkü, bunlar her çeşit konuyu ilgilendirmesi bakımından bir zaman kesitinin canlı hayatına ışık tutmaktadırlar.

4 Başbakanlık Arşivi, Kepeci Tasnifi, No: 731.

tarihinde tamamlamışlardır[5]. Kentin Yıldırım semti diye bilinen, nehrin öte yakasındaki bölümünü de adıgeçen Mevlânâ Mustafa Efendi ile birlikte Mirâhûr-ı Evvel Ahmed Ağa ve Sadrazam ağalarından Abdurrahman Ağa yoklamışlar ve derledikleri bilgileri 11 Haziran 1703 (25 Muharrem 1115)'te Pâdişâha sunmuşlardır[6]. Elimizdeki defter, bu iki işlemin bir araya getirilmiş kâyıtları biçimindedir.

Tarihine dikkat edildiğinde, belgelerimiz daha da önem kazanmaktadırlar. Bilindiği gibi, 1695-1703 tarihleri arasında Osmanlı tahtında II. Mustafa vardır. II. Mustafa Edirne'de tahta geçmiş ve saltanat süresinin hemen tamamını bu kentte geçirmiştir. Tahttan indirilişine neden olan olay da Edirne'de geçer. Pâdişâhı etkisi ve devlet adamlarını da baskısı altında tutan Şeyhülislâm Feyzullah Efendi'nin önemli görevleri yakınlarına dağıtması, Padişâhın da Edirne'de zamanını geçirerek İstanbul'a dönmek istememesi sürekli yakınmalara neden olmuştur. Rami Mehmed Paşa'nın sadrazamlığı sırasında 19 Temmuz 1703 (5 Rebî'ül-evvel 1115)'te İstanbul'da kapıkulu ocaklarından cebeciler, verilmeyen paralarını isteme bahanesiyle isyan etmişler ve olaylar kısa zamanda gelişerek Edirne'ye sıçramış ve 23 Ağustos 1703 (10 Rebî'ül-âhir 1115)'te II. Mustafa tahttan indirilmiştir[7]. Görülüyor ki elinizdeki defter, bu olaydan yaklaşık 2-3 ay önce derlenmiştir. Edirne, daha sonraları, XVII. yüzyılda kendisine gösterilen özenden yoksun kalacaktır. Bu bakımdan defterdeki bilgiler, Edirne'nin önemli bir dönemine ışık tutacak niteliktedir.

Belgelerimizi tanıtıcı bu açıklamalardan sonra, onların ışığında, Edirne'nin XVIII. yüzyılın başlarındaki demografik durumunu incelemeye geçelim:

Defterde 65 mahalle kaydedilmiştir[8]. Bunlardan 47'si Tunca kavisi içindedir. Tunca'nın Meriç nehrine kavuşmadan önce meydana getirdiği yarım daire biçimindeki kavis, kentin bu bölümünü kuzeyden, batıdan ve güney-batıdan çevirmektedir. Mahalleler, kavisin batı ucundaki kale-içi semti ile, buradan doğuya doğru yayılan alanlar yer almaktadır. Diğer 18 mahalle ise, nehrin öte yakasında, Yıldırım Bâyezîd ile II. Bâyezîd'in yaptırdıkları külliyelerin ana merkezleri oluşturduğu bölümdedir. Mahallelerin hemen hepsi, taşıdıkları adların da gösterdiği gibi, fetih yıllarından itibaren Edirne'nin imâr ve iskânına yaptırdıkları eserlerle katılan sultanların, sultan hanımlarının ve diğer saray mensuplarının, paşa ve beylerin; şeyh, baba ve derviş gibi tarikat mensuplarının vakıf eserlerinin çevresinde oluşmuşlardır[9]. Tahrir defterlerinde,

5 Kentin Tunca kavisi içindeki mahallelerin kaydedildiği defterin başındaki açıklama şöyledir: *"Mahmiyye-i Edirne'de vâki mahallât akâlileri tefiş ve birbirine kefile virile deyü fermân-ı âlî sâdır olmağın imtisâlen li'l-emr-i âli savb-ı şer'den Mevlânâ Es-Seyyid Mustafa Efendi ve Dergâh-ı âli yeniçerileri Baş-çavuşu olan el-Hâc Mustafa Ağa ve Derletlû Sadr-a'zam Hazretleri ağalarından Fahrü'l-akrân Ahmed Ağa ma'rifeti ile teftiş ve tefahhus olunub birbirine kefil ve cümleye imâmları kefil olub esâmileridir ki ber vech-i âti zikrolunur. Hurrire fi's-sâmin min Muharremi'l-harâm li-seneti hamse ve aşer ve mie ve elf"*.

6 Kentin diğer bölümüne ilişkin kayıtların yer aldığı defter kısmındaki açıklama da şu şekildedir: *"Mahrûse-i Edirne'de mahallât ve dekâkinde gerek mukim ve gerek misâfir olanlar gereği gibi teftiş ve tefahhus olunması bâbında suyun öte cânibinde Sultan Bâyezid semtinde olan mahallât Mir-i âhâr-ı Evvel Ağa marifeti ile teftiş oluna deyü vârid olan fermân-ı âli mûcebince sarb-ı şer'den Mevlânâ Mustafa Efendi ibnü'l-hâc İbrahim ta'yin ve irsâl olunub ol dahi husûs-i mezkûra mübâşir ta'yin buyurulan Sadr-ı âlî ağalarından Abdurrahman Ağa ile ve Agari mûmâileyh ma'rifeti ile teftiş olundukta kendi hâlinde olub ahâli-i mahalle ve imâmları birbirine kefil oldukları defterdir ki ber vech-i âti zikrolunur. Hurrire fi 25 min Muharremi'l-harâm li-seneti hamse ve aşer ve mie ve elf"*.

7 Orhonlu, Cengiz, II. Mustafa madd. *İslâm Ansiklopedisi:* Gökbilgin, Tayyib, Edirne madd., *İslâm Ansiklopedisi:* Gökbilgin, Tayyib, Edirne madd. *İslâm Ansiklopedisi* Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Osmanlı Tarihi* IV/1, Ankara 1978 (2. baskı), s. 24-38.

8 Defterden derlenen tüm bilgiler, bildiriye eklenen tablo üzerinde gösterilmiştir. Yeri geldikçe, nüfus defterine değil bu tabloya atıfta bulunulacaktır.

9 Gökbilgin, Tayyib, *Edirne ve Paşa Livâsı*, s. 20'de bu süreci açıklayan şu ifadeleri, Hoca Sa'deddin'in *Tâcü't-tevârih*'inden nakletmektedir: "*.... a'yân-ı devlet ve a'vân-ı Hazret için etrâf ve cevânibinde menâzil-i âliye ve mesâkin-i tayyibe-i sâmiye binâ olunub zamân-ı yesîrde ol belde-i dilpezirde cem'i kesir tavattun edüb ebniye-i âliye bünyân ve amâir-i râsihü'l-erkân ihdâs olunub etrâf-ı bilâddan ol enın âbâda irtihâl eden ricâl menâzil-i ferâğ ve nice bostan ve bağ tertib itmekle ol şehr-i muazzam suvad-ı a'zam olmuşdur...*".

1528'de Edirne'de 144 Müslüman, 19 gayri Müslim mahallesi, 8 Yahudi cemaati kaydedilmiştir. 1609 (H. 1018)'da bu sayı 147'dir[10]. 1708 sayımında, daha önce tahrir defterlerine ayrı ayrı geçirilmiş birçok mahalle birleştirilmiş bir biçimde yazılmıştır ve bu nedenle mahalle sayısı 65'tir. Buna bakarak, 1703'te kentin içinde 65 mahallenin saptanmış olması, bir gerilemenin belirtisi olarak alınmamalıdır. Harita üzerinde yaptığımız inceleme ve yerleştirmeler, 1703'teki mahallelerin yer aldığı alanın, XVI. yüzyıldakı yerleşme dokusunu bütünü ile içine aldığını göstermiştir. Ayrıca, aşağıda da açıklanacağı üzere, XVI. yüzyılda 144 mahallede yaşayan toplam nüfus ile 1703'teki nüfus arasındaki kıyaslama da bir gerileme olasılığına akla getirmemektedir. Nitekim, XIX. yüzyılda Ahmed Bâdi Efendi, bu kentte 162 mahallenin bulunduğunu söyleyecektir. Bu durum Osmanlı'daki *mahalle* kavramı ile ilgilidir[11]. Tahrir defterlerindeki mahalle kayıtları daha çok vergi yükümlüsü grupları gösterir niteliktedir. Meselâ, Gökbilgin'in defterlerden çıkardığı kayıtlarla, mahalle adı altında, kentin çeşitli kesimlerde oturan *Yahudiler*, odalar saptanmıştır [12]. Birbiri ile iç içe yerleşim alanları, birkaç mahalle olarak yazılmıştır. Öyle ki, diğer araştırmalarımızdan biliyoruz, kimi zaman binaların yarısı bir mahallede, diğer yarısı ise bir başka mahallede gösterilmiştir[13].

Belgelerimizin üzerinde yaptığım ayrıntılı hesaplamalar sonucu, 1703'te Edirne'de 65 mahallede, 3797 ***hânede***, ki bunların önemli bir bölümü aynı yapı altında bulunmaktadır, 5329 aile reisinin yaşadığı anlaşılmaktadır (Bkz. Tablo). Bunların 164'ü, yani % 3.1'lik bir bölümü, kadındır. Kadınlar, kocaları ölmüş ve yalnız kalmış hâne sahipleridir. Aile reisi ve kadınlar dışında kentin bekâr vergi yükümlülerinin sayılarını tam olarak saptamak mümkün olamamıştır. Çünkü defterde, tabloda da gösterildiği gibi, kimi mahallelerdeki bekâr odaları ve oralarda oturanların sayıları belirtildiği halde, birçoğunun ise sayıları verilmeyip, sâkinlerine odabaşılarının ya da mülk sahibinin kefil olduğu yazılmakla yetinilmiştir. Bunun yanında, Edirne saraylarındaki görevli sayısı; Vâlide Sultan, sadrazam ve diğer devlet büyüklerinin hizmetlileri, medreselerdeki suhteler, yeniçeri garnizonunun erâtı defterde yer almamış, ancak kentlilerle bütünleşmiş mahallelelerde yaşayanlar, bir kent yerleşiği olarak kaydedilmiştir. O nedenle, kentin toplam nüfusu üzerindeki tahmini hesaplamalar, kentin asgarî nüfusunu gösterilecektir. Buna göre, 5329 - 164 = 5165 aile reisi, eğer bir aileyi 5 bireyden oluşmuş kabul edersek, 25989; 7 bireyden oluşmuş kabul edersek, 36319 kişilik bir toplam nüfusun göstergesi olacaktır[14]. Buna bakarak, Edirne'nin 1703'te *en az* 30 ilâ 40 bin kişi arasında bir nüfus yoğunluğuna sahip bulunduğunu, yukarıda sözünü ettiğim nüfus gruplarının varlığı da düşünülürse, toplam nüfus sayısının oldukça kabaracağını söyleyebiliriz. Bu nüfusu, XVI. yüzyıldakiyle karşılaştırırsak, şu durumu gözleyebiliyoruz:

Ömer Lütfi Barkan, Edirne'de 1520-1535 tarihleri arasında 4061 hânenin varlığını saptayarak, bunun 22335 toplam nüfusu gösterdiğini hesaplamıştır. 1571-1580 yılları arasındaki nüfus tahmini ise 30140'tır [15]. Bu rakamlar bize, Edirne'nin yüzyıl sonra da aynı büyüklüğü koruduğunu, ancak XVI. yüzyılın ikinci yarısındaki büyük nüfus patlamasının, onu izleyen yüzyılda Akdeniz havzası için söz konusu olmadığını gösterir. Bunu destekleyen ikinci hu-

10 Gökbilgin,Tayyib, Edirne, *İA*, s. 120-121, aynı yazar, *Edirne ve Paşa Liivâsı*, s. 36.11
Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. Ergenç Özer, Osmanlı Şehrindeki Mahallenin İşlev ve Nitelikleri Üzerine, *Osmanlı Araştırmaları* IV (1984), s. 69 v.d.

12 Gökbilgin, Tayyib, a.g.e., s. 37-64.

13 Ergenç Özer, a.g.m., s. 73'te *mahalle*'nin vergilendirme açısından durumunu anlatan örnekler verilmektedir.

14 Göğünç, Nejat, hâne deyimi hakkında yaptığı araştırmasında nüfus tahmin hesaplamalarında hangi katsayının daha gerçekçi olabileceğini hesaplamış, çeşitli kayıtlarda 5 ile 7 arasında değerler kendisini göstermiştir.

15 Barkan, Ömer Lütfi, Research on the Ottoman Fiscal Surveys, *Studies in tehe Economic History of the Middle East*, ed. M.A. Cook, London 1970, s. 168, 170.

sus da, kentin fizik yapısının bu tarihe gelinceye değin pek değişmemiş olmasıdır. Zira bizim belgelerimizde adları geçen 65 mahallenin hepsine, daha önceki dönemlerin kayıtlarında rastlıyoruz. Orada bulunmayan ve bize XVII. yüzyılda teşekkül etmiş olduğunu düşündürtecek bir mahalle yoktur.

Bu açıklamalardan sonra, toplam nüfusun çeşitli açılardan incelenmesine geçelim:

Daha önce de belirtildiği gibi, Edirne'nin 65 mahallesinden 47'si Tunca kavisi içinde, 18'i de nehrin ötesinde *Yeni İmaret* ve *Yıldırım* diye bilinen yerleşim alanları merkez olmak üzere bu iki kesimin arasında yer almaktadır. Buna göre, yapıların 2552'sı, yani % 67.2'lik bölümü Tunca kavisi içinde, 1245'i, yani % 32.8'lik bölümü nehrin ötesinde bulunmaktadır. Buralarda yaşayanların oranı daha değişik bir görünümdedir. 5329 aile reisinden 2915'i, yani % 54.7'si Tunca kavisi içinde, 2414'ü yani % 45.3'ü ise nehrin ötesinde oturmaktadır. Bu rakamlar bize şunu gösterir: Binaların % 32.8'i nehrin ötesinde olduğu halde, nüfusun % 45.3'ü bu kesimde yaşadığına göre, kentin bu bölümü daha yoğun ve muhtemelen iki ve daha çok katlı evlerde, belki de yakın akrabaların yanı binaların katlarında oturduğunu düşündürtmektedir. Nitekim, şehrin daha canlı iş merkezleri, çarşıları da buradadır. Çünkü defterde, bu kesimin mahallelerindeki dükkânlar ayrıca gösterildiği halde, diğer kesimde hânelerle birlikte kaydedilmiştir. *Sultan Bâyeziîd, Şehâbeddin Paşa, Emirşah, Malkoç, Hadım Firuz* gibi mahalleler, çeşitli esnaf gruplarının çalıştığı dükkânlardan oluşan büyük çarşılara sahiptir (Bkz. Tablo). Ayrıca çok sayıda bekâr odaları vardır. kentin Tunca kavisi içindeki bölümü, binaların % 67.2'sine sahiptir ve kent bu kesimde Kal'a'dan doğuya doğru hafif bir eğimle uzanan alanda, daha çok ve muhtemelen tek ve iki katlı elveriyle yayılmaktadır. Bu kesimin yoğunluğu Kal'a ve onu çeviren alandadır. Mahallelerin çoğu ve içlerindeki en kalabalıkları bu yörede bulunmaktadır. İş çevresi ve esnaf çarşıları da buradadır. Bu kesimin ikinci merkezi, bugün *Ayşekadın* semti diye bilinen ve İstanbul yoluna doğru uzanan bölümdür.

Kent nüfusunun dinamiği ve *yatay mobilitesi* açısından önemli bir konu, kentteki kiracıların durumudur. 65 mahalleden 46'sından kiracı vardır ve bunların toplam nüfus içindeki oranı 596 ile % 11.2'dir. Aslında, Osmanlı kentinde yer değiştirme, merkezi hükümetin birtakım kayıtlar altına aldığı bir husustur. Bir kişinin, kent ve mahalle değiştirirken uymak zorunda olduğu yükümlülükleri vardır. *Osmanlı kanununa* göre, bir mahallede yaşayanlar, birbirlerine müteselsilen kefil olmak zorundadırlar ve bir anlamda birbirlerinin davranışlarından sorumludurlar. Bunun için de, komşularını seçim hakkına ve mahalleden uzaklaştırılmalarını isteme yetkisine sahiptirler[16]. Bu kefaleti sağlayan biri, herhangi bir mahalleye geçebilir, o zaman da hem eski mahallesindeki hanesinin hem de yeni mahallesinin avârız ve diğer vergilerini ödemekle yükümlüdür [17]. Bu hususlar, Osmanlı kentlerinde önemli ölçüde mobiliteyi etkilemişlerdir. Ancak Bursa gibi yoğun iş ve ticaret merkezlerinde buna rağmen kiracılık durumu oldukça yüksek bir orana ulaşmaktadır. Bu kentte XVII. yüzyılda kiracıların toplam nüfus içindeki oranı % 26 dolayındadır[18]. Bu nedenlerle, Edirne'deki % 11.2'lik bir kiracılık durumu şöyle açıklanabilir: Edirne Pâdişâhların ikametgâhı veya çok sık uğradıkları bir kenttir. Nitekim, 1703'e gelinceye değin II. Mustafa, saltanat süresinin hemen hemen tamanını Edirne'de geçirmiştir. Bu nedenle, aşağıda da açıklanacağı gibi, Edirne mahallelerinde çok sayıda Saray görevlisi ve merkezî yönetim hizmetlisi oturmaktadır. Bunun yanın-

16 *... ve bir kimesneyi hirsuz veya kahbedür deyü mahallesi veya karyesi halkı şikayet idüb bize gerekmez deyü reddetseler, töhmeti dahî vâki'olub beyne'n-nâs ma'rûf olsa, mahallesinden reddedip süreler...*" (Bkz. Ergenç, Özer, a.g.m. s. 75)

17 Ergenç, Özer, a.g.m. s. 76.

18 Ergenç Özer, XVI. Yüzyılın Sonlarında Bursa, s. 114 (Basılmamış Doçentlik Tezi).

da, şehrin niteliği dolayısıyla muvazzafların yanında *ma'zûl* ve *mütekaid* pek çok da ilmiyye mensubu, hayatlarının bir bölümünü Edirne'de geçirmek durumundadırlar. Bunların bir kısmının kentte mülk edinmiş ve yerleşmiş olmasına karşılık, bir bölümü de kiracı bulunmalıdır. Edirne'deki kiracılık oldusunun temel nedeni budur. Bunlar yanında esnaftan kişilerden de kiracılara rastlanmaktadır.

Edirne'deki toplam nüfusun % 12.2'si *zimmî*, % 87.8'i Müslüman'dır. Zimmîler 26 mahallede Müslümanlarla birlikte oturmaktadırlar. Fakat yoğun olarak bulundukları mahalleler, Hisar'ın güney ucu ile nehrin ötesindekilerdir (Bkz. Tablo). Bunların sayısı 9'dur. Zimmîlerin oran olarak kentteki dağılımı şöyledir: % 72.7'si Hisar'ın güney ucu ile Yıldırım semtinde, % 27.3'ü ise Tunca kavisi içinde bulunmaktadır. Yoğun olarak oturdukları 9 mahalle dışında geri kalanlar, diğer mahallelere dağılmış durumdadır ve Müslümanlarla ev sahibi-kiracı ya da iş ilişkisi içindedir. Edirne'de Rum, Ermeni ve Yahudi cemaatlerinin yanında 81 aile de *kıptî* bulunmaktadır.

Nüfus defterinin bir diğer özelliği, bize kent yerleşiklerinin sosyal durumlarını belirleyebilme olanağı vermesidir. Bilindiği gibi, *sosyal tabaka*, nesnel ölçütlere göre benzer özellikleri gösteren kişilerin tümü diye tanımlanır. Bu ölçütler, kuvvet ve otorite, servet, dinî-ahlâkî inanç ve davranışların verdiği moral nitelikler, eğitim yoluyla veya uğraşı ile geliştirilen kimi yetenekler, dil, giyim-kuşam ve yaşayış biçimi v.b. diye sıralanabilir. Birbirine yakın nitelikleri taşıyan insanlardan oluşan sosyal gruplar da, sahip oldukları değerlerin, parçası bulundukları toplumdaki geçerliliğine göre yukarıdan aşağıya doğru sıralanırlar. Bu açıdan Osmanlı toplumuna baktığımızda şu tablo ile karşılaşıyoruz: Osmanlılarda toplumun bütün kesimleri ve bütün zenginlik kaynakları, hükümdarın kuvvetini korumak ve devam ettirmekle yükümlü sayılmış, toplumda başlıca iki sınıf oluşmuştur. Birincisi askerî diye tanımlanan, her kademedeki yönetici ve askerler ile ilmiyye sınıfı mensupları, genel olarak *berat ehli* denilen kişilerden oluşan sınıftı. İkincisi ise, bunların dışında kalan ve üretim yapan tüm vergi yükümlüleri idi. Bu ayrım doğal olarak sosyal yapıya da yansımış, *devlet* ve *din* sosyal statü belirleyen iki temel kaynak olmuştur. Ancak bu iki kaynağın yanında, bir üçüncüsü *servet* gelmektedir. Bu üçüne dayanmanın dışında, geleneksel üretim organizasyonu içinde deneyim ve bilgi birikimi ile toplumun üst tabakalarında yer almak olasıdır; ve bunlar için, Osmanlı toplumunda kullanılan, taşınan bazı *unvanlar* bize gösterge niteliği ile yardımcı olmaktadır. Örneğin, *efendi, halife* gibi unvanlar, ilmiyye mensuplarının ve *kalem ehli*nin göstergesidir. *Derviş, baba, dede* gibileri, *tarîkat* mensuplarını belirler. Bunun yanında *ağa, bey* askerî sınıfın, yani *ehl-i örf*ün kullandığı unvanlardır. *Beşe* genellikle yeniçerilerin genel unvanı olmuştur. *Seyyîd* peygamber soyundan gelenlerin unvanıdır. Bir de Osmanlı toplumunda çokça kullanılan ve bunun için de neyi açıkladığı, ne anlama geldiği üzerinde çeşitli araştırıcılarca durulan *çelebi* unvanı vardır. "Soyluluk ve değerlilik" gösteren bu unvanının kökeni ve anlamı üzerindeki çalışmaların belirtilmesi ve ileri sürülen farklı görüşlerin eleştirisi, bu bildirinin sınırları dışındadır. Ancak, benim *Kadı sicilleri*'nde rastladığım binlerce örnek, çelebi kelimesinin, ilmiyye mensuplarının, büyük tüccarın ve geleneksel üretim organizasyonu içinde bilgi ve deneyim sahibi olmuş kişilerin oğulları olan babalarının sosyal statü ve kültürel değerlerini ve servetlerini sürdüren kimselere unvan olduğuna tanıklık etmektedir[19]. Bu bildiriye temel kaynak olan nüfus kayıt defterinde, yukarıda sözü edilen unvanları taşıyan kişileri, tek tek inceleyerek şu sonuçları elde ettim:

Edirne'de 65 mahallede, *efendi* unvanı-

19 Ergenç, Özer, Osmanlı Klâsik Dönemindeki Eşraf ve Ayân Üzerine Bazı Bilgiler, *Osmanlı Araştırmaları* III (1982), s. 105 v.d.

nı taşıyan 258 aile reisi bulunmaktadır. Bunların toplam nüfusa oranı % 4.8'dir. Şeyh, derviş, dede, baba unvanlarını taşıyanların sayısı 109'dur ve % 2'lik bir oranla toplam nüfus içinde yer almaktadırlar. Ağa, bey ve beşe unvanlarını taşıyan ve ehl-i örften olanların durumu ise şöyledir: 357 ağa, 267 bey, 365 beşe ve 19 çavuş unvanlı vardır. Bunların ağa ve bey olanların büyük bir kısmı, saray mensubu ve görevlisi olarak belirgin biçimde kaydedilmiştir. Yeniçerilerin çoğu ise, esnaf arasına karışmış, kentlileşmiş kimselerdir. Ehl-i örfün toplam nüfus içindeki oranı % 19'dur. Bunların yanında, 92 seyyid vardır ve oranları % 1.7'dir. Çelebi unvanını taşıyanlara gelince, 5329 aile reisi arasında ağa, bey, beşe unvanlılar dışında 676 kişinin çelebi unvanını taşıdığı görülmektedir. Bu rakam, kentlilerin % 12.7'sinin bu unvanla anıldığına kanıttır.

Bu rakamları bir bütün hâlinde düşünürsek, kentin toplam nüfusunun % 38.5'i askerî sınıf mensupları ile reâyâdan olup da sosyal statüsü yüksek sayılabilecek kişilerden oluşmaktadır. Bu grup içinde 355 kişiyle, yani toplam nüfusa göre % 6.7'lik bir oranla *hacı* vardır. Tabiî defterde yalnız erkek nüfus kaydedildiği için, hacca gitmişlerin oranı, kadınlar da düşünüldüğünde, daha da artacaktır.

Bunlara karşılık, 12 mahallede 55 aile reisi, mahalleli kendilerine kefil olmadığından dolayı veya defterlerdeki deyişle "sû-i hâlleri" görüldüğü için, Bostancı-başı tarafından mahallelerden tardedilmek isteğiyle kaydedilmişlerdir. Bunların toplam nüfus içindeki oranı ise % 1'dir. En üst ve en altta bulunanların ortasındaki % 60.5'lik bölüm ise, kentin statü bakımından orta tabakasını oluşturmaktadır ve bunların büyük bölümü çeşitli meslekler icra eden esnaftan kişilerdir.

Defterlerde kaydedilmiş 169 çeşit meslek saptanmıştır. Geleneksel üretim organizasyonunun içinde yer alan hirfet mensupları, bağlı bulundukları kurallara göre mesleklerini icra etmektedirler. Bu mesleklerin incelenmesi, Edirne'deki sanayi ve ticaret hayatının yerel çerçevede kaldığını ve ancak kent ile yakın çevresine dayalı üretim yapıldığını gösteriyor. Edirne'de bölgelerarası ya da uluslararası bir ticaretin konusu olacak yoğun üretime dayalı bir sanayi dalı gözlenememektedir. Örneğin, bu 169 meslekten 38'i yiyecek maddelerinin yapım, satım ve dağıtımına ilişkindir. Diğerleri de giyim-kuşam, ulaşım, hayvan koşumu ile diğer gerekli araç ve gereçlerin yapımı ile ilgilidir. Bunun yanında 169 meslek grubu içinde günlük hayat ile ilgili hizmet üretenler bulunmaktadır. Bu açıdan elimizdeki belgeler, XVIII. yüzyılın Osmanlı sanayi ve ticaretini bir ölçüde açıklayıcı niteliktedir.

Burada anılması gerekli bir başka nokta da, hirfet mensupları arasında çok sayıda yeniçerinin ve kapıkulunun yer almış olmasıdır. Hemen her çeşit meslek grubu arasında, örneğin dellâklıktan attarlığa, hancılıktan hoşafçılığa kadar dükkân sahibi yeniçerinin varlığı, defterlerde ortaya çıkmaktadır. Örneğin, *Sultan Bâyezîd* mahallesindeki 96 dükkân sahibinden 24'ü, *Emirşah* mahallesindeki 57 dükkân sahibinden 16'sı yeniçeridir ve tüm kentte 117 dükkân sahibi yeniçeri vardır. Bunlar, oğulları, damatları, kayınpederleri ile defterlere kaydedilmişlerdir.

Bütün bunları belirttikten sonra, bu verilerin ışığında Edirne kentinin XVIII. yüzyılın başlarındaki demografik ve sosyal özellikleri şöyle özetlenebilir:

a) Kent, sanayi öncesi dönemin dikkate değer büyüklüğüne ulaşmıştır. Bunda, Rumeli yakasında, genel yol ağı içindeki özel konumu ile birlikte, Osmanlı dönemindeki özel niteliğinin büyük payı vardır. Zira,

Edirne başlangıçtan itibaren Osmanlı Pâdişâhının ikametgâhı olmuştur.

b) Edirne'nin Türk kenti özelliklerine kavuşması, klasik Osmanlı sisteminin, yani imarethâne ve diğer yapılarla şenlendirme yönteminin sonucudur.

c) Kent nüfusunun çeşitli açılardan bileşimi, döneminin genel özelliklerine uygundur e Osmanlı dünya görüşüne ve toplumsal düzeninin hukuk dayanağına uygun bir örgütlenme kendisini göstermektedir.

	MAHALLELER	HANE	AİLE REİSİ	KİRACI	KADIN	ZİMMÎ	DÜKKÂN	ODA	UNVANLI ŞEHİRLİLER: EFENDİ	ÇELEBİ	HACI	AĞA	BEY	BEŞE	ÇAVUŞ	DEDE	ŞEYH	MOLLA	DERVİŞ	SEYYİD	KEFİLSİZLER	ESNAF	ESNAF ASKERİLERİ
1	SEVİNDİK FAKİH	50	50	1	6	—	—	—	8	5	5	7	—	2		3	1	4	1	1		8	—
2	KÖSEC BALABAN	35	38	4	1				6	5	4	8	—	—		—	1	—	1	—		12	2
3	HÂFIZ AHMED		29	29	—	1			3	9	4	2	—	1	—	—	—	—	—	—		6	—
4	HACI İSLÂM	101	116	15	3				10	25	5	10	7	4		2	—	—	—	—		31	—
5	ŞEYHÎ ÇELEBİ	137	137	—	15				6	20	4	2	17	10		3	—	—	—	2		27	—
6	YANCIKÇI ŞAHİN	81	90	9	2				1	10	4	8	6	3		—	—	—	—	1		31	—
7	TURGUD BEZİRGÂN	68	68	—	3			23	11	14	8	10	1	2		—	—	—	—	3		15	—
8	BEVYÂB SİNÂN	35	35	—	2				1	7	7	2	1	3						2		11	—
9	FATMA HATUN DER KURB-İ TAHTE'L-KAL'A	22	24	2	3	1		9	2	4	2	2	—	1		—	—	—	1	—		10	—
10	ŞEYHÎ ÇELEBİ	73	75	2	9				1	11	6	4	4	8		1	—	—	—	3		26	2
11	FINDIK FAKİH	57	66	10	6			37	5	14	6	8	4	2		—	—	3	—	—		22	2
12	HASAN PAŞA	45	52	7	5			X	8	6	9	6	1	3		2	1			1	6	11	—
13	HACI HALLÂC	55	61	7	2				3	14	7	6	6	5		1	1			4		21	1
14	KÜRD HOCA	60	61	2	7				5	14	8	4	4	7		—	—			1	4	10	—
15	ALEMDÂRÂN	34	34	—	—				3	6	6	1	—	2		1	—			2		7	—
16	ZENİ FİRUZ	63	63	—	—				3	22	8	5	3	1		1	—			—	5	8	—
17	ZEN-İ SARICA PAŞA	68	68	—	—				6	17	3	7	2	2		2	—			2	4	9	1
18	EVLİYA KASIM PAŞA	69	72	4	3			X	4	16	12	4	3	2		1	—			3		13	—
19	KAZZÂZ SALİH	57	57	—	4				5	24	7	3	—	1		—	—			6		13	—
20	HACI MERCİMEK	90	90	—	—				1	49	9	2	3	5		1	—			1	3	12	—
21	KUNDUK OSMAN	102	102	1	—				2	11	6	2	4	4		2	—	—	—	1		42	—
22	HOCA BÂLİ	21	21	—	—				3	6	2	1	1	2		—	—	1		—		2	—
23	KIZIL MİNÂRE	38	46	—	—			15	3	2	6	9	2	2		—	—			—		9	—
24	SIKÇA MURAD	18	26	—	3	16		16	3	2	5	7	1	3		—	—			2		5	2
25	BEYLERBEYİ	31	39	7	1				4	6	3	5	—	—		4	1			—		6	—
26	BEYCE	31	35	5	1	5		X	3	4	4	6	1	1		—				1		5	—
27	DEVLETŞAH	49	66	10	8	4			3	3	3	3	2	2		1				1		15	—
28	KİREMİTÇİ HACI HALİL	61	92	19	2	3		X	8	11	5	6	1	4		—				2		23	—
29	ÇAKIR AĞA	45	53	7	4				4	10	4	3	1	4		—				3		12	1
30	ARPACI HACI HAMZA	114	160	32	17	63[30]			1	3	2	8	5	7		1				1		15	4
31	HACI İVAZ	70	79	8	1	3			9	8	5	11	2	8		—	1		1	2		22	2
32	MOLLA FAHREDDİN	57	73	14	2	18[3]			1	5	9	10	1	5		—			1	—		8	1
33	GAZİ HOCA	87	105	18	4				7	12	12	10	1	12		—			1	1		25	3
34	ÇAVUŞ BEY	20	32	7	—			X	6	5	6	3	1	5		—				1		12	2
35	ŞAH MELEK	18	20	—	—				2	4	—	1	1	—		—				—		—	—

	MAHALLELER	HANE	AİLE REİSİ	KİRACI	KADIN	ZİMMÎ	DÜKKÂN	ODA	UNVANLI ŞEHİRLİLER: EFENDİ	ÇELEBİ	HACI	AĞA	BEY	BEŞE	ÇAVUŞ	DEDE	ŞEYH	MOLLA	DERVİŞ	SEYYİD	KEFİLSİZLER	ESNAF	ESNAF ASKERİLERİ
36	ZİNCİRLİ KUYU	91	118	30	4	55		X	2	13	7	1	2	5		—				—		28	1
37	SİTTÎ HATUN	50	52	2	1	26		X	1	8	6	8	2	1		2				1		29	—
38	DEMİRBIĞA	88	125	16	7	44			4	16	3	4	—	4		1	1			2		62	1
39	MEDRESE-İ ŞAH MELEK	56	67	11	1	4			3	3	5	5	5	7		1	1	1		—		29	3
40	SAÇLI ALİ	24	39	11	—				4	5	3	2	—	4		—	—	1		—		12	2
41	İBNÜ'L-ARAB	47	56	7	5			X	1	4	6	4	2	14		2	—			1		5	—
42	KURB-İ ŞAH MELEK	21	27	8	—				2	5	2	3	5	3		—	—			—		8	2
43	ATTAR HACI HALİL	30	33	1	1				4	16	3	1	—	—		4	—			—		5	—
44	MİHAL BEY	75	76	—	—				10	9	3	4	6	18		2	—	1		2		24	7
45	BEZİRCİ HATUN	24	30	6	1				3	9	1	3	1	2		—	—			2		10	2
46	ŞEYH SÜCA'EDDİN	27	27	—	—				5	15	4	1	—	—		—	—			—		1	—
47	DEBBĞÂĞ HACI HALİL	28	30	1	1				6	2	2	1	—	—		—	—			1		9	—
48	SULTAN BÂYEZİD-İ VELÎ	77	283	17	2	9	96	—	8	51	14	31	23	40		2				3		125	24
49	BÜLBÜL HATUN	53	53	—	3	27			—	—	4	1	2	—		—				1		5	—
50	YILDIRIM BÂYEZÎD	63	146	55	—	32		14	5	7	4	7	3	2		1		5	—	3		58	3
51	HACI SARRAF	59	197	5		99			2	5	3	—	6	4		2		1	—	1		82	2
52	MA'RUF HOCA	102	182	35	2	29			1	1	8	1	7	9	3	2				4		30	—
53	ŞEHABEDDİN PAŞA	31	32			—	84		4	6	2	—	1	5	1	—				2		80	7
54	NÂİB ÇELEBİ	38	75			42			1	6	—	1	—	—	—	—		1		2		—	—
55	HAS MURAD	131	180	25		5			—	5	7	5	8	19	2	3	1			—		51	2
56	EMİR ŞAH	163	211	11	11	7	57	24	17	18	16	20	18	26	3	2	3	1		—		105	16
57	HACI KILAĞUZ	18	51	1	—	—	—	—	3	13	—	6	8	9	—	1				—		8	—
58	HATİCE HATUN	36	75	8	—	31	—	—	1	2	2	2	5	11	3	1				—		30	—
59	SEFER ŞAH	48	76	19	1	1			—	10	5	—	5	4	—	5				1		39	
60	MÜ'MİN HOCA	72	170	26	—	6	—		—	20	17	7	6	18	1	1	1			14		46	
61	MALKOÇ	74	129	26	3	12	48	X	9	18	15	27	22	11	1	1	3	1		2		58	
62	SİNAN BEY	105	232	13	1	138	—	—	—	—	5	1	2	4	—	—				2		75	
63	EMİR MESCİDİ	44	108	18	—	—	—	—	—	7	5	4	8	6	—	—			1	—		30	
64	HADIM Fİ RUZ	49	62	23	3	5	36	—	8	2	3	13	9	2	2	—	1			1		31	
65	HACI HOŞKADEM	82	152	30	—	30	—	—	3	16	4	8	25	14	3	3				—		16	
	TOPLAM	3797	5329	596	164	651	321	137	258	676	355	357	267	365	19 %	61 %	17 %	21 %	10 %	92 %			
	ŞEHİR NÜFUSUNA ORANI %			% 11.2	% 3.1	% 12.2			% 4.8	% 12.7	% 6.7	% 6.7	% 5	% 6.8	0.4	1.1	0.3	0.4	0.2	1.7			

CİLT - II
EDİRNE MAHALLELERİ TARİHÇESİ

BÖLÜM - III

Ahmed Bâdi Efendi Düzenlemesi

1609 - 1890 yılları arasında MAHALLE, CADDE, SOKAK ve ÇIKMAZ SOKAKLAR

EDİRNE MAHALLELERİ
1609 - 1890

Yaptığımız araştırmalarda 1609 ile 1890tarihleri arasındaki yaklaşık 280 senelik dönemde Evliya Çelebi ile Sayın Özer Ergenç'in tesbitleri dışında Edirne Mahallelerinin durumu hakkında belgeye dayanan bir ana kaynak bulamadık.*

Ancak, 1890 - 1920 arası için Ahmet Badi Efendinin üç ciltlik el yazması "Rıyaz-ı Belde-i Edirne" adlı pek değerli tarihinden ziyadesiyle faydalandık.

Bu eseri görmüş ve incelemiş olanlar bilirler ki Badi Efendi yazmış olduğu kitabında Edirne'nin birçok özelliklerini ayrıntıları ile belirtmiştir. Bu işi yaparken de, Edirne hakkında daha önce yazılmış birçok eserleri gözden geçirdiğini ve bunların dışında vakıf, özel idare, belediye nüfus ve diğer ilgili kurumlar arşivlerini taradığını belirtmektedir.

Bâdi Efendinin tarihindeki bölümler arasında Edirne Mahalleleri ayrı bir başlık altında toplanmış bulunmaktadır. Kendisinden sonra gelen Edirne Tarih yazarları bu kaynakdan mutlaka faydalanmışlardır. Biz de, herkesin okuma olanağı elde edemeyeceği bu değerli kaynaktan Edire mahalleleri bölümünü olduğu gibi aktarmayı uygun ve hatta zorunlu bulduk. Zira o basamağa basmadan 1920 ve 1990 basamaklarına atlamak mümkin olamayacaktır. Kendisinden sonra gelen Dr. Rıfat Osman ve Osman Peremeci de bu yolu seçmişlerdir.

Ahmet Badi Efendi Edirne mahallelerini: Mahalleler, caddeler, sokaklar ve çıkmaz sokaklar olarak ayırmış ve semtlerini belirtmiştir.

Biz, onun listesini günümüz alfabesine göre yeniden sıraladık. Geri kalan kısmına dokunmadan buraya geçiyoruz. Sonuna bunlar hakkında bir özet ekliyeceğiz.

* Şübhesiz ki osmanlı arşivi üzerinde daha geniş araşdırma imkânı bulanlar bu hususda da ek bilgileri ortaya çıkartabilecek-lerdir. Dar imkânlarımızla biz bu kadar bulabildik.

EDİRNE MAHALLELERİ
AHMET BADİ EFENDİ DÜZENLEMESİ
RIYAZ-I BELDE - EDİRNE
Cilt : III
Sayfa (Eski numarası) 565 - 594

— A —

1 — Abdurrahman mah: İslâm. Tarla kapı (Edirne kadılarından)
2 — Ahi Hasan mah: İslâm. Germe kapı.
3 — Ak mescit Sinan Bey mah. rum ve İslâm. Yıldırım
4 — Alameddin mah: Ali Paşa çarşısı orta kapısından Hacı Alameddin cami'i denmekle tanınan cami'in arkasında iken halen adı unutulmuştur.
5 — Alemdar mah: İslâm. Köprü başı.
6 — Ali Kuş mah: Rum, kirişhane
7 — Altuni mah: İslâm. Üç şerefeli.
8 — Arif ağa mah: İslâm. Tahtalı hamam.
9 — Arpacı Hacı Hasan mah: İslâm. Germe kapı.
10 — Attar Hacı Halil mah: İslâm. Süpürgeciler.
11 — Aya İstefanos mah: Rum, Kaleiçi.
12 — Aya İstrati mah: Rum. Ermeni - Kaleiçi
13 — Aya Nikola mah: Rum. Ermeni - Kaleiçi (Eski adı hoca siyah)
14 — Aya yorgi mah: Rum. Kafeskapı dışı.

— B —

1 — Baba Timurtaş mah: İslâm. Arpa Kervan
2 — Balaban Paşa mah: İslâm - köprü başı.
3 — Baruthane mah: Rum - Muradiye (Fatih Sultan Mehmet'in Baruthaneleri bu mahallede olduğundan bu ad verilmiştir.)
4 — Berkuk ağa mah: İslâm - kıyık.
5 — Bevvap Sinan mah: İslâm - Ayşekadın.

6 — Bezirci Hatun mah: İslâm - orta imaret (Şahmelek paşanın hanımı)
7 — Bönce mah: İslâm - Beylerbeyi. (Sıkça Murat mahallesine dönüşmüştür.)
8 — Buçuktepe mah: Rum, Ermeni. Kıyık.
9 — Bülbül Hatun mah: Rum, İslâm. Kıpti, Yıldırım.
10 — Büyük Hacı Veli mah: Rum - kirişhane.

— C —

1 — Çavuşbey mah: İslâm - Horozlu
2 — Çirkâb mah: Rum ve Ermeni - Süpürgeciler
3 — Çokalca mah: İslâm ve Rum - Kıyık

— D —

1 — Dârüssiyade mah: İslâm - Ayşekadın
2 — Dâye hâtun mah: İslâm - Kıpti. Tekke kapı (Fatih Sultan Mehmet'in süt annesi Hünd Hatunun adını taşır.)
3 — Debbağ Hacı Halil mah: İslâm - Tabakhane
4 — Derviş âbi mah: İslâm - Taşlık.
5 — Devlet şah mah: Ermeni, Rum, İslam - Süpürgeciler
6 — Doğan Mah: Aya İstiratiye dönüşmüştür.

— E —

1 — Emir mescit mah: İslâm - Yeni İmaret
2 — Emir Şah mah: İslâm - Yeni İmaret
3 — Eskici Hamza mah: İslâm - Abdullah hamamı.

— F —

1 — Fatma Sultan mah: Tavuk kapısında (Mahvolmuştur.)
2 — Fazlullah Paşa (öbür adı Feyzullah Paşa) mah. İslâm, eski cami yakınında.
3 — Firuz ağa mah: Şimdiki adı Aya Nikola.
4 — Fındık Fakih mah: İslâm - Kovacılar.

— G —

1 — Gazi Hoca mah: İslam - Horozlu.
2 — Gazi Mihal Bey mah. İslam - Orta imaret
3 — Göl mah: Rum - Yıldırım.
4 — Gülbahar Hatun mah: İslâm - Tepe mezarlığı Yavuz Sultan Selim'in annesi.

— H —

1 — Habbaz Muhiddin mah: (Yeni adı Panaiye mah.)
2 — Hacı Bedreddin mah: Rum - Ermeni (Yeni adı Aya Nikola)
3 — Hacı Doğan mah: Şimdiki adı Aya İstrati.
4 — Hacı Hallaç mah: İslâm - Süleymaniye küçük pazar.
5 — Hacı hoşkadem mah: Müslüman - Yeni İmaret.
6 — Hacı İslâm mah: İslâm - Güzelce baba
7 — Hacı Kılavuz mah: İslâm - Yeni İmaret
8 — Hacı Mercimek mah: İslâm - Süleymaniye Küçük Pazar.
9 — Hacı Ömer mah: Rum, Kaleiçi - Kafeskapı (Eski adı Hoca Ömer'dir.)
10 — Hacı Safa mah: İslâm - Tahmis.
11 — Hacı sarraf: Rum - Yeni İmaret
12 — Hacı Yakup Mah: Tahtakale. Adı yahudi cemaatına dönüşmüştür.
13 — Hadım Balaban mah: İslâm - Sultan Selim.
14 — Hadım Firuz mah: İslâm - Rum. Yeni İmaret.
15 — Hadım Timurtaş mah: (Peremeci baskısı)
16 — Hadım Timurtaş mah: İslâm - Tahtalı hamam.
17 — Hafız Ahmet mah: İslâm - Güzelce baba.
18 — Hamit Bey mah: Fil yokuşunda (Mahvolmuştur.)
19 — Hasan Paşa mah: İslam - Has fırın.
20 — Has Murat mah: İslâm, Rum - Yeni İmaret.
21 — Hatice Hâtun mah: İslâm - Yıldırım (Mahvolmuştur.)
22 — Hazinedar Sinan Bey mah: İslâm - Çöplüce hendek.
23 — Hıdır ağa mah: İslâm - Sultan Selim.
24 — Hırıstos mah: Rum - Ermeni, Kaleiçi.
25 — Hoca Bâli mah: İslâm - Süleymaniye Küçük Pazar.
26 — Hoca Bayezit mah: Tahtakale (adı yahudi cemaatına dönüşmüş.)
27 — Hoca İvaz mah: İslam - horozlu (eski adı Hacı İvaz.)
28 — Hocaki mah: İslâm, tahtalı hamam.
29 — Hoca siyah mah: Kaleiçi - Aya Nikola'ya dönüşmüş.
30 — Hücerat-ı Şah Melek Paşa mah: İslam - Horozlu (Bitişiğindeki Molla Fahrettin mahallesine dönüşmüşdür.)

— İ —

1 — İbn-i Arap mah: İslam - Manyas.
2 — İmaret-i Mezit Bey mah: İslâm - Kirişhane
3 — İsa Fakih mah: Şimdiki adı Papa Kacanos dur.
4 — İskerletoğlu mah: Rum - Süpürgeciler. (Namı Aleksandri olup bu iskerletoğlu. Osmanlı Dîvan tercümanıdır. Raşit tarihi: Cilt: 1 sayfa: 437
Cilt: 4 sayfa: 245

5 — İsmail ağa mah: İslam - Kırlangıç sok.

— K —

1 — Kadı Bedreddin mah: İslâm - İstanbul yolu.
2 — Kâhtalu mah: Aya İstirati mahallesiyle Yahudi Cemaatına dönüşmüştür.
3 — Karabulut mah: İslam - Rum, Kıyık.
4 — Karaca Ahmet Mah: İslam, Rum. - Kıyık eski adı Arabacı Ahmet.
5 — Karaca Bevvap mah: İslam. Sultan Selim cami'i (Sitti Sultan)
6 — Karaca Hacı Halil mah: Aya İstiratiye dönüşmüştür.
7 — Karakaş mah: Rum - Kirişhane
8 — Kasap Abdül'aziz mah: İslam - Kanlı Pınar.
9 — Kâtip cu (cev) mah: İslam - Beylerbeyi (Kâtip cu = Arpa kâtibi)
10 — Kavaklı mah: Rum - Kirişhane
11 — Kazaz Salih mah: İslâm - Kirişhane.
12 — Kebe yapıcı mah: İslâm - Kurşunlu fırın.
13 — Kekeş vakıf mah: Rum - Yıldırım.
14 — Kemer avlu mah: Şimdiki adı Aya Nikola mah.
15 — Kilise cami'i mah: Şimdiki adı Aya İstrati mah.
16 — Kiremitçi Hacı Halil mah: İslam - Saraçhane başı.
17 — Kıncı Firuz mah: İslam - Vavlı cami.
18 — Kızıl Mescit Mah: Rum - Yıldırım.
19 — Kızıl minare mah: İslâm - Paşa kapısı. Eski adı Zaganos su başı.
20 — Köfteciler mah: Rum - Yıldırım. Eski adı köftecizade.
21 — Köseç Balaban mah: İslam - Kurşunlu Fırın. (Ahmet Badi Efendi Rıyaz-ı Belde-i Edirne (Edirne Tarihi) adlı kitabını bu mahalledeki kanatlı köprü sokağında 1 numaralı evde yazmıştır.)
22 — Kuburcu Ali Bey mah: İslâm - Eski tophane.
23 — Kum mah: Rum - Yıldırım.
24 — Kunduk Osman mah: İslâm - kirişhane. (Ahmet Badi Efendi bu mahallede Karaağaç çeşmesi caddesinin 13 numaralı hanesinde doğmuş.)
25 — Kuşçu Doğan mah: İslâm, Karanfiloğlu çarşısı. Eski adı İshak Paşa mah.
26 — Küçük Hacı Veli mah: Rum - Kirişhane.
27 — Külahduz Ali Bey mah: İslâm - Ayşekadın.
28 — Kürd Hoca mah: İslam, Süleymaniye Küçük Pazar. (Kürd hoca zindan altında Tatar haniler kabristanında gönülüdür.) (Halen bu kabristanın yerinde elektrik fabrikası ve şehir stadı bulunuyor.)

— L —

— M —

1 — Madanoğlu mah: Rum - Kirişhane
2 — Mahmud ağa mah: İslam - Sarıca paşa

3 — Mahmut ağa mah: Rum - Kirişhane.
4 — Maruf hoca mah: İslâm - Kıpti. Yıldırım.
5 — Medrese Ali Bey mah: İslam - Taşlık.
6 — Mehmed ağa mah: İslâm - Has fırın (Dağdevirenzade)
7 — Menzil ahırı mah: Muradiye.
8 — Metropolit mah: Rum - Ermeni. Kaleiçi. (Mevlana Veliyüddin mah. bu mahalleye dönüşmüştür.)
9 — Meydan mah: İslâm - Rum - Yeniçeri meydanı.
10 — Meydan vakıf mah:
11 — Mezit Bey mah: İslâm - Tepe mezarlığı
12 — Mihalkoç mah: İslam - Rum. Yeni İmaret. (Malkoç Bey, Yıldırım Bayezit dönemi önde gelenlerindendir.)
13 — Mirahur Ayas Bey mah: İslâm - Kıpti. Muradiye.
14 — Mirimiran mah: İslâm - Saraçhane Başı, Beylerbeyi mah.
15 — Miskinler mah: Rum - Kirişhane. (Bu mahalledeki kabristanda Çelebi Sultan Mehmet'in iç organları gömülüdür. Ahmet Badi Efendi.)
16 — Molla Fahrettin mahallesi. İslam - Horozlu.
17 — Mumcular mah. Rum - Ermeni. Ağaç pazarı.
18 — Mumhane mah: Rum - Kıyık.
19 — Muradiye mah: İslam - Kıpti. Muradiye (Mahallenin eski adının mevlevihane mahallesi olduğu vergi defterinde yazılıdır. H. 1076/M. 1665 tarihinde mevlevihaneler kapatıldığında eski adının Muradiyeye döndürüldüğü zannolunur. Ahmet Badi Efendi.)
20 — Mümin Hoca mah: İslâm - Kıpti. Yıldırım.

— N —

1 — Naip Çelebi mah: İslam. Yıldırım. Akmescit mahallesine dönüşmüştür. "Naip çelebi", Edirne'de Zehri Mar mescidinde gömülü Şeyhül'islam çatalcalı Ali Efendiye verilmiş bir lakapdır.
2 — Neccar Panayot mah: Ermeni - Süpürgeciler.
3 — Nişancı Paşa mah: İslâm - Kıyık.
4 — Nişdoğan mah: İslâm Karanfiloğlu çarşısı.
5 — Noktacızade mah: İslam - Kıyık.

— O —

1 — Orta çukur mah: Rum - Kıyık
2 — Orat Karaağaç mah: Rum - Kıyık

— P —

1 — Panaiye mah: Rum, Ermeni. - Kaleiçi

2 — Papa Kocanos mah: Rum, Kaleiçi kafeskapı. (Eski adı İsa fakih)
3 — Papasoğlu mah: Rum, Ermeni. - Süpürgeciler (Eski adı Devlet şah. mah.)

— R —

1 — Rakkas Ali Bey mah: İslâm - Kanlı Pınar.

— S —

1 — Sabûni Hacı Halil mah: İslâm, Laleli. Eskiden sabuncular mahallesi denirdi.
2 — Saçlı dede mah: Rum - Yeni İmaret ile Yıldırım arasında.
3 — Sarıca Paşa mah: İslam - Sarıcapaşa. H. 838/M. 1434 de Edirne Muhafızı imiş.
4 — Selçuk Hatun mah: İslam - Yeni Tophane.
5 — Sevindik Fakih mah: İslâm - Kadirihane (eski adı sevincek veya sevincik Fakih
6 — Sitti Hatun mah: Rum - Atpazarı.
7 — Sıkca Murat mah: İslam - paşakapısı. Hükümet konağı.
8 — Sofu Bayezit mah: İslâm - muradiye Küçük Pazar. (Çelebi Sultan Mehmet'in hocası.)
9 — Sofu İlyas mah: İslâm - Muradiye
10 — Sultan Bayezit mah: islam -Yeni İmaret.
11 — Süle Çelebi mah: İslam - Rum. Tarlakapı.
12 — Süpürgeciler mah: Rum, Ermeni - Süpürgeciler.

— Ş —

1 — Taftin ağa mah: Yeni Tophane
2 — Tarakçılar mah: Yediyol ağzında mahvolmuş, yalnız bir mescidi kalmıştır.
3 — Taş odalar mah: İslam - Sultan Selim.
4 — Tekye-i Ali Paşa mah: İslâm - muradiye, Küçükpazar.
5 — Timurbiga mah: Rum-İslam. Yelli Burgaz.
6 — Turgut Bazirgân mah: İslam - Ayşekadın.

— U —

1 — Üsküfcü Hızır mah: İslam - Kıyık.

— V —

1 — Veled-i Veliyüddin mah: İslam - Tepe mezarlığı.
2 — Vize Çelebi mah. İslam. Kirişhane - Uzunkaldırım. Eski adı Hayalî Vize Çelebidir.

— Y —

1 — Yahya Bey mah: İslam - Eski Tophane (Divan şairi Yahya Bey)
2 — Yakup Kilâri mah: İslam - Yedi yol ağzı.
3 — Yakut Paşa mah: Şimdiki adı Karabulut. Yakup Paşa da denir.
4 — Yancıkçı Şahin mah: İslam. Ayşekadın. (Yancık = Heybe)
5 — Yaya Timurtaş mah: İslam - Paşa kapısı.
6 — Yel pınarı mah: Rum - Muradiye.
7 — Yeni İmaret mah: Rum. Sultan Bayezit.
8 — Yeşilce mah: Rum - Kirişhane.
9 — Yıldırım Bayazıt mah: İslam - Kıpti. Yıldırım

— Z —

1 — Zen-i İbrahim Paşa mah: İslam, Kıpti. Kıyık. (Hundi Hatun)
2 — Zen-i Firuz mah: İslam - Süleymaniye Küçük pazar.
(Firuz ağanın hanımı Mihrinigâr hanım adına olup istilada mahvolmuştur.)
3 — Zen-i Sarıca Paşa mah: İslam - Ayvalı göl.
4 — Zincirli kuyu mah: İslam, Rum, Ağaç Pazarı

CEMAATLAR

1 —	Polya cemaatı	:	Yahudi,	Tahtakale
2 —	Tolya "	:	"	"
3 —	İtalya "	:	"	"
4 —	Sicilya "	:	"	"
5 —	Katalonya "	:	"	"
6 —	İstanbul "	:	"	"
7 —	Büyük Portakal	:	"	"
8 —	Küçük "	:	"	"
9 —	Aragon "	:	"	"
10 —	Budin "	:	"	"
11 —	Mayor "	:	"	"
12 —	Alaman "	:	"	"
13 —	Gayroz " (Keruz)	:	"	

EDİRNE CADDELERİ
AHMET BADİ EFENDİ DÜZENLEMESİ
RIYAZ-I BELDE-İ EDİRNE
CİLT: II
SAYFA (ESKİ NUMARA) : 565 - 594
Ravzat-ul esvak fi EDİRNE

— A —

ADI	SEMTİ
1— Abacılar başı cad.	Abacılarbaşı - Saraçlar.
2— Ağa Beğendi cad.	Tarlakapı hristiyan mezarlığı.
3— Ağa hamamı bakkalı cad.	Kıyık - Muradiye.
4— Ağaç pazarı cad.	Üç şerefeli önü - Yelli Burgaz.
5— Ak mescid cad.	Yıldırım.
6— Alemdar mektebi cad.	Köprübaşı - Süleymaniye cami'i.
7— Ali ağa cad.	Kıyıkta Yeniçeri meydanı.
8— Ali paşa çarşısı içi.	Kitapçılar - direk çarşısı.
9— Arasta cad.	Yedi yol ağzı - Karga baba türbesi.
10— At pazarı cad.	Yelli Burgaz ile Pazar yeri.
11— Atik (eski) Tophane cad.	Eski Tophane.
12— Ayıcı yolu cad.	Tekke kapı.
13— Ayvalı göl cad.	Süleymaniye Küçük Pazar. (Karaağaç çeşmesine giden cad.)

— B —

ADI	SEMTİ
1— Bağlar yolu cad.	Sırık meydanı - fil hamamı.
2— Balık pazarı cad.	Balıkkapısı içi.
3— Balık pazarı cad.	Balık pazarı içi.
4— Balık pazarı yemeniciler cad.	Balık kapısı - Bat pazarı.

ADI	SEMTİ
5 — Bat pazarı cad.	Sebil ile havuz.
6 — Beylerbeyi cad.	Saraçhane başı - Beylerbeyi camii.
7 — Buzhane cad.	Bat pazarı - Koğacılar.

— Ç —

1 — Çilingirler cad.	Bat pazarı - Tahmis.

— D —

1 — Debbağhane cad.	Germe kapı - Mihal başı.

— E —

1 — Eski cami cad.	Abacılarbaşı - Eski cami.
2 — Eski telgrafhane cad.	Tekke kapı.

— G —

1 — Germe kapı cad.	Germe kapı - Zindanaltı.
2 — Güllapçılar cad.	Ayvalı göl - Yeşilce mektebi.

— H —

1 — Hacı Hasan Mescidi cad.	Sultan Selim Cami'i - Arpa Kervanı.
2 — Has fırın cad.	Bat pazarı - Has fırın.
3 — Horozlu cad.	Ağaç pazarı - süpürgeciler.

— İ —

1 — İki kapılı han cad.	Tahmis - Yedi yol ağzı.
2 — İmaret cad.	Yıldırım.
3 — İstanbul yolu cad.	Kanlıpınar - Yedi yol ağzı.

— K —

1 — Kadirihane cad.	Yediyol ağzı - Kurşunlu fırın.
2 — Kafes kapı cad.	Kaleiçi.
3 — Kafes kapı dışı cad.	Kafes kapı - Mihal köprüsü.

ADI	SEMTİ
4 — Kale kapısı cad.	Kaleiçi.
5 — Karaağaç çeşmesi cad. (Ahmet Badi Efendi bu caddenin 13 numaralı evinde doğmuş olduğunu buraya yazmış.)	İki bülbül çeşmesi - Ayvalı göl.
6 — Karabulut cad.	Kıyık.
7 — Karanfiloğlu cad.	Üç şerefeli - tahtalı hamam.
8 — Kekeş vakıf cad.	Yıldırım.
9 — Keçeciler kapısı cad.	Kaleiçi.
10 — Kirişhane cad.	Süleymaniye - Kirişhane.
11 — Kışla meydanı cad.	Sırık meydanı.
12 — Kıyık cad.	Kıyık.
13 — Kızıl mescit cad.	Yıldırım.
14 — Köprü başı cad.	Eski köprü (ekmekçioğlu Tunca köprüsü).

— M —

1 — Manyas kapı cad.	Kaleiçi - Tahtakale.
2 — Mavridi cad.	Süpürgeciler.
3 — Menzil ahırı cad.	Muradiye küçük pazar - menzil ahırı.
4 — Metropolit kilisesi cad.	Kalekapısı - metropolithane.
5 — Meydan cad.	Yıldırım.
6 — Mihal köprüsü cad.	Mihal köprüsü.
7 — Mumcular cad.	Üç şerefeli - Topkapı.
8 — Muradiye küçükpazar cad.	Sultan Selim Cami'i - Küçükpazar.
9 — Mustafa Paşa cad.	Mihal köprüsü - Kum mahalle.

— N —

1 — Nazır çeşmesi cad.	İstanbul yolunda iki mezarlık arası.

— O —

1 — Odun iskelesi cad.	Darülhadis.

— P —

1 — Paşa kapısı cad.	Üç şerefeli - Beylerbeyi.

ADI	SEMTİ
	— S —
1 — Sakalar iskelesi cad.	İskele darülhadis civarındadır.
2 — Sal iskelesi cad.	Eski köprü - Odun İskelesi.
3 — Saraçlar cad.	Bat pazarı - Saraçlar cami'i.
4 — Saraçhane köprüsü.	Saraçhane başı - Sırık meydanı.
5 — Saray köprüsü cad.	Saraçhane başı - Tunca köprüsü.
6 — Sarıca paşa cad.	Yediyol ağzı - Sarıca paşa.
7 — Soğuk çeşme cad.	Sarıca Paşa.
8 — Sultan Bayezit cad.	Sırık meydanı - Nazar baba.
9 — Sultan Selim cad.	Eski cami önü - Arasta başı.
10 — Süleymaniye küçük pazar cad.	Abdullah hamamı.
11 — Süpürgeciler cad.	Süpürgeciler.
	— Ş —
1 — Şeytan köprüsü cad.	Yeni İmaret.
	— T —
1 — Tahtakale cad.	Tavukkapı içi.
2 — Tarlakapı cad.	İstanbul yolu - Tarlakapı.
3 — Taşbahçe cad.	Yıldırım.
4 — Taşlık camii cad.	Taşlık.
5 — Tekirdağ cad.	Miskinler mezarlığı - Kiremithane.
6 — Tekkekapı cad.	Muradiye küçükpazar - Tekke kapı.
7 — Top cad.	Yeni İmaret.
8 — Topkapı cad.	Topkapı - Yelli burgaz.
9 — Tulumba cad.	Yeni İmaret.
	— U —
1 — Uzun kaldırım cad.	Ayşekadın - kirişhane.
	— Ü —
1 — Üç şerefeli cami cad.	Abacılar başı
	— V —

ADI	SEMTİ
	— Y —
1 — Yalnızgöz köprüsü cad.	Süpürgeciler köprüsü.
2 — Yedi yol ağzı cad.	Muvakkithane - Yedi yol ağzı.
3 — Yelli burgaz cad.	Kafeskapı dışı - Yelli burgaz.
4 — Yemiş iskelesi cad.	Köprübaşı Süleymaniye camii.
5 — Yeni mezarlık cad.	Kirişhane.
6 — Yıldırım cad.	Yeni İmaret - Hoca Hoş kadem.
	— Z —
1 — Zehrimar cad.	Karga baba - muradiye Küçükpazar.
2 — Zincirlikuyu cad.	Yıldırım.
3 — Zindanaltı cad.	Tavukkapısı - Zindan altı.

Toplam : 90 cadde

EDİRNE SOKAKLARI
AHMED BADİ EFENDİ DÜZENLEMESİ
RIYAZ-I BELDE-İ EDİRNE
CİLT : II
SAYFA (ESKİ NUMARA) 565 - 594
Ravzat-ul esvak fi EDİRNE

ADI	SEMTİ
— A —	
1 — Abacılarbaşı sok.	Yelli Burgaz.
2 — Abdurrahman cami'i sok.	Has fırın.
3 — Acı çeşme sok.	Kıyık.
4 — Ağa hamamı sok.	Kıyık.
5 — Ak mescit sok.	Yıldırım.
6 — Alaca cami sok.	Yeni İmaret.
7 — Alaca çeşme sok.	Horozlu - Ağaç Pazarı cad.
8 — Alemdar Baba Türbesi sok.	Köprübaşı.
9 — Ali Bey cami'i sok.	Taşlık.
10 — Ali Bey sok.	Ağaç pazarı - Tütünsüz.
11 — Ali Kuş cami'i sok.	Kirişhane.
12 — Ali paşa çarşısı sok.	Kale kapısı - direk çarşısı.
13 — Ali paşa tekkesi sok.	Sultan Selim.
14 — Ali Paşa sok.	Yeni İmaret.
15 — Altuni sok.	Kanlı Pınar.
16 — Amre Kostantin sok.	Kirişhane.
17 — Anabine sok.	Kaleiçi.
18 — Andonoğlu sok.	Kaleiçi.
19 — Ara sok.	Topkapı.
20 — Araba geçmez sok.	Yıldırım.
21 — Arabacı sok.	Kıyık Menzil ahır.

ADI	SEMTİ
22 — Arap hendeği sok.	Yıldırım.
23 — Araplar sok.	Zen-i İbrahim Paşa.
24 — Arasta sok.	Arasta başı.
25 — Arif ağa cami'i sok.	Tahtalı hane.
26 — Arnavut bayırı sok.	Yeniçeri meydanı.
27 — Arnavutoğlu çeşmesi sok.	Kürd Hoca.
28 — Arpa kervan sok.	Arpe Kervan.
29 — Asmalı sok.	Eski Tophane - Yyeniçeri meydanı.
30 — At pazarı sok.	At pazarı.
31 — Aya İstefonos sok.	Kaleiçi.
32 — Aya İstrati kilisesi sok.	Kaleiçi.
33 — Aya nikola kilisesi sok.	Kaleiçi.
34 — Aya yani kilisesi sok.	Kaleiçi.
35 — Aya yorgi sokak	Yelli Burgaz.
36 — Aydınoğlu sok.	Kirişhane.
37 — Ayşekadın sok.	Kurşunlu fırın - Ayşekadın.
38 — Aziziye sok.	Köprücü.

— B —

ADI	SEMTİ
1 — Bağcı sok.	Yeni imaret - Has fırın.
2 — Bahçe sok.	Beylerbeyi.
3 — Bahçe sok.	Süpürgeciler.
4 — Bahçeler sok.	Manyas.
5 — Bakkal sok.	Kıyık.
7 — Basmacılar hanı.	Abacılar başı - Saraçlar.
8 — Bat pazarı dar sok.	Bat pazarı.
9 — Bayır sok.	Muradiye menzil ahırı.
10 — Bekçi sok.	Muradiye Mirahur Ayas Bey.
11 — Berber arkir sok.	kirişhane.
12 — Berkukağa mescidi sokak.	Kıyık.
13 — Beylerbeyi cami'i sok.	Beylerbeyi.
14 — Beylerbeyi fırın sok.	Beylerbeyi.
15 — Bezesten sok.	Kuyumcular.
16 — Boş bakkal sok.	Kıyık.
17 — Boş çeşme sok.	Kavakkoyu (Cami-i İbrahim Paşa).
18 — Boyacı damadı sok.	Kürd hoca.
19 — Bulgar mektebi sok.	Kaleiçi.
20 — Bükreş sok.	Yıldırım.
21 — Büyük arasta içi sok.	Sultan Selim cad.

— C —

ADI	SEMTİ
1 — Câbi çeşme sok.	Uzun kaldırım - İki lüleli.
2 — Câbi Hacı Mehmet Ağa sok.	Kirişhane.
3 — Cami-i şerif sok.	Muradiye.
4 — " " "	Orta İmaret.
5 — " " "	Yıldırım - Naip Çelebi.
6 — " " "	Yıldırım - kum mahalle.
7 — " " "	Muradiye.
8 — Cami-i şerif sok.	Yıldırım.
9 — " " "	Yıldırım.
10 — Celladın kızı sok.	Kıyık.

— Ç —

ADI	SEMTİ
1 — Çamaşırcılar sok.	Oğlanlı Hamam (Çubukçular - Ahi çelebi - üç şerefeli.)
2 — Çeşme sok.	Kıyık - Orta çukur.
3 — Çeşme sok.	Yıldırım.
4 — Çeşme başı sok.	Buçuktepe.
5 — Çiçekçi sok.	Paşa kapısı (Hükümet konağı).
6 — Çiftçi Andonaki sok.	Yıldırım.
7 — Çifte kuyu sok.	Yıldırım.
8 — Çokalca cami'i sok.	Çokalca (Kıyık).
9 — Çömlekçi sok.	Kovacılar.
10 — Çubukçu hanı sok.	Eski cami önü.
11 — Çuhacılar fırını sok.	Kaleiçi.
12 — Çukur bakkal sok.	Yıldırım.
13 — Çukur çeşme sok.	Şifa hamamı.
14 — Çukur çeşme sok.	Kıyık Zen-i İbrahim Paşa.

— D —

ADI	SEMTİ
1 — Damad çeşmesi sok.	Süleymaniye cami'i civarı
2 — Dar sok.	Şehabeddin paşa - arasta yokuşu
3 — " "	Balık pazarı
4 — " "	Beylerbeyi - Sıkça Murat
5 — " "	Sarıca paşa - Mahmut ağa
6 — " "	Kaleiçi - Aya İstrati
7 — " "	Kaleiçi - Aya nikola

ADI	SEMTİ
8 — Darüssiyade cami'i sok.	Ayşekadın
9 — Debbağ Hacı Halil cami'i sok.	Tabakhane
10 — Deblağlar içi sok.	Tabakhane
11 — Debbağ Mustafa sok.	Yeni İmaret
12 — Değirmen sok.	Kıyık - Buçuktepe
13 — " "	Muradiye - Sofu İlyas
14 — " "	Süpürgeciler
15 — Dere sok. Muradiye	Muradiye
16 — Derviş Bey sok.	Tabakhane
17 — Deve sok.	Kıyık
18 — Dibek sok.	Yeni İmaret - Emir şah
19 — Dibek sok.	Kavaklı içi
20 — " "	Kaleiçi - Aya nikola
21 — Dibek bakkalı sok.	Kıyık - Çokalca
22 — Direk çarşısı sok.	Bat pazarı
23 — Direkli cami'i sok.	Kaleiçi
24 — Dirhemsiz sok.	Yıldırım
25 — Dört kaya sok.	Kıyık
26 — Duhani Hurşit Efendi sok.	Kanatlı köprü
27 — Dule sok.	Kaleiçi - Ayanikola

— E —

ADI	SEMTİ
1 — Ebe sok.	Kaleiçi - Aya Nikola
2 — Ebe kadın sok.	Muradiye
3 — Ehmal Paşa cami'i sok.	Kaleiçi - Kuruçeşme
4 — Ekmekçi köylü medresesi sok.	Üç şerefeli
5 — Elekçi sok.	Güzelce baba
6 — Elmacılar odaları sok.	Zindanaltı
7 — Enserci (Çivici) sok.	Un kapanı - Eski cami medresesi
8 — Ermeni kilisesi sok.	Kaleiçi - Balık pazarı
9 — Ermeni sok.	Kıyık - Buçuktepe
10 — Esat paşa cami'i sok.	Un kapanı
11 — Eski arasta sok.	Arasta başı
12 — Eski Bezesten sok.	Bat pazarı
13 — Eski telgraf sok.	Tekke kapı
14 — Eşref bey sok.	Yeni İmaret

— F —

ADI	SEMTİ
1 — Fanfan sok.	Kıyık - Ağa Hamamı
2 — Fatma Sultan cami'i sok.	Tavuk kapısı
3 — Feyzullah Paşa cami'i sok. (Seyitler İmareti sahibi Fazlullah Paşa)	Çabukçular
4 — Fil yokuşu sok.	Sultan cami'i - Fil yokuşu
5 — Firenk kilisesi	Kaleiçi
6 — Firuz ağa çeşmesi sok.	Kaleiçi - Eski mahkeme
7 — Fırın sok.	Kıyık çokalca
8 — Fırın sok.	Kaleiçi - Kafes kapı
9 — Fırın sok.	Yıldırım - Akmescit

— G —

ADI	SEMTİ
1 — Gelinmiş sok. (Mahvolmuş, 13 numaralı bir çeşme kalmış. Şerbettar Hamza Bey mahallesindedir.)	Kasım Paşa hamamı
2 — Gülbahar cami'i sok.	Askeri idadi mektebi yakınında.
3 — Gül bahçe sok.	Kıyık
4 — Güllü meyhane sok.	Beylerbeyi
5 — Gülşeni dergâhı sok.	Kovacılar
6 — Gülyani sok.	Yıldırım
7 — Güzelce baba sok.	Güzelce baba

— H —

ADI	SEMTİ
1 — Hacı Ahmet Bey sok.	Yeniçeri meydanı
2 — Hacı Arif ağa sok.	Kirişhane
3 — Hacı Arif ağa sok.	Saraçhane başı
4 — Hacı Hasan mescidi sok.	Sultan Selim
5 — Hacı İslam cami'i sok.	Güzelce baba
6 — Hacı Tabak sok.	Uzun kaldırım - Taşkapı
7 — Hacı Kasım Bey sok.	Uzun kaldırım - Solak çeşme
8 — Hacı Likoraki sok.	Kaleiçi - Hıristos
9 — Hacı Mahmut ağa bayırı sok.	Kıyık - Zen İbrahim Paşa
10 — Hacı mercimek cami'i sok.	Gelin gölü ayranlı bayırı
11 — Hacı memiş bey sok.	Has fırın cad. Himmet dede teknesi
12 — Hacı milo sok.	Yıldırım - Akmescit

ADI	SEMTİ
13 — Hacı mülâzim sok.	Süleymaniye küçük pazar. (İstilada mahvoldu)
14 — Hacı nino sok.	Kaleiçi aya istirati
15 — Hacı Pavli sok.	Kaleiçi - Kafes kapı
16 — Hacı pornaz cami'i sok.	Keçeciler kapısı dışında
17 — Hacı Recep sok.	Uzun kaldırım - Seyitler imareti
18 — Hacı Şakir Efendi Bey sok.	Yelli Burgaz.
19 — Hacı Şakir Bey sok.	Horozlu
20 — Hacı Şerif Efendi sok.	Beylerbeyi
21 — Hacı vangıl sok.	Yıldırım saçlı dede
22 — Hacı Yenaki sok.	Yıldırım - Hacı sarraf
23 — Hafız ağa sok.	Yelli Burgaz
24 — Hahambaşı sok.	Tavukkapısı içi - Manyas kapı
25 — Hamam sok.	Şehabittin Paşa - Arasta yakını
26 — Hamam sok.	Üç şerefelide çavuş bey
27 — Hamam sok.	Kıyık - Cami'i İbrahim Paşa
28 — Hamam sok.	Arda - Kıyık Mihal başı
29 — Hamid çavuş sok.	Tabakhane
30 — Hanımoğlu sok.	Süleymaniye küçük pazarı (Mahvoldu)
31 — Harem sok.	Kaleiçi - Aya Nikola
32 — Hasan ağa sok.	Kirişhane - Süleçelebi
33 — Has fırın sok.	Has fırın
34 — Hasan fırını sok.	Kirişhane - Paskalya yeri
35 — Hastahane sok.	Yeni tophaneden İsmail ağa cami'ine giden yol
36 — Hatip cami'i sok.	Kıyık - Menzil ahırı
37 — Hatip sok.	Muradiye
38 — Hatice Sultan Sarayı sok.	Askeri idadi okulu.
39 — Havra sok.	Tahtakale
40 — Haymaçı sok.	Tahtakale - Aya İstrati
41 — Hazinedar Sinan Bey cami'i sok.	Çöplüce Hendek.
42 — Hekim sok.	At pazarı
43 — Hekim sok.	Tahtakale
44 — Hekim Faso sok.	Balık kapısı içinde.
45 — Hekimoğlu sok.	Balık kapısı içinde
46 — Helvacı baba sok.	Taşlık
47 — Helvacı cami'i sok.	Taşlık
48 — Hıdır ağa cami'i sok.	Karga baba türbesi
49 — Hıristos kilisesi sok.	Kaleiçi
50 — Hoca Bali cami'i sok.	Süleymaniye küçük pazar
51 — Hoca Mestan Efendi sok.	Kovacılar
52 — Hurdacılar sok.	Eski cami

ADI	SEMTİ
— İ —	
1 — İbni Arap cami'i sok.	Manyas
2 — İbni Arap türbesi sok.	Kirişhane
3 — İki lüleli sok.	Kirişhane - Uzunkaldırım
4 — İmam sok.	Muradiye
5 — İmam Mehmet Efendi sok.	Tekke kapı
6 — İmaret-i Mezit Bey cami'i sok.	Kirişhane
7 — İmaret sok.	Orta imaret
8 — İnnaplı cami'i sok.	Süleymaniye - Küçükpazar yakınında merci-mekli göl. (Mahvoldu)
9 — İsak Avidor sok.	Manyas
10 — İsakcalı sok.	Yeni İmaret
11 — İzzet Bey sok.	Kurşunlu fırın
— K —	
1 — Kabristan sok.	Yeni İmaret
2 — Kabûli baba sok.	Çöplüce hendek
3 — Kadirihane sok.	Yediyol ağzı
4 — Kadı Bedreddin cami'i sok.	İstanbul yolu (eski)
5 — Kahve sok.	Mirimiran
6 — Kahve sok.	Tekke kapı
7 — Kahveler sok.	Güzelce baba
8 — Kalaycı sok.	Yıldırım
9 — Kalaycı İbrahim ağa sok.	Tarlakapı - Süle çelebi
10 — Kalaycıoğlu sok.	İstanbul yolu dârüssiyade
11 — Kalço oğlu sok.	At pazarı
12 — Kaldırımcı sok.	Yeni İmaret
13 — Kale kapısı fırını sok.	Kale
14 — Kanatlı köprü sok. (Ahmet Badi Efendi Riyaz-ı Belde-i Edirne adlı kitabı şu sokağın 1 numaralı evinde yazmıştır.)	Kurşunlu fırın - Kanatlı köprü
15 — Kanber bab sok.	Kaleiçi - Kilise cami'i
16 — Kanlı pınar sok.	Kanlı pınar.
17 — Kapan-ı dakik sok.	Un kapanı
18 — Kapılı sok.	Güzelce baba - Cedit Kasım Paşa
19 — Karabulut sok.	Kıyık - Yeniçeri meydanı
20 — Kara Ali Türbesi sok.	Kirişhane
21 — Karaca Ahmet Türbesi sok.	Kıyık

ADI	SEMTİ
22 — Kara Dut sok.	Köprüce
23 — Kara Mustafa Paşa çeşmesi sok.	Kirişhane
24 — Karanfiloğlu sok.	Muradiye
25 — Kargababa sok.	Sultan Selim
26 — Kasap sok.	Kıyık - Yeniçeri meydanı
27 — Kasap Bohuraçi sok.	Tahtakale
28 — Kasaplar sok.	Tahtakale
29 — Kasapoğlu Osman sok.	Kirişhane
30 — Kâtib-i cev (cu) cami'i sok.	Saraçhane başı
31 — Kasım Paşa Hamamı sok.	Kanatlı köprü
32 — Kâvsaleciler (Köseleciler) sok.	Tabakhane
33 — Kavakkapı sok.	Buçuk tepe
34 — Kayış Ahmet sok.	Sarıca Paşa
35 — Kaymakçı sok.	Kıyık
36 — Kazaboğlu fırını sok.	Yeni imaret - fil hamamı yokuşu
37 — Kazaz Salamon sok.	Kaleiçi
38 — Kazazlar sok.	Bezesten
39 — Kazaz Salih cami'i sok.	Kirişhane
40 — Kemer avlu sok.	Kaleiçi - Keçeciler kapısı
41 — Kemhacı çeşmesi sok.	İstanbul yolu (eski)
42 — Kenar bakkalı sok.	Kıyık
43 — Kelleci oğlu sok.	Kaleiçi - Aya İstrati
44 — Keresteciler bayırı sok.	Yedi yol ağzı - Karga baba türbesi
45 — Kesti sok.	Kaleiçi
46 — Kilise cami'i sok.	Kaleiçi
47 — Kilise sok.	Kıyık
48 — Kilise sok.	At pazarı
49 — Kiremitçi hacı Halil cami'i sok.	Saraçhane başı
50 — Kiremithane önü	Kirişhane
51 — Kirişçi sok.	Muradiye
52 — Kitapçılar sok.	Kale kapısı
53 — Kılcı Ali efendi sok.	Yeni İmaret
54 — Kıptiyan-ı müslim sok.	Yıldırım
55 — Kırlangıç sok.	Muradiye
56 — Kır meydanı sok.	Muradiye
57 — Kız çeşmesi sok.	Kıyık
58 — Kızıl minare sok.	Paşa kapısı
59 — Kızlar mektebi sok.	Kaleiçi - Balık pazarı
60 — Kokarca sok.	Kıyık
61 — Kolancılar sok.	Bazesten

ADI	SEMTİ
62 — Konyalı mektebi sok.	Kazancılar
63 — Kovacılar cami'i sok.	Kovacılar
64 — Koyunbaba sok.	Kanlı pınar
65 — Koyunoğlu sok.	Yıldırım
66 — Köprübaşı sok.	Muradiye
67 — Köprüce bayırı sok.	Buçuktepe
68 — Kulluk sok.	İstanbul yolu
69 — Kum bakkalı sok.	Yıldırım
70 — Kunduracı Hiristaki sok.	Yıldırım
71 — Kurd oğlu sok.	Kıyık
72 — Kuru çeşme sok.	Kıyık-Karaca Ahmet - Menzil ahırı.
73 — Kuru çeşme sok.	Kaleiçi Ahmal Paşa cami'i yakını
74 — Kuru çeşme odaları sok.	Kaleiçi
75 — Kuru çeşme fırını sok.	Kaleiçi
76 — Kuru yamandi sok.	Kıyık
77 — Kuru yamandi sok.	Yeni imaret
78 — Kuyu sok.	Yeni imaret
79 — Kuyulu sok.	Tarlapaşı - Süleçelebi
80 — Kuzu oğlu sok.	Kaleiçi - Aya Nikola
81 — Kuyumcu bayırı sok.	Buçuktepe
82 — Kuyumcular sok.	Bezesten
83 — Kuyumcu Margirit sok.	Yeni imaret - Saçlı dede
84 — Küçük çeşme sok.	Kaleiçi Aya İstrati mah.
85 — Küçük eski cami sok.	Tahtakale
86 — Kürd hoca cami'i sok.	Süleymaniye küçük pazar.
87 — Kürkçü Todor sok.	Yıldırım.

— L —

1 — Laleli Medresesi sok.	Lâleli (Hekim Lâri) cami'i,
2 — Lom veya lum sok.	Muradiye sofu ilyas,
3 — Lonca sok.	Tabakhane
4 — Lüleciler sok.	Eski cami cad.

— M —

1 — Mahkeme sok.	Kaleiçi - Firuzağa cami'i.
2 — Mahkeme bayırı sok.	Sultan cami'i (Sitti Sultan)
3 — Mahkeme odaları sok.	Kaleiçi
4 — Manolaki sok.	Kaleiçi - Balık pazarı,

ADI	SEMTİ
5 — Medrese sok.	Orta İmaret Necatiye medresesi
6 — Medrese sok.	Kaleiçi Topkapı Yakut Paşa medresesi
7— Medrese sok.	Kaleiçi Kilise cami'i Hacı Doğan medresesi
8 — Mehmet ağa cami'i sok.	Has fırından vavlı camiye kadar
9 — Mektep sok.	Taşlık
10 — Mektep sok.	Kaleiçi Aya İstrati Keçeciler, kapısı yakını
11 — Mektep sok.	Kaleiçi Hacı Ömer (Kafes kapı yakını).
12 — Mescit sok.	Muradiye
13 — Mescit sok.	Kıyık - Orta karaağaç
14 — Metris yolu sok.	Kıyık - Cami'i İbrahim Paşa,
15 — Metropolit çeşmesi sok.	Kaleiçi
16 — Mezarlık sok.	Kayıkta çokalca ve buçuktepe,
17 — Mezarlık sok.	Yıldırımla Kızıl Mescit,
18 — Mezarlık sok.	Yıldırımda saçlı dede,
19 — Mezarlık başı sok.	Yıldırım
20 — Mezarlık bayırı sok.	Yıldırım - Kum mahalle
21 — Mezarlık kenarı sok.	Buçuktepe
22 — Mezarlık meydanı sok.	Kıyık - Karaca Ahmet.
23 — Milo sok.	Yıldırım
24 — Mimar sok.	Yıldırım
25 — Miskinler sok.	Kirişhane
26 — Mumcu sok.	Has fırın - Eskici Hamza
27 — Mumcu sok.	Kovacılar - Büyük buzhane
28 — Mumhane sok.	Kıyık
29 — Murad ağa sok.	Manyas
30 — Muradiye yokuşu sok.	Muradiye
31 — Musalli sok.	Taşlık
32 — Musalli sok.	Kıyık
33 — Mustafa Bey sok.	Süleymaniye küçük pazar
34 — Muvakkithane sok.	Eski cami önü
35 — Muytab sok.	Yıldırım
36 — Mücellidler sok.	Çarşı
37 — Müezzin sok.	Yeni İmerat Emir şah.
38 — Müezzin sok.	Yıldırım

— N —

ADI	SEMTİ
1 — Nakkaş Ali ağa sok.	Ayşekadın
2 — Nalband Hıristo sok.	Yıldırım

ADI	SEMTİ
3— Nazarbaba sok.	Yeni İmaret (Mahvolmuştur.)
4— Nazif Efendi sok.	Yeni İmaret
5— Nazır Mustafa sok.	Yeni İmaret
6— Nebuysa sok.	Uzun kaldırım Seyitler imareti, (Mahvolmuştur.)
7— Nerdibanlı sok.	Saraçhane başı
8— Nişancıpaşa cami'i sok.	Kıyık
9— Noktacızade sok.	Kıyık
10— Nokuş veya Nuküş sok.	Kirişhane
11— Nöbet bakkalı sok.	Kirişhane

— O —

ADI	SEMTİ
1— Odalar sok.	Kaleiçi
2— Orta bahçe sok.	Tabakhane
3— Orta kapı sok.	Kaleiçi
4— Orta Mezarlık sok.	Kıyık Cami-i İbrahim Paşa
5— Orta sok.	Arpa Kervanı
6— Orta sok.	Kıyık - Çokalca.
7— Oruç bakkal sok.	Yeni İmaret - Fil hamamı yokuşu
8— Ostiyan sok.	Yeni İmaret

— P —

ADI	SEMTİ
1— Pamukçu sok.	Süpürgeciler
2— Panaye kilisesi sok.	Kaleiçi
3— Papa Anestas sok.	Kirişhane - Miskinler
4— Papazlar sok.	Yıldırım
5— Papaz sok.	Kaleiçi - Aya İstirati
6— Papazoğlu odaları sok.	Kanatlı köprüsü.
7— Parmaklı cami sok.	Muradiye
8— Pasdırmacı sok.	Un kapanı
9— Paşa köylü sok.	Tepe mezarlığı (Buçuk tepe)
10— Pir Budakoğlu sok.	Kaleiçi
11— Polis oğlu sok.	Yıldırım
12— Postahane sok.	Yıldırım

— R —

ADI	SEMTİ
1— Rabişoğlu sok.	Muradiye

ADI	SEMTİ
2 — Rifat Efendi sok.	Has fırın
3 — Rum kilisesi sok.	Kirişhane

— S —

ADI	SEMTİ
1 — Sabûni cami'i sok.	Lâleli,
2 — Sadık ağa sok.	Yeni İmaret
3 — Saka sok.	Yeni İmaret - Emir şah
4 — Saksağan sok.	Karaağaç çeşmesi cad. - Güllapcılar cad.
5 — Salcı sok.	Yıldırım
6 — Salı tekgesi sok.	Karanfiloğlu çarşıs
7 — Saraçlar cami'i sok.	Saraçlar
8 — Sarraf İlyas sok.	Tahtakale
9 — Sarraf Kirkor sok.	Tahtakale
10 — Sebil sok.	Tahtalı hamam
11 — Selamsuz sok.	Kazancılarbaşı
12 — Selçuk Hatun cami'i sok.	Yeni Tophane
13 — Semerci sok.	Tavuk kapısı
14 — Servet sok.	Yıldırı - Mümin hoca
15 — Seyid gülü sok.	Kıyık
16 — Simonaçi sok.	Tahtakale
17— Sinan Paşa çeşmesi sok.	Yeni İmaret
18 — Sıkça Murat Mescidi sok.	Paşa kapısı
19 — Sıvacı Halil sok.	Evliya Kasım Paşa
20 — Sıvacıoğlu sok.	Kaleiçi - Aya İstrati
21 — Soğuk çeşme sok.	Saraçhane başı
22 — Soğuk çeşme sok.	Kıyık - Zen-i İbrahim Paşa
23 — Su sok.	Sarıca paşa
24 — Su terazisi sok.	Sultan Selim
25 — Süle Çelebi cami'i sok.	Tarlakapı
26 — Süslü Kamil ağa sok.	Sultan Selim
27 — Süpürgeciler sok.	Yıldırım - Kum mahalle

— Ş —

ADI	SEMTİ
1 — Şah Melek Paşa cami'i sok.	Mihal başı
2 — Şehabeddin Paşa cami'i sok.	Büyük arasta
3 — Şekerci yokuşu sok.	Muradiye
4 — Şerif Bey sok.	Sarıca paşa
5 — Şeyh davut efendi sok.	Kadirhane

ADI	SEMTİ
6 — Şeyh ferhad efendi sok.	Çöplüce Hendek
7 — Şeyh Muslihiddin dergâhı sok.	Tabakhane
8 — Şeyh Şücaaddin cami'i sok.	Tabakhane
9 — Şeyhi çelebi sok.	Kavakkapı - Köprüce bayırı
10 — Şeyhi çelebi sok.	Kavakkapı - Köprüce bayırı

— T —

ADI	SEMTİ
1 — Tabutlu cami'i sok.	Kavaklı içi
2 — Taftin ağa sok.	Çiçekli Mektep - Yeni Tophane
3 — Tahmis sok.	Tahmis
4 — Tahtalı cami'i sok.	Yıldırım
5 — Tahtalı hamam sok.	Tahtalı hamam - Hacı Hasan Mescidi
6 — Tahtalı kuyu sok.	Yıldırım
7 — Taksim sok.	Kıyık cami'i İbrahim Paşa
8 — Taksim sok.	Kıyık - Karabulut
9 — Tanaş sok.	Kaleiçi
10 — Tarla sok.	Yıldırım
11 — Taşodalar sok.	Sultan Selim.
12 — Taşodalar cami'i sok.	Sultan Selim
13 — Taşlık bayırı sok.	Kirişhane
14 — Taş mektep sok.	Tahtakale
15 — Tavşancı sok.	Kıyık
16 — Tavanlı çeşme sok.	Taşlık
17 — Tavanlı çeşme sok.	Tarlakapı - Abdurrahman mahallesi
18 — Tavukçular hanı sok.	Sultan cami'i * - Fil yokuşu
19 — Tavuk kapısı sok.	Kaleiçi - Balık pazarı
20 — Tekke sok.	Kurşunlu fırın
21 — Tekke sok.	Muradiye
22 — Tekke sok.	Kaleiçi - Aya nikola
23 — Tekke altı sok.	Muradiye
24 — Tepe mezarlığı sok.	Askeri idadi okulu
25 — Tilki sok.	Kasım Paşa Hamamı
26 — Timurtaş mescidi sok.	Üç şerefeli - Karanfiloğlu
27 — Tiritbaba sok.	Muradiye
28 — Topkapı sok.	Kaleiçi
29 — Toprak sok.	Üç şerefeli - Karanfiloğlu çarşısı
30 — Tunca sok.	Beylerbeyi

* Sitti sultan

ADI	SEMTİ
31 — Tunca sok.	Tabakhane - Temelsiz cami
32 — Nuri Sina Kilisesi sok.	Kaleiçi - Metropolidhane
33 — Turna sok.	Paşa kapısı
34 — Turp oğlu sok.	Kanatlı köprü
35 — Tut sok.	muradiye
36 — Tut bahçesi sok.	Tekke kapı
37 — Tutluk sok.	Yıldırım - Akmescit
38 — Tüfekçiler sok.	Ayşekadın
39 — Türbe sok.	Kıyık mumhane, çokalca, mıramur Ayas Bey
40 — Türbe sok.	Muradiye Sofu İlyas
41 — Tütünsüz tekkesi sok.	Ağaç pazarı

— U —

ADI	SEMTİ
1 — Uşşaki dergâhı sok.	Germe kapı
2 — Uzun Hocadar sok.	Kaleiçi
3 — Uzun sakallı bayırı sok.	Yıldırım

— V —

ADI	SEMTİ
1 — Vangel sok.	Yıldırım
2 — Vavlı cami sok.	Fil yokuşu
3 — Veled-İ Veliyüddin cami'i sok.	Tepe mezarlığı
4 — Viran cami sok.	Güllapcılardan Karaağaç çeşme caddesine kadar

— Y —

ADI	SEMTİ
1 — Yahni Pazarı sok.	Büyük arasta tahıl hanı
2 — Yahya Bey cami'i sok.	Eski tophane
3 — Yarmu oğlu sok.	Yıldırım
4 — Yaşova sok.	Tahtakale
5 — Yazıcılar sok.	Eski cami cad. - Üç şerefeli
6 — Yemiş kapanı sok.	Yedi yol ağzı
7 — Yemişken sok.	Kürd Hoca
8 — Yeni sok.	Kaleiçi - Papa Kaçanoz
9 — Yeni sok.	Yıldırım - Hacı sarraf
10 — Yeni hamam sok.	Yeni İmaret
11 — Yeşilce dar sok.	Kirişhane
12 — Yeşilce mektep sok.	Kirişhane

ADI	SEMTİ
13 — Yeşildirek sok.	Eski İstanbul Yolu
14 — Yoğurtçu sok.	Tahmis.
15 — Yüksek kahve sok.	Eski cami cad. de vücellitler
16 — Yüzbaşı sok.	Yeni İmaret - Hoşkadem cami'i,

— Z —

ADI	SEMTİ
1 — Zehri mar bayırı sok.	Çöplüce hendek
2 — Zen-İ firuz cami'i sok.	Salhane avlusu - ayvalı göl cad. (İstilada mahvoldu)
3 — Zerde sakal sokağı	Yeni İmaret
4 — Zincirli kuyu sok.	Kıyık - Çokalca
5 — Zindan sok.	Hamambaşı sok. - Germe kapı cad.

Toplam : 467 sokak.

EDİRNE ÇIKMAZ SOKAKLARI
AHMED BADİ EFENDİ DÜZENLEMESİ
RIYAZ-I BELDE-İ EDİRNE
CİLT: II
SAYFA (ESKİ NURARA) 565/594
Ravzat-ul esvak fi EDİRNE

ADI	SEMTİ
1 — Ali paşa cami'i çıkmazı	Direkler çarşısı
2 — Aşağı çıkmaz sok.	Kıyık - Çokalca
3 — Aya Dimitri çıkmazı	Kaleiçi - Hacı Ömer
4 — Aynacı Şakir çıkmazı	Boyacı baba türbesi
5 — Ayşe molla çıkmazı	Yeni İmaret - Emir şah.
	— B —
1 — Bakkal çıkmazı	Yıldırım
2 — Balaban paşa odaları çıkmazı	Köprü başı
3 — Beylerbeyi çıkmazı	Beylerbeyi
4 — Büyük hacı veli çıkmazı	Kirişhane
	— C —
1 — Cafer ağa çıkmazı	Yeniçeri meydanı
	— Ç —
1 — Çalı çıkmazı	Şerbetler Hamza Bey mah. İstilada mahvoldu.
2 — Çiftçi çıkmazı	Yıldırım
3 — Çizmeci vangel çıkmazı	Yeni İmaret

ADI	SEMTİ
4 — Çukur çıkmazı	Horozlu
	— D —
1 — Deli Mehmet çıkmazı	Küçük arasta
2 — Duhancı Hacı Ali çıkmazı	Süleymaniye Küçük pazarı.
3 — Dülger çıkmazı	Kirişhane
	— E —
1 — Ebe çıkmazı	Uzun kaldırım - Hacı Recep Fırını
2 — Eyüp ağa çıkmazı	İstanbul yolu
	— F —
1 — Filibos çıkmazı	Kaleiçi - Aya nikola
	— H —
1 — Hacı Belko çıkmazı	Yıldırım - Hoca sarraf
2 — Hacı Nikola çıkmazı	Kirişhane
3 — Han ardı çıkmazı	Ayşekadın hanı arkası
4 — Hüseyin çemeş çıkmazı	Tarlakapı
	— I - İ —
	— K —
1 — Kara bağlı çıkmazı	Yeni İmaret
2 — Karı fırını çıkmazı	Kirişhane
3 — Kavaklı içi çıkmazı	Süleymaniye küçük pazarı (Mercimekli göl yönüne açıldı)
4 — Kirkor çıkmazı	Yıldırım kekeş vakfı.
5 — Kozma oğlu çıkmazı	Yıldırım kekeş vakfı
	— L —
	— M —
1 — Madanoğlu çıkmazı	Kirişlane - Kiremithane

ADI	SEMTİ
2 — Mandıracı çıkmazı	Çöplüce hendek
3 — Meydan kapısı	Yıldırım - Köfteciler
4 — Meydan mah. çıkmazı.	Yeniçeriler meydanı
5 — Mezarlık çıkmazı	Kıyık - Menzil ahırı cami-i İbrahim Paşa
6 — Mimar çıkmazı	Kıyık orta çukur
7 — Muradiye cami'i çıkmazı	Muradiye
8 — Muytaboğlu çıkmazı	Tarlakapı - Abdurrahman mah.
9 — Müezzin çıkmazı	Sultan Selim - Zehri mar cami'i
	— N —
	— O —
1 — Odalar çıkmazı	Kaleiçi
	— P —
1 — Paşaoğlu çıkmazı	Mercimekli göl (Hacı mercimek) mahallesinde istilada mahvoldu.)
	— S —
1 — Servi sarayı çıkmazı	Kıyık Karabulut sonradan ağa hamamı caddesine açılmıştır.
2 — Soğuk çıkmazı	Yeni İmaret
	— Ş —
1 — Şah melek çıkmazı	Horozlu
2 — Şarapcı çıkmazı	Yıldırım - Saçlı dede
3 — Şinikoğlu çıkmazı	Kirişhane
	— T —
1 — Tahir ağa çıkmazı	Vavlı cami
2 — Timurtaş çıkmazı	Üç şerefeli
3 — Tophane çıkmazı (Sultan II. Murat'ın tophanesi bu sokak içinde imiş.)	Kaleiçi Hacı Ömer mah.

ADI	SEMTİ
	— U —
1 — Uncu Dimo çıkmazı	Yıldırımla kekeş vakfı
	— V —
	— Y —
1 — Yukarı çıkmazı	Kıyık - Çokalca
	— Z —
1 — Zaptiye çıkmazı	Yeniçeri meydanı

Toplam: 51 çıkmaz sokak.

EDİRNE'NİN BAZI YÖRE ADLARI AHMET BADİ EFENDİ DÜZENLEMESİ RIYAZ-I BELDE-İ EDİRNE CİLT: II SAYFA: 595 - 597

BAYIRLAR

ADI	YERİ
— Armutlu bayırı	Güzelce Baba
— Arnavut bayırı	Kıyıkta yeniçeri meydanında
— Ayrancı bayırı	Kunduk Osman mahallesinde
— Bamyacı bayırı	Kıyıkda
— Cami'i şerif bayırı	Muradiye'de
— E-cinni bayırı	Güzelce babada
— Hamam bayırı	Kurşunlu fırında
— Hastahane bayırı	Yeni tophanede
— Keresteciler bayırı	Yediyol ağzında
— Köprüce bayırı	Buçuk tepe ile Güzelce baba arasında
— Kuyumcu bayırı	Buçuktepe'de
— Mahkeme bayırı	Sultan (Sitti Sultan) cami'inde
— Mahmut Ağa bayırı	Muradiye Küçükpazar yakınında
— Mezarlık bayırı	Yıldırım - kum mahallede
— Muradiye bayırı	Muradiye'de
— Nebeysa bayırı	Uzunkaldırım - Seyitler imaretiyle yakınında.
— Sarıcapaşa bayırı	Sarıcapaşa mahallesinde
— Taşlık bayırı	Taşlık'ta
— Uzun sakallı bayırı	Yıldırım'da
— Zehri mar bayırı	Çöplüce hendek yakınında

PAZAR YERLERİ

ADI	YERİ
— Ağaç pazarı	Üç şerefelide

ADI	YERİ
— At pazarı	Yelli burgaz ile yalnız göz arasında
— Balık pazarı	Balık kapısı içinde
— Bat pazarı	Bit pazarında
— Bit pazarı	Tahtakalede
— Fidan pazarı	Fil yokuşunda
— Karılar pazarı	Bat pazarında
— Kuş pazarı	Fil yokuşunda (Güvercin satılır)
— Muradiye Küçük pazar	Sarı cami ile Muradiye cami'i arasında
— Süleymaniye Küçük pazar	Sezai dergâhında
— Yahni pazarı	Arasta ile tahıl hanı arasında
— Yemiş kapanı	Yediyol ağzında

MEYDANLAR

ADI	YERİ
— At meydanı	At pazarının yeri (Diğer adı)
— Cami'i şerif meydanı	Yıldırımda
— Harik (yangın) meydanı	Saray-ı Humayun yakınında
— Hastahane meydanı	Yeni hastahanede
— Kır meydanı	Muradiye'de
— Kışla meydanı	Piyade kışlası
— Kum meydanı	Paşa kapısı (Vilayet Konağı) içinde
— Mezarlık meydanı	Kıyık - Karaca Ahmet
— Musalla meydanı	Kıyık'da
— Sırık meydanı	Saray içi yakınında
— Yeniçeri meydanı	Kıyık'da

KAPANLAR

ADI	YERİ
— Bal kapanı	Pazarcılar içinde
— Eski kapan	Tahta Kale'de Kilise cami'i yakınında
— Un kapanı	Abacılar başı yakınında
— Yemiş kapanı	Yedi yol ağzında

YOKUŞLAR

ADI	YERİ
— Arpa Kervanı yokuşu	Tahtalı hamamdan aşağı doğru
— Fil yokuşu	Eski cami yakınında
— Horozlu yokuşu	Horozluda
— Muradiye yokuşu	Muradiye'de
— Şekerci yokuşu	Muradiye'de

"BAŞI"lar

ADI	YERİ
— Abacılar başı	Üç şerefeli yakınında
— Arasta başı	Sultan Selim yakınında
— Bayır başı	Kulekapısı içinde
— Kavak başı	Buçuk Tepede Kavak kapı da derler.
— Kazancılar başı	Haleli (Lâri) cami'i yakınında
— Köprü başı	Ekmekcizade Ahmet Paşa köprüsü
— Mihal başı	Şahmelek Paşa cami'i önünde
— Muytaplar başı	Fil yokuşunda
— Saraçhane başı	Beylerbeyi cami'i yakınında

"ALTI"lar

ADI	YERİ
— Hastahane altı	Yeni Tophane'de. Hastahane bayırıda derler.
— Zindan altı	Tahta Kaleden nehirlere doğru giden yolda.

"ARDI"lar

ADI	YERİ
— Cami ardı	Eski cami medresesinin eski adı.
— Hamam ardı	Üç şerefeli yanında
— Han ardı	Tahmis mektebi ve Ayşekadın.

YOLLAR

ADI	YERİ
— Ayucı (veya ayvacı) yolu	Ayşekadın'da
— Bağlar yolu	Sırık meydanında
— İstanbul yolu	Ayşekadın'da
— Top yolu	Bağlıkta

KAPILAR

ADI	YERİ
— Kavak kapı	Buçuk tepede Kavak başı da derler
— Parmak kapı	Uzunkaldırımda milo? bakkal önünde
— Tarla kapı	Süleçelebi cami'i yakınında
— Tekke kapı	Eski telgrafhane yeri

GÖLLER

ADI	YERİ
— Ayvalı göl	Zen Sarıca Paşa mahallesi ile Kunduk Osman mahallesi arasında
— Gelin gölü	Hacı mercimek mescidi yakınında
— Göl	Yıldırım'da adı mahalleye verilmiş (Göl Mahalle)
— Kazıklı göl	Hoca Bâli mescidiyle kaşıkcı baba türbesi yakınında.
— Mercimekli göl	Uzun mezarlık yakınında Paşaoğlu çıkmazında
— Şerbettar Hamza Bey gölü	Kasım Paşa hamamı yakınında

İCMAL (TOPLAM SONUCU)

— Mahalleler	:	
İslam	:	123
Kıpti	:	11
Rum	:	53
Ermeni	:	11
Yahudi	:	13
		211

Not:

Bu rakkam, müslüman, rum, ermeni, yahudi ve kıpti halkın oturdukları karışık mahalleleri de herbiri için müstakil olarak saymakla yani karışik bir mahalleyi her unsur için birden fazla (mükerrer) kabul edip sayarak elde edilmektedir. Tek isimle sayıldığı takdirde 158 mahalle vardır. Bunlara ek olarakda 13 cemaat topluluğu gösterilmiştir.

Ahmet Badi düzenlemesine göre bu mahallelerde:

88 Cadde.

467 sokak

51 çıkmaz sok. bulunmaktadır.

* Ahmet Badi: Edirne mahalleleri icmali broşürü sayfa: 2.
Rıyaz-ı Belde-i edirne'den aldığımız listede ise 174 mahalle gösterilmiş olmakla beraber bunların icmalini, yukarıda gösterdiğimiz sebeplerden dolayı 211 mahalle olarak kaydetmiştir.
1990 da yapdığımız tesbitte ise mahalle sayısı 92 dır. Sayılar arasındaki değişikliğin nedeni zaman içinde bazı mahallerin biribirleri içinde eriyip birleşmesinden bazılarınında harpler, yangınlar doğal afetler ve göçler nedeniyle tamamen yok olmalarıdır.

EDİRNE MAHALLERİ TARİHÇESİ
BÖLÜM - IV
1890 - 1920 DÖNEMİ
(Dr. Rıfat Osman Bey Düzenlemesi)

EDİRNE MAHALLELERİ
Dr. Rıfat Osman Bey
Edirne Rehnüması : Sayfa : 15 - 33

Edirne mahallelerinde bu otuz senelik (1890-1920) dönemde özellikle mahalle sakinleri ve mahalle adları bakımından büyük değişiklikler görülmektedir. Gerçi mahalle sayıları yönünden bir önceki dönemle aralarında bir fark yok ise de, (Çünkü tahminimize göre o da listesini tanzim ederken Ahmet Badi Efendiden faydalanmıştır.) mahalle sakinleri ve bazı mahalle adlarında değişiklikler görülüyor. Bu da, Edirne'nin 1892-1912-1914 yıllarındaki Türk - Rus, Balkan ve Birinci dünya savaşı gibi büyük istila ve muhaceretler sonundaki fizik ve demoğrafik değişikliklere uğramasından ileri gelmiştir. O dönemdeki durumu tesbit etmiş olan Dr. Rıfat Osman Bey'in düzenlediği cetvelde bu değişikliklerin büyük bir bölümünü görmek mümkündür. Ayrıca, bilgi edinmeyi kolaylaştırmak için kitabın sonuna eklediğimiz beş dönemlik değişiklikleri gösteren kıyaslamalı cetvel de bu durumu gösterecektir.

Rıfat Osman Bey, mahalleler listesinde, her mahallenin kurucusu, etnik yapısı ve cami ve mescitleri hakkında da bilgi vermektedir ki biz bu hususları I - II. bölümdeki metinlere aktarmış bulunuyoruz. Bu nedenle cetvele yeniden almadık.

EDİRNE MAHALLELERİ 1890 - 1920
Dr. Rıfat Osman Düzenlemesi
Edirne Rehnüması S: 13 - 15

— A —

MAHALLE ADI	SEMT ADI
1— Abdurrahman mah.	Kirişhane.
2— Ahi Hasan mah.	Tabakhane
3— Ak mescit mah.	Yıldırım
4— Alemdar mah.	Eski köprü başı (Ekmekçioğlu köprüsü).
5— Ali Kuş mah.	Kirişhane
6— Altuni mah.	Üç şerefeli.
7— Arif ağa mah.	Karanfiloğlu
8— Arpacı Hacı Hamza mah.	Süpürgeciler
9— Attar Hacı Halil mah.	Dârülhadis.
10— Aya İstafanos mah.	Kaleiçi
11— Aya İstirati mah.	Kaleiçi
12— Aya Nikola mah.	Kaleiçi
13— Aya yani mah.	Kaleiçi
— B —	
1— Baba Demirtaş mah.	Üç şerefeli
2— Balaban paşa mah.	Eski köprü
3— Baruthane mah.	Kıyık
4— Beğce mah.	Beylerbeyi
5— Berkuk ağa mah.	Kıyık
6— Bevvap sinan mah.	Güzelce baba
7— Bezirci Hatun mah.	Gazi mihal
8— Buçuktepe mah	Kıyık
9— Bülbül Hatun mah.	Yıldırım
— C —	
1— Cedit Kasım Paşa mah.	Güzelce baba.
— Ç —	
1— Çakır ağa mah.	Saraçhane başı.
2— Çavuş bey mah.	Horozlu yokuşu.
3— Çirgâp mah.	At pazarı.
4— Çokalca mah.	Buçuktepe.

MAHALLE ADI	SEMT ADI
— D —	
1 — Darüssiyade mah.	Ayşekadın.
2 — Dâye hatun mah.	Tekke kapı
3 — Debbağ Hacı Halil mah.	Tabakhane keçeciler kapısı.
4 — Demir biga mah.	Yelli burgaz.
5 — Derviş ali (abi) mah.	Taşlık.
— E —	
1 — Emir mescit mah.	Yeni İmaret,
2 — Emir şah mah.	Yeni İmaret
3 — Eskici hamza mah.	Abdullah hamamı.
— F —	
1 — Fazlullah Paşa mah.	Belediye civarı
2 — Fındık fakih mah.	Tahtakale
— G —	
1 — Gazi hoca mah.	Topkapı
2 — Gazi mihal mahl.	Mihal köprüsü
3 — Göl mah.	Yıldırım
4 — Gülbahar hatun mah.	Muradiye
— H —	
1 — Hacegi mah.	Tahtalı hamam.
2 — Hacı Hallaç mah.	Süleymaniye küçük pazar.
3 — Hacı İslam mah.	Güzelce baba.
4 — Hacı hoşkadem mah.	Yeni İmaret.
5 — Hacı kılavuz mah.	Yeni İmaret.
6 — Hacı mercimek mah.	Süleymaniye küçük pazar.
7 — Hacı Ömer mah.	Kaleiçi kafes kapı
8 — Hacı sarraf mah.	Yıldırım
9 — Hacı sefa mah.	Rüstem paşa
10 — Hadım balaban	Sultan Selim.
11 — Hadım demirtaş mah.	Tahtalı hamam.
12 — Hadım Firuz mah.	Yeni İmaret-Talimhane.
13 — Hafız Ahmet mah.	Güzelce baba.
14 — Has Murat mah.	Yeni imaret
15 — Hasan paşa mah.	Hasa fırın
16 — Haznedar Sinan Bey mah.	Sultan Selim
17 — Hıdır ağa mah.	Sultan Selim
18 — Hıristos mah.	Kaleiçi
19 — Hoca Bali mah.	Süleymaniye küçük pazar.
20 — Hocağı mah.	Tahtalı hamam.
21 — Hoca ivaz mah.	Horozlu yokuşu
22 — Hücerat-ı şah melek paşa mah.	Horozlu yokuşu.
— İ —	
1 — İbn-i arap mah.	Darülhadis.
2 — İbrahim Paşa mah.	Buçuktepe
3 — İmaret-i mezit bey mah.	Kirişhane
4 — İskerletoğlu mah.	At pazarı
5 — İsmail ağa mah.	Tekke kapı

MAHALLE ADI	SEMT ADI
1 — Kadı Bedreddin mah.	Ayşekadın
2 — Karabulut mah.	Kıyık
3 — Karaca Ahmet mah.	Kıyık civarı
4 — Karaca Bevvap mah.	Sultan Selim.
5 — Karakaş mah.	Kirişhane.
6 — Kasap Abdülaziz mah.	Eski İstanbul yolu
7 — Kasım paşa mah.	Kirişhane
8 — Kâtip - cu mah.	Sanayi kışlası.
9 — Kavaklı mah.	Süleymaniye Küçük pazar.
10 — Kazas salih mah.	Kirişhane
11 — Kebe yapıcı mah.	Kurşunlu fırın
12 — Kemiş vakıf mah.	Yıldırım
13 — Kiremitçi Hacı Halil mah.	Tekke bayırı
14 — Kıncı firuz mah.	Rüstem Paşa
15 — Kızıl mescit mah.	Yıldırım
16 — Kızıl minare mah.	Paşakapısı
17 — Konduk osman mah.	Kirişhane
18 — Köseç Balaban mah.	Yıldırım
19 — Köseç Balaban mah.	Kurşunlu fırın.
20 — Kubuzcu Ali Bey mah.	Eski tophane
21 — Kum mahalle	Yıldırım
22 — Kuşçu Doğan mah.	Karanfiloğlu
23 — Küçük Hacı veli mah.	Kirişhane
24 — Külahduz mah.	Ayşekadın
25 — Kürt hoca mah.	Süleymaniye küçük pazar.
— M —	
1 — Madanoğlu mah.	Kirişhane
2 — Mahmut ağa mah.	Sarıcapaşa
3 — Mahmut ağa mah.	Kirişhane
4 — Maruf hoca mah.	Yıldırım
5 — Medrese - i Ali Bey mah.	Taşlık
6 — Mehmet ağa mah.	Has fırın
7 — Menzil ahır mah.	Muradiye
8 — Metropolit mah.	Kaleiçi
9 — Meydan mah.	Kıyık.
10 — Mezit Bey mah.	Selimiye civarı
11 — Mihal koç mah.	Yeni İmaret
12 — Mirahur ayas bey mah.	Kıyık
13 — Mirimiran mah.	Beylerbeyi
14 — Miskinler mah.	Kirişhane
15 — Molla fahrettin mah.	Topkapı
16 — Mumhane mah.	Kıyık.
17 — Muradiye mah.	Muradiye
18 — Mümin Hoca mah.	Yıldırım
19 —	

MAHALLE ADI	SEMT ADI
— N —	
1 — Naip çelebi mah.	Yıldırım.
2 — Neccar Panayot mah.	Süpürgeciler
3 — Nişancı paşa mah.	Kıyık
4 — Nişdoğan mah.	Arasta civarı
5 — Noktacızade mah.	Kıyık
6 —	
— N —	
1 — Naip çelebi mah.	Yıldırım
2 — Neccar Panayot mah.	Süpürgeciler
3 — Nişancı paşa mah.	Kıyık
4 — Nişdoğan mah.	Arasta civarı
5 — Noktacızade mah.	Kıyık
6 —	
— O —	
1 — Orta çukur mah.	Kıyık
2 — Orta karaağaç mah.	Kıyık
— P —	
1 — Panaiya mah.	Kaleiçi
2 — Papa Kaçanos mah.	Kafeskapı
3 — Papasoğlu mah.	Saraçhane
— R —	
1 — Rakkas Ali Bey mah.	Eski İstanbul yolu
2 —	
— S —	
1 — Sabuni mah.	Eski İstanbul yolu
2 — Saçlı dede mah.	Yıldırım
3 — Sarıcapaşa mah.	Taşlık civarı,
4 — Selçuk hatun mah.	Yeni Tophane
5 — Sevindik fakih mah.	Kadirihane
6 — Sitti hatun mah.	At pazarı
7 — Sıkça Munat mah.	Paşa kapısı
8 — Sofu Bayezit mah.	Muradiye küçük pazar
9 — Sofu İlyas mah.	Muradiye küçak pazar
10 — Sultan Bayezit mah.	Yeni İmaret
11 — Süleçelebi mah.	Tarlakapı
12 — Süpürgeciler mah.	Saraçhane-Yalnızgöz köprüsü
13,	
— Ş —	
1 — Şah Melek Paşa mah.	Mihal köprüsü başı
2 — Şehabeddin Paşa mah.	Sultan Selim
3 — Şerbettar Hamza Bey mah.	Eski İstanbul yolu
4 — Şeyh Şücaeddin mah.	Tabakhane
5 — Şeyhi çelebi mah.	Buçuktepe
— T —	
1 — Taftin ağa mah.	Yeni tophane
2 — Taş odalar mah.	Sultan Selim

MAHALLE ADI	SEMT ADI
3 — Tekye-i Ali Paşa mah.	Sultan Selim
4 — Turgut Bazirgan mah.	Ayşekadın
— U —	
1 — Umur bey mah.	Muradiye küçük pazar
2 —	
— Ü —	
1 — Üsküfcü Hızır mah.	Kıyık
2	
— V —	
1 — Veled-i veliddin mah.	Muradiye
2 — Vize çelebi mah.	Kirişhane
— Y —	
1 — Yahya Bey mah.	Eski tophane yokuşu
2 — Yakup kilari mah.	Yedi Yol ağzı
3 — Yançıkcı Şahin mah.	Güzelce baba
4 — Yaya Demirtaş mah.	Arpa Kervanı
5 — Yel pınarı mah.	Muradiye
6 — Yeni İmaret mah.	Yeni İmaret
7 — Yeşilce mah.	Kirişhane
8 — Yıldırım Bayezit mah.	Yıldırım
— Z —	
1 — Zen-i İbrahim Paşa mah.	Kıyık Atlar çeşmesi
2 — Zen-i Firuz mah.	Süleymaniye küçük pazar.
3 — Zen-i sarıcapaşa mah.	Kirişhane
4 — Zincirlikuyu mah.	Kirişhane.

İCMAL (Toplu Özet)

Dr. Rıfat Osman Bey'in düzenlemesinde 159 mahallenin adlarını ve semtlerini buluyoruz. Liste sayı olarak Ahmet Badi Efendinin listesine eşittir. Her iki listeden, mahalle adları yanında Edirne'nin semt isimlerini de öğrenmiş oluyoruz.

Dr. Rıfat Osman Bey, Edirne mahallelerinin listesini verdikten sonra şu bilgileri ekliyor:

"Mahallelerin çoğu taşkınlar ve istilalarla mahvolmuştur. Nitekim Atpazarı semtinin seksen sene önce (1840) ki bir fotoğrafında görülen büyük binalardan bugün bir eser kalmadığı gibi Bayezit-i Veli (II. Bayezit) ve Yıldırım Bayezit camileri ve Saraçhane köprüsü ile Bayezid cami'i arasında olan nehir civarındaki geniş boş arazi, Kum mahallelerinin Meriçe yakın kısmı eskiden mamur islam mahalleleri olup nehirlerin taşkını ve kısmen de Rum istilalarında harap olmuşlardır.

Gülşah Mescidi, Hadım Şahabeddin Paşa, Şeyh Mesud, Hacı Kılaguz Dağdevirenzade Mehmet ağa, Emir Mescidi, Hızır Şah Mescidi, Ak mescid, Saçlı Ali camileri gibi camiler ve mescitler bu arada yıkılmıştır.

Balkan harbinden önce genel nüfus 47280 Müslüman, 19608 Rum, 14469 Musevi 4000 Ermeni 2324 Bulgar olmak üzere seksen bine yakın idi. 1309 H./M. 1891 senesi il yıllığında

şehir nüfusu (10780) hanede (53348) 1317.H./M. 1899 yıllığında (56.813) olarak kayıtlıdır. 1869 yılında Paris'de yayınlanan tarih lugatında nüfus 180 bin olarak kayıtlıdır. Halen (1920) 50 binden fazla olmadığı zannolunur."

Dr. Rıfat Osman Bey, yazdığı mahalleler cedvelinin sonuna şunları da ekliyor ki, mahallelerin adlarının ve halkının değişmelerini göstermek bakımından önemli bulduğumuzdan bu eki aynen alıyoruz.

"Bazı İslam mahallelerine zaman içinde hristiyanlar göçerek mahalle teşkilatı meydana getirdiklerinden, o mahallelerin asıl isimleri ikiye bölünmüştür. Örnek olarak; Karaca Ahmet mahallesi birinci Rus İstilasına kadar yalnız İslâm mahallesi iken istilada islâmların göçlerinden sonra hristiyanların yerleşmeleriyle (Rum Karaca Ahmet) adıyla ikiye ayrılmıştır. Bu gibi isimler cetvelin metnine alınmamış olup buraya ek olarak yazıyorum.

Rum Daye Hatun, Rum Meydan, Rum Şeyhi Çelebi, Rum Mehmet Ağa, Rum Süle Çelebi, Rum Yeşilce, Rum Karaca Ahmet, Rum Çokalca, Rum Mumhane, Rum Karabulut, Rum Çırgâp, Rum Mihal Koç, Rum Yeni İmaret, Rum Sitti Hatun, Rum Demirbiga, Rum Saçlı Dede, Rum Bülbül Hatun, Ermeni Buçuktepe, Ermeni Süpürgeciler.

Bazı mahalleler de özellikle büyük yangından sonra ve istilaların ardından yıkılıp yok olmuşlardır.

Kaleiçindeki Abdülvahhap, Divâne Sinan, Ebülfazl Mehmet Efendi, Hacı Pervane, Bazirgân Bâli, Denizlizade, Tekkeci kara Bâli, Yahşi Fakih, Pür nazar Mehmet Efendi, Veled-i Veliddin, Yakut Paşa, Hoca Ömer, Habbaz Muhittin, Devlet Şah, Hoca Siyah, Hacı Bedreddin, Hacı Doğan, Hacı Yakup mahalleleri.

Yıldırımda ki: Kuzu koyun, Serden geçdi, Hatice Hatun mahalleleri de bunlar arasındadır.

H. 1321/M. 1903 yılındaki yangında Kaleiçinde mahvolup yok olan Musevi Mahalleleri:

Sisilya cemaati, istanbul cemaati, Aragon Cemaati, Budin Cemaati, Katalonya Cemaati, Alman Cemaati, Mayor Cemaati, İtalya Cemaati, Küçük Portekol cemaati, Kehruz Cemaati, Tolya Cemaati, Büyük Portekol cemaati, Polya cemaati. Bu musevi mahallleri ile beraber 13 havra da yanmıştır.

Bu havralardan Mayor ve Polya havraları yerine (Kaalkadoş ağadol) = Kutsal büyük havra adıyla iki kule ve bir kubbeli büyük bir havra inşa edilmiştir."

Dr. Rıfat Osman Bey'in tesbit ettiği listede 159 mahalle bulunmaktadır.

Ahmet Badi Efendi Listesinde ise 211 mahallenin bulunduğunu yalnız, mükerrerler çıkartılınca 174 mahallenin kaldığını görmüştük. Demek ki 1890 ile 1920 tarihleri arasında 18 mahalle değişik nedenlerle tamamen ortadan kalkmış veya isimlerini yitirip başka mahallelerle birleşmiş oluyor.

CİLT - II
BÖLÜM - V
1920 - 1990
EDİRNE MAHALLE MUHTARLIKLARI VE CADDE VE SOKAKLARI

Resimleyen: Murat Çakan

Karanfiloğlu
Edirne. 1991

EDİRNE MAHALLELERİ
BÖLÜM - V
1920 - 1990

Edirne mahallelerinin geçirdikleri tarihi aşamanın son basamağına gelmiş bulunuyoruz.

Bu dönemde mahalleleri, muhtarlıklar çatısı altında guruplanmış olarak görmekteyiz. Mevcut 20 Muhtarlık hudutları içinde 92 mahalle kayıtlı bulunmaktadır. Bu rakamın 10 u mükerrer (bir bölümü bir muhtarlık öbür bölümü komşu muhtarlık hudutları içinde bulunup adı iki defa geçmiş) yazılmış olmakla asıl mahalle sayısı 82 dir.

Şimdi evvela bu 20 muhtarlığa bağlı 92 mahallenin adlarını liste halinde vereceğiz. Sonra, muhtarlık listesinde adı geçen mahallelerin hangi mahallelerin birleşmesinden oluşduğunu gösteren ayrı bir listeyi ekleyeceğiz. Daha sonra da her mahalle muhtarlığını ayrı ayrı ele alıp haklarında tesbit edebildiğimiz bilgileri sunacağız. Yine her mahalle muhtarlığı hudutları içinde bulunan cadde ve sokakları ayrı çizelgeler halinde ekleyip mahallenin demografik yapısı hakkında bilgi de vereceğiz.

Mahalle hudutları içinde bulunan sokakların ilk ve son hane numaraları ile hane ve nüfus sayılarını da gösterdik. Ancak bu çizelgeleri izleyenler biribirlerine zıt gibi görünen şu değişiklikleri farkedeceklerdir.

1 — Sokaklarda gösterilen ilk ve son numaralar ile buralardaki hane sayıları her zaman biribirlerine uymamaktadır.

2 — Hane sayıları ile nüfus sayıları da her zaman birbirleriyle orantılı görülmemektedir.

3 — Bâzı sokak ve cadde adları birden fazla mahallede görülebilmektedir. Bunların nedenlerini şöylece açıklayabiliriz:

1 — Binalar ve nüfus, zaman içinde daima değişken olup hareketlidir.

mevcutlar yıkılıp yerlerine yenileri yapılabilir, cadde veya sokağın boş arsalarına yeni binalar yapılabilir, yahut da yıkılıp yerlerine yenileri yapılmaz. Bu şartlara göre kısa da olsa belli zaman süresi içinde yapılaşmada sayı olarak değişiklikler görülür. Birçok hane numaraları, yeni yapılan bir apartmanda birleşebilir.

2 — Bir sokaktaki evlerin iki veya üç mahalle hudutları içinde bulunmaları da bu görünümdeki yanılgıyı meydana getirebilir.

3 — Nüfus da hareketlidir. Değişik nedenlerle sayım sırasındaki nüfus artıp eksilebilir.

4 — Evlerin numaralanması, başta nüfus sayımı yılları (sonu 5 ve 0 lı yıllar) seçimler, hane sayımları gibi nedenlerle yenilenmektedir. Dolayısiyle numaralarda da değişiklikler olmaktadır.

5 — Kapı numaraları kasıtlı veya kasıtsız olarak değiştirilebilmekte veya düşüp kaybolmakta olup bunların yerine hemen asıllarına uygun yenileri çakılamamaktadır.

İşte bu ve buna benzer nedenler cadde ve sokaklardaki evlerin numaraları, sayıları ve nüfusları üzerindeki değişiklikleri oluşturmaktadır. Tesbitimizde 1984 hane sayımını 1985 nüfus sayımını esas tutarak 1990 yılındaki kendi tesbitlerimize göre saptadığımız değişmeleri göstermiş bulunuyoruz. Bir kere daha vurgulamak isteriz ki, okurlarımız çizelgelerle güncel durum uygulamalarında tutarsızlıklar görürlerse, bunu yukarıdan beri açıklamaya çalışdığımız nedenlere bağlasınlar. Bu çizelgelerin her sayım yılı sonunda yeniden düzenlemeleri de kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Son olarak da, Edirne Belediyesi hudutları içindeki mahallelerin fizik, sosyal, kültürel ve ekonomik durumlarını belirten özet bilgi ile her mahallede bulunan tarihi, turistik, resmi, folklorik ve sen'at değeri taşıyan yapılar hakkında bilgi verilecektir. Ayrıca 1973 lerde başlayan yeni yerleşim alanları hakkında da gereken bilgi eklenecektir. Bu alanlar daha ziyade şehrin İstanbul (E-5) yolu yönündeki düz arazi üzerinde yapı kooperatiflerince kurulmuştur. Buralara Halen mahalle ve sokak adları konulmamış olup yerleşim alanları kooperatif adlarıyla tanıtılmaktadır. Muhtarlık teşkilatı da kurulmamıştır. En son olarak da bu kooperatifler hakkında topluca bilgi sunulacaktır.

1990 YILI
EDİRNE Şehir Mahalle Muhtarlıklarına bağlı Mahalleler:

MUHTARLIK ADI	MUHTARLIK İÇİNDEKİ MAHALLER
1 — Abdurrahman :	Abdurrahman, Kadı Bedreddin, Külahcı, Süle Çelebi, Vize Çelebi, Ali Kuş, Cep dibi, Kızılay (Kısmen).
2 — Baba Demirtaş :	Baba Demirtaş, Ağa, Arif ağa, Kiremitçi, Kuşçu Doğan, Şahabettin paşa, Feyzullah Paşa
3 — Barutluk :	Barutluk, Orta çukur, Rıfat Osman (Kısmen).
4 — Çavuşbey :	Çavuşbey (Kısmen), Kadripaşa, sıkça Murat, Süpürgeciler.
5 — Dilaverbey :	Türkoğlu, Dilaverbey, Doğan, Tabak, Şeyh Şücaettin.
6 — Hacı İl Bey :	Hacı İl Bey, Çavuş Bey (Kısmen) Molla Fahrettin, Zincirli kuyu.
7 — Karaağaç :	Karaağaç.
8 — Medrese Ali Bey :	Medrese Ali Bey, Kevseç (Köse) balaban, Hacı İslam (Kısmen) Turgut Bezirgan (Kısmen).
9 — Menzil ahırı :	Menzil ahır, Muradiye, Mirahur Ayaz Bey.
10 — Meydan :	Meydan, Ali paşa, Karabulut, Hazinedar Sinan Bey, Sofu İlyas (Kısmen).
11 — Mithat Paşa :	Mithat Paşa. Mimar Sinan, Yahşi Fakih, Gazi Mihal.
12 — Nişancı Paşa :	Nişancı Paşa, Derviş âbi, Buçuk Tepe, Cami-i İbrahim Paşa, Cedit Kasım Paşa, Yeni Seylap evleri, Rıfat Osman (Kısmen),
13 — Sabûni :	Sabûni, Şerbettar, Mehmet ağa, Hasan Paşa, Bevvap Sinan.
14 — Sarıca Paşa:	Sarıca Paşa, Yakup Kilâri, Sevindik Fakih, Yahya Bey.
15 — Tal'at Paşa:	Tal'at paşa, evliya kasım paşa. Hacı mercimek Alemdar, Kavaklı, Hoca Bâli, eskici fındık fakih.
16 — Umur Bey :	Umur Bey, Mezit Bey, Gülbahar Hatun, Dâye Hatun, Sofu İlyas (Kısmen).
17 — Yancıkçı Şahin :	Yancıkçı Şahin, Şeyhi Çelebi, Kızılay (Kısmen).
18 — Yeni İmaret :	Bademlik, Bayezit, Has Murat, Emir Şah, Hacı Hoşkadem.
19 — Yıldırım :	Hacı Sarraf, Akkızıl.
20 — Yıldırım Bayezid:	Mümin Hoca, Maruf Hoca.

Şimdi bu muhtarlıkları teker teker ele alıp inceleyeceğiz.

ABDURRAHMAN MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu mahalle muhtarlığı:

1 — Abdurrahman,

2 — Kadı Bedrettin,

3 — Külahcı (Külahduz),

4 — Süleçelebi,

5 — Vize Çelebi,

6 — Alikuş,

7 — Cepdibi,

8 — Kızılay (Kısmen)

Mahallelerinin birleşmesinden meydana gelmiştir.

Muhtarlık Sınırları:

Doğusu: Hadım Ağa bağlığı (Tekel, DSİ, YSE, DDY istasyonu, Sanayi carşısı, Fabrika ve İmalathaneler.)

Batısı: Uzunkaldırım Bir numaradan son tek numaraya kadar olan bütünü.

Kuzeyi: Tal'atpaşa asfaltının Hadımağa bağlığından Ayşekadın cami'ine kadar olan kısmı.

Güneyi: Meriç nehri ile çevrilidir.

Abdurrahman mahallesi muhtarlığı hudutları içinde bulunan cadde ve sokaklarla bunların bazı özellikleri bitişik sayfalarda metin ve çizelgeler halinde gösterilmiştir.

ABDURRAHMAN MAHALLESİ

Cadde ve Sokakları

Cadde ve Sokağın Adı:	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Abdurrahman Cami Sok.	1	32	37	196
Abdurrahman Tavanlı Çeşme Sok.	1	59	53	218
Amire Sok.	1	46	38	208
Aydın Sok.	1	56/A	28	181
Bakkal Eyüp Sok.	1	16	25	96
Cabi Çeşme Sok.	1	20	14	79
Cinoğlu Sokağı	1	17	14	72
Dikilitaş Sok.	1	39/A	14	88
Ebe çokmaz Sok.	1	19	19	109
Fevzipaşa Türbe Sok.	1	16	15	82
Fevzi Paşa Türbe aralığı Sok.	1	14	14	16
Göçmen Çeşme Sok.	1	34	17	121
Göçmen Çeşme aralığı	1	19	2	11
Hacı Arif Sok.	1	68	52	280
Hacı Arif çıkmazı	1	7	3	17
Hacı Arif Mezarlık Sok.	1	14	9	32
Hacı Hasan Fırın Sok. (Bir kısmı)	1	18	16	77
Hacı Kasım Sok.	1	15	13	72
Hacı Recep fırın Sok.	1	12	20	85
Huysuz Baba Sok.	1	13	12	50
İki Lüleli çeşme Sok.	1	41	27	143
İki Lüleli çıkmazıSok.	1	9	6	34
İmaret Sokak.	1	27	18	95
İstanbul Cad. (Bir kısmı)			14	81
Kadı Bedreddin sok.	1	44	39	167
Kalaycı sok.	1	14/A	25	100
Kalaycı aralığı sok.	1	22	8	33
Kalaycı İbrahim ağa sok.	1	38	14	72
Kanal çeşme sok.	1	19	24	148
Kemhacı sok.	1	27/A	28	124
Kulluk sok.	1	7	2	11
Kuyulu sok.	1	31	17	97
Külanduz çeşme sok.	1	33	18	97
Nazır çeşme sok.	1	46	16	90
Nazır çeşme arka sok.	1	16	7	37
Süle çelebi cami sok.	1	8	3	17
Süle çelebi Fırın sok.	1	14	6	31
Tarlakapı cad.	1	37	31	122
Tarlakapı çıkmazı	1	16	22	85
Taş mektep sok.	1	19	21	124
Uzun kaldırım cad. (Bir kısmı)	1	125	50	246
Yeşilce cami sokak.	1	17	7	38

Abdurrahman Mahallesi Muhtarlığı hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle san'at değeri yüksek veya folklorik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resim kurum ve kuruluşlar:

1— Abdurrahman cami'i:
Abdurrahman cami sokak 21 numaralı evin arkasındaki bahçesinin yerinde imiş halen adı sadece bulunduğu sokakta kalmış.

2— Abdurrahman cami'i çeşmesi:
Abdurrahman cami sokak 21 numaralı evin yanındadır. Halen kullanılmıyor.

3— Bulgar Kilisesi:
Hacı Arif mezarlık sokakda 14 numaralı yapıdır. Halen harap durumdadır.

4— Çeşme:
İki lüleli sokakda divar arasında kalmış olup sadece tamir kitabesi mevcuttur. Adı bilinemiyor. Kitabede Rukiye hatunun ana-babasının çeşmeyi tamir ettirdikleri yazılıyor. Bu tamir 1246/1830 yılında yapılmıştır.

5— Dertli Mustafa Bey çeşmesi:
Yeni otobüs terminali girişindedir. (Eski yerinden Belediyeye buraya nakledilmiştir.)

6— DSİ, Bölge müdürlüğü:
E - 5 karayolu üzerindedir.

7— Ebe çeşmesi:
Uzun kaldırımda Ebe sokağı girişindedir.

8— Feyzullahpaşa çeşmesi:
Kalaycı sokak 14 numaralı evin bahçesine bitişik olup halen kullanılmıyor.

9— Feyzullah Paşa İmareti (Seyitler İmareti)
Uzun kaldırım Türbe aralığı sokağının köşesindeki 2 numaralı yer olup 1989 da bu yere apartman yapılmaya başlamıştır.

10— Feyzullah Paşa türbesi:
Feyzullahpaşa sokak 5 numaralı evin bahçesinde temel kalıntısı halindedir.

11— Hacı Ali Hazretleri mezarı:
Lüleli çeşme yanındaki haziredir. Bursalı bir hattat olduğu söyleniyor.

12— Huysuz baba türbesi.
Uzunkaldırımda 61 numaralı evin bahçesindedir.

13— İmaret cami'i (Fazlullah Paşa)
Kalaycı sokağın bitimindeki boş alanda imiş.

14— Kadı Bedreddin cam'i:
Eski İstanbul caddesi üzerinde 166 numara ile kayıtlı oyup halen ibadete açıktır.

15— Kadı Bedreddin Çeşmesi:
Külahduz çeşme sokağı girişindedir. Halen kullanılmıyor.

16— Kadripaşa İlkokulu:
Uzunkaldırım caddesinde 111 numara ile kayıtlıdır.

17— Kesikbaş Türbesi:
Uzunkaldırım caddesi 61 numaralı evin bahçesindedir.

18— Lüleli çeşme:
Uzunkaldırım caddesi 89 numaralı binanın yanındadır. Halen kullanılmıyor.

19 — Otobüs Terminali:
E - 5 karayolu üzerindedir.

20 — Sanayi Sitesi:
E - 5 karayolu üzerindedir.

21 — Sanayi sitesi cami'i:
Site alanı içindedir.

22 — Solak çeşme:
Uzunkaldırım caddesi 109 numaralı evin önündedir. Halen kullanılmıyor.

23 — Süle çelebi cami'i:
Süleçelebi fırın sokaktadır. Halen ibadete açıktır.

24 — Süleçelebi çeşmesi:
Süleçelebi cami'i önünde olup kullanılmamaktadır.

25 — Tiren istasyonu:
E - 5 karayolundan giriş ve çıkışı vardır.

26 — YSE Müdürlüğü:
E - 5 karayolu üzerindedir.

27 — Yeşilce cami. *
Uzunkaldırım caddesi 113 numaralı evin arkasında olup halen yarı harap durumuda ve ibadete kapalıdır.

28 — Yunan (Rum) Kilisesi:
Hacı Arif mezarlık sokağının karşısındaki set'in altındaki boş alan. (Eskiden rahibeler okulu imiş.)

* Bu cami, 1989 yılında Edirne Valisi Sayın Ünal Erkan'ın gayretleriyle tamir edilip 1991 yılında ibadete açılmıştır.

BABA DEMİRTAŞ MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu Mahalle Muhtarlığı:
1 — Baba Demirtaş,
2 — Ağa,
3 — Arif ağa,
4 — Kiremitçi Halil,
5 — Kuşçu Doğan,
6 — Şebahettin Paşa,
7 — Feyzullah Paşa,

Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIK HUDUTLARI

Doğusu:
Selimiye çiftekumrular önündeki Hatice Sultan Sokağından başlayıp tek numaralı izleyerek Kırlangıç bayırına ve yine tek numaralı izleyerek Baruthaneye iner.

Batısı:
Ziraat Bankası karşısındaki park önünden hükümet caddesinin çift numaralarını izleyip 278 numaralı çukur kahve 2 den 10 a kadar Saraçhane caddesinin çift numaralarını izleyip Saraçhane köprüsüne iner.

Kuzeyi:
Saraçhane köprüsünden sarayiçi 1. Köprü (Kanuni Köprüsü) ye kadar uzanan cadde ve köprüden tepe mezarlığına ve Baruthaneye giden oyl.

Güneyi:
Tal'at Paşa asfaltının Eski cami ile Ziraat Bankası arasındaki kısmın çift numaraları ve Mimar Sinan caddesinin Belediye önünden Saray Hamamına kadar uzanan tek numaralı ile hudutlandırılmıştır.

Muhtarlık hudutları içinde bulunan cadde ve sokaklarla buralara ait özellikler bitişik sayfalarda çizelge ve metinler halinde gösterilmiştir.

BABA DEMİRTAŞ MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayıs	Nüfus Sayısı
Baba Demirtaş Sok.	1	11	15	57
Baba Demirtaş Çıkmazı	1	22	16	63
Bakkal Sokak	1	27	33	124
Beylerbeyi çıkmazı	1	8	9	43
Çamaşırcılar sok.	2	32/A	10	51
Çubukçular sok.	2	12	6	17
Çubukçular hamamı sok.	1	19/A	13	50
Değirmen Çıkmazı	1	15	7	37
Deli Mehmet Çıkmazı	1	15	13	50
Feyzullah Paşa cami'i sok.	1	24	17	65
Hacı Arif ağa sok.	1	24	11	39
Hacı Hasan Cami sok.	1	10/A	5	24
Hastahane sokak.	1	51	24	113
Hatice Hatun sok.	1	13	8	37
Hocaki cami sok.	1	7	9	32
Hocaki çıkmazı	1	7	7	23
Hükümet cad.	2	86	31	177
İsmail Ağa cami sok.	1	34	23	87
Karanfiloğlu cad.	1	72	59	224
Karanfiloğlu cad.	1	16	7	32
Karanfiloğlu Topra Sok.	2	12	5	23
Kırlangıç Bayırı sok.	1	32	21	87
Kuşçu Doğan sok.	1	14	8	37
Kuşçu Doğan cami sok.	1	12	9	35
Küçük Arasta sok.	1	10/A	13	51
Küçük Toprak sok.	1	8	7	35
Mihrimah cami sok.	1	14	10	39
Molla Ahmet Sok.	1	9	5	20
Odalar çıkmazı	1	10/A	9	27
Paşaköylü sok.	1	9/A	7	23
Paşaköylü 2. sok.	1	2/A	3	7
Salı tekke sok.	1	59/A	80	331
Sanayi caddesi.	1	28	26	107
Sanayi Kışla cad.	1	11	9	43
Sanayi meydanı	1	17	8	38
Sanayi cami'i sok.	1	12	5	17
Saray hamamı sok.	1	9	8	28
Sebil sok.	1	25	17	64
Soğuk çeşme sok.	1	22	12	59
Süslü Kâmil sok.	1	10	5	14
Şeheddin Paşa cami sok.	1	16	12	46
Tahtalı hamam sok.	1	15	14	52
Tahtalı hamam sok.	1	20	17	64
Talat Paşa asfaltı	1	173		
Talat Paşa caddesi	2	12		
Tekke Kapı Cad.	2	36	28	137
Tiftin ağa cami'i sok.	1	12	13	64
Yeni sokak	1	5/B	3	11
Yusuf Hoca Mektep sok.	1	44/A	44	174

BABA DEMİRTAŞ MUHTARLIĞI hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle sanat değeri yüksek veya folklorik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

1— Anadolu Meslek Lisesi:

2— Arif ağa cami'i:
15. yüzyıl. Salı tekke sokağı 37 numaralı evin karşısında.
Halen yıkıkdır.

3— Arpa Kervan çeşmesi:

4— Balkan Şehitleri mezarı:
Sanayi kışlası avlusunda üç adsız kahraman.

5— Belediye Başkanlığı:
Mimar Sinan cad. No: 1

6— Belediye Temizlik işleri amirliği:

7— Beylerbeyi cami'i:

8— Çamaşırcılar çeşmesi (Kesikbaş) 1141/1729
Çamaşırcılar sokağı No: 2 sokak girişinde.

9— Çarşı karakol (Polis evi)

10— Çeşme (İsimsiz)
Beylerbeyi cami'i avlusuna bitişik kullanılmadığı için Kuruçeşme adı konmuş.

11— İsmail ağa mescidi: (Kesikbaş cami'i)

12— Karanfiloğlu çeşmesi
Karanfiloğlu caddesi 19 numaralı ev yanında halen kullanılmıyor.

13— Kirazlı cami: (Şahabettin Paşa cami'i)
Hastahane sokakda.

14— Kuşdoğan cami'i:
Kuşdoğan cami sokak. No: 2 Halen ibadete açıktır.

15— Merzifonlu Kara Mustafa Paşa çeşmesi:
Mimar Sinan cad. Arasta üst kapısı karşısında.

16— Mezar: (Adak mumu yakılır.)
Mimar Sinan cad. üzerinde Pir Şah Hüseyin oğlu Ali asker ait

17— Mimar Sinan orta okulu.

18— Sadiler Dergâhı:
Halen boş arsa,

19— Sanayi Kışlası:
Sanayi cami sokak. No: 5

20— Sinan Ağa çeşmesi: (Saraçhane çeşmesi)
Karanfiloğlu ve hükümet caddelerinin birleştiği nokta.

21— Soğuk çeşme:
Karanfiloğlu caddesindeki meydanda olup halen yıkıkdır.

22 — Şeyh Kanber tekkesi yanında sebil,
Halen yerinde ev yapılmıştır.

23 — Tahtalı hamam:
Tahtalı hamam sokağı girişinde sağ koldaki boşluğun yerinde imiş.

24 — Tümen Binası:
E - 5 yolu Talatpaşa asfaltı üzerinde.

25 — Üç şerefeli cami; Peykler medresesi, saatlı medrese Hacı İzzet Paşa Türbesi. Hükümet caddesinde.

26 — Vakıflar öğrenci yurdu,
Peykler medresesi Çamaşırçılar sokağı.

27 — Yusuf Hoca İlk Okulu:
Yusuf Hoca Mektep Sokak. No: 13

BARUTLUK MAHALLESİ MUHTARLIĞI

(Menzil ahır ile beraber.)

Bu mahalle muhtarlığı:

1 — Barutluk,
2 — Orta çukur,
3 — Rıfat Osman (Kısmen)

Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIĞIN HUDUTLARI:

DOĞUSU:

Kıyık tepeleri, bağlıklar.

BATISI:

Karabulut cami'i sokağının 2 den başlayan çift numaralarının tamamı ile orta bayırın 2 den 14 numaralı eve kadar olan çift numaralı kısmı.

KUZEYİ:

Fanfan çeşme bayırı ve Hatip çeşme sokaklarının çift numaralarının tamamı.

GÜNEYİ:

Kıyık caddesinin göğüs hastalıkları hastahanesi üstündeki 81 numaralı evden Yıldız Köşkteki bağlara kadar olan hudutlarla sınırlanmıştır.

Bu mahalle bir kısım resmi kayıtlarda Menzil ahır muhtarlığı ile beraber gösterilmiştir. Bu nedenle biz de muhtarlık hudutları içinde bulunan cadde ve sokak isimleriyle bunların bazı özelliklerini ayni çizelge ve metinlerde gösteriyoruz.

BARUTLUK MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

(Menzil Ahırla Beraber.)

Cadde ve Sokak Adı:	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Acı çeşme sokak	1	17	16	93
Acı çeşme arka sok. çıkmazı	1	27	8	43
Acı çeşme mezarlık sok.	1	19	20	43
Acı çeşme türbe sok.	1	21	11	52
Ağa hamam bakkal sok.	1	22	19	95
Arabacı sok.	1	25	18	87
Atsız sok.	1	2	3	11
Ayazbey sok.	1	8	2	14
Bağlar sok.	1	9	4	17
Baş bakkal sok.	1	14	17	94
Berkuka sok.	1	104	97	601
Berkuka bayırı sok.	1	80	50	206
Berkuka çeşme sok.	1	13	6	48
Berkuka çıkmazı	1	38	33	217
Berkuka çıkmazı	1	12	7	46
Büyük fırın sok.	1	69	58	402
Cami altı sok.	1		3	15
Cellat kızı sok.	1	7	3	16
Ebe sok.	1	5	6	25
Fanfan çeşme sok.	1	12	10	55
Fanfan çeşme bayırı	1	20	17	89
Fevzi Paşa mektep sok.	1	32/A	21	116
Gülferah sok.	1	24	10	42
Hatip cami sok.	1	17	15	87
Karabulut aralığı	1	22	22	111
Karabulut cami sok.	1	17	16	78
Karaca Ahmet sok.	1	47	43	236
Karaca çeşme sok.	1	17	8	43
Karaca Ahmet Türbesi sok.	1	41/A	38	201
Karafil sok.	1	18	7	33
Karanfil bahçe sok.	1	19	6	23
Karanfil bahçe sok.	1	9	4	27
Kaymakçı sok.	1	17	8	49
Kılıç baba tekke sok.	1	25	16	72
Kıyık caddesi (Bir kısmı)	1	33	21	105
Kız cellat sok.	1	7/A	3	11
Kız kemer sok.	1	11	9	51
Kız türbe sok.	1	35	23	159
Kız türbe aralığı sok.	1	12	10	66
Kız türbe çıkmazı	1	9	7	43
Mescit çıkmazı sok.	1	13/A	11	49
Menzil ahır	1	46	31	183

Mezarlık sok.	Kıyık orta çukur mahallesi altında kaçak yapılar.			
Mezarlık Kenar sok:	1	11	8	49
Mimar Sinan cad. (Bir kısmı)	15	68	23	84
Muradiye Bayırı sok.	1	25	14	72
Muradiye cami'i sok.	1	8/A	3	16
Muradiye Mescid sok.	1	17	5	18
Nalbur sok.	1	38	27	124
Noktacı cami sok.	1	68	36	205
Orta bayır cad. (Bir kısım)	1	41	14	65
Orta çamur sok.	1	25	19	101
Orta çukur kenar sok.	1	36	22	116
Son sokak	1	28	13	68
Şekerci bayırı sok.	1	8	4	13
Tabya sok.	1	12	4	22
Taş köprü sok.	1	12	3	19
Tavanlı türbe sok.	1	23	12	54
Tavşan baba türbe sok.	1	23	16	88
Tavukçu sok.	1	24/A	17	15
Tekke sok.	1	13	5	23
Tiftin kömürcü sok.	1	20	11	62
Tirit baba sok.	1	22	18	77
Tirit çeşme sok.	1	17	8	61
Tirit çeşme bayırı sok.	1	13	1	6
Tiftin kömürcü sok.	2	47	30	171
Tut sok.	1	16	11	58
Türbe aralığı sok.	1	7	3	23
Yeni eğri sok.	1	13	8	39
Yıldız çeşme sok.	1	24	13	55
Yıldız köşkü sok.	1	13/A	5	24

Hudutları içinde bulunan önemli tarihi eserlerle san'at değeri yüksek veya folklorik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

* Bak: Menhil Ahr Mahallesi Muhtarlığı

ÇAVUŞ BEY MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu mahalle muhtarlığı:

1 — Çavuş Bey (Kısmen),

2 — Kadri Paşa,

3 — Sıkca Murat,

4 — Süpürgeciler,

Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

Muhtarlık Hudutları:

Doğusu ve Güneyi:

Hükümet caddesinin 313 sayılı dükkânındaki 395 sayılı fırına kadar uzanan tek numaralı ve saraçhane caddesinin 1 den 7 ye kadar uzayan tek numaraları.

Batısı:

Horozlu bayırının başından sonuna kadar uzanan çift numaraları,

Kuzeyi:

Saraçhane köprüsünden yalnızgöz köprüsüne kadar uzanan, Tunca köprüsüne kadar uzanan Tunca nehri ile çevrilmiştir.

Güneyi:

Talat Paşa asfaltı.

Çavuşbey mahalle muhtarlığı sınırları içinde bulunan cadde ve sokaklarla bunlara ait bilgiler bitişik sayfalarda çizelge ve metin halinde gösterilmiştir.

ÇAVUŞ BEY MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Adliye aralığı sok.	1	16	3	10
Alaca Çeşme sok.	1	43	41	185
Bahçe sok.	1	8	13	57
Beylerbeyi hamam sok.	1	14	16	67
Büyük Zincirli sok. (Bir kısmı)	1	23	21	99
Canbazlar sok.	1	20	18	89
Çukur kahve sok.	1	9/A	7	41
Gazi Mihal hamamı sok.	1	6	4	18
Güllü bahçe sok.	1	29	12	61
Horozlu çukur sok.	1	25	12	76
Horozlu toprak sok.	1	11	30	142
Hükümet cad. (Bir kısmı)	1	37	13	46
Karışık sok.	1	20	18	91
Kısa Tunca sok.	1	13	2	7
Kışla cad.	1	22	2	10
Kulalar sok.	1	7/A	4	17
Mehmet Paşa Hamamı sok.	1	10/A	5	16
Mescit sok.	1	7	4	21
Mumcular sok.	1	113	121	483
Pamukcular sok.	1	41/A	45	201
Sıkca Murat sok.	1	21	56	293
Tunca Sok.	1	14	4	16
Yalnız göz bahçe sok.	1	23	11	66

ÇAVUŞ BEY MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli tarihi eserlerle san'at değeri yüksek veya folklorik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

1 — Ağaç Pazarı çeşmesi:
Ağaçpazarı caddesi girişinde.
2 — Askerlik Şubesi Başkanlığı:
Hükümet caddesi No: 17
3 — Beylerbeyi Hamamı:
Hükümet caddesi 37 numaralı evin yanında (Halen yıkık durumda)
4 — Cumhuriyet İlkokulu:
Tal'atpaşa cad. No: 18
5 — Çakırağa cami'i:
Saraçhane başı. Halen ibadete açık.
6 — Çeşme (İsimsiz)
Molla Farettin sokak girişinde olup halen harapdır.
7 — Çeşme (İsimsiz)
Mumcular sokağı bitiminde sağ köşede 116 numaralı evin yanında.

8 — Endüstüri Meslek Lisesi
Horozlu bayırı cad. No: 31
9 — Erkek Yetiştirme yurdu:
Mumcular sok. No: 71
10 — Eski hapishane (Defterhane):
Hükümet cad. No: 19
11 — Gazi Hoca cami'i:
Ali Bey sok. Minaresinin şerefeden yukarısı yıkık. İbadete açık.
12 — Gazi Mihal Hamamı:
Talat Paşa asfaltı E - 5 karayolu üzerinde. Mihal Bey köprüsüne girerken sağ kolda.
13 — İl kültür - Turizim müdürlüğü: Tal'at Paşa cad. No: 76
14 — İmam Hatip Lisesi: Mumcular sok. No: 13
15 — Jandarma komutanlığı : Hükümet caddesi No: 17
16 — İtfaiye kulasi: Mumcular sokak. No: 13
17 — Mavridi baba mezarı:
18 — Mehmet Nurettin baba mezarı:
Ağaçpazarı caddesi-Ağaçpazarı çeşmesi arkasında.
19 — Merkez Bankası:
Hükümet caddesi No: 15
20 — Ömer Baba Mezarı:
Ağaçpazarı caddesi 73 numaralı evin yanında.
21 — Özel Hayat Hastahanesi:
Kız ortamektep sok. No: 2
22 — Sokullu Mehmet Paşa Hamamı:
Hükümet caddesi, merkez bankası ile Taşkan arası.
23 — Taşkan:
Ağaçpazarı caddesi No: 6
24 — Topkapı Hamamı (Alaca hamam)
Topkapı hamam sokak 2 numaralı arsanın arka planında pek harap durumda.
25 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası:
Hükümet caddesi No: 1
26 — Tütünsüz Baba mezarı (Mescit ve mezarlık)
Tütünsüz Baba mezarı (Mescit ve mezarlık)
Tütünsüz sokak. No: 14
27 — Vilayet Konağı.
28 — Zincirlikoyu mescidi:
Büyük zincirlikuyu sokakda yalnız minaresi mevcut etrafı bahçelik.

Not: Bu eserler Çavuşbey ve Hacı İl Bey Muhtarlıkları hudutları içinde müştereken bulunmaktadır. Bu iki mahalle çoğu yerlerde tek muhtarlık olarak gösterilmekte olduğundan biz de öylece yazdık. Aslında Hacı il Bey Hudutları içinde çoğunlukla adı belli olmayan türbe ve mezarlar vardır.
Kayda değer olarak da:
1 — Bulgar Mektebi (Erkek yetiştirme yurdu.)
2 — Şemsiyeli cami (arsa halinde)
3 — Gazi Mihal Çeşmesi bulunmaktadır.

DİLAVERBEY MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu muhtarlık:
1 — Türkoğlu
2 — Doğan,
3 — Dilaverbey,
4 — Şeyh Şücaettin,
5 — Tabak
Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIK HUDUTLARI

Doğusu:

Hükümet caddesinin tek numarasından (1 den) başlayıp 133 numaraya kadar devam eder. (133 dahil)

Batısı;

Tunca nehri ile çevrilidir.

Kuzeyi:

Balıkpazarı caddesinin tek numalarını 1 den kaçeciler sokağına kadar izleyip bu sokağın çift numaralarından (10-12-14) Tabakhane sokağının ve bu sokağın da 13 numarasından sokak sonuna kadar devam eder.

Güneyi:

Tuncu nehri ile çevrilidir.

Dilaverbey mahallesinde 10 cadde 30 sokak bulunmaktadır. Bunların adları ile buralardaki mevcut yapıların numaraları, hane ve nüfus sayıları ayrı bir liste halinde eklenmiştir.

1985 yılı nüfus sayımına göre mahallelerin tüm nüfusu 4989 dur. Mahallede mevcut tarihi, resmi, folklorik ve san'at değeri olan yapılar da ayrı bir boşluk halinde yazılmıştır.

DİLAVERBEY MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Arif Paşa Cad. 1-44 ve 2-68 numaralar Mithat Paşa mahallesi Arif Paşa içindedir.			40	148
Balık Pazarı cad.	1	109	43	159
Buzhane sok.	1	110/A	3	15
Buzhane arka sok.	1	30	4	18
Büyük yangınlık sok.	1	36	7	28
Cumhuriyet cad.	1	70	63	278
Cumhuriyet orta sok.	1	17	3	10
Çukur sok.	1	48	37	158
Darülhadis sok.	1	48	16	68
Doğan sok.	1	12/4	6	16
Ferhat ağa sok.	1	13	5	23
Fırın sok. (Bir kısım)	1	42	31	119
Gazi Paşa cad. (Bir kısım)	20	46	19	89
İzmir cad. (Bir kısmı)	33	67	40	139
Kamber baba tekke sok.	1	44	32	139
Kısa çukur sok.	1	10	8	33
Kulüp sok. (Bir kosom)	37	80	33	172
Küçük cami sok.	1	41	29	119
Küçük manyas sok.	1	16	11	35
Küçük yangınlık sok.	1	14	6	25
Maarif caddesi (Bir kısım)	28	63/B	31	119
Manyas caddesi (Bir kısım)	1	45	23	93
Manyas çukur çeşme sok.	1	8	8	41
Manyas Karakol sok. (Bir kısmı)	1	44	44	184
Manyas kapak sok.	1	6	4	18
Manyas kapakaltı sok.	1	6	5	18
Orta sok.	1	—	3	12
Osmaniye cad. (Bir kısmı)	39	75/A	23	101
Osman Nuri Peremeci sok.	1	42	30	125
Sakacılar sok.	2	8	2	10
Sinema aralığı sok.	1	3	3	19
Sinema karşı sok.	1	8	2	8
Tabakhane sok.	1	13	9	37
Tekel karşı sok.	1	17	2	10
Topkapı cad.	1	59	45	190
Tunca sok.	1	21	9	42
Tüfekçiler sok.	1	80	13	54
Türkoğlu cad. (Bir kısmı)	19	45	11	43
Zindan sok.	1	29	18	75
Zindan altı sok.	1	7/B	2	8

DİLAVERBEY MAHLLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli tarihi eserlerle san'at değeri yüksek veya folklarik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruşlar;

1— Darülhadis cami'i:
Darülhadis caddesi No: 43
2— Edirne spor kulubü:
Balıkpazarı caddesi No: 29
3— Ekrem Demiray kapalı spor salonu:
Maarif caddesi No: 43
4— Elektrik fabrikası:
Birinci köprü (Tunca ekmekcioğlu köprüsü) başı.
5— Havra:
Maarif caddesi No: 63
6— Kırık minare (Temelsiz cami)
7—
Mezar baba
8— Pratik kız san'at okulu
Halebiye medrese sokak No: 9
9— Sağlık ve sosyal yardım müdürlüğü.
Osmaniye caddesi No: 59
10— Sosyal hizmetler müdürlüğü
Halebiye Medrese sokak No: 3
11— Sümerbank
Hükümet caddesi No: 151
12— Şehit Asım İlkokulu
Türkocağı sokak No: 28
13— Tanburacılar cami'i:
Tüfekçiler sokak. No: 30
14— Ticaret borsası:
Cumhuriyet caddesi No: 5
15— Trakya bölgesi koza tarım-satış kooperatifi:
Manyas cad. No: 31
16— Valilik konağı:
Balıkpazarı caddesi No: 59
17— Veremle savaş dispanseri:
Osmaniye caddesi No: 59
18— Yunan konsolosluğu:
Doğan sokak No: 8

HACI İLBEY MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu muhtarlık;
1 — Hacı il bey,
2 — Çavuş bey,
3 — Molla Fahrettin,
4 — Zincirli kuyu
Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

Muhtarlığın Hudutları

Doğusu:
Hükümet caddesinin 301 numaralı Ziraat Bankasından 311 numaralı dükkanına kadar olan kısım.
Batısı:
Yalnızgöz köprüsünden Gazimihal köprüsüne kadar uzanan Tunca Köprüsü:
Kuzeyi:
Horozlu bayırı başından sonuna kadar uzanan tek numaralar.
Güneyi:
Gazi Mihal köprüsünden ziraat bankasına kadar uzanan tek numaralar ile sınırlanmış bulunmaktadır.

Hacı İlbey mahalle muhtarlığı hudutları içinde bulunan cadde ve sokaklarla bunların özellikleri bitişik sayfalarda listeler ve metinler halinde sunulmaktadır.

HACI İLBEY MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Ağaç pazarı cad.	1	137	90	374
Alaca çeşme sok.	1	43	16	89
Ali Bey sok.	1	12	9	28
Arif Paşa cad. (Bir kısım)			3	10
Büyük zincirlikuyu (Bir kısım)	1	88	36	193
Çeşme sok.	1	23	18	45
Değirmen sok.	1	10	8	27
Demir biga sok.	1	17	10	46
Eski pazar sok.	1	23	14	69
Hacı şakir sok.	1	10	25	121
Horozlu bayırı (Bir kısım)	1	129	23	102
Hükümet cad. (Bir kısım)	1	60	8	26
İnönü cad. (Bir kısmı)			4	16
İzmir cad. (Bir kısmı)			6	19
Kilise sok.	1	8	2	11
Kız orta mektep sok.	1	24/A	19	74
Medrese sok.	1	7/B	10	38
Molla Fahrettin sok.	1	24/A	17	61
Mumcular sok. (Bir kısım)			89	360
Pamukcu sok.	1	36	24	143
Selimiye sok.	1	30	30	128
Selimiye aralığı sok.	1	17	8	34
Selimiye çıkmaz sok.	1	47	22	152
Selimiye dar sok.	1	17	9	42
Şah melek mektep çıkmazı	1	16	11	39
Tal'atpaşa asfaltı (Bir kısmı)	2	90	12	54
Topkapı Hamam sok. (Bir kısmı)	1	17	9	33
Tütünsüz baba sok.	1	5	1	3

Hacı İl Bey Mahallesi Muhtarlığı Çavuş Bey mahallesi muhtarlığı ile pek iç içe bulunmaktadır. Hatta, bazı yerlerde Hacı İl Bey Muhtarlığı Çavuş Beyle birlikte gösterilmektedir. Bu nedenledir ki bu mahalle hudutları içinde bulunan yazılmaya değer yerler çavuş beyde gösterilmiştir. Bilgi için oraya bakılması gerekmektedir.

KARAAĞAÇ MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu yöre, Meriç köprüsünden Karaağaç kadar tek muhtarlık halinde toplanmıştır.

HUDUTLARI

Kuzeyde Meriç nehri, güney, batı ve doğusu Yunanistan hudutları ile sınırlıdır.

Bu muhtarlık hudutları içinde bulanan cadde ve sokaklarla bunların bazı özellikleri bitişik sayfalarda metin ve çizelgeler halinde gösterilmiştir.

KARAAĞAÇ MAHLELSİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Arifiye cad.	1	54/A	32	168
Ayrı geçiş	1	20		
Bahariye cad.	1	76/A	57	286
Bahariye cad.	1	20	12	68
Birinci göl sok.	1	24	15	82
Cuhmuriyet cad.	1	66/B	48	260
Çayır sok.	1	23	15	82
Demirci aralığı sok.	1	20	14	86
Demir hat boyu sok.	1	22	18	101
Dilaver bey cad.	1	38	30	156
Emirli sok.	1	20	15	74
Emirli aralık sok.	1	44	36	192
Eski pazar cad.	1	10	4	22
Felahiye cad.	1	42	34	189
Ferahiye cad.	1	42	35	195
Fevziye sok.	1	23/A	17	69
Hacı Ali Bey sok. (Hacı Adil bey)	1	92	66	401
Halâsiye cad.	1	34	19	102
İkinci çayır sok.	1	9	4	23
İkinci göl sokak	1	7/A	3	14
İstasyon cad.	1	54/A	42	226
İstiklal cad.	1	49	23	106
Karaağaç cad.	1	59	42	225
Kışla cad.	1	53	38	201
Mehmet çavuş sok.	1	38	20	108
Ofis cad.	1	9	4	27
Ortaköy cad.	1	93	76	410
Ortaköy çıkmazı	1	10	6	38
Pazar sok.	1	7	3	18
Sakızlı (Sadırlı) sok.	1	28/A	16	84
Safa sok.	1	22	13	69
Selahiye cad.	1	40	25	148
Sığır yolu sok.	1	8		

KARAAĞAÇ MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle san'at değeri yüksek veya folklarik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar.

1 — Balkan şehitleri anıtı:
Karaağaç yolu üzerinde.
2 — Dönertaş (Trakya) un fabrikası:
İki köprü arası
3 — Eski cami:
Selahiye cad. No: 33
4 — Hacı Adil Bey çeşmesi:
Karaağaç yolu.
5 — İplik fabrikası:
(Karaağaç İlkokulu yanında)
6 — Karaağaç Devlet Demir yolları istasyonu:
Halen Trakya Üniversitesi Kampüsü.
7 — Karaağaç İlk Okulu:
Karaağaç cad. No: 23
8 — Karaağaç orta okulu:
Ofis caddesi. No: 7
9 — Karaağaç sağlık ocağı:
Ortaköy cad. No: 15
10 — Soğuk hava deposu:
Ortaköy cad. No: 4
11 — Mustafa Necati İlk Okulu:
İstiklâl caddesi. No: 30
12 — Yeni cami:
İstiklâl caddesi. No: 15

MEDRESE ALİ BEY MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu mahalle muhtarlığı:
1 — Medrese Ali Bey,
2 — Kevseçbalaban,
3 — Hacı İslam,
4 — Turgut Bazırgân,

Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

Muhtarlığın hudutları:

Doğusu:

Mahmut ağa bayırının 2 den son çift numarasına kadar olan kısmı ile Araplar caddesinin 2 den son çift numarasına kadar olan kısmı,

Batısı:

Tal'at Paşa asfaltının Ayşekadın camii karşısından defterdar cami'i karşısına kadar uzanan kısmı.

Kuzeyi:

Çavuşbey mahallesi hududu.

Güneyi:

Güzelcebaba caddesinin 1 den son tek numarasına kadar olan kısmı ile sınırlanmıştır.

Medrese Ali Bey mahallesi muhtarlığı hudutları içinde bulunan cadde ve sokaklarla bunların bazı özellikleri bitişik sayfalara çizelge ve metinler halinde çıkartılmıştır.

MEDRESE ALİ BEY MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Ali bey camii sok.	1	34	13	75
Araplar cad. (Bir kısım)	1	50	20	98
Armutlu bayırı sok.	1	8	4	18
Ecinli bayırı sok.	1	2	7	31
Güzelce baba cad. (Bir kısım)	16	78	46	143
Hacı İslam cami sok.	1	16	12	51
Helvacı sok.	1	36/A	19	78
Helvacıbaba sok.	1	26	21	108
İzzet Bey sok.	1	23/A	20	90
Kapalı sok.	1	51/A	28	116
Kömürcü bayırı sok.	1	24/A	17	64
Mahmut helvacı aralığı	1	28	19	103
Mektep sok.	1	22/A	14	19
Musalla sok.	1	42	38	136
Musalla bayırı (bir kısım)	1	14/A	8	37
Musalla çeşme sok.	1	15	9	37
Şifa hamamı sok.	1	10	3	12
Şifa mektep sok.	1	34	21	92
Taşlık cami sok. (Bir kısmı)	1	43	37	148
Taşlık cami sok. (Bir kısmı)	2	36	22	106
Tavanlı çeşme sok.	1	42	26	123

MEDRESE ALİ BEY MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle san'at değeri yüksek veya folklarik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

1 — Hacı İslam Cami'i:
Hacı İslam Cami'i sokak. No: 12 (Kalıntı)

2 — Helvacı baba mezarı:
Helvacı baba sokağında.

3 — Köseç Balaban Çeşmesi:
Mezarlık sokakda.

4 — Medrese Ali Bey Mescidi Minaresi:
Ali Bey cami sokak No: 8

5 — Musalla çeşmesi:
Musalla bayırı ile musalla çeşme sokağının birleştiği yerde.

6 — Şifa hamamı:
Mezarlık sokağı üzerinde sağ taraftaki arsa da pek harap durumda.

7 — Taşlık cami'i:
İbadete kapalı. Şifa mektep sokakta.

8 — Yahya Bey Mezarı:
Taşlık cami'i yanında.

MENZİL AHIR MAHALLESİ MUHTARLIĞI

(Sokakları Barutluk mahallesiyle beraber çıkartılmıştır.) Bak. Barutluk Mahallesi Muhtarlığı

Bu mahalle muhtarlığı:
1 — Menzil ahırı,
2 — Muradiye,
3 — Mırahur Aziz Bey,
Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIĞIN HUDUTLARI

Kuzeyi:
Mimar Sinan caddesinin Muradiye karakol karşısındaki 50 numaralı evden çift numaraların sonuna kadar devam eden çift numaralı kısım.

Güneyi:
Fanfan çeşme bayırı ve kâtip cami'i* sokağının tek numaraları.

Batısı:
Orta bayırın fanfan çeşme sokağı ile kesişmiş bulunduğu kısımdan 14 numaralı evden 38 numaralı eve kadar ve kılıççı baba sokağının tek numaralarını tamamı.

Doğusu:
Buçuktepe, kıyık tepeleri, dört kaya. Batısı Tunca nehri kolu ile çevrilmiştir.

Muhtarlık hudutları içindeki cadde ve sokaklarla bunların bazı özellikleri izleyen sayfalarda çizelge ve metin halinde gösterilmiştir.

Not:
Bu mahalle muhtarlığı bazı kayıtlarda Barutluk mahallesi muhtarlığı ile birleşmiş durumunda gösterilmiş olduğundan biz önce her ikisinin kısmen ayrı ele aldık. Yalnız, sokak ve cadde ve sokaklarını birleşik olarak çizelgeye geçirdik.

* Kâtib-i cev, halk arasında Kâtipcu sokağı.

MENZUL AHIRI MAHLLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle san'at değeri yüksek veya folklorik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

1 — Fanfan Babanın Mezarı:
(Arap kadın kölesi varmış, kölesinin mezarı da varmış.)
Büyük fırın sokak 53 nolu evin önünde.
2 — Fanfan Çeymesi:
Büyük fırın sokak 48 nolu evin yanında yıkık halde
3 — Fanfan Cami:
Büyük fırın sokakta mezarının yanındaki boş arsanın eskiden cami olduğu söyleniyor.
4 — Berkuka Babanın Mezarı:
Berkuka sok. 14. nolu evin bahçesinde.
5 — Ağa Hamam Çeşmesi:
6 — Fevzipaşa İlkokulu:
Ağa hamamı sokak 10 nolu evin yerinde olduğu söyleniyor.
8 — Noktacı Cami:
Noktacı cami sokakta Kız Türbesinin karşısındaki yeni yapılan bina,
9 — Kız çeşmesi varmış yerine ev yapılmış. Kız ölüncü çeyizi ile çeşme yapılmış: Noktacı cami sokak 85 nolu bakkal dükkanı.
10 — Kız Türbesi ve Çeşmesi:
Kız Türbes sokak 2 nolu evin önünde eskiden çeşme varmış şu anda yok
11 — Bulgar Kilisesi:
Tavukçu sok. No: 20
12 — Acı çeşme:
Acı çeşme sokak bitiminde meydanda kullanılıyor.
13 — Tatlı çeşme:
Acı çeşme sokakta 19 nolu evin önünde sadece temeli mevcut.
14 — Karaca Ahmet Camii:
Karaca Ahmet cami sokakta 12 nolu arsanın eskiden bu cami olduğu söyleniyor. Camiden hiç bir eser yok.
15 — Karabulut Camii:
Karabulut cami sokakta 10 nolu arsanın eskiden cami olduğu söylenmektedir.
16 — Kuruağaç çeşmesi:
Kuruağaç sokak 17 nolu evin karşısında kullanılmıyor.
17 — Papaz Çeşmesi:
Fevzipaşa mektep sokak girişinde sadece çeşmenin su borusu mevcut. Bu çeşmenin karşısındaki evde eskiden papaz oturduğu için buraya papaz çeşmesi diyorlarmış.
18 — Yeniçeriler Hamımı:
15. Yüzyıl. Çöplüce Hedek sokak bitiminde yıkık halde.
19 — Yeniçeriler Çeşmesi:
Yeniçeriler hamamı önünde.
20 — Kılıçcı Baba Mezarı:
Kılıç baba tekke sokakta 5 nolu evin önünde 5 mezar var.
21 — Muradiye cami ve mezarlar:
Muradiye bayırı No: 4
22 — Muradiye Cami Çeşmesi:
Muradiye camii dış giriş kapısının önünde kullanılmıyor.

MEYDAN MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu mahalle muhtarlığı:
1 — Meydan,
2 — Ali paşa,
3 — Karabulut,
4 — Hazinedar sina bey,
5 — Sofu İlyas (Kısmen)
6 — Hıdır ağa
Mahalleleririn birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIK HUDUTLARI

Doğusu:
Göğüs hastalıkları hastahanesi (Eskiden genel müfettişlik konağı) Karabuluk cami'i sokağının tek numaraları ile orta bayırın 1 den 33 e kadar tek numaraları,
Batısı:
Talatpaşa asfaltının Kıyık caddesi ile Mimar Sinan caddesi arasındaki kısım.
Kuzey:
Mimar Sinan caddesinin 2 den 48 numaralı kahveye kadar olan çift numaralı kısmı, ve Kılıçlı baba sokağının çift numaraları.
Güneyi:
Kıyık caddesinin 1 den başlayarak 79 numaralı göğüs hastalıkları hastahanesine kadar uzanan tek numaraları içine alır.
Bu muhtarlık hudutları içinde bulunan cadde ve sokaklarla bunların bazı özellikleri bitişik sayfalarda çizelge ve metin halinde gösterilmiştir.

MEYDAN MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Arasta çarşısı	1	46	ÇARŞI	
Arnavut Bayırı sok.	1	33	55	236
" " Altı sok.	1	17	25	23
" " 1. çıkmaz sok.	1	11	21	95
" " 2. " "	1	7	12	57
" " 3. " "	1	8	10	48
" " 2. üstü "	1	10	7	38
" " 1. " "	1	4	3	14
" " 4. çıkmaz "	1	10	8	49
Asmalı sok.	1	47	45	171
Atik Ali Paşa camii sok.	1	6	4	23
Çöplüce hendek sok.	1	47	31	135
Hacı sofu sok.	1	38/B	23	104
Hacı sofu bayırı sok.	1	8	6	34
Hatip sok.	1	36	25	124
Hatip çeşme sok.	1	10	13	96
2. Bayır aralığı	1	3/A	4	23
Kabûli baba sok.	1	10	12	59
Kadri paşa mektep sok.	1	12	8	48
Karabulut camii sok.	1	18	11	49
Kılıçlı baba sok.	1	5	6	34
Kıyık cad.	1	219		Çarşı ile karışık
Mandıra çıkmaz sok.	1	8	6	28
Menzil ahır çıkmaz sok.	1	21	19	76
Mimar sinan cad. (Bir kısmı)	1	46	35	163
Su terazisi sok.	2	16	11	56
Sübyan sok.	2	4	2	9
Şeyh Ferhat sok.	1	36/A	23	92
Şeyh Ferhat çıkmazı	1	7	5	27
Taş odalar sok.	1	15	4	17
Yedi yol ağzı sok.	1	34	ÇARŞI	
Zehrimar bayırı sok.	1	30	35	151

MEYDAN MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle sanat değeri yüksek veya folklorik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

1 — Atik Ali Paşa camii:
Atik Ali Paşa sokağında ibadete açık.
2 — Başcı Mustafa Efendi mezarı:
Hacı sefa sok. No: 9/A evin bahçesinde.
3 — Çeşme (İsimsiz): Yıkık
Hacı sefa sok. No: 10 daki evin yanında
4 — Gazi Paşa İlkokulu:
Mimar Sinan cad. No: 24
5 — Hatip Çeşmesi:
Hatip sok. No: 1
6 — Hıdır ağa cami'i:
Kıyık caddesi üzerinde. Halk Eğitim merkezi karşısında.
7— Kabûli baba mezarı:
Kabuli baba sokak. No: 13 evin bahçesinde.
8 — Kadripaşa mektebi.
Kıyık caddesinde idi. Yıkıldı
9 — Kütüphane (Çelebi Mustafa Paşa)
Selimiye çamiinde.
10 — Mezarlık (Zehrimar)
Selimiye - Müze arası.
11 — Mezit bey hamamı:
Yediyolağzı, sebil karşısı.
12 — Müze
13 — Müze (Etnografya) Selimiye cami'i medresesinde.
14 — Orta bayır çeşmesi. Ortabayır cad. No: 23 evin önünde.
15 — Ortadoğu Avrupa araştırmaları müdürlüğü:
Müze yanında.
16 — Saçlı İbrahim mezarı:
Asmalı sokak girişinde.
17 — Saray hamamı:
Taş odalar No: 1
18 — Sarı cami ve çeşmesi:
Mimar Sinan cad. No: 44
19 — Selimiye cami'i.
20 — Verem (Göğüs hastalıkları) hastahanesi.
Kıyık caddesi No: 69
21 — Yahya bey cami'i çeşmesi:
Kıyık caddesi No: 47 evin yanında
22 — Yediyol ağzı kemerleri:
Tonoz kubbeli, kemerli dükkanlar.

MİTHAT PAŞA MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu muhtarlık:
1 — Mithatpaşa,
2 — Mimar Sinan,
3 — Yahşi fakih,
4 — Gazi Mihal
Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIK HUDUDLARI

Doğusu:
Hükümet caddesinin tek numaralarından 135-299 numarasına kadar uzanır.
Batısı:
Tunca nehri (Gazi Mihal cami'i civarındaki evler dahil olarak) ile sınırlanmıştır.
Kuzeyi:
Yeni Talatpaşa asfaltı.
Güneyi:
Balık pazarı caddesinin baştan sona kadar olan çift numaraları ile sınırlanmıştır.

Mithatpaşa mahallesinde bulunan cadde ve sokaklarla mahallenin fizik, demografik ve tarihi özellikleri hakkında bilgiler ekli çizelgeye çıkartılmıştır.

MİTHAT PAŞA MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Alipaşa çarşısı	1	133	DÜKKAN	
Alipaşa çarşısı	1	122	DÜKKAN	
Alipaşa orta kapı cad.	1	38/B	17	65
Ankara sok.	1	14	9	31
Arif paşa cad. (Bir kısım)	1	42	98	149
Aziziye sok.	1	16/B	7	26
Balık pazarı cad. (Bir kısım)	1	62	25	190
Cumhuriyet mektep sok.	1	24	6	25
Direk çarşısı.	2	26	ÇARŞI	
Direk çarşısı.	1	41	ÇARŞI	
Firuz ağa cami sok.	1	14	9	31
Fırın sok. (Bir kısım)	1	18	7	34
Gazi paşa cad.	1	20	14	56
Hükümet cad. (Bir kısım)	2	256		
İnönü cad. (Bir kısım)	1	34	41	162
İzmir cad. (Bir kısım)	1	32/A	28	110
Keçeciler sok.	1	18	42	177
Kemer avlu sok.	1	8/B	5	19
Kulekapı cad.	1	67/A	70	295
Kulluk sok.	1	5	2	8
Maarif cad. (Bir kısmı)	1	31	18	70
Maarif çıkmazı	1	6	2	12
Mahkeme bahçe sok.	1	15/A	5	23
Orhaniye cad.	1	35	29	112
Ortakapı cad. (Bir kısmı)			17	192
Osman Nuri Peremeci (Kuru çeşmee) Bir kısmı	1	44/A	46	162
Osmaniye cad. (Bir kısmı)	1	42	11	34
Resathane sok.	1	13	4	23
Rasathane arka sok.	1	12/B	9	33
Tabakhane sok.	1	47	18	87
Talatpaşa asfaltı (Bir kısmı)	1	17	28	83
Tekelevleri (Bir kısmı)	1	52	22	96
Topkapı çıkmazı	1	8	3	7
Topkapı hamam sok.	1	39	11	41
Toprak sok.	1	8	2	7
Türkocağı sok.	1	18	7	26
Türkocağı arka sok.	1	16/A	5	23
Türkoğlu cad (Bir kısmı)	1	48	23	90
Yangınlık sok.	1	18/A	15	61
Yeni İmaret sok.	1	10	17	73
Yıldırımlılar sok.	1	26	17	81

MİTHAT PAŞA MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle değer yüksek veya folklorik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruşluşlar:

1 — Adalı Halil mezarlığı:
Kulekapı caddesi No: 7
2 — Alipaşa kapalı çarşısı:
Saraçlar caddesi.
3 — Birinci Murat Lisesi:
İzmir caddesi No: 26
4 — Gazi Mihal (Orta İmaret) cami'i:
E - 5 karayolu üzerinde mihal köprüsü başında
5 — Gazimihal Sağlık Ocağı:
Mahkeme bahçe sokak No: 5
6 — İstiklâl İlkokulu:
Gazi Paşa cad. No: 4
7 — Kız yetiştirme Yurdu.
Türkocağı cad. No: 8
8 — Merkez Ana Okulu:
Türkocağı cad. No: 10
9 — Meteoroloji Müdürlüğü:
Talatpaşa cad. No: 29
10 — Özel İdare binası:
Talatpaşa caddesi No: 61
11 — Şah Melek cami'i:
Talatpaşa caddesi.
12 — Şahmelek cami çeşmesi:
Tabakhane sokak No: 2 ev yanında.
13 — Şoförler ve otomobilciler derneği:
Toprak sokak No: 7

NİŞANCI PAŞA MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu Mahalle Muhtarlığı
1 — Nişancı paşa,
2 — Derviş abi,
3 — Buçuktepe,
4 — Camii İbrahim Paşa,
5 — Cedit Kasım Paşa,
6 — Yeni seylap evleri,
7 — Dr. Rıfat Osman (Bir kısmı)
Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmektedir.

MUHTARLIK HUDUTLARI

Doğusu:
Kıyık tabyaları.
Batısı:
Mahmutağa bayırının 1 numarasından son tek numarasına kadar olan kısım ile Araplar caddesinin 1 den son tek numarasına kadar olan kısmı,
Kuzeyi:
Soğukçeşme sokağının çift numaralarından 38 - 46 numaralı kısmı ile kıyık caddesinin göğüs hastalıkları hastahanesine karşı 76 numaralı evden çiftlerin son numarasına kadar olan kısmı,
Güneyi:
Köprüce bayırının 1 den son tek numarasına kadar olan kısmı ile hudutlanmıştır.
Muhtarlık sınırları içinde bulunan cadde ve sokaklar ile bunların bazı özellikleri çizelge ve metin halinde bitişik sayfalara aktarılmıştır.

NİŞANCI PAŞA MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı:	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Ali Bey sok.	2	10	8	37
Atlar çeşmesi.	1	27/A	18	76
Bağlar sok.	1	22	9	66
Bamyacı sok.	1	19/A	9	58
Baş çeşme sok.	1	47	19	80
Buçuktepe mezarlık sok.	1	22	8	46
Buçuk tepe aralığı	1	7	3	13
Buçuk tepe arka sok.	1	20/A	5	17
Büyük feyezan sok.	1	24	25	130
Büyük köprüce sok.	1	36	19	75
Çokalca cami sok.	1	41	39	190
Çokalca çıkmazı sok.	1	9/A	12	47
Çok soğuk çeşme sok.	1	9	3	14
Değirmen sok.	1	14	12	62
Depo altı sok.	1	14	15	67
Deve sok.	1	6/A	3	7
Dibek bakkal sok.	1	12	5	34
Eski Hastahane sok.	1	10	7	35
Eski Hastahane aralığı sok.	1	4	1	3
Göçmen sok.	1	27	13	75
Gül bahçe sok.	1	30	20	89
Hacı emir sok.	1	21	8	60
İbrahim Paşa Hamam sok.	1	16	7	27
Kadirhane sok. (Bir kısım)	1	39	10	83
Kargı baba Tekke sok.	1	14	6	33
Kıyık cad. (Bir kısım)	10	53	19	87
Kıyık karakol sok.	1	27	10	43
Kulübeli mezarlık sok.	1	9/A	13	98
Kuyumcu baba sok.	1	13	8	43
Kuyumcu bayırı sok.	1	23	17	121
Küçük feyezan sok.	1	8	16	57
Küçük köprüce bayırı sok.	1	11/A	24	132
Küçük zincirli kuyu sok.	1	60	31	128
Mahmut ağa bayırı sok.	1	34	19	26
Mahmut ağa çıkmazı sok.	1	16	6	33
Metres sokak.	1	5	1	4
Orta feyzan sok.	1	12	5	23
Sarıca paşa cad. (Bir kısım)	1	48	19	87
Sarıca paşa cami sok.	1	24	9	38
Selvili paşa cami Sok.	1	10	5	20
Sirkeci sok.	1	16	10	49
Soğuk çeşme sok. (Bir kısmı)	1	45	16	43
Su sok.	1	9/A	3	12
Şeyh davut sok.	1	14	6	27
Şerif bey sok.	1	13	5	14
Tabya sok.	1	48	23	116
Yıldız köşk sok.	1	10	4	17

NİŞANCI PAŞA MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle sanat değeri yüksek veya folklorik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

1— Atlar çeşmesi:
2. Kuyu sokak No: 32 evin yanında (Kullanılmıyor)

2— Boğmaca baba mezarı:

3— Buçuktepe mezarlığı:
Buçuktepe.

4— Buçuktepe mezarlık çeşmesi:
Mezarlık önünde.

5— Buçuktepe su deposu:
Mezarlık güney kenarında.

6— Bürüncükçü cami'i:
Kıyık caddesi No: 22

7— Çokalca cami'i (yıkıntı halinde)
Hacı Emin sokak No: 1

8— Gamsız baba mezarı:
Bamyacı bayırı No: 11 ev yanında.

9— Hasan baba mezarı:

10— İbrahim Paşa cami'i:
Çokalca cami sokak No: 23 evin üstüne yapıldığı arsa.

11— İbrahim Paşa çeşmesi:
Gami yakınında.

12— İbrahim Paşa hamamı (Yıkık hamam)
2. Kuyu sokak No: 55 evin yanında.

SABUNİ MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu mahalle muhtarlığı:
1 — Sabûni,
2 — Şerbettar,
3 — Mehmet ağa,
4 — Hasan paşa,
5 — Bevvap Sinan,
Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIK HUDUTLARI

Doğusu:
Tel'atpaşa asfaltının 73 numaradan tek numaradan 119 numaralı Eski cami'e kadar olan kısmı,

Batısı;
Hükümet caddesinin çift 82 numaralı dükkândan 188 numaralı Gazi Parkına kadar olan kısım.

Kuzeyi:
Tal'at paşa asfaltının 119 tek numaradan 127 numaralı Gazi Parkına kadar olan kısım.

Güneyi:
İstanbul caddesinin 1 numaralı camcı dükkânından 129 numaralı dükkâna kadar olan kısım.

ile sınırlanmıştır.

Bu muhtarlık hudutları içinde bulunan cadde ve sokaklarla bunlara ait bazı özellikler bitişik sayfalarda metin ve çizelgeler halinde gösterilmiştir.

SABUNİ MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı:	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Ayşekadın cami aralığı	1	10	4	13
Banka aralığı	1	10	4	17
Banka sok.	1	30	23	101
Bedesten	1	41	ÇARŞI	
Çilingirler cad.	1	93	ÇARŞI	
Darüleytam sok.	1	16/C	ÇARŞI	
Doğancı Raşit sok.	1	15/A		
Esat paşa cad.	1	27	11	57
Esat paşa çıkmazı	1	7	3	12
Eski İstanbul yolu (Bir kısım)	1	161	62	295
Fil yokuşu	1	28	23	106
Hasan Paşa çıkmazı	1	15	11	54
Hükümet cad. (Bir kısım)	1	75	6	25
İkinci Firuz sok.	1	67	28	134
İkinci tekke sok.	1	14/A	5	16
İstanbul cad. (Bir kısım)	1	68	28	116
Kıncı Firuz sok.	1	32	14	79
Kulluk sok.	1	4	2	7
Kuyumcular sok.	1	59		
Lâri cami sok.	1	22	1	6
Lâri Medrese sok.	1	41	4	28
Lise aralığı sok.	1	12	7	28
Lise bayırı	1	38	15	73
Lüleciler sok.	1	37	ÇARŞI	
Mehmet ağa sok.	1	30/A	45	187
Mehmet ağa çıkmazı	1	9	3	14
Mehmet ağa 1. çıkmazı	1	12	4	13
Mutaflar sok.	1	21	9	31
Muvakkithane sok.	1	48	ÇARŞI	
Rıfat Efendi sok.	1	27/A	22	90
Rıfat Efendi çıkmazı	1	29	12	42
Sabuni cami sok.	1	8	5	14
Saraçlar cami sok.	1	24	ÇARŞI	
Selamsız sok.	1	32/A	35	157
Şair Fuzuli cad.	1	30	12	43
Tahmis sok.	1	26	23	101
Tahmis aralığı	1	17	6	26
Tahmis çarşı	1	28	ÇARŞI	
Tal'at paşa sıra evler (Bir kısım)			7	32
Talat paşa asfaltı	2	130		
Tekke bayırı sok.	1	18	7	24
Tekke aralığı	1	12	5	18
Tekke bayırı sok.	1	14	6	23
Terziler sok.	1	35	13	69
Vavlı cami sok.	1	17	7	31
Yetimler çarşısı	1	28	ÇARŞI	
Yoğurtçular sok.	1	11	ÇARŞI	

SABUNİ MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle sanat değeri yüksek veya folklorik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

1 — Ali Tuncer İş Hanı:
Çilingirler çarşısı
2 — Askeri Hastahane çeşmesi:
Bedesten arkası 50. yıl kadın hakları parkı.
3 — Atatürk Orta Okulu:
Lise Bayırı No: 4
4 — Ayşe kadın cami'i:
Ayşekadın cami aralığı No: 18
5 — Ayşekadın cami'i çeşmesi:
Cami yanında.
6 — Bedesten:
Eski cami karşısında.
7 — Defterdar Mustafa Paşa cami'i:
8 — Edirne Lisesi (Yanan Bina)
Eski İstanbul caddesi No: 91
9 — Eski Cami:
Tal'atpaşa asfaltı No: 14
10 — Güzel San'atlar galerisi:
İl Halk Kütüphanesi zemin katı.
11 — Hacı Mehmet Çeşmesi:
Lise bayırı 1 numaralı apartmanın önünde.
12 — Hacı Müslim çeşmesi:
Ayşekadın cami'i çeşmesi yanında (Eski İstanbul yolu üzerinde)
13 — İl Halk Kütüphanesi
Tal'atpaşa asfaltı No: 56
14 — İnönü İlk Okulu:
Eski İstanbul yolu No: 69
15 — İş ve işçi bulma kurumu:
Tal'atpaşa asfaltı.
16 — Kadıasker Davut efendi çeşmesi:
Vavlı cami sokak. No: 19
17 — Kervansaray (Ayşekadın)
Ayşekadın cami'i karşısında bir yüzü eski İstanbul yolu, öbür yüzü Uzunkaldırım caddesine bakar.

18 — Kız öğretmen lisesi:
Talat Paşa asfaltı No: 36
19 — Lâri çelebi cami'i:
Eski İstanbul caddesi No: 13
20 — Mehmet ağa cami'i:
Cami arasına Lise Bayırı 1 numaralı apartman yapılmış.
21 — Papazoğlu çeşmesi:
Tekke bayırı 1 numaralı bina yanında.
22 — Sabûni cami'i:
Lâri cami'i sokak 12 numaralı dükkân arkasında.
23 — Sebil (Vakıflara ait)
Ayşekadın cami'i karşısındaki set üzerinde
24 — Sitti şah sultan cami'i (İbadete kapalı)
Lise bayırı No: 6
25 — Sosyal sigortalar kurumu:
Tal'atpaşa asfaltı No: 42
26 — Tekel yaprak tütün işleme atelyesi:
Eski İstanbul caddesi No: 83
27 — Vakıflar bölge müdürlüğü.
Tal'atpaşa asfaltı No: 14
28 — Vavlı cami:
Mehmet ağa sokak. No: 2 evin yerinde imiş.

SARICA PAŞA MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu mahalle muhtarlığı:
1 — Sarıcapaşa,
2 — Yakup kilâri (Kilerci yakup),
3 — Sevindik fakih,
4 — Yahya Bey,
Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIK HUDUTLARI

Doğusu:
Şifa mektep sokağının 1 numarasından son tek numarasına kadar olan kısım.
Batısı:
Tal'atpaşa asfaltının Defterdar Cami'i karşısından Kurtuluş okuluna (Tümen ordu evi yerinde idi.) kadar olan kısım.
Kuzeyi:
Kıyık caddesinin 2 numarasından 74 numaralı arsaya kadar olan kısım.
Güneyi:
Talat paşa asfaltı ile hudutlanmıştır.
Bu muhtarlık hudutları içinde bulunan cadde ve sokaklarla buralara ait bazı özellikleri gösteren metin ve çizelgeler bitişik sayfalarda gösterilmiştir.

SARICA PAŞA MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Ali Bey Sok.			12	49
Bahçeli evler sok.			15	62
Çukur çeşme sok.				
Deve sokaklarının Tamamı				
İstanbul cad. (Tal'at Paşa asfaltı bir kısmı)			7	46
Kadirhane cad.			39	189
Kadirhane aralığı				
Kadirhane tekk sok.				
Kargı baba tekke sok.			11	57
Kayış Ahmet sok.			10	38
Kıyık cad. (Bir kısmı)			26	120
Mahmut ağa cami sok.			8	40
Sarıcapaşa cad.			31	136
Sarıcapaşa cami sok.			27	121
Soğuk çeşme sok.				
Su sok.			5	16
Şerif Bey sok.			11	60
Şeyh Davit sok.			9	40
Şifa mektep sok.			47	215
Yahya Bey cami'i sok.			10	47
Yeni Hastahane sok.			9	30

Not: Bu mahallenin numaratajı bozulmuş olduğundan ilk ve son numaralar yazılmadı. (1990).

SARICAPAŞA MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle sanat değeri yüksek ve folklarik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

1 — Ayşekadın sağlık ocağı:
Devlet hastahanesi bitişiğinde.
2 — Amcazade Hüseyin Paşa çeşmesi:
Kıyık caddesi hastahanesi karşısında.
3 — Bulgar konsolosluğu:
Tal'atpaşa asfaltı No: 33
4 — Devlet Hastahanesi:
Çukur çeşme sokağı.
5 — Elektrik trafosu:
Ticaret Lisesi önünde:
6 — Halk eğitim merkezi:
Kıyık caddesi
7 — Kadiri tekkesi:
Kadirhane sokak

8 — Su deposu:
Soğuk çeşme sokak.
9 — Kurtuluş ilk okulu:
Soğuk çeşme sokak.
10 — Mahmut ağa cami'i:
Mahmut ağa cami'i sokak No: 13 arsa,
11 — Ordu evi:
Talatpaşa asfaltı No: 9
12 — Pancar şirketi:
Halk eğitim merkezi yanında
13 — Sağlık okulu
Devlet hastahanesi sitesi içinde
14 — Sarıca paşa cami'i:
Sarıcapaşa cami sokak girişinde.
15 — Sarıca paşa cami çeşmesi:
Cami sokak girişinde
16 — Selcuk
17 — Şeyh Davut cami'i:
18 — Şeyh Davut türbesi:
Kadirihane sokak No: 11
19 — Ticaret Lisesi:
Kıyık caddesi.
20 — Ticaret Lisesi Çeşmesi:
Halk eğitim merkezi bahçesi.
21 — Trakya Birlik Genel Müdürlüğü:
Tal'atpaşa asfaltı No: 23
22 — Trakya Üniversitesi Eğitim Yüksek Okulu:
Soğuk çeşme sok. No: 8
23 — Yahya Bey cami'i: (Yıkık)
Yahya Bey cami sokağı.

TAL'AT PAŞA MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu mahalle muhtarlığı:
1 — Tal'atpaşa,
2 —Evliya Kasım Paşa,
3 — Hacı Mercimek,
4 — Alemdar,
5 — Kavaklı,
6 — Hoca Bâli,
7 — Eskici,
8 — Fındık Fakih,
mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIK HUDUTLARI

Doğusu:
Uzunkaldırım 2 numarasından son çift numarasına kadar.
Batısı:
Hükümet caddesinin 2 numarasından 80 numaralı camlı kahveye kadar olan kısım.
Kuzeyi:
İstanbul caddesinin (eski İstanbul caddesi) camlı kahve önündeki 2 numaralı dükkândan 146 numaralı dükkâna kadar olan kısım.
Güneyi:
Tunca nehri ile sınırlanmıştır. Bu muhtarlık hudutları içinde bulunan cadde ve sokaklarla bunlara ait bazı özellikler bitişik sayfalarda metin ve çizelgeler halinde gösterilmiştir.

TAL'AT PAŞA MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Abdullah hamam sok.	1	41/A	20	14
Alemdar sok.	1	21/A	11	57
Ali ağa sok.	1	17	8	46
Altunizade sok.	1	23	28	119
Ambarcılar sok.	1	15	7	29
Arnovudoğlu sos.	1	27	17	93
Ayrancı sok.	1	25	15	85
Bostan Pazarı cad.	1	84	28	134
Bostan Pazarı Mezarlık sok.	1	36	24	118
Boyacı sok.	1	21	11	40
Çömlekçiler sok.	1	21/A	12	64
Çukur toprak sok.	1	7	5	14
Damat çeşme sok.	1	14	21	101
Dibek sok.	1	18/A	11	45
Dibekçi sok.	1	15/A	8	39
Elmacılar sok.	1	14	7	39
Eski İstanbul cad.	1	134/C		
Fatma Sultan Hamam Aralığı	1	8	4	17
Gazi oğlu Ahmet ağa sok	1	22	9	47
Göl sokak	1	25	15	67
Göl sokak çıkmazı	1	17	7	39
Göl Bayırı sok.	1	42	27	131
Güllapçılar sok.	1	38	20	88
Gülşeni tekke sok.	1	23	13	55
Hacı Hasan Fırın sok. (Yarısı Abdurrahman Mah.de)	1	23	16	74
Hacı Memiş sok.	1	27/A	271	21
Hacı Mestan sok.	1	18/B	18	86
Hal Binası	1	17		
Hanım oğlu sok.	1	17	11	51
Havra sok.	1	37	23	83
İğneci Şakir sok.	1	14/A	1	256
İkinci külhan sok.	1	125	1	8
İkinci Altunizade sok.	1	31	23	118
İkinci Altunizade sok.	1	7	3	17
İstanbul cad. (Bir kısmı)	1	53	42	190
Kamberli Sok.	1	11/A	4	19
Kamberli Sok.	1	12	6	28
Kanlı pınar sok.	1	31	16	63
Kara Ali Sok.	1	13	5	19
Karaağaç çeşme sok.	1	20	11	28
Kavaklı Tekke sok.	1	26	23	107
Kasımpaşa hamam sok.	1	20	12	57
Konyalı mektep sok.	1	12	7	36
Kovacılar cami sok.	1	23	12	59

Cadde ve Sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Köprübaşı sok.	1	13/A	11	53
Külhan sok.	1	19/A	26	122
Külhan 2. sok.	1	17	8	27
Külhan 3. sok.	1	11	6	233
Mahmure sok.	1	10	8	29
Meriç aralığı	1	15/A	20	95
Mezarlık sok.	1	57	38	142
Mezbaha değirmen sok.	1	21	5	16
Mumcu aralığı	1	7	4	33
Mumcular sok.	1	18/B	21	96
Mustafa Bey sok.	1	63	19	92
Neboysa sok.	1	21	18	70
Neboysa sok.	1	29	3	15
Saksağan sok.	1	33	16	68
Saraçlar cad. (Bir kısmı)	1	13	8	34
Sezai baba tekke sok.	1	16	4	18
Süleymaniye sok.	1	6	3	17
Süleymaniye cami sok.	1	12	4	23
Süleymaniye küçük sok.	1	13	7	36
Süleymaniye küçük pazar aralığı	1	4/A	2	11
Tahtakale cad.	1	86	5	22
Tahtakale aralığı.	1	4	6	27
Tahtakale çıkmazı.	1	11/A	4	18
Tekirdağ cad.	1	17	12	51
Tütüncü Ali Ağa sok.	1	6	3	13
Uzun kaldırım cad. (sağ taraf)	12	114	48	210
Uzun Mumcu sok.	1	23	16	73
Viran cami sok.	1	38	16	41
Yemişgen sok.	1	13	10	51

TAL'AT PAŞA MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle sanat değeri yüksek veya folklarik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

1 — Ayşekadın Hanı:
Eski İstanbul caddesi: No: 73
2 — Balaban baba (Paşa) mezarı.
Süleymaniye cami'inin Karaağaç yolu yönünde.
3 — Belediye mezbahası:
Süleymaniye cami'i yakınında.
4 — Boyacı baba mezarı:
Mezarlık sok. No: 11 evin bahçesinde ev sahibi Mıstık Tunç un korumasında.
5 — Çeşme (İsimsiz)
Damat çeşme sokak No: 8 evin yanında kullanılmıyor.
6 — Çeşme (İsimsiz)
Saksağan sokak. No: 15 evin yanında kullanılmıyor.

7 — Esat Paşa sebili:
Tahtakale caddesi ile eski İstanbul yolunun kesişdiği köşede.
8 — Gürece cami:
Güllapçılar sokak No: 3 Apartmanın yerinde imiş.
9 — Hacı Hüseyin Çeşmesi:
Köprübaşı caddesi Şehir stadı dıvarının köşesinde.
10 — Kanatlı köprü:
Eski İstanbul yolu.
11 — Kara Mustafa paşa çeşmesi:
Kara Mustafa paşa çeşmesi sokağının karşısındaki tren yolu seddesinin yapımı sırasında sedde altında kalmıştır.
12 — Kasım Paşa camii:
Kirişhane mahallesi Tunca nehri kıyısında Kabristanında Sultan II. Bayezid imareti mazırı Hüseyin oğlu Hafız Ali'inn kabri var.
13 — Kasım Paşa Hamamı:
Güllapçılar sokağı girişinde, Kadripaşa İlkokulu karşısındaki (şimdilik) boş arsa.
14 — Kazaz Salih Mescidi:
Viran cami sokak No: 10 da pek harap durumdu.
15 — Koyun baba mezarı:
Altunizade sokağı girişinde.
16 — Kürt hoca çeşmesi:
Havra sok. No:4 evin yanında.
17 — Rıfat ağa (Aşıklar) çeşmesi:
Güllapçılar sokak. No: 11 evin yanında. Halen kullanılmıyor.
18 — Sezai dergahı:
Türbe, cami haziresi ve şadırvan. Bostanpazarı caddesi.
19 — Süleymaniye cami'i:
Süleymaniye cami sokak No: 1
20 — Şehir stadyomu:
Hükümet caddesi No: 202
21 — Tahtakale hamamı:
Saraçlar caddesi No:

UMURBEY MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu muhtarlık:
1 — Umurbey,
2 — Mezit Bey,
3 — Gülbahar Hatun,
4 — Daye Hatun,
5 — Sofu İlyas (Kısmen)
Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIK HUDUTLARI

Doğusu ve Güneyi:
Mimar Sinan caddesinin Selimiye kısmından yani 23 numaralı evden tek numaraları takip ile acı çeşme mezarlığına kadar uzanan kısım.
Batısı:
Saray hamamı önünden Hatice Sultan sokağını takip ile çift numaraları içine alarak kırlangıç bayırına ve yine çift numaraları takip ile baruthaneye inen yol.
Kuzeyi:
Baruthaneden Acı çeşmeye kadar uzanan Tekke Kapı caddesi ile sınırlıdır.
Mahallede bulunan cadde ve sokaklar ile bunların bazı özellikleri bitişik sayfalarda çizelge ve metinler halinde gösterilmiştir.

UMUR BEY MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı	ilk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Bahçe sokak çıkmazı	1	12	7	33
Çanaklı çeşme sok.	1	24	26	117
Çanaklı çeşme saray sok.	1	11	8	43
Çirişciler sok.	1	17	12	16
Fırın sok.	1	20/A	14	83
Geriz sok.	1	25	18	96
Gülbahar sok.	1	12	5	14
Gülbahar toprak sok.	1	14/A	13	82
Gülbahar 2. toprak sok.	1	20	17	89
Harbiye bayırı	1	12	10	36
Harbiyebayırı sok.	1	15/A	12	13
Harbiye çeşme sok.	1	5	2	9
Harbiye Mektep sok.	1	12	9	52
Hatice hatun sok. (Bir kısım)	1	15	10	49
İlk telgrafhane sok.	1	37	39	181
Kambur köprü sok.	1	35	31	154
Kirişçiler sok.	1	16	21	125
Kıyık caddesi (Bir kısım)	1	18	10	37
Mezit bey sok.	1	12	4	17
Mimar Sinan cad.	1	110	89	263
Orta bayır (Bir kısmı)	1	39	24	97
Rabiş oğlu sok.	1	20	7	50
Tavanlı tekke sok.	1	19	12	61
Tavanlı çeşme sok.	1	7	3	8
Taya hatun aralığı	1	10	6	23
Taya hatun cami sok.	1	18	5	24
Taya hatun karakol sok.	1	57	30	150
Taya hatun cami aralığı	1	3	5	24
Tekke değirmen sok.	1	22	16	13
Türkel sok.	1	5/A	3	14

UMUR BEY MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle sanat değeri yüksek veya folklarik değer taşıyan bina, türbe v.s gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

1 — Çanaklı çeşme:
Çanaklı çeşme saray sokak No: 5 evin yanında olup kullanılmıyor.
2 — Çeşme (Adı bilinmiyor)
Paşa köylü sokağında askeri birliğin divarına bitişik.
3 — Jandarma okulu:
Mimar Sinan caddesi.
4 — Mescit:
Taya hatun cami'i sokak No: 16 evin bahçesinde harabe halinde.
5 — Tavanlı çeşme:
Tavanlı çeşme sokağı girişinde.
6 — Taya hatun cami'i
Taya hatun cami'i cami'i sok. No: 17 ev ve bahçesinin yerinde.
7 — Tepe mezarlığı.

YANCIKCI ŞÂHİN MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu mahalle muhtarlığı:
1 — Yancıkcı Şahin,
2 — Şeyh (Şeyhi) çelebi.
3 — Kızılay (Kısmen)
Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIĞIN SINIRLARI

Doğusu:
Mûsevi mezarlığı (Beşyüz evler kooperatif evleri)
Batısı:
Medrese Ali Bey mahallesi muhtarlığı
Kuzeyi:
Güzelce baba sokağının 2 den son çift rakkamına kadar uzanan çift numaralar sırası ile köprüce bayırının 2 den son çift numarasına kadar olan kısım.
Güneyi:
Tal'at paşa asfaltının belediyeye ait 2 numaralı gazneheden 60/C numaralı kahvehaneye kadar olan kısım ile sınırlıdır.
Bu mahalle muhtarlığı hudutları içinde cadde ve sokaklarla bunlara ait bazı özellikler bitişik sayfalarda metin ve çizelgelerle gösterilmiştir.

YANCIKÇI ŞAHİN MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Araplar cad. (Bir kısmı)	1	39	18	89
Bıçacı sok.	1	17	11	19
Çorbacıoğlu çeşme sok.	1	9	8	34
Elekçiler sok.	1	45/A	33	155
Elekçiler çıkmazı	1	13	9	33
Eyüp ağa sok.	1	14	14	54
Eyüp ağa çıkmazı	1	15	12	51
Güzelce baba cad. (Bir kısmı)	1	43	21	105
Halil hoca çeşme sok.	1	13	8	36
Kabristan sok.	1	39	28	127
Karadut sok.	1	23	13	66
Karadut çıkmazı	1	4	4	13
Kavakkapı sokak	1	22	4	20
Kısa mezarlık sok.	1	33	16	83
Köprüce bayırı	1	41	18	87
Mandıra sok.	1	25	14	72
Makkaş sok.	1	10	15	22
Şeyhi Çelebi cami sok.	1	43	34	168
Şeyhi çelebi cami bayırı	1	10	6	27
Şeyhi çelebi cami çıkmazı	1	12	5	28
Şeyhi Çelebi mezarlık sok.	1	19	19	91
Talat paşa cad. (Bir kısmı)	1	72	36	133
Toprak sok.	1	14/A	12	55

YANCIKÇI ŞAHİN MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle sanat değeri yüksek veya folklorik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşlar:

1 — Çorbacıoğlu çeşmesi:
Mandıra sokağı kavşağı.
2 — Edirne Lisesi:
Talatpaşa asfaltı.
3 — Emniyet sarayı:
Beşyüz evler kooperatif evleri sırtı.
4 — Hacılar ezanı çeşmesi:
Talatpaşa asfaltı E - 5 karayolu üzerinde.
5 — Hacılar ezanı mezarlığı:
Tal'atpaşa asfaltı E - 5 karayolu üzerinde.
6 — Hacılar ezanı namazgâhı:
Tal'atpaşa E - 5 karayolu üzerinde.
7 — Huzur evi:
Emniyet sarayı altında.
8 — Kapalı yüzme havuzu ve beden terbiyesi bölge müdürlüğü:
Tal'atpaşa asfaltı E - 5 karayolu üzerinde.
9 — Nazır çeşmesi:
Talatpaşa asfaltı E - 5 kara yolu üzerinde.
10 — Sosyal sigortalar hastahanesi:
Talatpaşa asfaltı E - 5 karayolu üzerinde.
11 — Sülüklü çeşme:
Huzurevi altında.
12 — Şeyhi çelebi cami'i:
Şeyhi çelebi cami'i sokakda.
13 — Şükrüpaşa İlk okulu:
E - 5 karayolu üzerinde.
14 — Şükrü paşa stadyomu:
E - 5 karayolu üzerinde
15 — Trakya un fabrikası:
E - 5 karayolu üzerinde.
16 — Trakya üniversitesi:
E - 5 karayolu üzerinde Zübeyde Hanım caddesinde.
17 — Yangöz çeşmesi:
Kavakkapı sokağında kullanılmıyor.

YENİ İMARET MAHALLESİ MUHTARLIĞI

1 — Bademlik,
2 — Bayezit,
3 — Hasmurat,
4 — Emirşah,
5 — Hacı hoşkadem,
6 — Mihalkoç,
7 — Emir Mescit,
Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIĞIN SINIRLARI

Doğusu:

Tunca nehri tavuk ormanı.

Batısı:

Kapı kule yönündeki tepeler.

Kuyezi:

Edirne sarayı hudutları

Güneyi:

Yıldırım mahallesi

Bu muhtarlık hudutları içindeki cadde ve sokaklarla bunlara ait bazı özellikleri gösteren çizelge ve metinler bitişik sayfalarda gösterilmiştir.

YENİ İMARET MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Adı	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Ali paşa cad.	1	32	17	48
1. Alipaşa çıkmazı	1	10	4	16
2. Alipaşa çıkmazı	1	20/A	9	39
3. Alipaşa çıkmazı	1	8	3	15
Bademlik cad.	1	49	21	106
Bademlik cami çıkmazı.	1	9/A	4	17
Bağlarbaşı çıkmazı	1	11	5	52
Bağlar yolu cad.	1	5	2	7
Bedevi Ahmet çıkmazı	1	8	3	16
Değirmen sok.	1	16	9	52
Dibek sokağı çıkmazı	1	28	13	61
1. Eğri sok.	1	6	3	14
2. Eğri sok.	1	5	3	17
Eşref bey sok.	1	12	7	39
Hacı Recep sok.	1	11/A	8	43
Hafız ağa sok.	1	13	7	37
Hasırcılar sok.	1	13	6	34
İshak çelebi sok.	1	23	14	72
2. Bayazıt cad.	1	27	16	77
Kahve sok.	1	11/A	5	23
Kılıç Ali efendi sok.	1	6	3	17
Kız fırın sok.	1	31	23	108
Kız fırın aralığı sok.	1	11/A	9	47
Kızak bayırı sok.	1	46	34	186
Kum yolu Nazır baba cad.	1	6	2	7
Latif efendi sok.	1	26	15	82
Mezarlık sok.	1	40	34	172
Müezzin sok.	1	11/A	7	34
Oruç bakkal sok.	1	18	8	44
Ömer Efendi sok.	1	9	3	17
Palahur sok.	1	16	12	73
Palahur çıkmazı	1	9	3	13
Palahur deresi sok.	2	4	2	9
Parmaklı mescit suok.	1	17	9	43
Saka sok.	1	4	3	17
Sarı cami sok.	1	16	9	47
Sarı recep sok.	1	11/A	7	38
Tabak Mustafa sok.	1	11	7	37
Top yolu cad.	1	46	33	172
Tunca sok.	1	9	4	23
Viran hamam sok.	1	27	19	88
Yeni hamam sok.	1	19	17	93
Yüzbaşı sok.	1	36	26	144

YENİ İMARET MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle sanat değeri yüksek veya folklorik değer taşıyan bina, türbe v.s. gibi yerlerle resmi kurum ve kuruluşları:

1 — Adalet kasrı:
Saray içinde.
2 — Alaca cami:
Bedevi Ahmet çıkmazı No: 2
3 — Aşçı baba mezarı:
II. Bayazit külliyesi yanında.
4 — Balon hangarı:
Saray harabeleri yakınında.
5 — Bayezid II Külliyesi:
Bayezid caddesi. No: 4
6 — Emir mescit
Bademlik, câmi sokak
7 — Fatih Sultan Mehmet köprüsü:
Saray içinde Tunca nehri üzerinde
8 — Kapalı ceza evi:
Saray Akpınar yolu üzerinde.
9 — Merkez hastahanesi:
Saray Akpınar yolu üzerinede.
10 — Mithat Paşa İlk okulu.
11 — Nazar Baba Mezarı
12 — Nişantaşı:
Saray içi (Sultan Abdülazizin anısına dikilmiştir.)
13 — Saraçhane köprüsü:
Tunca nehri üzerinde.
14 — Saray içi:
Kırkpınar alanı.
15 — Sinan Ağa Hatunu çeşmesi:
Palahur sokak 2 ve 4 numaralı evlerin arasında. Kullanılmıyor.
16 — Su terazisi çeşme:
Bademlik caddesi No: 14 evin önünde.
17 — Şehitlik (Balkan savaşı şehitliği)
Sara içinde.
18 — Yeni İmaret Polis Karakolu.
19 — Yeni Saray (Cihannüma kasrı ve saray yıkıntıları).

YILDIRIM MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Bu muhtarlık:
1 — Hacı sarraf,
2 — Akkızıl,
Mahallelerinin birleşmelerinden meydana gelmiştir.

MUHTARLIK HUDUTLARI

Doğusu:
Bahçe caddesi.
Batısı:
Tarlalıklar.
Kuzeyi:
Tarlalık, kum ocakları altındaki yol, Rum mezarlığı.
Güneyi:
Kızıl mescit sokağının 2 numarasından son çift numarasına kadar olan kısım ile sınırlanmıştır.

Bu muhtarlık hudutları içindeki cadde ve sokaklarla bunlara ait bazı özellikler bitişik sayfalarda gösterilmiştir.

YILDIRIM MAHALLESİ CADDE VE SOKAKLARI

Cadde ve Sokak Ad	İlk Numara	Son Numara	Hane Sayısı	Nüfus Sayısı
Bükreş sok.	1	40	25	136
Dirhemsiz sok.	1	47	36	192
Hacı Veli sok.	1	41	23	124
Hastahane sok.	1	11/A	9	43
Hastahane aralığı sok.	1	6	2	9
Hastahane 2. aralığı	1	11/A	7	38
Kızıl Mescit sok.	1	17	56	326
Mektep aralığı	1	10	4	26
Meydan vakıf sok.	1	53	35	186
Meydan vakıf aralığı	1	10	7	42
Polisoğlu sok.	1	32/A	24	136
Polisoğlu aralığı	1	2	5	21
Polisoğlu çıkmazı	1	4	2	9
Rençber sok.	1	16	7	33
Rum mezarlık sok.	1	27	13	69
Tahtalı kaya sok.	1	40	33	176
Vakıf mektep sok.	1	16	9	48
Yakut Paşa sok.	1	21	16	96
Yarım oğlu sok.	1	8	3	16
Yeni mahalle sok.	1	37	23	136
Yıldırım cad.	1	61/B	57	293
Yıldırım aralığı	1	8	3	14
Yıldırım çeşme sok.	1	11	7	42
Yıldırım mektep sok.	1	24	13	72

YILDIRIM MAHALLESİ MUHTARLIĞI

Hudutları içinde bulunan önemli Tarihi eserlerle sanat değeri yüksek veya folklorik değer taşıyan bina türbe v.s. gibi yerlerle resim kurum ve kuruluşlar:

1 — Hıdırbaba mezarı:
Hıdırbaba sokağı bitiminde.
2 — Kum mahalle muhtarlığı:
3 — Meriç köprüsü.
4 — Orta Okul:
Feyezan sokak. No: 1
5 — Sebil (Cami yakınında)
6 — Tabyalar (Hıdırlık)
7 — Yıldırım Bayezit Köprüsü:
Sebil yanında Tunca üzerinde (eski köprü)

EDİRNE MAHALLELERİ

1529 - 1990

TOPLU ÇİZELGESİ

Bu çizelgede 1529 dan 1990 yılına kadar geçen 460 sene içinde Edirne Mahallelerinin uğramış oldukları değişiklikler alfabetik sıra esasına uyularak toplu çizelge şekilde gösterilmiştir.

İncelendiğinde, mahallelerin beş tarih basamağı (1529, 1609, 1890, 1920, 1990) içinde kuruluşları, uğradıkları isim değişiklikleri, değişik sebeplerle ortadan kalkışları hakkında bilgi edinmek mümkün olacaktır.

Not: Mahalle adları, değişik tarih basamaklarında varlıklarını koruyor iseler (+), herhangi nedenle değişmiş veya tamamen ortadan kalkmış iseler (–) işaretiyle belirtilecektir. Uğranan değişikliklerin açıklanması ise düşünceler bölümünde açıklanacaktır.

MAHALLELERİN

Alfabetik Sıra No:	ADI	SEMTİ	1529 YILI	1609 YILI	1890 YILI	1920 YILI	1990 YILI	DÜŞÜNCELER
A – 1	Abdullah Odaları	Kadirhane Cad.	+	+	–	–	–	Sevindik Fakih Mahallesine Bakınız.
2	Ahi Hasan	Tabakhane	+	+	+	+	–	Şeyh Şücaattin mah. ile Birleşmiştir.
3	Ali Bey (Külahduz)	Ayşekadın	+	+	+	+	+	Abdullah mah. Muhtarlığı içinde "Külahcı" adı altında varlığını koruyor.
4	Alemdar	Tunca köprüsü başı (Ekmekçioğlu Köprüsü)	+	+	+	+	+	Talat Paşa Mah. Muhtarlığı içindedir.
5	Ali Kuşçu	Kirişhane	+	+	+	+	+	Abdullah Mah. Muhtarlığı içinde adını koruyor.
6	At pazarı			+	–	–	–	Semt olarak adı kalmıştır.
7	Arabacı Ahmet (Karaca Ahmet)	Kıyık	+	+	+	–	–	Barutluk muhtarlığı içinde sokaklar
8	Arif Ağa	Karanfiloğlu	+	+	+	+	+	Babatimurtaş muhtarlığı içinde Arif Ağa sokağı adı ile bulunmaktadır.
9	Arpacı Hamza	Süpürgeciler	+	+	+	+	–	Süpürgeciler Mah. ile birleşmiş olması düşünülebilir.
10	Attar Hacı Halil	Manyas	+	+	+	+	–	İbn-i Arap mahallesi ile birleşip Türkoğlu mahallesini oluşturmuştur.
11	Ayşekadın (Kapıcı SInan, Bevvap Sinan)	Güzelce Baba	+	+	+	+	+	Sabûni muhtarlığı içindedir. Semt adı olarak ünlüdür.
B – 1	Baba Timurtaş	Üç şerefeli cami'i	+	+	+	+	+	Halen adını "Baba Timurtaş mahallesi muhtarlığı olarak sürdürmektedir.
2	Babatimurtaş	Arpacı Hanı Yakını	+	+	+	–	–	Gümlüoğlu mah. sine dönmüştür.
3	Balabanağa mescidi	Ayşekadın (Tunca köprüsü başı)	+	+	+	+	–	Talat Paşa Mah. Muhtarlığına bakınız.

MAHALLELERİN

Alfabetik Sıra No:	ADI	SEMTİ	1529 YILI	1609 YILI	1890 YILI	1920 YILI	1990 YILI	DÜŞÜNCELER
B – 4	Balabanpaşa odaları yakını	Tunca Köprüsü	+	+	+	+	–	Talat Paşa Mah. Muhtarlığına bakınız.
5	Bazirgan Bâli	Ayşekadın Süleymaniye küçük pazarı.	+	+	+	+	+	Halen Medrese Ali Bey Mah. si hudutları içinde adını korumaktadır.
6	Bezirgan Turgut mescidi (Turgut Bezirgan)	Ayşekadın	+	+	+	+	+	Medrese Ali Bey Mahallesi muhtarlığına bakınız.
7	Beğce (Bönce)	Beylerbeyi	+	+	+	+	–	Sıkça Murat Mahallesine dönüşmüştür.
8	Berkuk ağa	Kıyık	+	+	+	+	–	Menzil ahır muhtarlığı içinde sokak olarak adını koruyor.
9	Beylerbeyi	Eski İstanbul Yolu	+	+	+	+	–	Adını, Babatimurtaş muhtarlığı içinde sokak olarak ayrıca semt olarak
Ç – 1	Çakırağa	Saraçhane başı	+	+	+	+	–	Sadece cami'i bulunmaktadır.
2	Çavuşbey	Horozlu bayırı	+	+	+	+	+	Halen bir gurup mahallenin muhtarlık merkezidir.
3	Çokalca	Kıyık-Buçuktepe	+	+	+	+	–	Adını sok. olarak sürdürüyor.
D – 1	Darphane	Kaleiçi	+	–	–	–	–	Bu mahallenin daha sonraki dönemlerde kaydına rastlanmamıştır.
2	Darusaade	Ayşekadın	+	+	+	+	–	Abdurrahman Mah.Muhtarlığı içinde Feyzullah Paşa sokağı adına dönüşmüştür.
3	Daye Hatun	Muradiye	+	+	+	+	+	Umurbey muhtarlığı hudutları (Taya kadın) içindeki sokaklarda adını koruyor.
4	Demir kova	Gazimihal	+	+	+	+	–	Metne bakınız.

MAHALLELERİN

Alfabetik Sıra No:	ADI	SEMTİ	1529 YILI	1609 YILI	1890 YILI	1920 YILI	1990 YILI	DÜŞÜNCELER
D – 5	Derviş ali (Arviş abi)	Kıyık	+	+	+	+	+	Metne bakınız.
6	Devlet şah	Saraçhane (Tunca kıyısı)	+	+	+	–	–	Yok olan mahallelerdendir.
7	Doğan	Karanfiloğlu	+	+	+	+	+	Metne bakınız
1	Emir Hancı (Süle çelebi)	Tarlakapı - Kirişhane	–	+	+	+	+	Adını, Abdurrahman Mah. Muhtarlığı içinde sokak ismi olarak korumaktadır.
2	Emirşah	Yeni İmaret	+	+	+	+	+	Metre bakınız.
3	Eski cami	Eski cami	+	–	–	–	–	Bu semtteki öbür mahalleler arasında erimiş olmalı
F – 1	Fazlullah Paşa	Eski Cami	+	+	+	+	+	Metne bakınız.
2	Firuz ağa	Kaleiçi	+	+	–	–	–	Bu mahallede yok olanlar arasındadır.
3	Fındık Dede (Fındık Fakih)	Tahtakale	+	+	+	+	+	
G – 1	Gazaz Salih	Ayşekadın	+	+	–	+	–	Metne bakınız
2	Gazi Hoca (Ramazan	Topkapı (Horozlu)	+	+	+	+	–	Metne bakınız
3	Gazi Mihal	Orta İmaret	–	–	+	+	+	Mithatpaşa Mah. Muhtarlığı içindedir.
4	Gendum Kûb	?	+	–	–	–	–	Metne bakınız.
5	Gülbahar Hatun	Muradiye	+	+	+	+	–	Metne bakınız.
6	Göl Yıldırım	?	?	+	–	–		Hacı Saraf Mah. sine dönüşmüş tür.
H – 1	Hacı Alaattin mescidi	?	+	–	–	–	–	Metne bakınız.
2	Hacı Bayazıt	Kıyık	+	+	–	–	–	Adı kaybolan mahallelerdendir.
3	Hacı Bedrettin	Kaleiçi (Manyas)	+	+	+	+	–	Mimar Sinan Mah. ne dönüşmüş tür.
4	Hacı Doğan	Kaleiçi	+	+	+	+	–	Metne bakınız.
5	Hacı Hallaç	Tabakhane (Süleymaniye Küçük pazar.)	+	+	+	+	–	Metne bakınız.

MAHALLELERİN

Alfabetik Sıra No:	ADI	SEMTİ	1529 YILI	1609 YILI	1890 YILI	1920 YILI	1990 YILI	DÜŞÜNCELER
H – 6	Hacı Hoşkadem	Yeni İmaret	+	+	+	+	–	
7	Hacı İslam	Kıyık	+	+	+	+	+	Medrese Ali Bey Muhtarlığı içindedir.
8	Hacı İslam (Veled-i İslam mescidi.)	Ayşekadın	+	–	+	+	–	Metne bakınız.
9	Hacı İvaz (Rüstem Çelebi) arasındadır.	Horozlu	+	+	+	+	–	Adı yok olmuş mahalleler
10	Hacı Kılağuz	Yeni İmaret	+	+	+	+	–	Metne bakınız.
11	Hacı Mercimek	Ayşekadın	+	+	+	+	+	Metne bakınız.
12	Hacı osman (Konduk Osman)	Kirişhane	+	–	+	+	–	" "
13	Hacı Safa	Rüstem Paşa Hanı	+	+	+	+	–	" "
14	Hacı Şeferşah	Yeni İmaret	+	+	–	–	–	" "
15	Hadım Balaban	Sultan Selim	+	–	+	+	–	" "
16	Hadım Firuz	Yeni İmaret	+	?	+	+	–	" "
17	Hadım Timurtaş	Tahtalı Hamam	+	+	+	+	–	" "
18	Hafız Ahmet Fakih	Güzelce baba	–	+	+	+	–	" "
19	Hamit Bey	İstanbul Yolu	+	+	–	–	–	" "
20	Has Murat	Yeni İmaret	+	+	+	+	+	" "
21	Hasan Paşa	Has Fırın	+	?	+	+	+	" "
22	Hayrettinzade odaları	?	–	+	+	–	–	" "
23	Hazinedar Sinan Bey	Muradiye	+	+	+	+	+	" "
24	Hocagi	Belediye Yakınında	+	+	+	+	–	" "
25	Hoca ömer	Kafes kapı (Kaleiçi)	+	+	+	+	–	Metne bakınız.
26	Hoca Siyah Mescidi	Kaleiçi	+	?	+	–	–	" "
İ – 1	İbrahim Paşa	Buçuktepe	+	+	–	+	+	Cami'i İbrahim Paşa da denir.
2	İsmail Bey Mescidi		+	–	–	–	–	Metne Bakınız.
K – 1	Kadı Medresesi	?	+	+	+	–	–	" "
2	Kapıcı (Karacabey)	Sitti Sultan cami'i	+	+	+	–	–	" "

MAHALLELERİN

Alfabetik No:		ADI	SEMTİ	1529 YILI	1609 YILI	1890 YILI	1920 YILI	1990 YILI	DÜŞÜNCELER
K –	3	Karabulut	Kıyık	+	+	+	+	+	Metne Bakınız.
	4	Karabulut (İbrahim Ağa)	Kıyık	+	+	+	+	+	" "
	5	Karahacı (Kazancı)	Kaleiçi	+	+	–	–	–	Metne bakınız.
	6	Karayakup	?	+	+	–	–	–	" "
	7	Kasap Aziz	İstanbul Yolu (Kanlı Pınar)	+	+	+	+	–	" "
	8	Kasım Paşa Cami	Kirişhane	+	+	–	+	+	Halen Evliya Karşın Paşa adı ile anılmaktadır.
	9	Kasım Paşa Hamamı	Kirişhane	+	+	+	+	–	Metne bakınız.
	10	Kasım Paşa Mescidi	Kirişhane	–	+	–	–		Kasım Paşa Hamamı mahallesi-de bu mahalle hakkında bilgi verilmiştir.
	11	Kâtipcu	Muradiye	+	+	+	+	–	Metne bakınız
	12	Kazasker Abdurrahman	Kirişhane (Tarla	+	+	+	+	–	Muhtarlık Merkezi olmuştur.
	13	Kebe yapıcı	Kurşunlu fırın	+	+	+	+	–	Metne bakınız.
	14	Kehtacı	Yıldırım	+	+	+	+	–	Metne bakınız
	15	Kıncı Firuz	Rüstem Paşa hanı arkası	+	+		+		Metne bakınız.
	16	Kilise cami'i	Keleiçi	+	+	–	–	–	" "
	17	Kiremitçi Halil	Tekke kapı	+	+	+	+	+	" "
	18	Kurtcu Doğan	Karanfiloğlu	+	+	–	+		" "
	19	Kuru çeşme	Kaleiçi	+	+	+	–	–	Sokak olarak adını koruyor.
	20	Kürt hoca	Ayşekadın	+	+	+	+	–	Metne bakınız.
	21	Köhne kadı	Kaleiçi	+	+	+	+	–	" "
	22	Köse Balaban	Kadirhane	+	+	+	+	–	" "

MAHALLELERİN

Alfabetik No:		ADI	SEMTİ	1529 YILI	1609 YILI	1890 YILI	1920 YILI	1990 YILI	DÜŞÜNCELER
M –	1	Mahmud ağa mescidi	Sarıcapaşa	+	+	+	+	–	Metne bakınız.
	2	Maruf hoca (Niş doğan)	Yıldırım (Kum. mah.)	+	+	+	+	+	" "
	3	Maybatan vakıf odaları	Yıldırım	+	+	–	–	–	" "
	4	Medrese-i Ali Bey	Kıyık (Taşlık)	+	+	+	+	+	Muhtarlık Merkezi olmuştur.
	5	Mehmet ağa	Ayşekadın	+	+	+	+	+	Metne bakınız.
	6	Mevlâna Fahrettin-i	Topkapı Caddesi	+	+	+	+	–	1989 da bir sokak adıdır.
	7	Mevlâna Veliyyüddin	Muradiye (Buçuktepe)	+	+	+	+	–	Ahmet Badi Efendi Veled-i Veliyyüddin şeklinde kaydetmiş tir.
	8	Mezit Bey	Buçuktepe	+	+	+	+	–	Metne bakınız.
	9	Mezit Bey İmareti	Kirişhane	+	+	–	+	–	Mahalle içinde sokak adı olarak bulunuyor.
	10	Mihal Bey imareti (Orta İmaret)	Orta İmaret	+	+	+	+	+	Metne bakınız.
	11	Mihalkoç	Yeni İmaret	+	–	+	+	–	" "
	12	Mirahur Ayas Bey	Muradiye	+	+	+	+	+	" "
	13	Mubarek Ağa	Sultan Selim	+	–	–	–	–	Alipaşa mah. sine dönüşmüştür.
	14	Muradiye İmareti	Muradiye	+	+	+	+	+	Metne bakınız.
	15	Mümin Hoca	Yıldırım	+	+	+	+	+	" "
N –	1	Noktacızade	Kıyık	+	+	+	+	–	" "
	2	Noktacızade camii	Kıyık	+	–	–	–	–	" "
R –	1	Rakkas Ali Bey	Yeni imaret	+	–	–	–	–	
	2	Rüstem Çelebi Zaviye Zaviyesi pınar.)	Ayşekadın (Kanlı	+	+	+	+	–	

MAHALLELERİN

Alfabetik No:		ADI	SEMTİ	1529 YILI	1609 YILI	1890 YILI	1920 YILI	1990 YIL	DÜŞÜNCELER
S –	1	Sabunhane - Sabuni	Eski İstanbul Yolu	+	+	+	+	+	Sabuni Muhtarlığı Merkezi.
	2	Sabuncuoğlu Emin	Kaleiçi	+	+	–	–	–	Metne bakınız.
	3	Sarıca Paşa	Taşlık yakını.	+	+	+	+	+	Muhtarlık Merkezidir.
	4	Sarıca Paşa Hatunu (Zen-i Sarıca Paşa)	Kirişhane (Ayvalı göl)	+	+	+	+		Metne bakınız.
	5	Sarraf Hacı Ahmet	Yıldırım (Yeni İmaret)	+	+	+	+	+	Metne bakınız.
	6	Selçuk Hatun	Muradiye	+	+	+	+	–	" "
	7	Sevindik Fakih	Kadirhane	+	+	+	+	—	Metne bakınız.
	8	Sıpkıncı Murat (Sıkca Murat)	Paşa kapısı (Hükümet konağı)	+	+	+	–	–	" "
	9	Sitti Hatun (At pazarı)	Yelli Burgaz	+	+	+	+	–	" "
	10	Sinan Bey (Hazinedar başı) ve Naip Çelebi	Yıldırım	+	+	+	+	+	Metne bakınız.
	11	Sofu Bayezit	Muradiye Küçük	+	+	+	+	–	" "
	12	Süle Çelebi	Tarlakapı (Kirişhane)	–	+	+	+	+	Emir Hancı Mah. ile beraber değerlendirilmiştir.
	13	Süleyman Paşa Odaları Pazar	Süleymaniye Küçük Pazar	+	+	–	–	–	Metne bakınız.
Ş –	1	Şahabeddin	Çukurbaşı	+	–	–	–	–	" "
	2	Şahabeddin Paşa	Sultan Selim	+	+	+	+	–	" "
	3	Şah Melek Medresesi	Kafes Kapı (Mihal köprüsü.)	+	+	+	+	–	" "
	4	Şeyhi Çelebi	Buçuktepe	+	+	+	+	+	" "
	5	Şeyh Şüca Zaviyesi	Tabakhane	+	+	+	+	+	" "
T –	1	Tahtakale	Tahtakale	+	+	–	–	–	" "
	2	Tarakçı	Yedi Yol ağzı	+	+	+	–	–	" "
	3	Takyeçi Bâli	Kaleiçi	+	+	–	–	–	" "

MAHALLELERİN

Alfabetik No:		ADI	SEMTİ	1529 YILI	1609 YILI	1890 YILI	1920 YILI	1990 YILI	DÜŞÜNCELER
T –	4	Takurluoğlu Mescidi	Kaleiçi	+	+	–	–	–	" "
	5	Turgut Bazirgan	Ayşekadın	+	+	+	+	+	Medrese Ali Bey Mah.si Muhtarlığına bakınız.,
U –	1	Umur Bey Mahallesi	Muradiye	+	+	+	+	+	Metne Bakınız.
Ü –	2	Üsküfcü Hacı Hamza	Ayşekadın	+	+	–	–	–	" "
	3	Üsküfcü Hızır	Kıyık	+	+	+	+	+	" "
V –	1	Veled-i Arap (Arap oğlu İbn-i Arap)	Manyas	+	+	+	+	–	Türkoğlu Mah. içinde eremiştir.
	2	Vize Çelebi	Kirişhane		+	–	+	+	Abdurrahman Muhtarlığı içinde mahalle olarak adını korumak.
	1	Vahşi Fakih Yahşi Fakih (Hacı	Kaleiçi	+	+	+	–	–	Metne Bakınız
Y –	3	Yancıkcı Şahin	Ayşekadın (Güzelce baba)	+	+	+	+	+	" "
	4	Yeni Cami (Altuni)	Üç şerefeli	+	+	+	–	–	Metne bakınız
	5	Yeni İmaret	Yeni İmaret	+	+	+	+	+	" "
	6	Yıldırım Han imareti	Yıldırım	+	+	+	+	+	" "
Z –	1	Zaganos su başı	Paşakapısı	+	+	+	+	–	" "
	2	Zen-i Firuz Ağa	Süleymaniye Küçük Pazar.	–	+	+	+	–	Semt adı olarak tanınıyor.
	3	Zen-i Sarıcapaşa	Kirişhane	+	+	+	+	–	Semt adı olarak tanınıyor.
	4	Zincirli kuyu	Horozlu	+	+	+	+	–	Metne bakınız.

TEK İSİM ALTINDA BİRLEŞMİŞ OLAN MAHALLELER

1980 yılının resmi kayıtlarında adları bulunan mahalle sayısı 82 dir. Halbuki, daha önce belirttiğimiz gibi bu sayı 1529 da 145, 1609 da 152 ve bir ara 171 ve hatta 290 ı bulunmuştur. Ayni sayı 1820 de 174, iken 1920 de 159'a inmiştir. Bunun nedeninin de, birçok mahallelerin ya biribirleri içinde erimesi veyahut da,yangınlar, göçler, su baskınları ve istilalar olduğunu kaydetmiştik. Mahalleler bu değişikliklere uğrarken isimleri çoğunlukla resmi kayıtlardan hele toplum dilinden kolay kolay silinmiyor. Halen mahalleler arasında görülen karışıklıkların bir nedenide budur. Küçülen mahallelerden birkaçı tek isim altında birleşip yeni bir mahalle oluşturuyorlar bu suretle resmi kayıtlardaki sayıları düşüyor ama isimler silinmiyor. Şimdi, 1989 resmi kayıtlarında mevcut mahalle adlarının, hangi eski mahallelerin birleşmelerinden oluşduğunu bir çizelge halinde göstereceğiz. Bu suretle, eski mahalle adlarını arayanlar, bu çizelgeye bakıp aradıklarının 1989 da adını koruyup korumadığını, koruyorsa eğer hangi mahalle adı altında girmiş olduğunu bulabileceklerdir. Çizelgede görüyoruz ki 172 mahalle, birleşmeler sonunda 82 ye inmiş bulunmaktadır. Demek ki, 90 mahalle adı, bu 82 mahalle çatısı altında birleşmiş oluyor. Çizelgeye bakılınca bu açıklamalar hem sayı, hem de isimler olarak daha iyi anlaşılacaktır.

Daha sonra, bu 82 mahallenin de 20 mahalle muhtarlığı bünyesinde toplandığını göreceğiz.

Tek İsim Altında Birleşmiş olan Mahalleler.

— A —

1 —	Abdurrahman	=	Abdurrahman.
2 —	Ağa	=	Taftin ağa, Hadım Timurtaş,
3 —	Akkızıl	=	Saçlı dede, Meydan vakıf, Akmescit, Kızıl mescit.
4 —	Alemdar		Balaban paşa, Alemdar.
5 —	Ali Kuş	=	Ali Kuş, Miskinler, Yeşilce, Büyük Hacı Veli, Küçük Hacı Veli.
			Tekke-i Ali paşa, Taş odalar.
6 —	Ali paşa	=	
7 —	Arif ağa	=	Arif ağa, yaya demirtaş.

— B —

1 —	Baba Demirtaş	=	Baba Demirtaş.
2 —	Barutluk	=	Karaca Ahmet, Orta Karaağaç, Baruthane.
3 —	Bayezid	=	Bayezid.
4 —	Bevvap Sinan	=	Bevvap Sinan.
5 —	Buçuk tepe	=	Buçuktepe, Çokalca.
6 —	Bazirgan Turgut	=	Turgut Bazirgan.

— C —

1 —	Cami-i İbrahim Paşa	=	Cami-i İbrahim Paşa.

— Ç —

1 —	Çavuş bey	=	Hücerat-ı şah Melek Paşa, Mumcular.

— D —

1 —	Dâye hatun	=	Daye Hatun.
2 —	Derviş Abi	=	Zen-i İbrahim Paşa, Derviş Abi

3 — Dilaver bey = Dilaverbey, Panaiye.
4 — Doğan = Doğan, Aya istirati.
5 — Durgut = Hafız Ahmet, Turgut Bazirgan.

— E —

1 — Emirşah = Emirşah
2 — Eskici = Rakkas Ali Bey, Eskici Hamza.

— F —

1 — Feyzullah paşa = Feyzullah paşa, Kıncı Firuz.
2 — Fındık Fakih = Fındık Fakih, Elmacılar, İbn-i Arap.

— G —

1 — Gazi Hoca = Gazi Hoca Çerkâp.
2 — Gazi Mihal = Gazi Mihal, Orta İmaret, Zincirli kuyu.
3 — Gülbahar Hatun = Gülbahar hatun, Veled-i Veliddin.

— H —

1 — Hacı İl Bey = Lala şahin paşa, İskeret oğlu, Sitti Hatun, Devlet İslam, Neccar panayot.
2 — Hacı İslam = Hacı İslam.
3 — Hacı sarraf = Bülbül hatun, Göl Mahalle, Köfteciler, Hacı Sarraf,
4 — Hasan paşa = Hasan paşa, tahtakale.
5 — Has Murat = Has Murat, Malkoç (Mihalkoç), Firuz ağa, Hadım Firuz.
6 — Hazinedar Sinan Bey = Hazinedar Sinan Bey.
7 — Hoca Bâli = Hoca Bâli, Hacı Hallaç, Kürt Hoca.

— İ —

1 — İmaret = Yeni İmaret, Hacı Hoşkadem, Emir Mescit.

— K —

1 — Kadı Bedreddin = Kadı Bedreddin.
2 — Kadri paşa = Kari paşa, Papazoğlu, Çakır ağa.
3 — Karaağaç = Karaağaç
4 — Karabulut = Karabulut, Mumhane.
5 — Kasım paşa (evliya) = Zen-i Sarıca paşa, Evliya Kasım Paşa, İmaret-i Mezit Bey.
6 — Kavaklı = Kasap Abdül'aziz, Mehmet ağa.
7 — Kilarcı Yakup = Hıdır ağa, Yakup Kilâri.
8 — Kiremitçi = Kiremitçi Hacı Halil, Kâtip - Cû.

9 — Köse Balaban = Köse (Kevseç) Balaban, Kebe yapıcı.
10 — Kum mahalle = Kum mahalle, Mâruf Hoca.
11 — Kuşçu Doğan = Kuşçu Doğan, Niş Doğan, Hocaki.
12 — Külahçı = Külandûz, Darüssiyâde.

— M —

1 — Medrese Ali Bey = Medrese Ali Bey.
2 — Mehmet ağa = Kasap Abdülaziz, Mehmet ağa.
3 — Menzil = Yel pınarı, Menzil ahır, Berkuk ağa.
4 — Mercimek = Kazaz Salih, Kunduk Osman, Hacı Mercimek.
5 — Meydan = Meydan.
6 — Mezit Bey = İsmail ağa, Mezit Bey, Selcuk Hâtun.
7 — Mimar Sinan = Hacı Ömer, Mimar Sinan, Baba Kaçanoz.
8 — Mirahur Ayaz Bey = Mirahur Ayaz Bey.
9 — Mithat Paşa = Mithat paşa, Aya Stefanos, Yakup paşa Metropolit.
10 — Molla Fahreddin = Molla Fahreddin, Hoca İvaz.
11 — Muradiye = Muradiye, sofu İlyas,
12 — Mümin Hoca, Hatip Çelebi.

— N —

1 — Nişancı paşa = Nişancı Mehmet Paşa, üsküfcü Hızır.
2 —

— O —

1 — Orta çukur = Orta çukur.
2 —

— S —

1 — Sabûni = Sabûni Hacı Halil, Hacı Sefa, Altûni.
2 — Sarıca paşa = Karakaş, Mahmut ağa, Mîrimîran.
3 — Sevindik Fakih = Sevindik Fakih, Karaca Bevvap.
4 — Sıkca Murat = Kızıl minare, Sıkça Murat, Yenice.
5 — Sofu Bayezid = Sofu Bayezid.
6 — Sofu İlyas = Muradiye, Sofu İlyas.
7 — Süle Çelebi = Süle Çelebi.
8 — Süpürgeciler = Süpürgeciler, Arpacı Hacı.

— Ş —

1 — Şahabeddin paşa = Hadım Balaban, Balaban şahap.
2 — Şah Melek = Demir Biga, Şah Melek paşa.
3 — Şerbettar Hamza Bey = Şerbettar Hamza Bey.
4 — Şeyhi çelebi = Şeyhi çelebi

5 — Şücaattin	=	Şeyh şücaettin, Isa fakih, Aya yani, Hacı Bedreddin, Aya Nikola.

— T —

1 — Tal'at paşa	=	Tal'at paşa, Madanoğlu.
2 — Türkoğlu	=	Attar, Hacı Halil, Ahi Hasan.
3 — Turgut Bazirgan	=	Bazirgan Turgut.

— U —

1 — Umur bey	=	Umur bey.

— V —

1 — Vize çelebi	=	Vize çelebi.

— Y —

1 — Yahya Bey	=	Kubuzcu Ali Bey, Yahya Bey.
2 — Yahşi Fakih	=	Yahşi fakih, Hıristos.
3 — Yancıkçı Şahin	=	Yançıkcı Şahin.
4 — Yıldırım	=	Yıldırım.

— Z —

1 — Zincirli Kuyu	=	Büyük Zincirli kuyu, Küçük Zincirli Kuyu.

Mahallelerin Genel Nüfusu

1985 yılı genel nüfus sayımı sonuçlarına göre Edirne Belediyesi hudutları içinde bulunan 20 mahalle muhtarlığının ayrı ayrı nüfus durumları ve toplam nüfusun çalışma hayatı ekli cetvelde gösterilmiştir.

1985 Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre Edirne Belediyesi Hudutları İçersindeki mahalle muhtarlılıklarının nüfus durumları

MUHTARLIĞIN ADI	NÜFUSU
1 — Abdurrahman Mahallesi	5 646
2 — Babatimurtaş Mahallesi	4 447
3 — Barutluk Mahallesi	4 780
4 — Çavuşbey Mahallesi	5 475
5 — Dilaverbey Mahallesi	4 989
6 — Karaağaç Mahallesi	3 950
7 — Medrese Alibey Mahallesi	3 383
8 — Menzil Ahır Mahallesi	1 352
9 — Meydan Mahallesi	2 543
10 — Mithatpaşa Mahallesi	5 029
11 — Nişancıpaşa Mahallesi	4 764
12 — Sabuni Mahallesi	2 839
13 — Sarıcapaşa Mahallesi	2 048
14 — Talatpaşa Mahallesi	5 760
15 — Umur bey Mahallesi	2 556
16 — Yancıkçı Şahin Mahallesi	1 811
17 — Yıldırım Mahallesi	3 041
18 — Yeniimaret Mahallesi	2 710
19 — Yıldırım Bayezıt Mahallesi	3 347
20 — Hacılarezanı Mahallesi	4 052
	74 522

Not: Özel sayıma dahil olan Askeri Birlikler 6 454
Özel Sayım : 4 657
Kapıkule : 1 276
74 522
TOPLAM 86 909

* Bu bilgiler istatistik il müdürlüğünden alınmıştır.

EDİRNE İLİ GENEL NÜFUSU İÇERSİNDE NÜFUS ÇALIŞMA HAYATI

Genel Nüfus :

Toplam	Erkek	Kadın
389 638	209 829	179 809

Devlet Planlama Teşkilatı ve Devlet İstatistik Enstitüsü müşterek görüş birliği içinde 12 ve daha yukarı yaşlardaki nüfusu faal olarak kabul etmiştir. Buna göre çalışma hayatını bahsederken 12 ve daha yukarı yaşlardaki nüfus dikkate alınarak hazırlanmıştır.

12 ve daha yukarı yaşlardaki çalışan nüfus:

Toplam	Erkek	Kadın
298 295	166 733	131 562

12 ve daha yukarı yaşlardaki nüfusun çalıştıkları kollara göre dağılım:

	Toplam	Kadın	Erkek
1 — İlmi ve Teknik elemanlar :	5 687	4 290	1 397
2 — Müteşebbisler :	979	941	38
3 — Kamu personeli :	4 368	3 014	1 354
4 — Ticarethane satış personeli :	5 688	5 379	309
5 — Şahıs hizmetinde ve özel hizmette çalışanlar. :	7 688	7 092	596
6 — Tarım, hayvancılık, ormancılık, balıkçılık, avcılık işlerinde çalışanlar	128 718	64 092	64 626
7 — Tarım dışı üretim ve imalat faaliyetleride çalışanlar :	43 098	41 202	1 896
8 — Öğrenci :	26 480	14 493	11 987
9 — Ev kadını :	43 586	—	43 586
10 — Emekli :	10 044	8 068	1976
11 — Ücretsiz aile işçisi :	10 255	8 399	1 856
12 — İşsiz :	11 704	9 763	1 941
Genel Toplam :	298 295	166 733	131 562

İşçi : 7688 (Şahıs hizmetinde çalışan işçiler)
İşçi : 43098 (Tarım dışı üretim ve imalat faaliyetleri)
İşçi : 10055 (Ücretsiz aile işçisi)
Toplam: 61.041

298 295 — 61 041 (İşçi ise)
100 — x (ne kadar) % 20 işçi

Kamu personeli : 4368
Ticaret person : 5688
Teknik eleman : 5687
Toplam 15 743
İşsiz : 11 704 — % 4 ü işsiz

298 295 — 15 743
100 — X — % 5 memur

EDİRNE KOOPERATİF MAHALLELERİ

Edirne şehri özellikle 70 li yıllardan itibaren sanayileşme nedeniyle geniş bir nüfus artışına sahne olmuştur. Kapıkule'deh Havsa'ya kadar kurulan büyüklü küçüklü yirminin üzerinde ki fabrika ve atelyelerin her basamakdaki personeli ve gelişen iş alanları dolayısiyle artan nüfus şehirde büyük ir konut sıkıntısı ile karşılaşmıştır.

1980 de Trakya Üniversitesi'nin de Edirne'de kuruluşu bu sıkıntıyı daha da arttırmıştır.

Bu durumda toplum, yapı kooperatifleri kurarak yeni yerleşim alanları oluşdurmaya yönelmiştir. Girişimler kısa sürede sonuç vermiş ve şehir, İstanbul yönüne doğru büyümeye başlayıp kurulan yeni mahallelerle adeta yeni Edirne diyebileceğimiz bir yerleşim yöresine kavuşmuştur.

Kurulan bu yeni mahallelerden büyücek olanlar beşyüz evler, bin evler, kırk evler, öğretmen evleri, hakimler sitesi, mensucat evleri, v.s. gibi adlarla anılmaktadır. Biz buraya konut kooperatifi olarak Edirne Ticaret Odasında tescil edilmiş olanların adlarını yazacağız. Bunlardan bir kısmı halen amaçlarına ulaşmış, bir kısmı inşaat halinde bir kısmı da yeni kurulmuş bulunmaktadır.

Mahalleler henüz cadde ve sokaklara ayrılıp hudutlandırılmamış ve bunlara belediyece de adları verilmemiştir. Gelecekde bu noksanlıkları tamamlandığında, bu yerleşim alanları da öbür mahalleler gibi 21, 22 veya daha fazla muhtarlıklar olarak kitaba eklenir.

EDİRNE MERKEZ KOOPERATİFLERİ

Ticaret sicil No:	Kooperatifin Adı:
599	Edirne İşçi Evleri Mahdut Mesuliyetli Yapı Koop.
1273	S.S. DSİ Yapı Koop.
1406	S.S. YSE Mesken Yapı Koop.
1420	S.S. Edirne Küçük Sanayi Sitesi Yapı Koop.
1428	S.S. Edirne DSİ İşçileri Yapı Koop.
1480	S.S. Bahçeli Evler Yapı Koop.
1524	S.S. İstaşyon Bahçeli Evler Yapı Koop.
1636	S.S. Hidroloji Mühendisleri Yapı Koop.
1675	S.S. DSİ İşçileri (Enerji) Yapı Koop.
1735	S.S. Yol Su İşçileri Sosyal Sigortalılar Konut Yapı Koop.
1743	S.S. Yeni Su-İş İşçi Sosyal Sigortalılar Konut Yapı Koop.
1827	S.S. Cumhuriyet Mahallesi Sakinleri Yapı Koop.
1871	S.S. Edirne Terakki Dar gelirli memurlar ve işçiler Yapı Koop.
1875	S.S. Mensucat Santral Mensupları İşçi Yapı Koop.
1916	S.S. Meskensiz Aile Yapı Koop.
1917	S.S. Edirne Kanaat Mesken Yapı Koop.
2025	S.S. Edirne İlkokul Öğretmenleri Yapı Koop.
2049	S.S. Özlem Konut Yapı Koop.
2050	S.S. Teksif Üyeleri Sosyal Sigortalılar İşçi Yapı Koop.
2057	S.S. Öğretmenler Yapı Koop.
2065	S.S. Tek-Hak Yapı Koop.
2071	S.S. Emek Yapı Koop.
2079	S.S. Yeni Kent Sigortalılar Yapı Koop.
2108	S.S. Başarı 77 yapı Koop.
2116	S.S. Yeni Cumhuriyet Mah. Sakinleri Konut Yapı Koop.
2192	S.S. Büro İşçileri Konut Yapı Koop.
2213	S.S. PTT. Mensupları Yapı Koop.
2215	S.S. Ümit konut Yapı Koop.
2216	S.S. Maliyeciler Yapı Koop.
2232	S.S. Turing Sosyal Sigortalılar Konut Yapı Koop.
2236	S.S. Uzunkaldırım Mah. Meskensiz Aile Yapı Koop,
2249	S.S. Köşk Yapı Koop.
2258	S.S. Emniyet Mensupları Meskensiz Aile Yapı Koop.
2259	S.S. İstihkamlar Yapı Koop.

2265	S.S. Yeşilyurt Yapı Koop.
2277	S.S. Arda Yapı Koop.
2281	S.S. Birlik Konut Yapı Koop.
2286	S.S. Özlenen Konut Yapı Koop.
2287	S.S. Mutlu Yuva Yapı Koop.
2310	S.S. Büyük emek Yapı Koop.
2311	S.S. Murat Yapı Koop.
2316	S.S. Barış Yapı Koop.
2325	S.S. Muhabereciler Konut Yapı Koop.
2326	S.S. Asbuz Yapı Koop.
2327	S.S. Ordunat Teknisyen Konut Yapı Koop.
2331	S.S. DSİ XI Bölge Memurları Yapı Koop.
2365	S.S. Serhad Konut Yapı Koop.
2366	S.S. Yeni YSİ İşçileri S.S. Konut Yapı Koop.
2367	S.S. Elas-Ko 79 Yapı Koop.
2371	S.S. Tekstiplik Konut Yapı Koop.
2376	S.S. Vet-Taş Yapı Koop.
2407	S.S. Meriç Tekstil Personeli Konut Yapı Koop.
2410	S.S. Burcu Konut Yapı Koop.
2417	S.S. Edirne 2. Küçük Sanayi Sitesi Yapı Koop.
2422	S.S. DMA Öğretim Elemanları Konut Yapı Koop.
2434	S.S. Yeni Mahalle Sakinleri Konut Yapı Koop.
2442	S.S. Edirne Vergi Dairesi Memurları Konut Yapı Koop.
2467	S.S. Özmurat 79 Konut Yapı Koop.
2536	S.S. Tek Yapı Koop.
2546	S.S. Birlikte Yapı Koop.
2558	S.S. İnşa-iş Yapı Koop.
2577	S.S. Dilek Konut Yapı Koop.
2608	S.S. Birlik Büro İşçileri Konut Yapı Koop.
2743	S.S. Bayındırlık Memurları Yapı Koop.
2794	S.S. Tunca Konut Yapı Koop.
2795	S.S. Başak Konut Yapı Koop.
2811	S.S. Bizim evler Yapı Koop.
2812	S.S. Ufuk 84 Konut Yapı Koop.
2824	S.S. Elbirko 84 Konut Yapı Koop.
2825	S.S. 100. Yıl Konut Yapı Koop.
2826	S.S. Balkan Konut Yapı Koop.
2828	S.S. Bayındırlık İşçileri Konut Yapı Koop.
2849	S.S. Arzu 84 Konut Yapı Koop.
2852	S.S. Oyak Serhat Kent Konut Yapı Koop.
2892	S.S. Özen Konut Yapı Koop.
2902	S.S. Konut Edinme Yapı Koop.
2903	S.S. Serhad Birlik Konut Yapı Koop.
2914	S.S. Birlik Öğretmenler Konut Yapı Koop.
2925	S.S. Pınar Konut Yapı Koop.
2931	S.S. Öz Sanayiciler Konut Yapı Koop.
2947	S.S. Yuva 85 Konut Yapı Koop.
2953	S.S. Şen Konut Yapı Koop.
2955	S.S. Donatım Konut Yapı Koop.
2957	S.S. Arzum Konut Yapı Koop.
2963	S.S. Garanti Konut Yapı Koop.
2965	S.S. Sağlık Konut Yapı Koop.

2968	S.S. Özserhat Konut Yapı Koop.
2972	S.S. Dostlar Konut Yapı Koop.
2979	S.S. Doğu Kent Yapı Koop.
2982	S.S. Günaydın Konut Yapı Koop.
2999	S.S. Oyak Yeşikent 86 Konut Yapı Koop.
3021	S.S. Ömür Yapı Koop.
3033	S.S. Elektronikçiler Konut Yapı Koop.
3045	S.S. (ÜN-KOP) Üniversiteliler Yapı Koop.
3048	S.S. Anıl Yapı Koop.
3049	S.S. Ataköy Konut Yapı Koop.
3051	S.S.Beyaz Martı Yapı Koop.
3056	S.S. Karayolları Çalışanları Yapı Koop.
3057	S.S. Doğuş 86 Yapı Koop.
3058	S.S. Köy Hizmetleri Yapı Koop.
3060	S.S. Hacıkuşlar Konut Yapı Koop.
3065	S.S. Umut 85 Yapı Koop.
3066	S.S. Milli Emlâk Memurları Yapı Koop.
3072	S.S. Hasevler Yapı Koop.
3075	S.S. Esin Yapı Koop.
3080	S.S. Edirne Fatih Sultan Mehmet Yapı Koop. Birliği (29 koop. in birleşmesinden meydana gelmiş, 740 konutlu)
3081	S.S. Doğan Yapı Koop.
3082	S.S. Gökdere Yapı Koop.
3076	S.S. Petek Yapı Koop.
3085	S.S. Özpınar Yapı Koop.
3096	S.S. Özlem Kent Yapı Koop.
3101	S.S. Evkur Yapı Koop.
3105	S.S. Gül Konut Yapı Koop.
3106	S.S. Güneş Yapı Koop.
3108	S.S. Yeni Yuva 86 Yapı Koop.
3109	S.S. Edirne Barosu Mensupları Yapı Koop.
3118	S.S. Arı Yapı Koop.
3139	S.S. Nafiz Trakya Yapı Koop.
3145	S.S. Barış 86 Yapı Koop.
3146	S.S. Saray Yapı Koop.
3147	S.S. Doruk Yapı Koop.
3156	S.S. Küçük Sanayiciler Konut Yapı Koop.
3160	S.S. Sınırkent Yapı Koop.
3069	S.S. Dostlar Yıldız Yapı Koop.
3190	S.S. Sakinler Yapı Koop.
3191	S.S. Sultaniçe Yapı Koop.
3194	S.S Oyak Mavi Kent 86 Konut Yapı Koop.
3195	S.S. Hacıkuşlar Sönmez Konut Yapı Koop.
3201	S.S. Arda Vergi Dairesi Memurları Yapı Koop.
3219	S.S. Yapı Malzemeleri İşyeri Yapı Koop.
3227	S.S. Filiz Yapı Koop.
3228	S.S. Hasret Yapı Koop.
3229	S.S. Gök-Ay Konut Yapı Koop.
3241	S.S. NAM Yapı Koop.
3244	S.S. Denizkent Yapı Koop.
3252	S.S. Yurtkur Mensupları Yapı Koop.

EDİRNE'deki MİMARİ ESERLER

Sözünü ettiğimiz gibi, Edirne'de mevcut mimari, sosyal, ekonomik, kültürel ve folklorik önem taşıyan eserlerin 1529 - 1609 döneminde mevcut olanları, o dönem bölümünün sonun da özet olarak belirtmiştik. Keza, Mahalle Muhtarlıklarını yazarken de, muhtarlık hududu içindeki önemli eserleri belirtmeye çalışmıştık. Şimdi, Edirne'nin fethinden bu yana geçen süre içinde yapılmış bu tür eserlerle bunların günümüzdeki durumlarını sayısal olarak göstereceğiz.

Zaman süreci içinde bir yandan yeni eserler yapılırken, bir yandan da yapılmış olanlar çeşitli nedenlerle bakımsız kalıp yıkılmış ve bir kısmının yerleri bile kaybolup günümüze sadece adları kalmıştır.

Edirne tarihi üzerinde yapmış olduğu pek değerli araştırmalarından ve ünlü Rıyaz-ı Belde-i Edirne eserinden şükranla söz ettiğimiz Ahmet Badi Efendi 1890 - 1900 lü yıllarda bu eserler hakkında da bilgi vermektedir. O, bu eserlerin büyük bir kısmını görmüş ve kendinden önce ayni araşdırmayı yapmış olan 17. yüz yıl Edirne tarihcilerinden Abdurrahman Hibri'nin Enis-ül Müsamirin adlı eserlerinden de faydalanmıştır. Bu nedenledir ki biz Ahmet Badi Efendi kayıtlarını en sağlıklı kaynak olarak gördük. Şimdi, onun kayıtlarında adları ile yazılmış olan eserleri sayı olarak buraya aktarıyoruz.

Rıyaz-ı Belde-i Edirne kayıtlarına göre o tarihte (1890-1900)

Edirne'de:

— 61 cami (15 i selâtin, 46 sı hayır sahipleri tarafından yapılmış),
— 164 Mescit,
— 56 Tekke ve zaviye,
— 49 Medrese,
— 103 Merkad ve Türbe,
— 9 İmaret,
— 35 Mektep,
— 4 Çarşı
— 15 Han, Kervansaray,
— 6 Harap ve eseri kalmayan han,
— 16 Hamam,
— 19 Binalarından eser kalmayan hamamlar,
— 13 Sebil, (5 tanesinin sahibi bilinmiyor)
— 10 Havuz,
— 124 Çeşme, (Bunların dışında 67 çeşme daha mevcutimiş)
— 8 Köprü,

— 8 Buzhane,
— 16 Kilise (2 Ermeni, 2 Bulgar, 1 Katolik, 1 firenk kilisesi)
— 14 Sinagok
mevcut imiş,

Rıfkı Melul Meriç yukarıda sözünü ettiğimiz araştırması ile Edirne'de mevcut cami, mescit ve tekkelerden 120 tanesinin satılmış veya satışa çıkartılmış olduğunu resmi kayıtlardan ve gazete ilânlarından saptamış bulunmaktadır. Yazar bu hususu şöyle açıklıyor:

"Bu binalar ve arsalar, satışlarını gazetelerdeki satış ilânları ile vesikaları tetkik edip belgelendirdiklerimdir. Yoksa, yok olan binaların mikdarı çok defa fazladır. Eski eserlerin ve abidelerin muhafazası için verilen emirler işte böyle tatbik edilmiştir."

Bu yıkım ve satışa ait resmi kayıtlardan bir bölümüm, mahalleler anlatılırken aynen yazılmıştır.

Ayni yazar, Edirne'de ayni yolla ortadan kaldırılmış olan 32 mezarlığın da adlarını verip bunların kapladıkları alanları m 2 olarak verdikden sonra kimlere ve kaç lira karşılığında satılmış olduklarını veya kimler tarafından işgal edilmiş bulunduklarını bildirmektedir ki onları ayrıntıları ile buraya aktarmak konumuzun dışına çıkmak olur, Merak edenler gösterdiğimiz kaynakları okuyup bilgi edinebilirler.

Bu meyanda, döneminin adlandırması ile "Abideleri koruma heyeti üye ve mimari" Sedat Çetintaş tarafından "Yüce Kültür Bakanlığına" sunulan 16. Nisan. 1938 tarihli raporda Edirne'de mevcut mimari eserler şöylece sınıflandırılmaktadır ki bunların liste halinde aynen aktarılmasını Edirne Eserlerinin son durumları ve san'at değerlerini göstermesi bakımından uygun bulduk.

FEVKALÂDE ESERLER

1 — Selimiye cami'i
2 — Selimiye medresesi
3 — Selimiye Darülkurra
4 — Selimiye Muvakkıthane
5 — Selimiye Darüssıbyan
6 — Selimiye Arasta
7 — Eski cami
8 — Üç şerefeli camii
9 — Üç şerefeli Orta medrese
10 — Üç şerefeli Saatli medrese
11 — Muradiye cami'i
12 — II. Bayezit cami'i
13 — " Tıp medresesi
14 — " Darüşşifası
15 — " imareti (Asli)
16 — " Mumhanesi
17 — II. Bayezit İmaret Köprüsü
18 — Sinan yapısı hamam (üç şerefeli önünde fakat eşhas malıdır.)
19 — Ayşekadın hanı (Ahmet Paşa Kervansarayı)
20 — Rüstem Paşa hanı
21 — Küçük Rüstem paşa hanı

Birinci Derecede Kıymeti Haiz Olan Âbideler

1 — Yıldırım cami'i
2 — Beylerbeyi camii ve türbesi
3 — Lâleli camii (Hekimleri Camii)
4 — Gazi Mihal bey camii
5 — Şah Melek paşa camii
6 — Ali Paşa çarşısı
7 — Bedesten
8 — Yıldırım köprüsü
9 — Deveci hanı (Şimdi hapishanedir.)
10 — Tahtakale hamamı (Eşhas malıdır.)
11 — Kasım Paşa Çeşmesi (Çeşme yanında)
12 — Kara Mustafa Paşa Çeşmesi
13 — Saraçhane köprüsü
14 — Tunca köprüsü
15 — Meriç köprüsü
16 — Yalnız göz köprüsü
17 — Eski Edirne kaleleri bakıyeleri
18 — Gazi Mihal köprüsü
19 — Taşlık camisi (Sanat kıymeti birinci derecede ise de tamiri kabil olamıyacak şekilde harap olduğundan muhafaza edilemez.)

İkinci Derecede Kıymeti Haiz Olanlar

1 — Darülhadis ve türbeleri
2 — Ayşekadın camii
3 — Süleymaniye camii
4 — Evliya Kasım Paşa camii
5 — Sitti Sultan camii
6 — Defterdar camii
7 — Sarı camii
8 — Atik Ali Paşa cami
9 — Kirezli cami
10 — Kuşçu Doğan camii
11 — Arif Ağa camisi
12 — Yeşilce cami
13 — Süle Çelebi cami
14 — İsmail Ağa camii
15 — Yahya Bey camii
16 — Kadı Bedreddin camii
17 — Kadı Şeyh Çelebi
18 — Kadı Gazi Hoca
19 — Biduhan Mehmet Efendi türbesi
20 — Şeyh Şecaaddin camisi bakıyesi
21 — Şeyp Şecaaddin çeşmesi (Minare yanında)
22 — Yıldırım camisi civarında Hasan Çelebi sebili
23 — Yıldırım camisi civarında caddede İbrahim çeşmesi
24 — Vezir mezarlığında iki adet küçük türbe (zaruret halinde nakli lâzım)
25 — Kazaz Salih c. bakıyesi mimare
26 — Mehmed Ağa mahallesinde Abdullah Hamamı
27 — Mezid bey hamamı

28 — Ahmet Efendi sebili
29 — Şifa hamamı (Köse Balaban mahallesinde)
30 — Hacı İslâm camisi minaresi bakıyesi
31 — Atlar çeşmesi (Buçuktepe mahallesinde)
32 — Yahya Bey çeşmesi (camisi civarında)
33 — Tavanlı çeşme
34 — Sarayhane çeşmesi
35 — Sezaî türbesi
36 — Demirtaş camisi (Karaağaç civarında)
37 — Selçuk Hatun camisi
38 — Toprak altında sayısı (12) yi bulan bütün buzhaneler
39 — Mimar Sinanın su deposu
40 — Muradiye Hamamı (Hatipoğlu İsmail malıdır.)

Üçüncü Derecede Görülüp Lüzumunda Yıktırılması Caiz Görülen Binalar

1 — Rakkas Ali Bey camisi
2 — Sinan Bey camisi
3 — Sarıca Paşa camisi
4 — Alaca cami
5 — Tanburacılar camii
6 — Zağanoz Paşa camisi
7 — Çakır ağa
8 — Tiftin ağa camisi
9 — Mahmut ağa camisi
10 — Vezir çelebi camisi
11 — Veli Veleddin (Veled-i Veliyyüddin) camisi
12 — Mezit Bey camisi
13 — Umur Bey camii
14 — İbrahim Bey camii
15 — Zen (Zen-i) İbrahim Paşa camii
16 — Nişancı Paşa camii
17 — Hacı Alemeddin camii
18 — Kavaklı cami
19 — Emir mescit
20 — Hacı Ahmet camii
21 — İbrahim Bey camii
22 — Kevseç (Köseç) Balaban camii
23 — Hocaki (Hâceği) camii
24 — Fatma Sultan camii
25 — Çanaklı camii
26 — Abdurrahman camii
27 — Fındık Fakih camii
28 — Tarakçılar camii
29 — Bürümcükçü camii
30 — Kıyık camii
31 — Çokalca camii
32 — Temelsiz camii bakıyesi minare
33 — Tabak Hacı Halil camisi duvar bakıyeleri
34 — Keçeciler cami ve çeşme bakıyeleri (Çeşme kitabesi müzede)
35 — Yıldırım kilisesi (istilize değil son asır yapısıdır.)
36 — Küpeli minare

37 — Huysuz Baba türbesi (Uzunkaldırım)
38 — Kirişhane yahut (Yeşilce) hamamı (Kızanlıklı Ahmet malıdır.)
39 — Yeşilce çeşmesi
40 — Talât Paşa mahallesinde Rum kilisesi (İstilize değildir)
41 — Talât Paşa mahallesi Bulgar kilisesi (İstilize değildir.)
42 — Gürcü Hoca camisi (Evliya Kasım Paşa mahallesinde)
43 — Ali paşa çeşmesi
44 — Alemdar camisi bakıyesi minare
45 — Alemdar çeşmesi
46 — Havlucular Han
47 — Kevseç (Kösec) Balaban çeşmesi (cami yanında)
48 — Medres-i Ali Bey (Çamur harçla yapılmış olup klâsik şekilde tuğlalar diğer eserleri tamirinde kullanılmak üzere satılmayarak saklanmalıdır.)
49 — Yancıkçı Şahin camii bakiyesi minare
50 — İbrahim Paşa Hamamı bakıyesi
51 — Üsküfçü Hıdır mahallesindeki çeşme
52 — Tahtalı hamam bakıyesi

Üçüncü dereceye alınan camilerden mülkiyetlerinin satışı için mezuniyetleri alınıp satılan hayratlar cedvelidir.

	Camii İsmi	Mahallesi	Sokağı
1 —	Kesveç (Kösec)	Balaban Kösec Balaban M.	Kurşunlu fırında
2 —	Nişançı Paşa	Nişancı Paşa M.	Cami sokağında
3 —	Çoban Ali Dergahı arsası	Karabulut M.	Zehrimar bayırında
4 —	Kavuklu cami arsası	Durgut M.	Güzelce Baba
5 —	Rakkas Ali Bey camii arsası	Rakkas Ali Bey	Cami Sok.
6 —	Zağanoz Paşa	Sıkça Murat	Hükümet avlusunda
7 —	Tiftin ağa mescidi	Tiftin ağa M.	Hastahane karşısında
8 —	Mahmut ağa camii	Mahmut ağa M.	Soğuk su deposu
9 —	Zen-i İbrahim Paşa camii	Zeni İbrahim Paşa	Karanfiloğlu cad.
10 —	Demirtaş mescidi	Yaya Timurtaş	Abacılar başında
11 —	İbrahim Bey mescidi		Ayşekadın cami sok.
12 —	Çanaklı cami enkazı	Turgut Mah.	
13 —	Sinan Bey camii enkazı	Yeni İmaret'te	Güzelce Baba Cad.
14 —	Kavuklu camii enkazı	Rakkas Ali Bey	
15 —	Rakkas Ali Bey camii enkazı	Rakkas Ali Bey	Cami Sokağı

53 — Tahtalı Hamam sırasındaki çeşme
54 — Sadiler tekkesi (Tahtalı hamam civarında)
55 — Hacı Hasan camisi bakıyesi
56 — Demirtaş mescidi
57 — Kıyıkta Aya Yorgi Bulgar kilisesi (19. asır malı ve istilsiz)
58 — Kız türbesi
59 — Kız çeşmesi
60 — Gazi İbrahim Paşa camisi

61 — Çubukçular hamamı
62 — Su terazisi Çuhacılar hamamı bakıyesi
63 — Havlucular Hanı karşısında (Yemiş kapanı bakiyesinden dükkân kemerleri)
64 — Hıdır Ağa camisi
65 — Beylerbey i hamamı

İCMAL:

— Fevkalâde âbideler miktarı: 21
— Birinci derecede kıymetli âbideler mikdarı: 19
— İkinci derecede kıymetli olan âbideler: 40
— Edirne şehri içinde korunması lâzım âbideler mikdarı: 80
— Edirne şehri içinde üçüncü derecede görünerek korunmasına ilmi bakımdan bir zaruret görülmeyen binalar veya harabeleri mikdarı: 65
— Şehir içinde mevcut olup tetkik edilmiş olan binaların miktarı: 145 dir ki Edirne Sarayı bunlara dahil değildir.

Âbideleri K.H. Üye ve Mimari
S. ÇETİNTAŞ

Aslına Uygundur. 23/7/940

Edirne Mahallelerinin 460 yıllık zaman bölümü içindeki fizik, etnik ve demografik özellikleri üzerinde yapmış olduğumuz araştırmanın sonuna gelmiş bulunuyoruz.

Metinlerde gösterilmiş olmakla beraber 1609 - 1989 dönemine ait cami, han, hamam, imaret, köprü, hatta kabristanlar gibi şehrin sosyal, kültürel ve ekonomik durumunu yansıtacak fizik yapıları hakkında daha toplu bilgi aktarmanın faydalarına da inanmakla beraber bu işin ayrı bir araştırma ile daha geniş olarak ela alınması gerektiğine de kani bulunmaktayız bu nedenledir ki, burada adı geçen yapıları sayı ve tarihi değer olarak belirtmeyi, sırf kıyaslamada faydalanması yönünden uygun bulduk.

Bu son bilgileri de yine Abdurrahman Hibri, Ahmet Badi Efendi, Dr. Rıfat Osman Bey, Edirne salnameleri (yıllıkları) ve Rıfkı Melûl Meriç'ten aktarmış bulunuyoruz.

Listede gösterilmiş olan eserlerin bir kısmıhalen bakımlı ve hizmet verir durumda olmasına rağmen diğerleri tamire, hatta restorasyona muhtaç haldedir.

Her yönüyle üzüntü verici bu tablo karşısında, konuyu Rıfkı Melul Meriç'in bir müstezatlı rubaisiyle noktalamayı uygun buluyoruz. Takdir okuyucularımızındır.

Binlerce gazâ meydanı ser-hadlerimiz,
Ser-hadler aşan şehid olan cedlerimiz,
Nerde hani?...
İmânımızın şâhidi ma'bedlerimiz,
Tarihimizin nişânı merkadlerimiz,
Nerde hani?...

KAYNAKLAR

1 — Abdurrahman Hibri: Enis-ül müsâmirin.
2 — Ahmet Badi Efendi: Riyaz-ı belde-i Edirne.
3 — Ayverdi Ekrem Hakkı. Yüksek. Mimar: İstanbul Mahalleleri.
4 — Ergenç ÖZER IX. Türk Tarih Kongresi 1991 III. Cilt.
5 — Evliya Çelebi: Seyahatname.
6 — Gökbilgin Tayyip. Prof. Dr. XV - XVI asırlarda Edirne ve Paşa Livası.
7 — Hoca Sâdettin Efendi: Ta'cüttevarih.
8 — İnalcık Halil. Prof. Dr. Edirne'nin 600. fetih yıldönümü armağan kitabı.
9 — Kazancıgil Ratıp. Yrd. Doç. Dr. Edirne İmaretleri.
10 — Meriç Melûl Rıfkı. Prof. Dr: Edirne'nin tarihi ve mimari eserleri. (Türk san'at tarihi araştırma ve incelemelir. İst. Güzel san'atlar Akademisi.) I. 1963. S: 444 - 536
11 — Ormanlı Nurettin: Türk san'at tarihi araştırma ve incelemeleri.
12 — Peremeci Osman Nuri: Edirne Tarihi.
13 — Tosyalı Rıfat Osman Dr: Edirne Rehnüması
14 — Edirne Salnameleri. (Yıllıkları)

FAYDALANILAN KURUM VE KURULUŞLAR
(Dosya ve Arşivleri)

1 — Edirne Tapu-Kadastro Müdürlüğü,
2 — Edirne İl Halk Kütüphanesi,
3 — Edirne Nüfus Müdürlüğü,
4 — Edirne Özel İdare Müdürlüğü,
5 — Edirne Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı,
6 — Edirne İl Plânlama Müdürlüğü,
7 — Edirne İl Plânlama Müdürlüğü,
8 — Edirne Vakıflar Bölge Müdürlüğü,
9 — Edirne Belediyesi.
10 — Edirne İl İstatistik Müdürlüğü,

FOTOĞRAFLARLA EDİRNE

Fotoğraflar : Tayyip Yılmaz ve Dr. Rıfat Osman kolleksiyonu
Hazırlayan: Ender BİLAR

Eski Edirneden Genel Görüntüler

Yeni Edirneden Genel Görüntüler

Eski Edirneden Görünüş

Yeni Edirneden Görünüş

Eski Saraçlar Caddesinden Görüntü

Günümüz Saraçlar Caddesinden Genel Görüntü

Kız Öğretmen Lisesinin Eski Hali

Şimdiki Erkek Sanat Lisesinin Eski Hali

Yanmış olan Eski Edirne Lisesinden Görüntü

Dilaver Bey

Yer alan
Havradan Görüntü

Eski Kaleiçi Semtinde Bir Sokak

Edirne Mahalleleri Sokakl

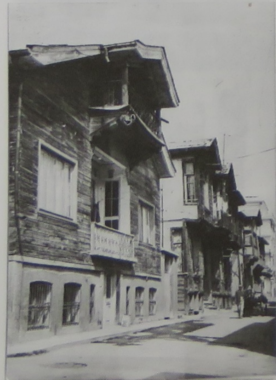

Edirne Mahallelerinin Eski ve Yeni Sokaklarından Görüntü

Meriç Köprüsü Üstünde Tarihi Köşk

Eski Karaağaç Yolundan Görüntüler

Eski Karaağaç Semtinin Bir Sokağından Görüntü

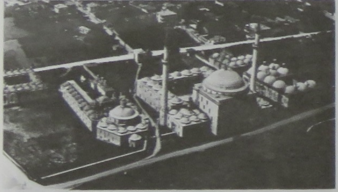

Bedesten Çarşısı

Rüstempaşa Kervansarayından Görüntüler

II. Beyazıt Külliyesinin Eski ve Yeni Görüntüleri

II. Beyazıt Külliyesi

Arasta Çarşısının Selimiye Cami Avlusuna Çıkış Kapısı

Şahabettin Paşa (Kirazlı) Camii

Sarayiçi Adalet Kasrı ve Yıkılan Tarihi Yapılar

Gazimihal Bey Camii

Edirneden Genel Görüntüler

ELEKTRİK FABRİKASI
Kuzey
64
1
2
71
A
Bostan Pazarı C
Tekirdağ C
Mezbaha Değirmen S
SÜLEY MANİYE CAMİİ
TUNCA
NEHRİ

EDİRNE ŞEHİR PLANI
1
5000
65
E.5
A
B
C
1
2
69
F.P. Türbe
H.R. Fırın S
Ebe Çk.
Hacı Recep
Kadı Bedreddin
Abdurrahman Camii S
Kanal S
Kanal Çeşme
Gazmen
Nazır Çeşme S
Tavancı Çeşme S
Abdurrahman
Tarlakapı C
Tarlakapı Çk.
Süle Çelebi S
Kalaycı
İbrahim Ağa Sokağı
Huys
Ayrancı S
Şakir Çk.
Mezarlık S
Saksağan S
Uzunmumcu S
Aralık
Uzun Kaldırım C
İki Lüleli Çeşme S
Cabi Çeşme
Kuyulu S
Koyunlu S
Hacı Kasım S
Civanoğlu S
Hacı Arif S
Amire S
Kara Mustafa S
Gülbağcılar S
Tekirdağ C
NEZİRBEY CAMİİ
Yeşilce Cami S
Hacı Arif Bey Aralık S
Aydın S
Mezarlık S
TUNCA NEHRİ

66
67
1
2
70
71
68
64
A
B
C
ÜÇ ŞEREFELİ CAMİ
BELEDİYE
TÜMEN
Baba Timurtaş S
Çubukçu
Çubukçular
BELEDİYE
Mimar Sinan C
DİLAVER BEY
ARASTA ÇARŞI
HAMAM
ERKEK YETİŞTİRME YURDU
Selimiye Dar S
Hamam S
Medrese
Kızorta Mektep S
Kçeşme
Mumcular S
Ağaçpazarı C
SULTAN HOTEL
Talatpaşa Asfaltı
E.5
Kulekapı C
Rasathane Arka
Kule apı C
Alipaşa Ortakapı C
Aziziye C
TURİSTİK PARK OTEL
Darüleytam S
Yetimler
Esatpaşa C
Yoğurtçular C
VAKIF İŞH.
P.T.T.
Fuzuli C
BEDESTEN
ESKİ CAMİ
VAKIFLAR
İki Kapılı Han C
RÜSTEM PAŞA KERVANS
ORDU EVİ
KERVAN OTEL
Kadirihane C
Talatpaşa Asfaltı
Çilingirler C
Tahmis S
Yanginlar S
Yeniimaret S
Cumhuriyet Mektep Aralığı
Mahkeme
Firuz Ağa Camii S
Ankara S
Türkocağı Arka S
Bahçe S
Müdüriyet Aralığı
Osmaniye C
ALİ PAŞA ÇARŞISI
Hükümet C (Saraçlar C)
Banka S
Banka Aralığı
Kinci Firuz
Fil Yokuşu
Yaylı
Camii S
Mehmet Ağa Çk.
Topkapı C
İzmir C
Balıklı
Pazarı C
Fırın S
Gazipaşa C
Türkocağı C
Maarif C
Orhaniye C
Sabuni Cami
Medrese S
LARİ CAMİİ
Lari Cami S
Selamsız S
Hasanpaşa Çk.
Rifat Efendi S
Rifat Efendi Çk.
Mehmet Ağa S
Mehmet Ağa İkinci
Tabakhane Çukur S
Kanberbaba Tekke S
Halebiye
Medrese S
Osman Nuri Peremeci C
Kulüp S
Küçük Cami S
Manyas S
Küçük Camii S
SARAY OTELİ
Marnure S
Eski İstanbul C
Kavak Mektep
Hacı Mestan S
İNÖNÜ İLKOKULU
Lise Bayırı
Cumhuriyet C
Kısa Çukur S
Manyas Karakol C
Tunca S
Doğan S
Zindan S
ZİNDAN
Mumcu S
Elmacılar S
F.Sultan S
TEKEL
Manyas C
Küçük
Arifpaşa C
Manyas
Kuyucular Cami S
Gülşeni Tekke S
Abdullah Hamam
Pınar S
Kancı
DARÜL HADİS CAMİİ
Darül Hadis C
Darül Hadis C
25 KASIM ŞEHİR STADYUMU
Köprübaşı C
Bostan Pazarı C
Tekke S
Sakalar
İskele C
Tekirdağ C
ELEKTRİK
TUNCA NEHRİ
TUNCA
NEHRİ

68

SELİMİYE
HIDIR AĞA CAMİİ
HALK EĞİTİM MERKEZİ
TİCARET LİSESİ
DEVLET HASTANESİ
SITTI SULTAN CAMİİ
KIZ ÖĞRETMEN OKULU
ATATÜRK ORTAOKULU
DEFTERDAR CAMİİ
LİSE
İL HALK KÜTÜPH.
AYŞEKADIN CAMİİ
EKMEKÇİOĞLU AHMET PAŞA KERVANSARAYI
VEREM HASTANESİ
Su Terazisi Çk.
Su Terazisi S
Kıyık C
Kargı Baba S
Sarıca Paşa C
Soğuk
Su S
Çeşme S
Kayışa
Amet
Şıfa
Yahyabey Cami
Asmalı S
Deve S
Mektep S
Gölbahçe S
Mahmut Ağa S
Atlı Çeşme S
Soğuk Çeşme
Şerif Bey
Çukur
Şahdavut
Kadiri
Hastane S
Çeşme S
Hane C
Talatpaşa Asfaltı
BULGAR KONS.
Şıfa Hanım S
İzzet Bey S
Ayşekadın Cami S
Helvacı Baba S
Mahmut Ağa Bayırı
Helvacı
Alibey
Çeşme S
Tavşanlı
Musalla S
Kömürcü Bayırı S
Hacı Kâmil Cami S
Kapılı S
Araplar C
Lise Bayırı
Tekke
Tekke Bayırı
İkinci
Doğanca S
Kancı Pınar S
Eski İstanbul C
Ecinli
Bayırı
Güzel Baba S
Hakkul S
Tüfekçi Mehmet S
Eyüpağa S
BALTA OT.
Elekçiler S
Kılhan
İkinci Kılhan
Kılhan S
Neboysa
Tekke S
Kavaklı
Bayırı S
Uzun Kaldırım C
Kalaycı S
Kalaycı Aralığı
Bakkal Eyüp S
Külahtaz Çeşme Sk
Hacı Recep S
Bedrettin S
Kum hacı S
Eski İstanbul C
KADI BEDRETTİN CAMİİ
Gökmen
Kanal S
F.P.Türbe
67 72 65

69

YENİ CAMİİ
Örbek
Sirkeci S
Çokalca Cami S
Çokalca Cami Çk.
Mezarlık Kulübe S
Hacı Emir S
Yenibuçuktepe S
Kuyumcu S
Metres S
SU DEPOSU
Kuyumcu
Bayırı
kuyu C
Zincirli
Hamam S
Boşçeşme S
Küçük
Depo Altı S
Metris S
Büyük Feyzan S
Köprüce Bayırı
Çelebi H Hoca Çeşmesi
ŞEYH ÇELEBİ CAMİİ
Bıçakçı S
Atatürk C
Elekçiler Çık.
KABRİSTAN
Çorbacıoğlu Çeşme S
Çelebi Mezarlık S
Şeyh Çelebi Cami S
Kabristan
Kısa Mezarlık S
AYŞE KADIN KARAKOLU
Talatpaşa Asfaltı
ŞÜKRÜ PAŞA İLKOK.
HASTANESİ
LİSE
E.5
73

70

Karışık S
Horozlu Arka S
Pamukçular S
Çeşme S
Alibey S
Alaca S
Değirmen S
Büyük Zincirlikuyu S
T. LİSE
Horozlu Çk.
Tütün süz S
Ağaçpazı
66

71

TUNCA NEHRİ
Kışlalar S
Tunaş S
Bahçe S
Ahmet S
Molla
Karanfiloğlu S
HARBİYE KIŞLASI
Sanai Cami S
Karanfiloğlu Çk.
Hacı Arif Ağa S
MİMAR SİNAN ORTA OKULU
Sanai Kışla S
KIZ MESLEK LİSESİ
Eski Hastane S
Zincirlikuyu S
Mihrimar Camii S
Büyük
Hükümet C
Beylerbeyi Camii S
Saliteks S
Bakkal S
Karanfiloğlu C
Tahtalı Hamam Orta S
Yusuf Hoca Mektep S
Tütün Ağa S
Deli Mehmet Çk.
Tahtalı Hamam S
Şehabettin Paşa S
VİLAYET
Hükümet C
Salı Tekke S
Bakkal S
Kuşçuolağan Camii S
YUSUF HOCA İLK OKULU
Sebil S
Yusuf Hoca S
Arasta S
Hasılaneş Sinai Hamam S
Karanfil Çk.
Bayırı S
Molla Fahrettin S
Hükümet Aralık S
Baba Timurta
Hamam S
Fyzilah Paşa
Değirmen Çk.
Küçük
Mimar Sinan C
ÜÇ ŞEREFELİ CAMİİ
Çubukçular
67

73
72
A
B
C
1
2
69
68
Acı Türbe S
Karaca Ahmet Cami S
Acı Çeşme Mezarlık C
Kış Türbe Aralığı
Nalbur S
Tavukçu S
Yenibuçukkepe S
Noktacı Cami S
Orta Çukur S
Halip Cami S
Ağa Hamam S
Mum hane S
Tavşan Baba Türbe S
KIYIK YENİ CAMİİ
Kıyık C
Büyük Fırın S
Berkula S
Berkula Çk.
Yeni Eğri S
Tiflin Kömürcü S
Kömür cu S
Mescit S
Karanfil S
Karanfilbahçe Çk
Fantan Çeşme
Fantanacı S
Fevzi Paşa Mektep S
Karabulut Aralığı
Karabulut Cami S
Güllerah S
VEREM HASTANESİ
Muradiye Dar S
Tirit Bayırı
Mimar Sinan C
MURADİYE CAMİİ
Muradiye Camii S
Kılışbaba Tekke S
Muradiye Mescit S
Karanafil S
Ortabayır C
Dut S
Arnavut Bayırı S
Arnavut Bayırı Çk
Zehrimar Bayırı S
Şeyh Ferhat S
Çöplüce Hendek S
Taya Hatun S
Hacı Sofu S
Bayırı S
Zehrimar Cami Bayırı
Su Terazisi Çk.
Sofu Beyazid S
Gülbahar S
Harbiye Mektebi S
JANDARMA OKULU
Hacı Sofu
Kadirpaşa Mektep S
Taşodalar S
Harbiye Önü S
Harbiye Camii S
Hatice Hatun S
SELİMİYE
İSMAİL AĞA CAMİİ

OSMANLI DEVLETİ'NİN 700. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ KUTLAMALARI ÇERÇEVESİNDE YAYINLANAN ESERLER

1 - Ord. Prof. Dr. A. Süheyl ÜNVER'in EDİRNE'si

2 - Edirne Sarayı ve Yerleşim Planı
Yrd. Doç. Dr. Ratip KAZANCIGİL

3 - Notaları ile Edirne Türküleri
Yrd. Doç. Dr. Ratip KAZANCIGİL

4 - Edirne Mahalleleri Tarihçesi (1529-1990)
Yrd. Doç. Dr. Ratip KAZANCIGİL

5 - Edirne Şehir Tarihi Kronolojisi
Yrd. Doç. Dr. Ratip KAZANCIGİL

6 - Enîsü'l-Müsâmirîn (Edirne Tarihi)
Yrd. Doç. Dr. Ratip KAZANCIGİL

7 - Edirne İmaretleri
Yrd. Doç. Dr. Ratip KAZANCIGİL

EDİRNE VALİLİĞİNCE YAYINLANAN DİĞER ESERLER

1 - Atatürk'ün Yaşamında Edirne / Latif BAĞMEN, Oral ONUR

2 - Edirne Şehit ve Gazileri Albümü

3 - Edirne Kadıları / Oral ONUR

ISBN 975-585-074-0